Anatomia secundei

„JAVA" și saltul spre stele

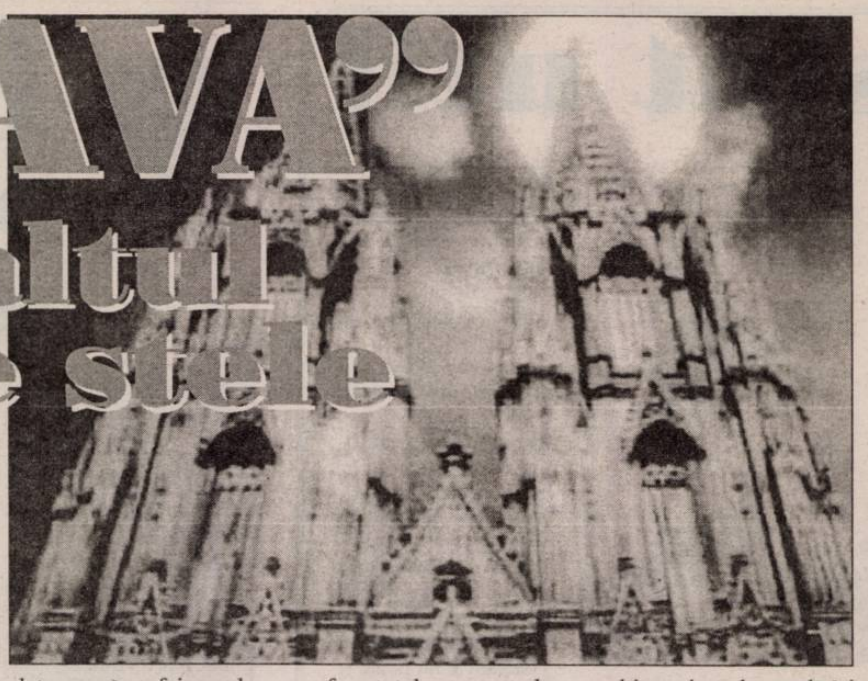

ALEXANDRU MIRONOV

Cel mai bogat om din lume se numește William Henry Gates III, dar legendele tărîmului Terra de Nord îl cîntă, la gura sobei (mă rog, a computerului) pe eroul Bill Gates, marele maestru al biților, cel care, într-un hambar din spatele casei, chiulind de la școală, a democratizat calculatorul electronic, transformîndu-l în PC-ul nostru cel de toate zilele, a lansat, pe Turnul Babel informatic, faimosul program *„Windows"* și, amănunt esențial și de mare onoare în Terra de Nord, a pus la pungulița personală un fleac de 43,2 miliarde de dolari. Băiatul este însă oleacă monopolist - trăsătură de caracter antipatizată de terranii de Nord - căci *Microsoft*, compania lui Bill controlează, prin al său sistem de exploatare *„Windows"*, mai bine de 85% din parcul PC-istic terestru.

Sun Microsystems, pe de altă parte, s-a născut în țara *INTERNET*, un no man's land pe care se bulucesc acum toți trăsniții Pămîntului, gata să facă vînzări virtuale, de produse virtuale, unor cetățeni foarte concreți, care plătesc cu bani concreți (dar, bineînțeles, prin bănci informatizate) ideile trăsniților. Pe *Standard University Network (Sun)* l-a „inventat" un oarecare Scott McNeally, băutor de bere și jucător de hochei și golf, care a judecat așa: „computerul înseamnă rețeaua" și-a zis McNeally, „dacă găsesc o limbă comună tuturor PC-urilor Pămîntului, dispare incompatibilitatea dintre ele, dintre rețelele lor, dispare dischetoteca personală („biblioteca" de softuri), ba nici de memorie nu mai are nevoie fiecare utilizator, căci datele le poate „depozita" oricine, virtual, bineînțeles, în rețeaua rețelelor, INTERNET-ul nostru cel de - deja - toate zilele de astăzi și de mîine"...

Și, puși pe treabă, băieții și fetele de la *Sun* l-au scos, după cîțiva (puțini) ani de cercetare, pe „Java", un fel de... esperanto PC-istic care îl detronează pe faimosul monopolist *„Windows"*, iar Bill Gates și *Microsoft*-ul său vor fi tîrîți - les majestate! s-a strigat - în fața tribunalului și vor pierde...

Ce învățăminte tragem, de aici, noi, țăranii de la poalele Carpaților?

Primul: că nu mai există nici un fel de majestate, cetățeanul inventiv Homo Faber atinge culmi de insolență, călcînd în picioare nobilimea de toate gradele și breslele. Altceva, de capitală importanță: că uneori rămînerea în urmă poate fi folositoare! Pare absurd ce scriu eu acum, dar faptul că PC-ul, pe care puțini îl au la noi, se simplifică pînă la a deveni, prin INTERNET, un fel de... post telefonic de casă, ne pune în fața situației de a nu *upgrada*, cum se spune, de a nu retehnologiza, schimbînd sisteme, ci de a face totul nou nouț, de la început, absolut de la momentul 0!

Comisia Națională de Informatică, Ministerul Educației Naționale, Ministerul Cercetării și Tehnologiei, cel al Telecomunicațiilor, contribuabilul simplu se află, așadar, *în fața unui punct nodal din istoria (viitoare) a României. A miza acum direct pe INTERNET* înseamnă *achiziție de aparatură info simplă și ieftină* (mai ales pentru școli și universități - unde lecția de INTERNET trebuie să fie oră de clasă - case de cultură, cluburi, tabere) și *îmbunătățirea ultrarapidă a telefoniei* (pe care oricum trebuie să o facem) și nimic altceva... Miliardul de dolari necesar informatizării României s-ar putea reduce la jumătate. *Reforma școlară* - încă neînceputâ - *se va fi făcut și încheiat de la sine, în clipa în care și ultima clasă de școală își va fi deschis „ferestrele" către INTERNET - în mai puțin de 2-3 ani!* În absolut aceeași ordine de idei mi-am exprimat părerea, cîndva, într-o ședință de Guvern, că dacă am avea curajul să hotărîm trecerea telecomunicațiilor în România *direct pe telefonie celulară*, rupînd, arzînd etapele, România ar cîștiga cel puțin 10 ani din goana pe care o are de făcut, dacă vrea să prindă trenul progresului...

Rămîn și acum la aceeași părere, sînt mai sigur ca oricînd că numai dacă vom avea curajul să îndrăznim, în vis, construirea de astrodromuri aici, în Cîmpia Dunării, în Subcarpați, la umbra munților Mioriței, vom putea fi egalii mai marilor și mai deștepților de pe planetă. Cu doar problemele prezentului în palmă și peticind de zor trecutul, nu.

Pistol - o „verigă lipsă" în astrofizică?

În ultimele decenii, astrul nostru de zi a intrat într-un con de umbră al cercetărilor astrofizice, fiind considerat o stea banală din toate punctele de vedere. Dar iată că această viziune, care părea a fi bătută în cuie și valabilă pentru toate stelele observabile din Univers, se pare că va fi „demolată" de o nouă descoperire realizată cu ajutorul noii camere de luat vederi în infraroșu ce a fost instalată de curînd pe telescopul spațial Hubble. Este vorba de steaua *Pistol*, denumită astfel după forma de pistol a nebuloasei care o înconjoară, detectată în apropierea centrului galaxiei noastre. Steaua este de cîteva ori mai mare decît Soarele și de 7,5-15 milioane de ori (!) mai strălucitoare decît Soarele și ar fi perfect vizibilă cu ochiul liber, în ciuda distanței de 25000 ani lumină la care se situează, dacă n-ar fi ecranată de nebuloasa înconjurătoare care i-a dat și numele. Dacă ar fi așezată în centrul sistemului nostru solar, ea ar acoperi toate planetele pînă la Venus. Dar tocmai datorită acestei mărimi are și toate necazurile. Despre ce este vorba?

Astronomul Don Figer de la UCLA, cel care a condus echipa de observatori, susține că *Pistol* ar fi avut la început o masă de două ori mai mare. Aceasta „s-a ars" însă într-un feroce vînt stelar și în două erupții violente care au avut loc acum 5000 de ani, erupții ce au provocat atîtea distrugeri, încît suflul lor a aruncat gaz pînă la o distanță de 2 ani lumină, formîndu-se astfel nebuloasa ce înconjoară steaua. Adunînd toate datele pe care le avea la dispoziție, Figer a ajuns la concluzia că o stea cu cît este mai mare, cu atît mai repede își consumă combustibilul. Tot Figer mai spune că *Pistol* are doar două milioane de ani vechime și că după puține milioane de ani va exploda, transformîndu-se în supernovă. În contrast cu această stea, Soarele este mult mai bătrîn, avînd o vîrstă de circa 5 miliarde de ani și va mai trăi cam încă pe atît.

Cercetările asupra stelei *Pistol* nu s-au încheiat, cu atît mai mult cu cît există posibilitatea ca ea să fie de fapt... două stele, observate împreună. Pentru a se edifica, Figer va monta un nou sistem de observație în infraroșu pe telescopul Keck, în Hawaii. Acesta îl va ajuta să-și dea seama despre ce este vorba. Oricum, la ora actuală astronomii sînt surprinși că o stea atît de mare a putut să se nască. Stelele se nasc atunci cînd norii de gaz se contractă datorită forțelor gravitaționale și se aprind dinspre centru, datorită presiunii. În mod normal, o stea s-ar aprinde și și-ar arde straturile superioare înainte să apuce să capete asemenea dimensiuni.

„Va trebui să implementăm noi modele privind formarea stelelor" - spune Figer. Datorită faptului că *Pistol* poate să fie veriga lipsă între stelele mari „ordinare" și un tip de stele foarte mici, dar și foarte strălucitoare, cunoscute sub numele de Wolf-Rayet, cu siguranță că vom mai auzi de această stea. În ceea ce ne privește, promitem să vă ținem la curent cu evoluția cercetărilor în *„cazul Pistol"*.

Spre un Univers golit de stele?

Una dintre cele mai controversate teme din aria astronomiei este nașterea Universului. Dacă în urmă cu cîțiva ani teoria Big-Bangului părea să se fi impus, în acești ultimi ani au apărut o serie de noi teorii mai mult sau mai puțin credibile. Dar din dorința de a se afla trecutul Universului, s-a uitat aproape de tot viitorul. Una dintre puținele teorii cu iz de predicție în acest sens este și aceea a lui *Fred Adams*, de la Universitatea din Michigan, care va fi prezentată în cele ce urmează.

Adams crede că Universul, așa cum îl știm noi, este doar efemer și va trăi numai... 100000 de miliarde de ani. După acest timp, chiar și cea mai longevivă stea se va stinge, iar Universul va deveni doar un spațiu plin de găuri negre și stele pitice stinse. Dar acesta nu va fi sfîrșitul. Stelele pitice și restul materiilor „ordinare" sînt compuse din protoni despre care fizicienii cred că rezistă numai 10^{38} ani. După acest interval de timp nu vor mai exista nici măcar găuri negre, despre care se crede că se vor evapora. Totuși procesul de dispariție a protonilor este destul de lent, astfel că după numai 10^{100} ani nu vor mai exista decît grupuri izolate de electroni, pozitroni, neutrini și fotoni bîntuind prin spațiu.

Și totuși cum va arăta Universul în această ultimă fază, pe care o putem denumi foarte bine „o eră întunecată"? Adams susține că Universul nu are sfîrșit și că procesele fizice complexe nu se vor încheia. Dar tot el spune că noi sîntem limitați în previziunile noastre de lipsa de imaginație în gîndirea unui viitor atît de îndepărtat.

Dacă această teorie corespunde sau nu realității, probabil că nu vom afla-o niciodată...

Grupaj realizat de **ALEXANDRU DAN**

PARADOX

A TRĂI în trecut...

MARIAN GRIGORE

Să fim realiști: experiența ne arată că *tot ceea ce se poate realiza se va realiza cu siguranță*, indiferent de ceea ce spun sau nu legile. Mai mult, nimic nu garantează faptul că, în chiar clipa de față, undeva, într-un colț de lume, într-un laborator izolat, dar utilat la cel mai înalt nivel datorită banilor veniți „din exterior", nu se plămădește deja prima clonă umană. Singurul factor liniștitor în acest caz este existența legilor anticlonare, care vor limita asemenea experiențe la cazuri izolate realizate în secret și ilegal. Ceea ce nu elimină, însă, implicațiile morale.

Putem fi cu atît mai siguri că acest lucru se va întîmpla, cu cît, iată, deja în SUA (care au luat primele poziție împotriva clonării umane) un fizician ce are ca hobby genetica a anunțat că, indiferent de ce spune legea, va continua pregătirile pentru obținerea unor exemplare umane prin clonare, aceasta fiind după părerea sa singura speranță pentru mii de familii private de natură de posibilitatea de a avea un copil „de sînge" pe cale naturală. Iar fapta sa nu ar putea fi pedepsită penal decît în momentul în care se va produce. Deci, evident, cînd va fi prea tîrziu, răul fiind comis. Clonată sau nu, ființa umană obținută în urma acestor experiențe se va bucura de același drept la viață pe care îl are oricare altă ființă umană, nașterea sa „ilegală" neputînd afecta drepturile sale legitime. Cel puțin așa ne place să credem. Dar este oare așa de simplu?

Din celălalt capăt al lumii, din Rusia, agențiile de știri ne-au adus vestea unei adevărate campanii duse de „nostalgicii erei comuniste" pentru... clonarea lui Lenin. Și încă în mai multe exemplare, aceasta fiind considerată singura salvare, în viitor, a „Maicii Rusia". Iar savanții care se ocupă cu îngrijirea mumiei aflate în mausoleul din Piața Roșie s-au grăbit să confirme că un asemenea lucru ar fi perfect posibil din punct de vedere tehnic, patrimoniul genetic al lui Lenin fiind încă intact. Or, dintr-o asemenea perspectivă, de ce n-am putea imagina și posibilitatea ca unii să încerce clonarea lui Hitler din ADN-ul extras din mandibula pe jumătate arsă care s-a păstrat din cadavrul său sau, de pildă, a lui Napoleon, care, acum un secol, cînd a fost readus în Franța de pe insula Sfînta Elena spre a fi reînmormîntat la Domul Invalizilor, a fost găsit intact în sicriul de zinc în care zăcea de la deces. Și este foarte posibil să se afle în aceeași stare și acum.

Iar dacă aceste lucruri ar fi posibile (și sînt!), este cazul să ne întrebăm ce ar trebui să facă omenirea, conștientă de dezastrele pe care respectivele personalități le-au produs în timpul vieții, cu duplicatele lor obținute prin clonare. *„Ăștia trebuie stîrpiți de mici!"* - parcă vă aud exclamînd. Și totuși...

Orbiți de asigurarea geneticienilor că o asemenea ființă ar fi nu *asemănătoare*, ci *identică* celei pe care o reproduce, uităm că acest adevăr este valabil doar în ceea ce privește zestrea genetică ascunsă în ADN-ul din celulele organismului. Or, omul nu este doar un organism, ci și - sau mai ales - *o conștiință* și *o personalitate*. Iar acestea, conștiința și personalitatea, deși condiționate genetic în sensul favorizării sau defavorizării unor aptitudini sau caracteristici (de temperament, de predispoziție spre anumite activități sau boli etc.) se dezvoltă în anumite condiții specifice de mediu natural și, mai cu seamă, social și familial. Astfel că, apărută la sfîrșitul secolului XX, clona lui Hitler ar putea foarte bine să nu devină altceva decît un pictor, oarecare sau nu, așa cum visa să devină tînărul rebel Schikelgruber, care descinsese la Viena pentru a urma cursurile unei școli de artă. Ambiție care i-a fost refuzată datorită condiției sale materiale precare. La fel, Lenin ar putea deveni doar un avocat guraliv, iscusit în controverse juridice, sau, mai aproape de realitatea personajului pe care-l reproduce, un procuror intransigent, dar strict plasat în marginile legii. Fără moartea fratelui său, executat prin spînzurare, moarte care i-a marcat întreaga viață cu ura împotriva sistemului și a societății care au condus la acest deznodămînt, nici Ulianov nu se știe dacă ar mai fi devenit vreodată Lenin. Și atunci?

La urma urmelor, trebuie să conchidem că visul unora de a clona asemenea personaje, ca soluție pentru toate problemele prezentului, nu este altceva decît expresia neputinței acestor indivizi de a-și imagina viitorul altfel decît sub forma trecutului (idealizat) pe care l-au cunoscut. Viața, însă, inclusiv aceea a clonelor care, posibil și probabil, vor apărea, în ciuda tuturor interdicțiilor, merge înainte. *Non bis in idem*, cum spune străvechiul adagiu latin. Sau, pe românește, *niciodată la fel.*

Pentru părinți

Un sfat util

Medicii recomandă, fără rezerve, efectuarea unor examene oftalmologice copiilor chiar înainte de împlinirea vîrstei de un an. Specialiștii francezi spun chiar că la vîrsta de nouă luni s-ar putea face primul bilanț vizual. Consultul este eficient și datorită unui nou test imaginat. Este vorba despre un panou prevăzut cu o anumită deschizătură. În aceasta se prezintă copilului o succesiune de cartoane cu desenul unor bare albe și negre, mai subțiri sau mai groase. Specialistul distinge cu precizie mișcarea ochilor copilului care detectează colțul unde sînt desenate barele. Apoi acuitatea vizuală este determinată de mărimea celor mai îndepărtate bare care nu captează privirea copilului. Pus la punct de

François Vital-Durand, cercetător la un institut din Lyon, acest test poate evidenția tulburările de vedere trecute neobservate la naștere sau pe cele survenite ulterior. Este vorba despre o diferență între capacitatea vizuală a celor doi ochi, o miopie, o hipermetropie, un strabism.

Un astfel de examen poate salva vederea multor copii pentru că permite și depistarea riscurilor de ambliopie (diminuarea acuității vizuale). Astăzi se știe cu certitudine că diagnosticînd și corectînd vederea înainte de un an se poate evita ca mai multe zeci sau sute de mii de copii să devină nevăzători de grade diferite. Dacă ambliopia este detectată înainte de 2 ani, recuperarea vizuală poate fi totală. Dacă se intervine între 2 și 6 ani, succesul riscă să fie parțial. La această vîrstă ambliopia este instalată și nu poate fi compensată.

Să mai accentuăm importanța precocității examenului oftalmologic?

PLEDOARIE pentru fructe, legume și... vin

Potrivit statisticilor medicale, mai mult de 30 la sută dintre maladiile sfîrșitului de secol ar fi într-un raport direct, de determinare, cu alimentația noastră.

Egiptenii cunoșteau, evident, cu mult timp înaintea noastră, virtuțile cepei și acțiunea benefică a vitaminelor sale asupra activității sistemului nervos. De asemenea, consumul de afine era considerat un mijloc eficace de menținere a sănătății ochilor, iar cel al caiselor asigură un ten frumos. Efectul binefăcător al usturoiului asupra colesterolului este recunoscut demult. Astăzi, numeroase studii medicale vin să confirme aceste observații. Cercetătorii și nutriționiștii le acordă din ce în ce mai multă atenție subliniind relațiile existente între alimentația noastră și unele dintre bolile de care suferim.

Dar, potrivit opiniei nutriționistului francez Jaques Fricker binefacerile alimentelor asupra sănătății sînt condiționate și de cantitatea acestora. Pentru că, dacă, de exemplu, carnea joacă un anumit rol în prevenirea anemiei (mai ales la femei), consumată în

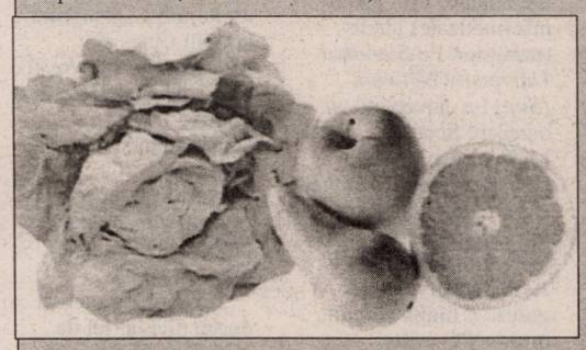

exces poate conduce la probleme cardio-vasculare sau la un risc crescut de cancer. Dar, să vedem împreună cîteva dintre virtuțile alimentelor pe care le ingerăm zilnic:

Și la cel mai recent congres de cancerologie care s-a ținut la San Diego (SUA) studiile prezentate au demonstrat că o alimentație bogată în fructe și legume protejează de anumite cancere, în special de colon și prostată. Și aceasta datorită fibrelor pe care le conțin.

Un studiu realizat de cercetători americani confirmă o mai veche ipoteză privind consumul de pește. Consumul regulat de pește (o dată sau de două ori pe săptămînă) ar reduce cu 40% riscul decesului prin infarct de miocard. Efectul ar fi datorat parțial prezenței în carnea de pește a acizilor grași polinesaturați („Omega 3"). Datorită bogăției în retinol (pro-vitamina A), consumul de pește ar avea efecte preventive și asupra vederii.

Cercetătorii francezi (cine altcineva decît ei puteau să o facă mai convingător...) au demonstrat că un consum moderat de vin, „moderat" însemnînd în accepțiunea francezilor două-trei pahare în fiecare zi, reduce riscul demenței senile și al maladiei Alzheimer. Altfel spus, vinul ar avea efect benefic asupra arterelor și îmbătrînirii creierului. De asemenea, vinul conține substanțe antioxidante care protejează pereții arterelor.

Indiscreții ● Indiscreții ● Indiscreții

Hollywood-ul a supranumit-o „noua Marilyn"...

Cu doar două luni în urmă rula pe ecrane în S.U.A. un film ce le avea ca protagoniste pe Cameron Diaz, „noua Marilyn" și Julia Roberts. La Paris rulează un alt film, „Une vie moins ordinaire", în care au fost remarcate interpretarea dar și frumusețea actriței.

Frumoasa blondă, care s-a născut în California, este „produsul" seducător al unei alianțe cosmopolite, pentru că este de origine jumătate spaniolă, jumătate cubaneză, după tată, cu sînge german și englezesc, după mamă.

Fără îndoială, aceste rădăcini... multinaționale explică frumusețea sa, puțin obișnuită, pusă în valoare de la 16 ani cînd a avut primul contract de top-model cu Agenția „Elite". Celebritatea a dobîndit-o însă din '94, cînd a devenit o prezență frecventă a afișului cinematografic. Așa se face că azi Cameron este un star foarte apreciat al Hollywood-ului. Se exagerează cumva în privința frumuseții sale? Ce ziceți?

Gastronomice

O excelentă **BUDINCĂ CU GRIȘ** *poate fi o recompensă pentru notele bune aduse de copilul dv., dar și o manieră rapidă de a pregăti „ceva bun". Sînt necesare: 6 ouă, 6 linguri de zahăr, 250 g griș, 3/4 l lapte (îndulcit cu 2-3 linguri de zahăr și „parfumat" cu zahăr vanilat), unt pentru uns forma. Se separă gălbenușurile de albușuri. Se freacă gălbenușurile cu 6 linguri de zahăr pînă ce devin albicioase. Se încorporează grișul, apoi ușor albușurile bătute spumă tare. Se răstoarnă în forma unsă cu unt și tapetată cu griș. Se lasă în cuptorul în prealabil încălzit, la foc potrivit. După 20 minute, sau mai exact cînd se desprind marginile budincii de formă, este gata. Se scoate, se răstoarnă pe un platou suficient de mare și se toarnă laptele (îndulcit și „parfumat"), fierbinte. Deasupra puteți pune fie un strat de gem, fie frișcă, fie și una și alta.*

Pagină realizată de
ECATERINA BĂTRÂNEANU

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Mă numesc S.V., am 28 de ani și locuiesc în București. De cîțiva ani sufeream de hipertiroidie, afecțiune ce necesită tratament continuu. Citind despre efectele miraculoase ale bioterapiei, obținute de doamna Vasilica Ciupea și fiicele sale, doamnele Mariana și Anca Ciupea, am încercat și această alternativă. Din fericire, efectul a fost rapid. După primele ședințe de bioterapie glanda tiroidă și-a echilibrat activitatea astfel încît nu am mai avut nevoie de medicamente. De asemenea, sufeream de o tetanie latentă, o lipsă accentuată de calciu, magneziu și potasiu. La a doua serie de tratament s-a rezolvat și acest necaz. Acum mă simt foarte bine, iar rezultatele analizelor confirmă starea mea bună de sănătate."

*

Redacția revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

Pensionarii, copiii și persoanele cu handicap beneficiază de o reducere cu 50 la sută!

10% REDUCERE adică 25000 lei

Programări la telefon: 6862046

TALONUL NR. 7

Numele și prenumele pacientului.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 20 martie 1998 ●

FASCINAȚIA ZĂPEZII ȘI SĂNĂTATEA

ARCADIE PERCEK

Există, indiscutabil, o fascinație a zăpezii, fascinație care face ca și în acest anotimp arid și inospitalier, potecile montane și cabanele să fie suprasolicitate. De această fascinație nu este străină desigur și fascinația pîrtiilor de schi. Numai că puritatea și fascinația pe care le afișează zăpada, sînt adeseori înșelătoare, *puritatea zăpezii fiind, după cum ne asigură J.W. Goethe, o puritate mincinoasă. Tot zăpada apoi este, după cum ne asigură de data aceasta un poet român, și anume Nic. Davidescu, sora gînditoare a tăcerii.*

Pentru toate aceste motive, dar și încă pentru multe altele, *muntele este incomparabil mai periculos pentru sănătate iarna decît în celelalte anotimpuri.*

O primă cauză a periculozității muntelui în timpul iernii ține de instabilitatea vremii în acest anotimp. Schimbările de decor ce se pot produce din acest punct de vedere au adeseori un caracter de-a dreptul bulversant, nemaivorbind și de ritmul rapid în care se produc. Astfel, la munte în cîteva minute putem trece de la căldură și cer senin, la frig și chiar la furtună devastatoare. Din acest motiv, tot în cîteva minute putem trece de la șort la hanorac. Și tot în cîteva minute putem trece de la o vizibilitate completă, la beznă, ca urmare a ceților care ne-au învăluit prin surprindere.

Necunoașterea, subestimarea cauzelor menționate se pot solda cu accidente mai mult sau mai puțin grave care, uneori, pot avea chiar un final tragic.

O altă cauză a periculozității muntelui ține de asaltul frigului, asalt care poate fi pe cît de rapid, pe atît de semnificativ. Periculozitatea menționată este și mai de temut cînd frigul este potențat de umiditate și de vînt, realitate care se constituie pe munte într-un trio care afectează substanțial sănătatea.

Un pericol însă și mai mare decît degerăturile care, după cum știți, sînt foarte frecvente în atari situații este reprezentat de răcirea generalizată a corpului sub acțiunea nocivă a frigului și a factorilor săi, asociați, răcire care se exteriorizează printr-un sindrom complex, din care fac parte frisoanele, împietrirea mușchilor, durerile localizate la ceafă, crampe de tot felul, culminînd cu o necesitate imperioasă de somn, simptom ce, de multe ori, prefigurează moartea. Potrivit unui raport oficial, dat publicității în luna aprilie a anului 1997, în Franța au fost semnalate 227 de morți survenite din motivele menționate mai sus, cei în cauză fiind în marea lor majoritate adolescenți sau tineri. Pe bună dreptate se exprima un ziarist francez într-o publicație că „De la sublim la moarte nu este decît un pas". Dacă într-o țară ca Anglia, care stă extrem de modest din punct de vedere al reliefului montan, statisticile semnalează o medie anuală pe timpul iernii de 200 accidente de acest gen, în jur de 50 dintre ele fiind mortale, ne putem lesne imagina care este situația din acest punct de vedere în țările muntoase. Aceasta este explicația viei mișcări de idei, survenită în ultimele decenii, pe marginea acestei teme, pe marginea educației sanitare care trebuie să se facă amatorilor de escaladări și excursii montane, pe marginea echipării cabanelor și a stațiunilor de tip Salvamont cu mijloacele informaționale necesare ca și cu cele de prim ajutor, care trebuie folosite în astfel de situații.

● PUBLICITATE ● PUBLICITATE ● PUBLICITATE ● PUBLICITATE ●

CEL MAI CĂUTAT PRODUS DIN ROMÂNIA

„Am pierdut 18 Kilograme în numai 6 săptămâni și am trecut fără efort de la talia 46 la talia 38"

(Sharon Roberts)

Oricine dorește să piardă fără efort toate kilogramele în plus și, în același timp, să înlăture efectele extrem de inestetice ale celulitei.

Acum vă puteți regăsi talia ideală!

Ofertă specială de lansare pentru primele 500 de cereri!

„Acizi de fructe – pentru slăbire" noua descoperire științifică pentru eliminarea definitivă a centimetrilor și kilogramelor în plus.

Important: „Acizii de fructe – pentru slăbire" au o acțiune radicală de eliminare a grăsimii excesive din toate zonele corpului. În același timp ei remodelează corpul Dvs., înlăturând și efectele celulitei.

Doriți:
- să vedeți dispărându-vă definitiv grăsimea în exces, zi după zi?
- să vă simțiți în largul Dvs. și să purtați orice vestimentație, chiar și jeans-ii cei mai strâmți și bluzele cele mai mulate?
- să nu vă mai fie rușine de brațele, picioarele și șoldurile Dvs.?
- să vă apropiați de silueta visurilor Dvs.?

Este ușor, este simplu, este rapid!

Sharon Roberts, o tânără mamă americană de 32 de ani a reușit!

Ea a pierdut 18 Kg. în numai 6 săptămâni!

Aceasta se întâmpla acum 6 luni și ea n-a mai luat nici un gram în plus, trecând de la talia 46 la talia 38.

Ea, căreia nu-i plăcea să meargă la plajă spre a nu-și dezvălui grăsimile oribile și celulita, acum a terminat cu toate aceste complexe, putând chiar să poarte bikini pentru că nu-i mai este rușine cu corpul său. Și nu este singura! Ca și ea, sute de mii de americance s-au debarasat de toate kilogramele în plus și de celulită. În fiecare zi ele mulțumesc în gând doctorului Robert Rosen de la Universitatea Rutgers (USA).

Doctorul Robert Rosen este cel care a descoperit extraordinara putere de slăbire a „Acizilor de fructe" extrași naturali ai unui fruct exotic „Garcinia Cambodgia".

Testat și probat științific

„Acizii de fructe – pentru slăbire" sunt rezultatul a mai mult de 10 ani de cercetare a unei echipe de medici, nutriționiști și dieteticieni. Produsul a fost testat în laboratoare de cercetare și clinici specializate în slăbire.

Ceea ce este remarcabil în această extraordinară descoperire, este că tratamentul se poate aplica chiar și mâncând normal, eliminându-se cu toate acestea toate depunerile de grăsime. Nu aveți nimic de făcut, nici un exercițiu obositor sau extenuant.

Fără să vă privați de nimic, este suficient să luați 5 capsule pe zi de „Acizi de fructe – pentru slăbire" și eliminați toată grăsimea, înlăturând și efectele extrem de inestetice ale celulitei.

Ofertă specială de lansare rezervată primelor 500 de cereri.

Astăzi, „Acizii de fructe – pentru slăbire" sunt la dispoziția Dvs. pentru prima oară în România.

Cu această ocazie, firma noastră a decis ca primele 500 de cereri să beneficieze de o excepțională ofertă de lansare. Prețul va fi de 50% față de cel real ce se va practica ulterior. În plus firma noastră este atât de încrezătoare în eficiența „Acizilor de fructe – pentru slăbire" încât vă acordă o extraordinară garanție de încercare gratuită. De fapt, dacă în decurs de 30 de zile nu reușiți să pierdeți până la 10 Kg., este suficient să ne trimiteți înapoi flaconul de „Acizi de fructe – pentru slăbire" și vă vom returna contravaloarea acestuia. Nu vă va fi pusă nici o întrebare. Aveți astfel garanția că încercarea Dvs. este într-adevăr gratuită. Pentru a fi siguri că beneficiați de acestă ofertă excepțională, trimiteți-ne chiar azi Bonul Dumneavoastră de Încercare gratuită. Nu riscați nimic, în schimb vă veți regăsi talia ideală și silueta visurilor Dvs.

Secretul slăbirii cu „Acizi de fructe – pentru slăbire"

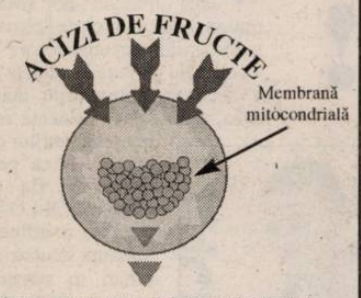

Eliminarea prin intermediul circuitului limfatic

„Acizii de fructe – pentru slăbire" se combină cu grăsimile și trec prin membrana mitocondrială. Grăsimile sunt eliminate, reformarea lor fiind exclusă.

- ❑ „Acizii de fructe – pentru slăbire" împiedică transformarea glucidelor în depozite de grăsime.
- ❑ „Acizii de fructe – pentru slăbire" reduc producerea de LDL Colesterol (colesterolul „rău") și de trigliceride.
- ❑ „Acizii de fructe – pentru slăbire" accelerează termogeneza, adică pierderea calorică celulară ca răspuns la consumul alimentar.

Bon pentru o încercare liberă de 30 zile de trimis la FORTUNA EXPRESS - SRL CP 48 – 78 București, cod 72150

DA, eu răspund imediat pentru a mă număra printre primele 500 de persoane care vor beneficia de oferta Dvs. specială de lansare a „Acizilor de fructe – pentru slăbire" în România, la prețul promoțional menționat mai jos, ce reprezintă 50% din prețul real.
În plus beneficiez de garanția Dvs. că, dacă în decurs de 30 de zile nu reușesc să pierd până la 10 Kg., este suficient să vă trimit înapoi flaconul de „Acizi de fructe – pentru slăbire" pentru a mi se returna contravaloarea acestuia.
Trimiteți-mi:
- ❑ 215520 – 1 flacon pentru un tratament de 2 săptămâni pentru a pierde din greutate până la 5 Kg., la prețul special de 99.990 lei + taxa de participare la cheltuielile de expediere.
- ❑ 215521 – 2 flacoane pentru un tratament de 4 săptămâni pentru a pierde din greutate până la 10 Kg., la prețul special de 179.980 lei + taxa de participare la cheltuielile de expediere. Economisesc astfel 20.000 de lei.
- ❑ 215522 – 3 flacoane pentru un tratament de 6 săptămâni pentru a pierde din greutate până la 15 Kg., la prețul special de 259.970 lei + taxa de participare la cheltuielile de expediere. Economisesc astfel 40.000 de lei.

Voi achita numai în momentul livrării coletului suma aferentă comenzii.
Prețul din ofertă este valabil numai 30 de zile de la data apariției anunțului.

COMPLETAȚI CU LITERE DE TIPAR, FOLOSIND NUMAI DATELE DIN BULETINUL DE IDENTITATE

Nume: .....
Prenume: .....
localit: .....
OP.....
str.....
nr. .....bl.....sc.....ap. .....
tel.....
jud/sect.....
cod.....
Data nașterii: *
ziua __ luna ___anul _____

215520 /PR98032060

Medicul vă răspunde

Cititorul G. Dumitru din Constanța, ne trimite o lungă scrisoare încă din 15 august 1997, la care noi îi dăm răspunsul în cauză după un lung interval de timp, cerîndu-ne pentru aceasta scuzele de rigoare. Scrisoarea este în legătură cu faptul că încă de la vîrsta de 20 de ani îi cade părul, și, de atunci face tratament după tratament (nu ne precizează cîți ani are acum) fără nici un rezultat, dar, cu toate acestea, este atît de afectat de această problemă încît în nici un chip nu dorește să o abandoneze.

Tot sus-numitul ne mai întreabă dacă la Complexul Cozia tratamentele care se făceau acolo - probabil de natură balneară - în urmă cu 15 ani, opresc căderea părului și asigură regenerarea lui.

Și, în sfîrșit, același cititor ne mai pune o ultimă întrebare pe această linie: „Aș vrea să știu dacă se mai poate face implant de păr și în altă parte decît la „Medical Service" din Bacău (un cabinet privat, probabil), unde prețurile sînt exagerat de mari, (o ședință costă peste 500 de dolari, și sînt necesare mai mult de șase ședințe pentru obținerea unui păr cu o densitate acceptabilă - adaugă tot sus-numitul)".

Ceea ce mă frapează, în primul rînd, în scrisoarea Dv., stimate Dle Dumitru, este dramatismul care transpare din aceste rînduri. Acest dramatism nu l-am găsit nicicînd în interviurile acestui monstru sacru de la Hollywood, care este actorul Bruce Willis ca să nu dau decît un unic exemplu și a cărui podoabă capilară numai „podoabă" nu este. Omul acesta care a debutat în cinematografie abia la 29 de ani, și care acum are 43, nu a suferit nici pe departe atît cît suferiți dumneavoastră din acest motiv. Acest lucru este valabil și pentru mine, care sînt medic, și care nicicînd nu mi-am făcut atîtea probleme cu podoaba mea capilară, care ca și în cazul dv. a început să se rarefieze tot de pe la 20 de ani.

Din nefericire, medicina nu a găsit încă remediul salutar și ieftin pentru alopecie, termen generic folosit în medicină pentru căderea părului. Toate remediile de orice gen, descoperite pînă în prezent, cu excepția transplantului de păr, care are două mari dezavantaje - este foarte scump și nu satisface pe deplin - au fost simple gloriole sclipitoare pe firmamentul terapeutic al alopeciei, simple speranțe etc. Totul se datorează faptului că nu sîntem egali în fața părului și aceasta pentru că în acest domeniu ereditatea are un cuvînt greu de spus. După unii cercetători și stresul, mai ales cînd acesta acționează îndelung în perimetrul adolescenței și al primei tinereți.

Singurul tratament, la îndemîna oricui, care dă oarecari rezultate în acest domeniu, și care la unii sînt chiar semnificative, este reprezentat de rasul pe cap, care, aidoma rasului la nivelul bărbii și al mustății, deci la nivelul feței, trebuie practicat cu regularitate. După unii de cel puțin două ori pe săptămînă, și asta pe o durată care variază de la caz la caz, în funcție de rezultatele obținute. Ei, vă prindeți la un asemenea tratament, care este incomparabil mai laborios decît frecarea părului cu cine știe ce loțiune recomandată pentru căderea părului, și care există din abundență pe toate meridianele lumii? A propo de acest tratament, ați observat, sper, că acei arbuști firavi, plantați în chip de decor pe marginea străzilor, pur și simplu renasc și își densifică coronamentul, ori de cîte ori li se taie crengile la început de primăvară.

Dr. ANDREI ONU

Spre Aldebaran, şi mai departe...

Sonda spaţială *Pioneer 10* şi-a încheiat anul trecut misiunea, după un sfert de secol de explorări ştiinţifice, devenind totodată acel obiect produs de mîna omului care s-a îndepărtat cel mai mult de Pămînt.

Cînd a fost lansată de NASA, în 1972, misiunea sa era doar o călătorie de 21 de luni spre Jupiter. Întîia sa mare realizare a fost traversarea fără incidente a brîului de asteroizi, după care a urmat o altă premieră: primele prim-planuri ale lui Jupiter şi măsurători confirmînd că uriaşa planetă era formată în cea mai mare parte din lichid şi gaz. Tot *Pioneer 10* a utilizat pentru întîia oară (procedeu devenit astăzi unul de rutină) gravitaţia planetei pentru a-şi „îndoi" traiectoria şi a se plasa pe orbită. În fine, cînd misiunea sa oficială se încheiase şi se afla

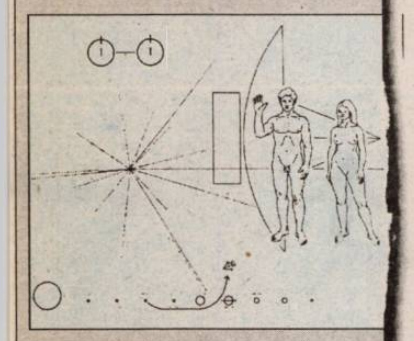

la peste 10 miliarde km de Pămînt, sonda încă mai detecta particule de vînt solar, atrăgîndu-ne atenţia că limitele Sistemului Solar sînt mai îndepărtate decît credem noi. *Pioneer 10* nu atinsese încă heliopauza, frontiera care desparte Sistemul Solar de spaţiul interstelar. Şi se pare că speranţa de a ne semnala acest lucru s-a năruit, pentru că din cele 12 instrumente de observaţie aflate la bord, mai funcţionează doar 6 şi de fapt se mai dispune de energie pentru a comanda acţiunea doar a unuia din ele. Deşi se mai primesc încă informaţii interesante, după cum precizează directorul proiectului, Larry Lasher, NASA a decis oficial încheierea misiunii, renunţînd la suplimentarea bugetului cu cele cîteva milioane de dolari necesari pentru a-i asigura funcţionarea.

Şi totuşi controlorii de zbor de la Centrul de cercetări Ames al NASA de la Mountain View, California, vor continua încă să asculte slabele semnale radio venite de la *Pioneer*. Pînă cînd bateria sa va muri, pînă cînd inima îi va înceta să bată, după cum spune Lasher. Dar *Pioneer* îşi va continua chiar şi aşa drumul spre Aldebaran, principala stea din constelaţia Leului. Şi poate că la capătul acestei călătorii de peste două milioane de ani va ajunge acolo purtînd cu el placheta de aluminiu aurit avînd gravaţi pe ele siluetele unui bărbat şi a unei femei, poziţia Soarelui în galaxie şi traiectoria lui *Pioneer*.

Va primi cineva mesajul nostru? Spune Lasher: „Dacă o vor găsi - va fi minunat". *(M.D.)*

Fluturii, victime ale efectului de seră

Biologul Camille Parmeson, de la Universitatea Santa-Barbara din California, a sesizat dispariţia treptată de pe continentul american a fluturelui Euphydryas edithe. Graţiosul fluture cu aripi portocalii este una din victimele efectului de seră, el fiind foarte sensibil la diferenţe de temperatură. Încă din stadiul de omidă, dacă planta se desfrunzeşte datorită căldurii excesive, acesta moare. În prezent, din Canada pînă-n Mexic, numărul de exemplare ale acestui frumos fluture s-a redus la un sfert faţă de cîte existau cu un sfert de secol în urmă.

PĂREREA SPECIALIŞTILOR

Noi date despre ECLIPSA TOTALĂ DE SOARE

Eclipsa totală de Soare e un fenomen astronomic atractiv pentru publicul larg şi interesant pentru specialiştii interesaţi în studiul coroanei solare. O eclipsă totală este un fenomen rar pentru un anumit loc de pe Pămînt, se repetă la 350 ani, în medie. Mecanismul de producere a eclipselor de Soare este extrem de simplu: Luna fiind un corp opac, luminată de Soare, aruncă un con de umbră - unde nu va pătrunde deloc lumina solară - şi un con de penumbră - unde lumina solară pătrunde doar în parte. Cînd Luna se află între Soare şi Pămînt şi conul său de umbră mătură Pămîntul, în acele zone are loc o eclipsă totală de Soare, iar în zonele unde penumbra Lunii mătură Pămîntul, se produce o eclipsă parţială de Soare. Dacă Luna este prea departe de Pămînt şi discul său nu acoperă în întregime discul Soarelui, se produce o eclipsă inelară de Soare. Dacă ţinem un ban la o distanţă potrivită de ochi, el poate ascunde discul solar producînd o eclipsă de Soare!

La 26 februarie are loc o eclipsă totală de Soare vizibilă pe o bandă îngustă ce traversează emisfera vestică, din Pacific, prin nordul Americii de Sud şi Marea Caraibelor, sfîrşindu-se la apusul Soarelui în Atlantic pe coasta Africii. Ca eclipsă parţială este vizibilă pe o suprafaţă mult mai mare, incluzînd părţi din Statele Unite, estul Canadei, Mexic, America Centrală şi jumătatea nordică a Americii de Sud (Amănunte ale „traseului" au fost prezentate în nr. 6/5 februarie 1998). Astfel, pe parcursul a 3 ore şi 23 minute, umbra Lunii „mătură" Pămîntul pe o bandă de 14000 km, cu o lăţime variabilă, între 130-151 km, şi cu o viteză medie de 1,149 km/sec.

Din punct de vedere ştiinţific, o eclipsă totală de Soare este un prilej unic pentru a observa coroana solară, cu un spectru larg de instrumente şi în întreg domeniul electromagnetic. Se încearcă a se înregistra cu aceste ocazii, pe filme sau cu ajutorul CD-urilor, cît mai detaliat posibil fenomenele coronale cum sînt: protuberanţe, curenţi coronali, ejecţii de materie din coroană. O eclipsă totală este un bun prilej de a testa anumite teorii privind modul de încălzire a coroanei solare la aproximativ un milion de grade Kelvin.

Cu toate că la 26 februarie zonele terestre în eclipsa totală sînt relativ de mică întindere, specialişti din întreaga lume organizează expediţii pentru observarea acestui fenomen spectaculos. Amatori sau simpli turişti se vor deplasa în insulele Caraibe sau în nordul Americii de Sud pentru a observa acest fenomen solar unic în frumuseţea lui. La ora elaborării acestui material nu ştim cîţi români, cititori ai revistei *Magazin* vor face o călătorie în acest scop; noi le dorim tuturor celor dornici de a admira un fenomen magnific, să o poată realiza.

La o eclipsă se urmăreşte de fapt, gradul de acoperire a Soarelui pe măsură ce eclipsa înaintează, apoi admirăm coroana solară şi cerul plin de stele. Faza de eclipsă parţială este bine să nu fie urmărită direct ci pe o proiecţie a imaginii Soarelui, pe o foaie de hîrtie. Dacă totuşi dorim să privim la Soare, trebuie să o facem prin filtre speciale care blochează mare parte din radiaţia solară din întreg spectrul. Din păcate astfel de filtre nu se găsesc încă, în comerţ! De reţinut că *sticla înnegrită sau filtrele folosite la aparatele fotografice nu* constituie protecţie sigură pentru urmărirea eclipsei! Ne putem confecţiona singuri un „filtru" suficient de bun expunînd la Soare o bucată de film obişnuit alb-negru şi developînd-o apoi pînă la înnegrirea totală. Filmele pentru radiografii (în raze X) sînt şi mai bune. Nu folosiţi filme color deoarece emulsia acestora nu conţine argint, deci ele nu absorb radiaţia din infraroşu. Chiar şi filmul developat în aceste condiţiuni este bine să se folosească în strat dublu. Şi nici prin acest „filtru" sau prin unul special, *nu priviţi continuu* Soarele; este suficient să *„aruncaţi o privire"* de una-două secunde, la fiecare cinci minute!

Şi dacă nu veţi reuşi să faceţi această deplasare turistică, foarte costisitoare pentru noi în perioada actuală, un spectacol magnific vom putea urmări la 11 august 1999 la noi acasă. Atunci va avea loc o **ECLIPSĂ TOTALĂ** de Soare vizibilă din România. Ţara noastră se va afla în centrul atenţiei întregii lumi deoarece la noi, la Râmnicu Vâlcea, va fi *maximul eclipsei;* adică durata maximă - *2 min 23 secunde* şi acoperirea maximă a Soarelui - 103%, cu Soarele la aproape 60° deasupra orizontului, la ora 11h 10min TU (14h 10 min. timp de vară). Banda de totalitate, cu o lăţime de 112 km, va străbate România de la vest spre sud-est, cuprinzînd Cîmpia Banatului, Arad, Timişoara, parte din Carpaţii sudici (Parîng şi Retezat), dealurile Subcarpatice ale Olteniei, zona Argeşului, Bucureşti, parte din Cîmpia Română, litoralul Mării Negre la sud de Eforie.

Atunci, la noi acasă, în plină vară, vom trăi cu toţii o experienţă unică, o scurtă noapte în plină zi, o noapte magnifică luminată de aureola fascinantă a coroanei solare, o noapte în care vom descoperi cu uimire că şi cerul zilei e plin de stele!

GEORGETA MARIŞ
Institutul Astronomic al Academiei Române

„Ucenicii vrăjitori" ai biopaleontologiei

DORIN MĂRAN

Să admitem că reuşim să izolăm un fragment de ADN. O performanţă, desigur, dar care prefigurează un lanţ de dificultăţi. În primul rînd ADN-ul e prezent în cantităţi infinitezimale, greu de purificat. Pe de altă parte, de cele mai multe ori, ADN-ul este alterat. Aceste obstacole sînt parţial surmontate prin manipulări de laborator de mare fineţe şi complexitate şi prin utilizarea unei tehnici de amplificare genetică prin care se obţine multiplicarea în mii de exemplare a celui mai mic fragment de ADN. Dezagregarea lungului lanţ al moleculei ADN şi lipsa unor piese esenţiale din structura acestuia îi dezarmează însă pe specialişti. Să cîrpeşti ADN-ul acestor şopîrle teribile al cărui genom cuprinde cel puţin 2 miliarde de baze pare să rămînă în continuare un scenariu de anticipaţie. Să presupunem că „ucenicii vrăjitori" ai biopaleontologiei ar reuşi să înlocuiască „piesele" care lipsesc cu fragmente de ADN de pasăre care, în ciuda aparenţelor, e mai aproape decît reptilele pe arborele evoluţiei, de dinozaur. Refacerea ADN-ului ar presupune însă zeci de ani de experimente şi căutări la capătul cărora s-ar putea obţine un genom aproximativ, jumătate pasăre jumătate dinozaur. Urmarea, reconstituirea animalului viu, ar aparţine în exclusivitate ficţiunii. Singurele exemple de organisme preistorice resuscitate pînă în prezent sînt cele ale bacteriilor în vîrstă de... 30 milioane de ani. Sîntem încă departe de a reproduce o specie dispărută plecînd de la un fragment de ADN. Celebra Dolly nu a fost clonată plecînd de la un fragment de ADN ci de la întregul nucleu al unei celule. Aşadar biologii sînt încă incapabili de a recrea leagănul natural al unui mic tiranozaur. Ei speră totuşi ca într-o bună zi micuţa creatură să ţîşnească victorios din eprubetă.

REMEMBER

În direct, faţa ascunsă a Lunii!

Prof. FLORIN ZĂGĂNESCU

La 21 decembrie s-a dat startul, de pe platforma 38 a Bazei spaţiale de la Cape Canaveral, misiunii APOLLO-8 cu destinaţia de a deveni temporar, satelit artificial al Lunii! Echipajul a fost format din „veteranii" Frank Borman, James A. Lovell jr. şi mezinul William A. Anders. Aceşti temerari astronauţi - care au petrecut sărbătorile Crăciunului 1968 pe orbită circumlunară, aşa cum cititorii noştri au fost deja informaţi în ultimul număr al revistei din anul precedent, - au trăit cu ocazia acestui zbor, una din cele mai formidabile aventuri spaţiale; iată unele date despre primii pămînteni care cu putut vedea „în direct" faţa invizibilă de pe Pămînt a Selenei...

Frank Borman (n. 14 martie 1928, Harris - Indiana) a absolvit (1950) Facultatea de Aviaţie a Academiei Militare de la West Point, cu specialitatea bombardament în picaj. Deoarece, cu ocazia unui antrenament, i s-au spart timpanele, Borman a fost un timp reţinut la sol.

După ce, în perioada 1951-1956 el a fost pilot de încercare la Baza aeriană Williams, în 1957 Borman şi-a susţinut teza de doctorat în ştiinţe la Institutul Tehnologic din California.

Respins medical la testarea din 1957 pentru a deveni astronaut, Borman a activat în calitate de profesor de mecanica fluidelor şi termodinamică la Academia Militară, iar în 1960 a absolvit Şcoala de piloţi pentru cercetări aerospaţiale, unde a rămas ca instructor pînă în 1962.

Ca urmare a unui tratament medical adecvat şi eficace, a experienţei acumulate în 5100 ore de zbor şi a pregătirii sale ştiinţifice, Borman a fost admis în septembrie 1962 în grupul de astronauţi al NASA, primind ulterior misiunea de comandant al zborului Gemini-7.

La puţin timp după noul zbor, Borman a fost numit director operativ al sectorului personal navigant de la Centrul spaţial Houston şi a răspuns de antrenamentele destinate pregătirii zborurilor cosmice, fiind apoi avansat general de brigadă.

Borman s-a preocupat de influenţa „mascon"-ilor (Massconcentrations) de sub scoarţa selenară, asupra traiectoriilor circumselenare pe care le va avea de parcurs Modulele Lunare; el a declarat: „Formaţiile mascons vor avea, probabil, o influenţă redusă asupra parametrilor orbitei. Nu cred însă că perturbaţiile observate (la traiectoria navei APOLLO-8, n.a.) să exercite o influenţă determinantă asupra modulului lunar, în sensul devierii acestuia de la zona aleasă pentru aselenizare".

În perioada cînd NASA a făcut cunoscut echipajul care va coborî pe Lună, astronautul Borman a confirmat ştirea că nu va mai participa la misiuni spaţiale, deşi va continua să lucreze pentru NASA; el a spus: „Am 40 de ani; alţii vor prelua ştafeta. Am intenţia să mă consacru revoluţiei pe care o văd venind în transporturile urbane. Cred că tehnica spaţială trebuie să joace un rol important în renovarea oraşelor noastre."

(Va urma)

NEUROBIOLOGIE

PAȘI SPRE INIMA „GENIULUI CREATOR”

Obiectul de artă reprezintă viziunea despre lume a creatorului său. Jean-Pierre Changeux, profesor de neurologie la College de France și mare amator de artă, apreciază că între spectator și creator se stabilește un fel de „comunicație intersubiectivă”: fiecare își proiectează pe pînză propriile imagini despre lume și inițiază un „dialog imaginar cu tabloul”, relevă „Science et Vie”. Se poate vorbi deja despre o senzație de plăcere (sau de neplăcere). În final, opera de artă este produsul unei reconstrucții

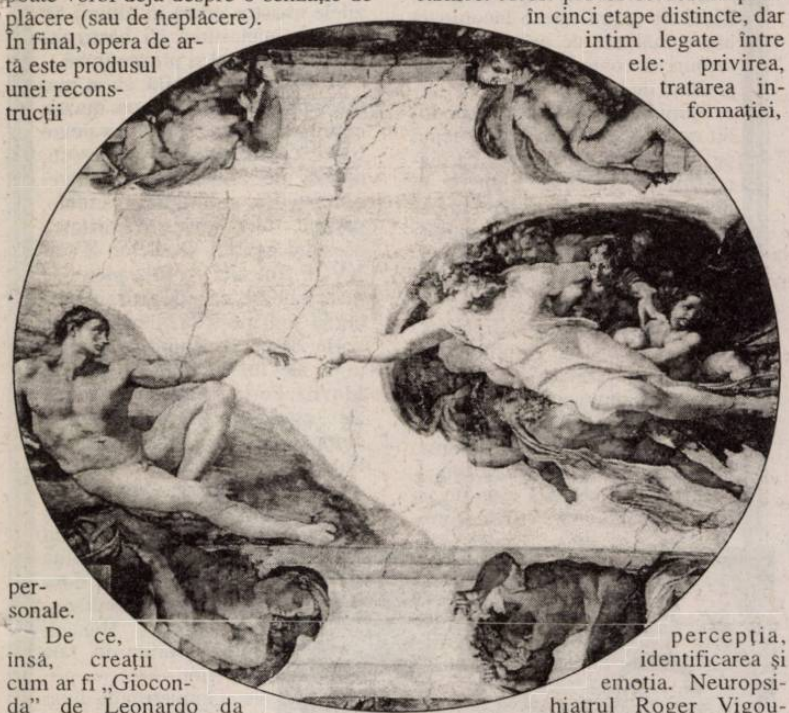

personale.

De ce, însă, creații cum ar fi „Gioconda” de Leonardo da Vinci, „Moise”, „David”, „Crearea lui Adam” de Michelangelo sînt capodopere universale, chiar dacă criteriile estetice variază în funcție de epocă? Unii specialiști consideră că marii artiști au anumite funcții cerebrale mai dezvoltate sau că ar exista chiar o genă a geniului. Știința actuală nu poate oferi un răspuns în această privință. Acest „har artistic” este înnăscut sau dobîndit? Prof. Jean-Pierre Changeux consideră că „harul artistic” ar implica existența unui patrimoniu special, îmbogățit prin muncă, educație...

Prof. Changeux a propus „explicarea fiziologică” a sentimentelor ca o „evoluție a stărilor cerebrale”, neurobiologia devenind un suport important pentru istoria artelor. La rîndul său, prof. Semir Zeki a realizat o „cartografie informatizată” a cortexului vizual care permite localizarea mai multor zone active ca răspuns la stimulii senzoriali (unele zone sînt specializate în perceperea culorii, altele în perceperea formelor și contururilor, iar altele în perceperea mișcărilor). Construirea unei imagini coerente în creier este produsă de activitatea simultană a tuturor acestor zone ale cortexului vizual și de căile lor complementare. Creînd forme, culori sau mișcări, artiștii își „adaptează” arta fiziologiei creierului. Creația artistică este un rezultat al combinării elementelor deja existente în cortexul vizual.

Subiectul contemplator al unui tablou își activează diferite zone ale cortexului cerebral pe paliere ierarhice. Acest proces se descompune în cinci etape distincte, dar intim legate între ele: privirea, tratarea informației, percepția, identificarea și emoția. Neuropsihiatrul Roger Vigouroux, profesor la Facultatea de medicină din Marsilia, consideră că focalizarea privirii spectatorului pe pînza artistului este îndeplinită de sistemul reticular situat în trunchiul cerebral. Acesta îndeplinește o funcție esențială - cea a atenției și vigilenței. Simultan, intervine a doua etapă: tratarea informațiilor vizuale corespunzătoare componentelor elementare ale tabloului. Lobul occipital (un fel de „creier vizual”) realizează această operațiune grație zonelor specializate în identificarea culorilor, formelor și mișcărilor. Percepția implică un mecanism mult mai complex: memoria selectează dintr-un stoc de modele interne pe cele care corespund elementelor vizualizate. Lobul parietal tratează informațiile, declanșînd un proces de corespondență între percepția vizuală a subiectului contemplator și pictură. Această mobilizare progresivă a tuturor lobilor cerebrali permite conceptualizarea imaginii și sintetizarea formelor într-o compoziție de ansamblu.

O operă de artă produce emoție. Lobul frontal al creierului joacă în acest proces un rol esențial, în exprimarea dorințelor, afectelor, intențiilor, sensul lui critic și judecăților. El stabilește conexiuni cu zonele temporale și parietale și se unește cu sistemul limbic (un fel de „creier al emoțiilor”). De asemenea, prin mobilizarea celor mai înalte sfere ale activității cerebrale, lobul frontal permite producerea sentimentului estetic. Emisfera cerebrală dreaptă (un fel de „creier al artei”) analizează imediat, intuitiv și global, mesajul, căruia îi conferă o conotație emoțională. Emisfera cerebrală stîngă acționează de o manieră analitică și secvențială, punînd în mișcare mecanismele de abstractizare, categorizare și verbalizare. Sentimentul artistic ar conferi, în opinia specialiștilor, de la caz la caz, calități afective, intuitive și facultăți de judecată, de raționament, ceea ce ar reprezenta o „reconciliere” între artă și știință, între emoție și rațiune...

Traducerea și adaptarea:
ȘERBAN FILIP

Răspundem cititorilor

Cititorul nostru Vasile Apetrei din Suceava ne întreabă care este originea telegrafului.

ORIGINEA TELEGRAFULUI

IRINA STOICA

Desigur că în zilele noastre, în plină epocă a fax-urilor și telex-urilor, a vorbi despre telegraf este ca și cum ai apărea pe stradă în redingotă sau crinolină. Pînă nu demult însă, acesta era singurul mijloc de comunicare rapidă la mare distanță, înlocuind cu mult succes sistemul de focuri aprinse pe dealuri, al crainicilor „rapizi” sau al porumbeilor călători.

Prima realizare a unui telegraf aparține pastorului Claude Chappe din Paris. Anii revoluției l-au îndepărtat de serviciile divine, oamenii solicitîndu-l din ce în ce mai puțin. De aceea, pastorul, în singurătatea sa, se gîndește să născocească „ceva” și acest „ceva” este un mijloc de a transmite rapid știri la distanță. După o demonstrație făcută în martie 1791, primul veritabil mesaj a fost transmis la 12 iulie 1793 la o distanță de aproape 15 km. În 1794 Danton folosește invenția sa, „alfabetul aerian”, numindu-l pe Chappe director al primului telegraf din lume. Întîia linie de acest fel este instalată între Paris și Lille.

Telegraful lui Chappe era de fapt un sistem de relee așezate pe acoperișuri. În fiecare punct erau amplasați niște drugi cu care un slujbaș alcătuia literele alfabetului, iar un altul privea cu ocheanul și transmitea literele pe care le vedea. Cînd Napoleon vine la putere, invenția lui Chappe este bagatelizată, unii vor chiar să și-o însușească și, cu toate că este folosită de cîteva ori în situații limită, creatorul ei cade într-un con de umbră și sfîrșește prin a se spînzura la 23 ianuarie 1805.

În 1827, germanul Steinheil descoperă că un singur fir electric avînd întoarcerea prin pămînt era suficient pentru o linie de transmisie. În 1837 englezul Michael Faraday demonstrează influența magneților asupra curentului electric. Pe acest principiu se bazează telegraful experimental, creat la St. Petersburg de diplomatul rus Pavel Schilling. Moartea sa prematură înrerupe experiența, reluată de William Cooke, un tînăr ofițer și marele fizician Charles Wheatstone, care depun în iunie 1837 primul brevet pentru telegraful electric. Marea popularitate a acestui aparat a fost cîștigată la 1 ianuarie 1845 cînd, datorită unei depeșe telegrafice, a putut fi arestat un ucigaș periculos în trenul de Paddington-Londra.

La rîndul său, la 28 septembrie 1837 americanul Samuel F.B. Morse (1791-1872) depune o cerere de brevet pentru telegraful electric. Pornind în viață ca pictor mediocru, realizator al unor portrete de indieni în costume tradiționale, Morse devine celebru în special prin crearea alfabetului care-i poartă numele, aceasta fiind de fapt o succesiune de puncte și linii. În 1842, la 30 decembrie el obține o subvenție de 30000 de dolari pentru construcția unei linii experimentale între Washington-Baltimore, inaugurată la 24 mai 1844. În ciuda unor lupte și contestări, telegraful electric a cunoscut o mare dezvoltare, aducîndu-i lui Morse o glorie binemeritată. Cu toate că întrebarea cititorului nostru privește numai originea telegrafului, nu putem să nu amintim meritele italianului Guglielmo Marconi, inventatorul telegrafiei fără fir, care la vîrsta de 21 de ani, în 1895 a reușit o asemenea performanță pe o distanță de 2400 m. Au urmat seriile de realizări în acest sens, ducînd la perfecționarea telegrafului care, deși acum desuet, a reprezentat punctul de pornire a transmiterii complete a unor știri la distanță.

Serisori primite

Am primit toate cele... N scrisori care alcătuiesc „epistolarul” adresat redacției noastre, stimate Domnule FLORIN OPREA (Brăila). Din păcate, problematica abordată de Dvs. nu se încadrează în profilul tematic al revistei. Așa încît ne este dificil să dăm curs dorinței Dvs. de a vă publica intervențiile...

Vă mulțumim, stimate Domnule ing. PETRE PLOTOGEA (Calafat), pentru comentariul deosebit de pertinent și la obiect pe care ni l-ați trimis pe marginea materialului respectiv! Drept care îl vom da publicității cît de curînd în paginile revistei noastre! Așteptăm și pe viitor astfel de comentarii pline de substanță, elegant formulate, din partea Dvs.!

Vă mulțumim, stimate Domnule VIOREL MIRONOV (Galați), pentru afecțiunea pe care o nutriți față de revista „Magazin”! Sugestia Dvs. este deosebit de interesantă, așa încît o vom examina cu toată atenția.

Vă mulțumim, stimate Domnule IOAN BURCUȘI (București), pentru cuvintele de apreciere pe care ni le-ați adresat! Totodată, ținem să vă liniștim, întrucît nu am remarcat nici un fel de „aciditate” în opiniile formulate de Dvs., în legătură cu profilul tematic actual al revistei. Dimpotrivă! Ne-ați confirmat că sîntem pe drumul cel bun! Cît privește sporirea interesului cititorilor față de problematica științifică și tehnică de actualitate, sîntem convinși că aceasta se manifestă din plin, dacă ținem seama de tirajul revistei noastre! În sfîrșit, ținem să vă asigurăm că ambele prescurtări - „î. Ch.” și „î.e.n.” - sînt la fel de valabile, ele fiind utilizate în funcție de preferințele autorilor respectivi, fapt ce poate fi constatat nu numai în presa românească, dar și în cea străină.

Stimate Domnule AUREL RADITOVAN (Timișoara), mulțumindu-vă pentru frumoasele cuvinte pe care le-ați adresat, iată, ne grăbim să vă satisfacem dorința: Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului, Comitetul Helsinki la București se află pe str. Demetru Dobrescu nr. 11, sector 1, cod 70119, tel. 613.71.90.

Adresa de mai sus, stimate Domnule CONSTANTIN BELEA (Timișoara), este valabilă și pentru Dvs.!

Rubrică realizată de
ADRIAN HOAJĂ

Pe toate le rezolvă timpul!...

PSIHOLOGUL la dispoziția dumneavoastră

ANCA DONȚU

- Doamnă Anca Donțu, scrisoarea de astăzi ne sosește de la o cititoare din București: „I.” are „o căsătorie reușită, întemeiată pe iubire adevărată, prietenie și mult respect.”. Soțul este „inteligent, descurcăreț, cu mari idealuri pe care le duce de obicei la final.” Dar, avînd el însuși o viață „problematică” pare să nu primească foarte bine anumite... cochetării ale soției, chiar nevinovate, și să fi început să-și piardă încrederea în ea.

Considerînd că nici nu se poate gîndi la desfacerea căsătoriei care „ar fi un adevărat dezastru” corespondenta noastră ne scrie în încheiere: „Vă rog din suflet să analizați această poveste și să-mi dați sfaturile pe care le credeți de cuviință. Oare greșeala mea este atît de mare?”

- Dragă I., înțeleg că problema ta este destul de gravă, avînd în vedere ultimatumul pe care ți l-a dat soțul tău. Se pare că datorită antecedentelor, divorțului părinților săi, el este o fire puțin mai geloasă și îi este greu să aibă încredere în tine și să te acccepte așa cum ești.

În cazul acesta, nu rămîne decît să încerci tu să te schimbi dacă vrei cu adevărat să încerci să rămîneți împreună. Fii, deci, mai atentă în relațiile cu persoanele de sex opus și chiar dacă întîmplările de pînă acum au fost cu totul nevinovate, încearcă să tragi concluziile necesare din ele, în sensul în care să înțelegi, cum *nu* trebuie să te porți pentru ca soțul tău să nu mai fie suspicios.

Este adevărat că în general timpul le rezolvă pe toate, dar în situația voastră timpul trebuie ajutat, iar tu trebuie să-i cîștigi soțului tău încrederea. Ai putea, de pildă, să încerci să-i faci unele mici plăceri, să fii mai atentă cu el, pentru ca în felul acesta el să înțeleagă că îl iubești cu adevărat și că este singurul bărbat din viața ta.

Încearcă să respecți ceea ce este cu adevărat important pentru el și, tot cu timpul, va învăța și el să respecte ceea ce este important pentru tine. Este adevărat că dacă ați putea avea copii acest lucru v-ar apropia mai mult și ar consolida familia voastră. Dacă nu există nici o soluție la problema medicală, v-ați gîndit însă vreodată să adoptați un copil? Oricum, nu trebuie să fii descurajată, chiar dacă aceasta este a doua căsătorie, pentru că multe tinere greșesc la prima alegere. Cred, în schimb, că ar merita să faci orice pentru ca actuala căsătorie să fie o reușită pînă la urmă!

Mă întrebi cît de mare este greșeala ta. Nu este atît de mare, de vreme ce tu însăți îți dai seama de impactul pe care ar putea să-l aibă. Înțeleg că depinde doar de tine ca asemenea lucruri să nu se mai întîmple. Și ca soțul tău să nu mai aibă motive de gelozie. Încercați să petreceți cît mai mult timp împreună, așa încît el să-și dea seama că este foarte important pentru tine.

Așteptăm să ne mai scrii și să ne spui dacă lucrurile merg spre bine. Vom încerca să te ajutăm de fiecare dată.

- *Mulțumim doamnei psiholog pentru răspuns. Așteptăm și alte scrisori.*

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANȚU

Dramă în Amazonia

TRIBUL JUMA SE LUPTĂ SĂ SUPRAVIEȚUIASCĂ

ANDREI TOMA

Nu cu mult timp în urmă tribul Juma avea mii de membrii alcătuind o veche civilizație de războinici, vînători, poeți, romantici și filozofi, domnind peste o mare întindere de sălbăticie. Tribul Juma nu este singurul trib de indieni care se confruntă cu exterminarea. Doar în acest secol au dispărut de pe suprafața Pămîntului 87 de triburi amazoniene.

Nimeni nu știe cîți băștinași trăiau în Brazilia cînd navigatorul portughez, Pedro Cabral a acostat în anul 1500. Se estimează că erau între un milion și 11 milioane dintre care au supraviețuit doar 320 de mii. La fel ca indienii din America de Nord, băștinașii brazilieni s-au împuținat în războaie, în sclavie, prin înfometare și prin boli aduse de invadatori. Au mai rămas doar 170 de triburi, dintre care 54, inclusiv Juma, trăiesc izolați de societatea modernă, în zonele neexplorate ale Amazonului. Dar nu pentru mult timp.

Indieni într-o capsulă a timpului?

Căutătorii de aur, braconierii și cei care defrișează pădurea pun în pericol ultimele triburi care și-au păstrat cultura intactă din epoca de piatră. „Ce se întîmplă cu Juma se va întîmpla și cu celelalte triburi izolate de pe Amazon dacă guvernul nu va opri defrișările masive", declară Sydney Possuelo, director al departamentului pentru indieni izolați, din cadrul FBI. Fără protecție, 90% din triburi vor dispărea în mai puțin de 100 de ani.

Majoritatea brazilienilor nu consideră că aceasta ar fi o problemă. „De ce să-i păstrăm pe indieni într-o capsulă a timpului?" se întreabă Gilberto Mestrinho un fost guvernator al statului Amazonian.

Uriașii cu picioare mari

Antropologii sînt de părere că Juma era nu demult o parte a tribului Tupi-Kawahib, un popor care a migrat spre regiunea rîului Madeira în secolul al 17-lea. Pe durata unei generații sau două, trei mii de membrii ai tribului Tupi au plecat și și-au format propriul trib. Ei s-au autointitulat Juma (sălbatic) însă vecinii îi numeau „uriașii cu picioare mari".

Primul document oficial despre Juma apare în 1880 cu ocazia unei acțiuni de curățare a junglei de „sălbaticii ostili", întreprinse de colonelul Antonio Rodrigues Labre pe timpul febrei cauciucului. „Tribul a luptat cu îndîrjire pentru libertate" scrie Labre, însă sulițele și săgețile nu au făcut față armelor de foc. O dată cu terminarea primului Război Mondial, atacurile au încetat deoarece cererea de cauciuc a scăzut. Dar în 1953 lumea i-a redescoperit, teritoriul lor dintre rîurile Mucuim, Jacare și Ipixuma fiind invadat datorită resurselor sale de cauciuc, nuci și animalelor exotice. Juma a ripostat atacînd o barjă încărcată cu nuci pe rîul Punicici și le-a tăiat beregata celor cinci albi aflați pe ea. Proprietarul acesteia a angajat cîțiva oameni înarmați să omoare în somn două familii Juma. La scurt timp după aceasta un colonist fără cap plutea pe rîul Mucuim.

Premii pentru urechi

La începutul anului 1964, Orlando Franca, un judecător din Labrea care avea o afacere cu mahon, a oferit o sumă importantă celui care îi aducea cele mai multe urechi aparținînd membrilor tribului Juma. În acel an, 35 de oameni care s-au autointitulat „batalionul răzbunării" au mărșăluit în ultima așezare a tribului. Femeile au fost violate și apoi înjunghiate, războinicii au fost împușcați și castrați iar copiii au fost trași în țeapă. Ucigașii au lăsat în urma lor 70 de cadavre fără urechi care au ars împreună cu satul. Doar 12 Juma au supraviețuit. Pentru aceste crime nu a fost arestat nici un brazilian, iar despre masacru nu s-a scris nici un rînd în presă.

Amprente ale spiritualității noastre

Mănăstirea Sucevița

Ridicată din inițiativa lui Gheorghe Movilă, mănăstirea Sucevița este ultimul mare monument din Moldova secolului al XVI-lea. Ea a fost însă terminată de Ieremia Movilă, după ce s-a întors pe scaunul țării în 1595.

Contribuția acestuia la înălțarea locașului a fost esențială. Chiar Nicolae Iorga constată: „...mănăstirea e a lui Ieremia, mîntuită cu totul în domnia lui, deși începută de multă vreme cu zloții de aur ai tuturor fraților..."

Construcția este impresionantă. Zidul de piatră care o înconjoară are o înălțime de peste 6 m, cu turnuri și contraforturi, metereze și drum de strajă.

Turnul-clopotniță este împodobit cu stema Moldovei și, trecînd pe sub el, ajungi la biserica mănăstirii, o adevărată bijuterie în piatră, cu pereții exteriori împodobiți cu fresce. Coloritul acestora este viu, amintind întreaga natură a plaiurilor noastre, predominantă fiind culoarea verde.

Una dintre cele mai frumoase fresce este „Scara virtuților" sau „Scara lui Climax", prin care meșterii zugravi și-au dovedit din plin talentul și rigoarea artistică, opera remarcîndu-se prin dramatism și amploare în același timp.

În interior biserica este zugrăvită în maniera specifică iconografiei epocii.

Tabloul votiv, aflat pe peretele de sud și sud-vest, prezintă întreaga familie a domnitorului. Ne este înfățișat un alai domnesc, din care nu lipsesc domnitorul cu mîna pe creștetul fiului său Constantin, pe atunci un copil mărunt de statură, mama domnitorului, Maria, soția sa, Elisabeta și apoi fiicele: Maria, Ecaterina, Zamfira, Stana.

Restaurată mai aproape de zilele noastre, adică în ultimii 50 de ani, mănăstirea își păstrează intacte farmecul și prospețimea.

În incinta ei, se află, ca în mai toate mănăstirile țării, un muzeu cuprinzînd opere de mare valoare istorică și artistică. Aici găsești, alături de manuscrise miniate, obiecte de argintărie: candele, paftale, ferecături. Majoritatea acestora aparțin secolelor XVII-XVIII. Tot aici se află piese de mare valoare, capodopere ale broderiei românești medievale. Este vorba de acoperămintele de mormînt ale lui Ieremia și Simion Movilă. Portretul lui Ieremia, mai ales, este nespus de bine realizat, chipul său fiind înconjurat de flori.

De mănăstirea Sucevița se leagă și sfîrșitul tragic al Doamnei Elisabeta Movilă. Cînd în 1616, după cumplita ei înfrîngere, era dusă spre haremul sultanului Mustafa Han I, oprind caruța în fața boierilor, care o priveau împietriți de durere, își taie părul, frumoasa ei coșiță castanie, rugîndu-i să o depună pe mormîntul soțului ei.

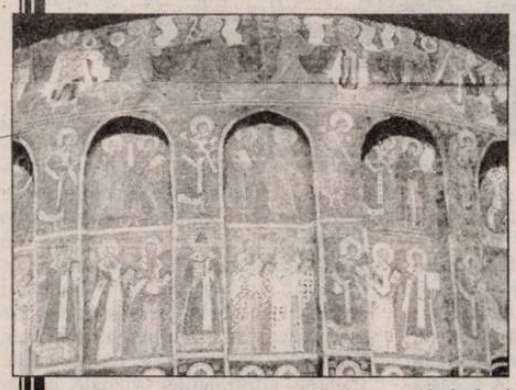

De atunci coșița Doamnei a atîrnat într-o cutie de argint, în formă de mar, agățată de bolta bisericii.

Închizînd în ea dragoste de frumos dar și multă, multă suferință, mănăstirea este o dovadă în timp a drumului spre adevărata desăvîrșire artistică.

IRINA STOICA

Redescoperirea civilizațiilor

CLARVIZIUNEA LUI CARTER

Pentru lordul Carnavon și pentru prietenul și asociatul său Hovard Carter, important era, de-acum, să înceapă lucrările pentru găsirea mormîntului celui mai important demnitar al Egiptului antic. „Cu riscul de fi acuzat de clarviziune retrospectivă - scrie el - afirm că aveam speranța foarte clară că vom găsi mormîntul unui anumit rege, și acest rege era Tutankhamon".

Se aflau în toamna anului 1917. Din păcate nici unul dintre înaintașii lor, cei care făcuseră săpături în Valea Regilor, nu lăsaseră vreo schemă sau vreun plan exact al zonelor cercetate, în schimb, „toți savanții, notează W. Ceram în lucrarea *Zei, morminte, cărturari*, considerau că epoca descoperirilor din Valea Regilor se încheiase".

Și, totuși, pe ce se baza „clarviziunea" lui Carter? Existau, din cercetările anterioare cîteva dovezi: o cupă de faianță cu numele lui Tutankhamon, o lădiță de lemn pe a cărei placă de aur era gravat numele lui Tutankhamon, cîteva vase de argilă ce conțineau cioburi de ceramică și bucăți de pînză, considerate, la vremea descoperirii, fără valoare. Ulterior, studiate la Metropolitan Museum of Art din New York, s-au dovedit a fi accesorii întrebuințate la ceremonia fastuoasă a funerariilor marelui rege.

Cei doi exploratori și-au făcut un plan. Au trasat un triunghi între mormintele lui Ramses al II-lea, Mineptah și Ramses al VI-lea mergînd cu săpăturile pînă la stîncă. Nimic deosebit. Ajunși la intrarea în mormîntul lui Ramses al VI-lea Carter, cu meticulozitatea omului de știință, notează fiecare detaliu: „În acest loc am remarcat mai multe cabane de lucrători, construite pe niște roci mari de silex, așa cum se află pretutindeni în Valea Regilor în împrejurimile mormintelor". Ceva îi atrăgea încă, în interiorul triunghiului stabilit inițial. Astfel și-au mai acordat șansa pentru o ultimă iarnă. Trecuseră, deja, șase ani. Carter a făcut singurul lucru la care nu se gîndiseră în tot acest interval: a dărîmat colibele muncitorilor, ce datau din epoca dinastiei a XX-a. „Nici nu puseseră lucrătorii bine mîna pe tîrnăcop că și aflară intrarea în mormîntul lui Tutankhamon, cel mai bogat mormînt găsit în Egipt".

În 5 noiembrie 1922 treptele eliberate de povara cabanelor dezvăluie intrarea în mormîntul protejat de porți ferecate, pe pecețile cărora erau însemnele regale. Dar, presupunea, pe drept cuvînt, Carter, s-ar fi putut ca și acest mormînt să fi fost jefuit. Cuprins de nerăbdare arheologul face o deschizătură în cimentul care acoperea intrarea și vede la lumina unei lămpi electrice un coridor plin cu bolovani. Așadar „protecția mormîntului fusese asigurată". A doua zi, trimite în Anglia, lordului Carnavon, următoarea telegramă: „Magnifică descoperire în vale, mormînt grandios cu peceți intacte; totul închis pînă cînd veți sosi. Felicitări!". În 23 noiembrie lordul Carnavon, împreună cu fiica lui, au ajuns la Luxor. O zi mai tîrziu cele 16 trepte pînă la poartă le-au deschis drumul către necropolă. Căzuse ea, oare, pradă tîlharilor? „Acum, scrie Carter, că poarta întreagă e scoasă la lumină, constatăm un lucru care inițial ne scăpase: de două ori o parte din ușă fusese deschisă, apoi iarăși închisă. Mormîntul nu era deci neatins, așa cum speram noi. Hoții intraseră înăuntrul lui în mai multe rînduri. Judecînd după cabanele care fuseseră construite deasupra, jaful nu putea data decît dintr-o epocă posterioară domniei lui Ramses al VI-lea. Pentru că mormîntul n-a fost ferecat, acest lucru dovedea că nu fusese golit".

Ce conținea, el de fapt?

Selecție și prezentare de
MELANIA CHIRIACESCU
(Va urma)

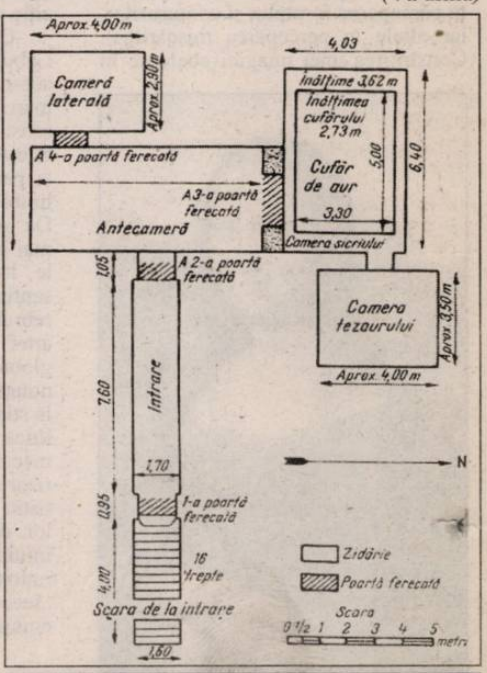

Planul mormîntului lui Tutankhamon

■ Clipe din lumea fascinantă a circului

PREȚUL FERICIRII

Circul! Un miraj al copilăriei. O pasiune care se transmite din generație în generație. Copiii se nasc, cresc, intră în arenă, apoi, aproape pe neașteptate, iau locul părinților și duc mai departe flacăra pasiunii și muncii lor.

Așa s-a întîmplat cu Eliana, și ea „copil al circului", visînd să-i bucure pe ceilalți cu vîrtejul în manej al cailor ei. Dar circul său din Verona nu are un viitor prea încurajator, așa că pornește împreună cu mama ei spre un alt circ, la München. Au nevoie de ea? O pot angaja? Se poate găsi în program un loc pentru o nouă dresură cu cai?

Bernhard Paul, directorul circului, nu-i poate da un răspuns sigur, dar este încîntat de frumoasa și tînăra italiancă. O invită chiar să revină cît mai curînd, dar... neînsoțită. Iar Eliana revine. Chiar dacă pentru ea lumea circului german este total diferită. Visul unui număr de dresaj împreună cu Bernhard, care este și clovn, nu se împlinește - ea nu vorbea germana, iar el nu înțelegea italiana! Cînd se gîndește însă că acasă nu o așteaptă decît sărăcia, acceptă invitația lui Bernhard de a rămîne cu el. Deși nu-i dăduse nici o speranță și nu îi făcuse nici măcar o vagă propunere de căsătorie. În fond el este în culmea succesului, afacerile îi merg foarte bine și nu vede de ce și-ar mai complica viața.

Iarna o petrec împreună. Bernhard începe să aprecieze bucătăria italiană a lui Eli, cum o alinta el și, fără să-și dea seama, o viață nouă începe pentru el, bărbatul de 40 de ani obișnuit să rătăcească tot timpul de-a lungul și de-a latul țării. Apoi vin pe lume copiii, iar Eliana se împacă cu noua sa viață. Pentru ea, fericirea lor era mai presus de orice!

Și iată că, aproape pe neașteptate, cei doi se căsătoresc. Pentru Bernhard, casa și copiii, familia, viața alături de Eliana, deveniseră mai importante decît ceea ce pînă atunci era însăși rațiunea lui de a fi - circul.

Iar Eliana, fetița născută într-un vagon rătăcitor de circ, își vede visul cu ochii: este alături de omul iubit, are doi copii frumoși și sănătoși, are chiar și micul dar atît de doritul său număr de călărie. *(M. D.)*

■ Ideile proaste se învață repede

ERA SĂ FIE UCISĂ DIN CAUZA UNUI DEMENT

Era ora unu noaptea și Zoe Mummery se întorcea pe motoretă de la o petrecere cu prietenii. Traseul de aproape 20 de km pe care îl avea de parcurs îl cunoștea perfect, deoarece îl parcurgea aproape în fiecare seară și niciodată nu avusese vreun incident. Aproape ajunsese acasă, se afla pe o stradă strîmtă cu copaci pe ambele părți, cînd deodată fu orbită de luminile unei mașini care venea din sens opus. Pe jumătate orbită puse o frînă puternică. Cîteva secunde mai tîrziu ceva a lovit-o în bărbie cu o forță teribilă, ca o mînă uriașă care a apucat-o, trîntind-o și aruncînd-o înapoi.

Cu ultimele forțe, fata de 16 ani a reușit să se ridice. Nu știa ce se întîmplase, însă nu-și mai simțea nici bărbia de durere, nici corpul care parcă fusese lovit din toate părțile. S-a ridicat și cu greutate s-a urcat pe motoretă care părea că era întreagă și s-a dus acasă cît de repede a putut. Și-a trezit părinții și le-a povestit ce se întîmplase, însă aceștia au crezut că Zoe își imaginează tot felul de lucruri din cauza căzăturii. I-a convins pînă la urmă să meargă la locul cu pricina și toți au văzut ce o izbise pe fiica lor. Un cablu de plastic fusese întins deasupra drumului, legat de un copac pe o parte a drumului și de un stîlp, pe cealaltă parte. Mașina care o orbise pe Zoe practic o salvase, pentru că fata a fost obligată să frîneze și astfel a evitat să intre în plin în cablu cea ce ar fi dus la un impact mult mai puternic și chiar la situația să fie decapitată.

A doua zi ea le-a povestit prietenilor ei ce i se întîmplase. Unul dintre ei a întrebat-o dacă urmărise unul din episoadele din serialul „Vecinii" în care un personaj atîrnase un cablu între doi copaci. Probabil vreun dement a vrut să se distreze, însă acum lui Zoe îi este frică să mai meargă noaptea singură iar la motoretă a renunțat definitiv. *(S.C.)*

■ Detectiv fără voie

O NOAPTE ÎN PREAJMA CRIMINALILOR

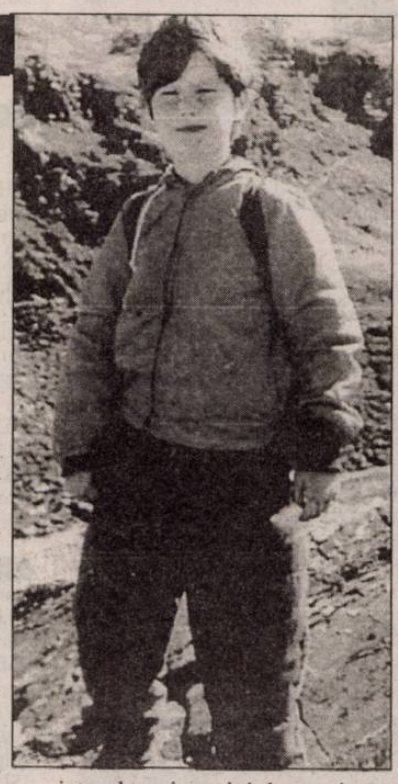

Felix d'Ayala, în vîrstă de zece ani, elev la o școală din localitatea Seo de Urgel, în nordul Spaniei, se hotărîse să nu se mai întoarcă acasă. Notele proaste cu care urma să termine anul 1996, reacțiile violente ale tatălui l-au făcut să ia drumul potecilor muntoase din împrejurimi unde, în dese rînduri, îl însoțise pe părintele său la partide de vînătoare.

Rătăcind plin de amărăciune, Felix se trezește la realitate abia cînd înserarea îl prinde în pădure, complet dezorientat. Își dă seama ce greșeală a făcut, dar era prea tîrziu, trebuia să înnopteze ca o sălbăticiune. La un moment dat, zărește o dîră de fum și simte miros de carne friptă. Se apropie cu prudență. Aude voci. Realizează că doi bărbați împărtășeau aceeași soartă ca și el, dar ezită să se ducă la ascunzișul lor, deși e lihnit de foame. Din dialogurile celor doi înțelege că erau niște fugari urmăriți de poliție și rămîne la distanță. Stă la pîndă, dar în cele din urmă, ostenit, adoarme...

Trezit de răcoarea zorilor, Felix constată că cei doi dispăruseră. Acum vrea mai mult decît oricînd să ajungă acasă, să spună ce-a aflat. Din păcate, se descurcă destul de greu și abia spre amiază reușește să iasă din pădure și, cu ajutorul unei mașini de ocazie, se întoarce la ai săi. Julio, tatăl său, alertează imediat poliția, aflînd cu acest prilej că sînt căutați doi evadați din penitenciarul Silvanio. Deși aceștia trecuseră fraudulos în Franța, traversînd Pirineii, în două săptămîni au fost prinși. Pista oferită de relatarea lui Felix (în fotografie) fusese de mare folos. Băiatul a devenit un mic erou local, el înnoptase în preajma a doi criminali periculoși, fapt mult mai palpitant decît orele de matematică. *(P. I.)*

PUBLICITATE PUBLICITATE PUBLICITATE PUBLICITATE PUBLICITATE

YOGA
CURS PRIN CORESPONDENȚĂ

O.P. 60, C.P. 36, sector 3, București
25.000 lei / lună, plata ramburs

■ Pentru fericirea unui copil...

CAMEEA, INFIRMIERA CU PATRU LABE

Cazul lui David Pearson, din Santa Rosa - California, este deosebit. La vîrsta de șase ani s-a îmbolnăvit de o distrofie musculară, care l-a condamnat să trăiască toată viața într-un scaun cu rotile. Treptat, băiețelul și-a pierdut pofta de viață și s-a închis în sine, vorbind rareori cu cei din jur și atunci numai prin monosilabe. Disperați, părinții s-au adresat lui Bonnie Bergin, o crescătoare de cîini din localitate, care a avut ideea de a dresa special aceste animale pentru a le pune în serviciul infirmilor. Cîinii știu să facă cumpărături, să aprindă și să stingă lumina, să cheme liftul, să transporte cărți la școală și în plus să mai execute încă alte 80 de misiuni. În ultimii zece ani, dresoarea a plasat peste 230 de cîini, special dresați, la diverși handicapați. Dar iată ce relatează Bonnie în legătură cu David. „Ținînd seama de comportamentul micuțului m-am gîndit că-i este neapărat necesar un cîine vesel și plin de vitalitate. De aceea am ales-o pe Cameea, o cățeluș boxer. Ca toate animalele noastre, Cameea și-a început dresajul la 8 săptămîni și a fost «educată» timp de 15 luni și apoi specializată în vederea «răspunderilor» ce o așteaptă. În sfîrșit, a sosit ziua cînd i-am prezentat-o pe Cameea lui David. Nu m-am așteptat la o reacție pozitivă imediat. La început, băiețelul n-a spus nici o vorbă, apoi a izbucnit în plîns. Vizibil impresionată, cățeluș s-a apropiat și i-a lins lacrimile. Din acel moment am înțeles că partida este cîștigată. Azi David este fericit, iar Cameea s-a atașat atît de mult de micuțul ei stăpîn infirm, încît nu numai că-l însoțește peste tot, îi poartă pachetele cumpărate, asistă la lecțiile de saxofon, doarme la picioarele patului, dar merge și sub duș, o dată cu prietenul său nedespărțit... (A. D.)

În ciuda zvonurilor...

În ciuda zvonurilor tot mai insistente care circulau în jurul lor, Nicole Kidman şi Tom Cruise caută (şi reuşesc) să le dezmintă apărînd în public ca două persoane tot mai îndrăgostite. O demonstraţie recentă (concretă şi spectaculară) s-a petrecut cu ocazia prezentării unui film în premieră la Los Angeles în regia lui Stanley Kubrick, în care cei doi actori deţin rolurile principale. Se afirmă că scenele erotice sînt foarte bine „interpretate"...

Dacă Peter Sellers ar şti...

Daca Peter Sellers ar şti de ispravile fiicei sale s-ar rasuci în mormînt. Victoria, unica fiica rezultata de pe urma casatoriei sale cu actrita Britt Ekland, are niste comportari care par şi simplu sînt scandaloase. Nu de mult, împreuna cu Heidi Fleiss, logodnica lui Frank Sinatra jr. au organizat cîteva nopti de orgie în cadrul carora au „interpretat" rolurile principale spre stupefactia tuturor. Ca sa-şi completeze firma de tinara „teribila" a încercat sa sustraga dintr-un magazin de specialitate niste bijuterii, fapt care a adus-o în fata justitiei, încercînd sa convinga judecatorul cu ajutorul lacrimilor ca este „victima" unei foarte dificile adolescente dupa moartea tatalui sau. Se pare ca acest argument nu va reusi (prea mult) sa-i fie de ajutor...

GEORGE CLOONEY
se gîndeşte deja la „Batman", partea a V-a

George Clooney, cunoscut publicului cinefil românesc ca fiind pediatrul seducător din serialul „Spitalul de urgenţă" este eroul ultimului remake „Batman", care a reputat un adevărat succes de casă în Statele Unite. Actorul se gîndeşte deja să interpreteze acest personaj în „Batman, partea a V-a", care se va turna în septembrie 1998. „Am un contract pentru 3 filme cu studiourile Warner Bross şi se prefigurează deja la sfîrşitul anului viitor, turnarea unei noi părţi la „Batman". Dacă voi fi contactat, acesta va fi un lucru bun pentru mine, înseamnă că nu i-am dezamăgit" a declarat Clooney revistei franceze „Gala". „E greu să fii un super-erou", se plînge actorul, povestind cum a fost constrîns să turneze o bună parte din „Batman" purtînd un pansament, după ce a avut o entorsă la gleznă. Fiul unui animator de radio şi nepotul unei cîntăreţe, Clooney a tras deja cîteva învăţăminte în urma impactului cu lumea dură a show-businessului: pune întotdeauna ceva bănuţi deoparte, pentru zilele negre. *(ARPRESS)*

TVR

LUNI, 23 februarie

PROGRAMUL 1: **12.05** Serial (r): „Pasiuni" **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.30** Memoria exilului românesc (r) **16.00** Emisiune în limba maghiară **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.30** Interactiv Tele-joc **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Serial: „Echipa de intervenţie" **22.15** Feţele schimbării **24.00** Serial: „Canary Wharf".

PROGRAMUL 2: **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **12.45** Ecranul (r) **13.30** Club 2020 (r) **14.00** Convieţuiri **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Hei-rup, Hei-rap! **19.40** Sănătate, că-i mai bună decît toate! **20.10** Serial: „Pasiuni" **21.00** Credo **22.00** Film: „Foc încrucişat" (SUA, 1992) **23.30** Ecoturism **24.00** Top non-stop.

MARŢI, 24 februarie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **13.00** Credo (r) **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.30** Ecclesiast '98 **16.00** Emisiune în limba maghiară **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** În flagrant **18.30** Interactiv Tele-joc **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Telecinemateca: „O femeie necăsătorită" (SUA, 1978) **23.45** Universul cunoaşterii **0.30** Serial: „Canary Wharf".

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **8.55** Serial (r): „Echipa de intervenţie" **9.50** Scena politică (r) **10.20** Serial (r): „Efecte secundare" **11.40** Serial (r): „Sunset Beach" **12.30** Scena (r) **13.05** Faţă în faţă cu autorul (r) **14.15** Convieţuiri **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Hei-Rup! Hei-Rap! **19.10** Dosarele istoriei **20.10** Serial: „Pasiuni" (ultimul ep.) **21.00** Sensul tranziţiei **22.00** Teatrul Naţional prezintă: „Bătrîna şi hoţul" de Viorel Savin **24.00** Seară de balet.

ANGELA LANSBURY
TVR 1, sîmbătă, ora 10⁴⁰

MIERCURI, 25 februarie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **13.00** Dosarele istoriei (r) **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.30** Pro patria **17.10** Desene animate **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** Medicina pentru toţi **18.30** Interactiv Tele-joc **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Memorialul durerii **22.15** Un secol de cinema **23.30** Cultura în lume **24.00** Întîlnirea de la miezul nopţii.

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **8.30** Serial (r): „Canary Wharf" **9.45** Portrete în acvaforte (r) **10.15** Teleenciclopedia (r) **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **13.30** Portret în amintire (r) **14.00** Emisiune în limba maghiară **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Hei-Rup! Hei-Rap! **19.10** Club 2020 **20.10** Serial: „Ultimele ştiri" (ep.1) **21.00** Avocatul poporului **22.00** Film: „Unul de-ai noştri" (SUA, 1995) **23.30** Opera Mundi.

GEENA DAVIS
PRO TV, sîmbătă, ora 20⁰⁰

JOI, 26 februarie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **13.00** Sensul tranziţiei (r) **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.45** Lege şi fărădelege **16.00** Convieţuiri **17.10** Desene animate **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.30** Interactiv Tele-joc **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Serial: „Dr. Quinn" **22.15** Cu ochii'n 4 **23.00** Reflecţii rutiere **0.05** Serial: „Canary Wharf".

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **8.30** Serial (r): „Canary Wharf" **9.55** Medicina pentru toţi (r) **11.30** Desene animate **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **12.45** Magazin sportiv **14.00** Emisiune în limba germană **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **17.00** Ceaiul de la ora 5 **19.10** Faţă în faţă cu autorul **20.10** Serial: „Ultimele ştiri" **21.00** În faţa dv.! **22.00** Cinematograful de artă: „Chip de femeie" (Suedia, 1938). Cu: Ingrid Bergman **23.45** Time-out.

VINERI, 27 februarie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **12.05** Serial (r): „Ultimele ştiri" **13.00** Convieţuiri **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.30** Emisiune în limba germană **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** Ora Warner **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.40** Film: „Arestarea lui Gotti" (SUA, 1994) **23.20** Planeta cinema **0.20** Cinematograful de noapte: „Comportament indecent" (SUA).

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **8.30** Serial (r): „Canary Wharf" **10.25** Cultura în lume (r) **11.30** Desene animate **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **14.30** TVR Cluj-Napoca **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Pentru dv., doamnă! **19.10** Contemp-art **20.10** Robingo 2 **20.50** Atletism **23.00** Serial: „Berlin Alexanderplatz" (ultimul ep.) **24.00** Varietăţi internaţionale.

SÎMBĂTĂ, 28 februarie

PROGRAMUL 1: **7.00** Bună-dimineaţa... de la Timişoara şi de la Bucureşti! **8.30** Alfa şi Omega **9.05** Tip-top Mini-top **9.55** Serial: „Viaţa ca în viaţă" **10.40** Film: „Portretul lui Dorian Gray" (SUA, 1945). Cu: Angela Lanzbury **12.35** Serial: „Mork şi Mindy" **13.00** Ecranul **13.30** Mapamond **14.10** Video-magazin **16.30** A doua alfabetizare **17.00** Povestiri paranormale **18.00** Disney **19.00** Teleenciclopedia **20.00** Jurnal **20.45** Serial: „Efecte secundare" **21.30** Festivalul cîntecului italian - San Remo '98.

PROGRAMUL 2: **8.00** Desene animate **9.30** Pas cu pas **10.35** Cinematograful vremii noastre: „Jean Renoir" (ARTE, 1994, prima parte) **11.30** TVR Timişoara **14.00** Serial: „Căderea vulturilor" **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **17.45** Serata muzicală TV **20.00** Film: „De neiertat" (SUA, 1996) **21.45** Atletism **0.15** Convieţuiri.

DUMINICĂ, 1 martie

PROGRAMUL 1: **7.00** Bună dimineaţa de la... Bucureşti! **8.30** Lumină din lumină **9.05** Desene animate **9.30** Serial: „Fetiţa cu pistrui" **10.00** Ala-Bala, portocala! **11.00** Viaţa satului **13.00** Serial de călătorii **15.15** Video-magazin cu... mărţişoare **18.00** Disney **18.55** Robingo **19.40** Duminica sportivă **20.00** Jurnal **21.00** Film: „Născută ieri" (SUA, 1993). Cu: Melanie Griffith **22.55** Festivitatea de decernare a Premiilor Grammy, 1998.

PROGRAMUL 2: **8.00** Desene animate **9.00** Comorile lumii **9.30** Ferestre deschise **10.35** Documente culturale **11.30** TVR Iaşi **13.30** Memoria exilului românesc **14.00** Serial: „Căderea vulturilor" **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Alo, tu alegi! **18.30** Atletism **21.00** Repriza a treia **24.00** Jazz alive.

(După Panoramic TV)

PRO TV

LUNI 7.00 Ora 7, bună dimineaţa! **10.25** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Film: „Salutări din Hollywood" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Risti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Film: „Regele Ralph" (SUA, 1991). Cu: Peter O'Toole **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.15** Audienţă naţională **0.15** Serial: „Nemuritorul".

MARŢI 7.00 Ora 7, bună dimineaţa! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Film: „Regele Ralph" (r) **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Risti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Chicago Hope" **21.15** Serial: „De partea legii" **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.15** Profesiunea mea cultura **0.45** Serial: „Nemuritorul".

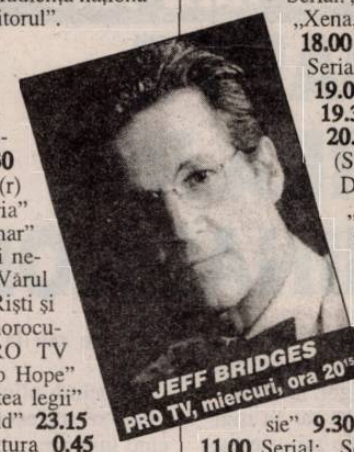

JEFF BRIDGES
PRO TV, miercuri, ora 20¹⁵

MIERCURI 7.00 Ora 7, bună dimineaţa! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Serial: „Capcana timpului" **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Risti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Film: „Nadine" (SUA, 1987). Cu: Jeff Bridges **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.15** Pro şi contra **0.15** Serial: „Nemuritorul".

JOI 7.00 Ora 7, bună dimineaţa! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Film: „Nadine" (r) **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Risti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Melrose Place" **21.15** Serial: „Doctor în Alaska" **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.00** Întîlnire cu presa **0.15** Serial: „Nemuritorul".

VINERI 7.00 Ora 7, bună dimineaţa! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Serial: „Beverly Hills" (r) **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.35** Urmărire generală **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Risti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Dosarele X" **21.15** Film: „Războinica lui Quigley" (SUA, 1990) **23.45** Serial: „La limita imposibilului" **0.30** Serial: „Zona Crepusculară" **1.00** Serial: „Aventuri în Casa Morţii" **3.00** Baschet NBA: Minnesota - L.A. Lakers. Transmisiune în direct.

SÎMBĂTĂ 7.00 PRO TV Junior **9.00** Serial: „Superboy" **9.30** Film: „Curajosul prăjitor de piine" **11.00** PRO Motor **12.00** Punctul pe I **13.00** Serial: „Pauly" (ultimul ep.) **13.30:** Serial: „Baby Boom" **14.00** Generaţia PRO **15.30** Baschet: NBA Action **16.30** Serial: „Hercule" **17.15** Serial: „Xena, prinţesa războinică" **18.00** PRO Fashion **18.30** Serial: „Fete de bani gata" **19.00** Te uiţi şi cîştigi! **19.30** Ştirile PRO TV **20.00** Film: „Jaful" (SUA, 1990). Cu: Geena Davis **22.00** Serial: „Millennium" **23.30** Serial: „NYPD Blue - viaţă de poliţist" **0.15** Film: „Casa de ceară" (SUA, 1953).

DUMINICĂ 7.00 Desene animate **9.00** Serial: „Lassie" **9.30** Super Abracadabra **11.00** Serial: „Se întîmplă în Waikiki" **12.00** Profeţii despre trecut **13.00** Serial: „News Radio" (ep.1) **13.30** Serial: „Baby Boom" **14.00** Film: „În sfîrşit, iubirea" (SUA, 1975). Cu: Burt Reynolds **16.40** Lumea filmului **17.10** Serial: „Al şaptelea cer" **18.00** Serial: „Beverly Hills" **19.00** Preţul corect **19.30** Ştirile PRO TV **20.00** Film: „Annie Hall" (SUA, 1977). Cu: Woody Allen **22.00** Serial: „Cybil" **22.45** Procesul etapei.

acasa

LUNI 11.00 - 15.00 Reluări **17.00** Serial: „Antonella" **18.00** Serial: „Marielena" **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere" **21.00** Serial: „Războiul conjugal" **21.45** Serial: „Nimic personal" **22.45** Film: „Fahrein Heit 451" (Franţa/Anglia, 1966).

MARŢI 11.00 - 14.15 Reluări **17.00** Serial: „Antonella" **18.00** Serial:

CLAUDIA CARDINALE
într-un film arab

Cunoscuta actriță de cinema Claudia Cardinale nu a uitat niciodată că este de origine arabă și că s-a născut în Tunisia. Ea cunoaște la perfecție limba arabă și mentalitățile popoarelor care locuiesc în nordul Africii în zona Mării Mediterane. Din aceste motive ea a acceptat propunerea regizoarei franco-algeriene Rachida Krim pentru a deține rolul principal în filmul „La picioarele femeilor" a cărui acțiune se petrece în Algeria, țară de mare actualitate datorită evenimentelor politice foarte sîngeroase care se manifestă acolo.

„Am acceptat să dețin rolul principal al unei femei algeriene, Anzi, care luptă din răsputeri pentru a înlătura sau stopa terorismul care bîntuie în Algeria, ajutată fiind de soțul ei, Moncef. Filmul sper să reușească să atragă atenția lumii întregi în legătură cu situația actuală din Algeria și, pe cît posibil, să-și aducă contribuția la rezolvarea unei probleme fundamentale în această țară zguduită de masacre. În acest film - apel la pace, rolurile masculine principale sînt deținute de Mohamed Bakri, actor de teatru palestinian și actorul grec Jorgo Voyagis, alături de actorii francezi, algerieni și tunisieni". În fotografie: Claudia Cardinale și regizoarea Rachida Krim.

Grupaj de
GH. RUSSU

ROMAN POLANSKI
„iertat"

Cunoscutul regizor Roman Polanski se va înapoia în SUA și nu va mai fi judecat de autoritățile americane. În anul 1977, el a fost judecat pentru faptul că a violat o fetiță de 13 ani, Samantha Giemer. După un „exil" de 20 de ani în Franța (Polanski a reușit să plece din SUA sustrăgîndu-se judecății) regizorul a aflat că autoritățile judiciare l-au absolvit de orice pedeapsă și că poate să revină în SUA.

După cum se știe, toată povestea s-a petrecut în 1977 într-o vilă pusă la dispoziția lui Polanski de proprietarul ei, nu mai puțin cunoscutul actor Jack Nicholson. Întrucît victima a depus prin părinții săi o plîngere instanțelor judecătorești, Roman Polanski, cunoscînd pericolul unei sentințe foarte dure conform legislației americane, a preferat să părăsească pe furiș SUA. După trecerea a 20 de ani, tribunalul care trebuia să judece procesul, i-a făcut cunoscut că-l iartă cu condiția să-și recunoască vina. Desigur că Polanski a acceptat propunerea cu atît mai mult cu cît și victima, în prezent în vîrstă de 33 de ani, a făcut cunoscut că renunță de bună voie la judecată.

O mare parte din mass-media s-a arătat surprinsă și chiar indignată de această neașteptată decizie judiciară, care prin adoptarea ei constituie un precedent periculos și o expresie a unei bunăvoințe aplicată unui personaj faimos din lumea cinematografică. Fără îndoială, Roman Polanski se va întoarce în SUA și, foarte probabil, (susțin multe personalități) își va relua din nou viața sa marcată de obișnuitele sale petreceri în vilele pe care le posedă la Hollywood...

„Marielena" **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste și putere" **21.00** Serial: „Războiul conjugal" **21.45** Serial: „Nimic personal" **22.45** Film: „Cercul roșu" (Franța, 1970). Cu: Alain Delon.

MIERCURI 11.00 - **14.15** Reluări **17.00** Serial: „Antonella" **18.00** Serial: „Marielena" **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste și putere" **21.00** Serial: „Războiul conjugal" **21.45** Serial: „Nimic personal" **22.45** Film: „Șarada" (SUA, 1963). Cu: Audrey Hepburn.

ROMY SCHNEIDER
Antena 1, sîmbătă, ora 19[45]

JOI 11.00 - 14.15 Reluări **17.00** Serial: „Antonella" **18.00** Serial: „Marielena" **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste și putere" **21.00** Serial: „Războiul conjugal" **21.45** Serial: „Nimic personal" **22.45** Film: „Sărută-mă, prostule!" (SUA, 1964).

VINERI 11.00 - **14.15** Reluări **17.00** Serial: „Antonella" **18.00** Serial: „Marielena" **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste și putere" **21.00** Serial: „Războiul conjugal" **21.45** Serial: „Nimic personal" **22.45** Cinemateca de acasă: „Ciuleandra" (România, 1985).

SÎMBĂTĂ 6.30 - **12.35** Reluări **14.30** Serial: „Omul mării" **17.00** Serial: „Antonella" **18.00** Serial: „Marielena" **19.30** Desene animate **20.00** Film: „Ciorapi de mătase" (SUA, 1957). Cu: Fred Astaire **21.45** Documentar **22.30** Serial: „Nimic nu e veșnic" (ep.1).

DUMINICĂ **9.00** Sport la minut **10.00** Motor Sport Magazin **11.00** Rock pe gheață **12.15** Concert Super Bowl **14.00** Ghetele de aur **14.30** FIFA Magazin **15.50** Fotbal: Il Calcio **17.45** NBA Action **18.45** Retrospectiva sportivă a săptămînii **19.15** Sport la minut **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Arhiva neagră" **20.45** Serial: „Incoruptibilii" **21.30** Serial: „Marile bătălii ale celui de-al II-lea război mondial" **22.30** Serial: „Nimic nu e veșnic".

ANTENA 1

LUNI 7.00 Dimineața devreme **10.10** Serial: „Cape Canaveral" (r) **11.00** Film: „O femeie puternică" **13.10** Serial: „O iubire de neuitat" **15.20** Desene animate **16.00** Onyx **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Rivalitate" (Canada) **21.40** Serial: „Omul cu o mie de fețe" **22.30** Film: „Dumnezeu, amantul mamei și fiul măcelarului" (Franța, 1995)..

MARȚI **7.00** Dimineața devreme **11.00** Film: „Rivalitate" (r) **13.10** Serial: „O iubire de neuitat" **15.20** Desene animate **16.00** Onyx **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Lupta pentru victorie" (SUA, 1980) **21.40** Serial: „Legea lui Burke" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

MIERCURI **7.00** Dimineața devreme **11.00** Film: „Lupta pentru victorie" (r) **13.10** Serial: „O iubire de neuitat" **15.20** Desene animate **16.00** Onyx **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Mirajul aurului" **21.40** Serial: „Doctor Bramwell - o femeie ambițioasă" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

JOI **7.00** Dimineața devreme **11.00** Film: „Mirajul aurului" (r) **13.10** Serial: „O iubire de neuitat" **14.20** Serial: „Vise și oglinzi" **15.20** Desene animate **16.00** Onyx **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Prizonieii universului pierdut" (SUA, 1983) **21.40** Serial: „Falsă identitate" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

VINERI **7.00** Dimineața devreme **11.00** Film: „Prizonierii universului pierdut" (r) **13.15** Serial: „O iubire de neuitat" **14.20** Serial: „Model Academy" **16.30** Desene animate **17.00** Onyx **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Căsătorie de conveniență" (SUA, 1992) **21.40** Serial: „Puterea banilor" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

SÎMBĂTĂ **7.00** Știri **9.20** Serial: „Ultimele 5 minute" **13.00** Documentar: „Viață sălbatică" **13.30** Serial: „Model Academy" **14.20** Serial: „Viața de la zero" **14.50** Poveștile prietenilor mei **15.30** Onyx **16.30** Între prieteni **17.30** Serial: „Club Hawaii" **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Asasinarea lui Trotsky". Cu: Alain Delon, Romy Schneider **21.40** Serial: „A treia planetă de la Soare" **22.05** Serial: „Arli$$" **22.30** Serial: „Beavis & Butthead" **23.00** Film: „Trandafirii aduc moartea" (SUA, 1993).

DUMINICĂ **7.00** Știri **7.35** Serial: „Viața de la zero" (r) **8.30** Serial: „A treia planetă de la Soare" (r) **9.00** Desene animate **10.00** Serial: „Animal Show" **10.30** Desene animate **11.40** Spirit și credință **12.10** Vedeta în papuci **12.50** Caleidoscop **14.00** Documentar: „Descoperiri" **14.45** O femeie - un bărbat și jumătate **15.10** Onyx **16.25** Mileniul III **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Rivalitate în lumea modei" (Australia, partea I) **21.30** Serial: „Sparks" **22.00** Serial: „Cape Canaveral - Eroii spațiului" **22.50** Film: „Atac decisiv" (SUA, 1995).

prima

LUNI 6.30 La prima oră **9.00** - **13.30** Reluări **14.30** Desene animate **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.00** Serial: „Frecvența radio 74,5" **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.30** Serial: „Celebri și bogați" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meșterul casei" **20.00** Serial: „Un alt început" **21.00** Serial: „Christine Cromwell" **23.30** Starea de veghe.

MARȚI 6.30 La prima oră **9.00** - **13.30** Reluări **14.30** Desene animate **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.00** Serial: „Frecvența radio 74,5" **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.30** Serial: „Celebri și bogați" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meșterul casei" **20.00** Serial: „Contralovitura" **21.00** Film: „Dosar clasat" (SUA) **23.30** Starea de veghe.

MIERCURI 6.30 La prima oră **9.00** - **13.30** Reluări **14.30** Desene animate **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.00** Serial: „Frecvența radio 74,5" **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.30** Serial: „Celebri și bogați" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meșterul casei" **20.00** Serial: „Atingerea îngerilor" **21.00** Film: „După Vietnam" (SUA, 1977). Cu: Harrison Ford **23.30** Starea de veghe.

MICHELLE PFEIFFER
PRIMA TV, vineri, ora 21[00]

JOI 6.30 La prima oră **9.00** - **13.30** Reluări **14.30** Desene animate **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.00** Serial: „Frecvența radio 74,5" **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.30** Serial: „Celebri și bogați" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meșterul casei" **20.00** Serial: „Christy" **21.00** Film: „Scarface" (SUA, 1983, prima parte). Cu: Al Pacino, Michelle Pfeiffer **23.30** Starea de veghe.

SÎMBĂTĂ 6.30 Videoclipuri muzicale **7.30** Serial: „Lumea lui Eric" **8.00** Serial: „Bailey Kipper" **8.30** Desene animate **10.00** Serial: „Campionul" **10.30** Desene animate **12.00** Serial: „Gașca lui Betty" **12.30** Serial: „Adună-ți gîndurile" **13.30** Serial: „1999" **14.30** Serial: „În căutarea dreptății" **15.30** Serial: „Masada" (ep.1) **18.30** Serial: „Lumea lui Dave" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Incursiuni în imprevizibil" **20.00** Serial: „Misterele din New Orleans" **21.00** Film: „Scarface" (ultima parte) **23.30** Film: „Împreună" (SUA, 1997) **1.30** Film: „Amori" (Italia).

DUMINICĂ **7.30** Desene animate **9.00** Mic dejun cu Dan Andronic **12.30** Doc.: „Marea aventură" **13.30** Film: „Povești de adormit... adulții" (SUA, 1964). Cu: Marlon Brando **16.00** Serial: „Față în față la Hollywood" **17.30** Doc.: „Exploratorii" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Nimeni nu e perfect" **20.00** Serial: „Călătorii în lumi paralele" **21.00** Film: „Vecinii" (SUA, 1989). Cu: Tom Hanks **23.30** Serial: „Gardă de corp" **1.30** Serial: „Eu, Claudius".

ROBERT MITCHUM
TELE 7abc, duminică, ora 21[40]

TELE 7 abc

LUNI 8.00 Știri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Aventurierii" **15.10** Serial: „Celebritate" **16.05** Serial: „O singură viață" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Prințul din Bel Air" **19.00** Serial: „Miami Vice" **20.00** Serial: „Căsuța din prerie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Străzile din San Francisco" **22.25** Linia întîi.

MARȚI 8.00 Știri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Aventurierii" **15.10** Serial: „Celebritate" **16.05** Serial: „O singură viață" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Prințul din Bel Air" **19.00** Serial: „Miami Vice" **20.00** Serial: „Căsuța din prerie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Drumul spre Rai" **22.25** Reporter TELE 7 **23.30** Noapte de catifea.

JOI 8.00 Știri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Aventurierii" **15.10** Serial: „Celebritate" **16.05** Serial: „O singură viață" **17.00** Poliția în acțiune **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Prințul din Bel Air" **19.00** Serial: „Miami Vice" **20.00** Serial: „Medici la datorie" **21.00** Telejurnal **21.40** Serial: „Shogun" **22.30** Mafalda.

VINERI 8.00 Știri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Aventurierii" **15.10** Serial: „Celebritate" **16.05** Serial: „O singură viață" **17.00** Top Ten Viva TELE7 **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Prințul din Bel Air" **19.00** Viața între DA și NU **20.00** Serial: „Medici la datorie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Pointman" **23.30** Tentații **0.05** Telefon Top abc.

SÎMBĂTĂ 8.00 Știri **9.10** Desene animate **10.00** Serial: „Un om de milioane" **13.00** Serial: „Hotel" **14.00** Desene animate **15.30** Cinema '97 **16.05** Magazinul femeilor **17.05** Serial: „Roseanne" **18.10** As Show **19.00** Serial: „Lou Grant" **20.00** Serial: „Clanul Colby" **21.00** Telejurnal **21.35** Film: „Cum să te măriți cu soțul tău" (SUA, 1965). Cu: Frank Sinatra **23.00** Rendezvous la TELE 7 **23.55** Serial: „Playboy".

DUMINICĂ 8.00 Știri **9.10** Desene animate **10.00** Serial: „Incredibilul Hulk" **13.05** Serial: „Hotel" **14.00** Desene animate **15.00** Se întîmplă numai duminica **17.40** Forța destinului **19.05** Serial: „Lou Grant" **20.00** Serial: „Clanul Colby" **21.00** Telejurnal **21.40** Film: „Yakuza" (SUA, 1975). Cu: Robert Mitchum **23.40** Gala Tele 7.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

HOROSCOP 23.02 - 1.03

BERBEC (21.03 - 20.04): Cel mai remarcabil aspect al săptămînii este bucuria produsă în mediul familial sau în profesiune - luni sau marți. Luna și Soarele formează acum un cuplu foarte favorabil realizărilor de ordin spiritual, și mai puțin de natură materială. Astfel, și în a doua jumătate a intervalului veți primi o veste foarte bună de la o cunoștință recentă, la care țineți foarte mult.

TAUR (21.04 - 21.05): Curbele astrale cele mai prietenoase sînt cele a finanțelor și a socio-profesionalului. Din ambele domenii veți avea surprize plăcute. Miercuri sau joi veți primi o sumă importantă de bani, iar vineri va fi un prilej excelent de afirmare a calităților dv. în afaceri sau în meseria de bază. Atenție, va trebui, probabil, să dați o mînă de ajutor unui Vărsător! Nu-l refuzați.

GEMENI (22.05 - 21.06): Se pare că vor apărea ceva motive de îngrijorare în privința banilor, așa că fiți extrem de precaut în toate cele. Curba responsabilă cu finanțele dv. are tendința să scadă sub normal - în primele zile ale intervalului -, apoi se redresează lent. Pe de altă parte, viața sentimentală este bogată și picantă, spiritul dv. este mereu în căutarea armoniei în cuplu, sînteți plin de umor.

RAC (22.06 - 22.07): Cred că veți parcurge o zonă de melancolie cronică, prizonier în amintiri și într-o ușoară autocompătimire. Atitudinea nu este deloc productivă și va duce, dacă nu vă veți reveni la timp, la întîrzieri în rezolvarea unor probleme de interes profesional și personal. Curba financiară nu vrea să se ridice la nivele mari și staționează doar la cote mulțumitoare, fără să dea speranțe.

LEU (23.07 - 22.08): Intrați într-un ritm sufocant de lucru, vă asaltează probleme acute, atît profesionale, cît și în viața particulară. Dar vigoarea spiritului dv. este nealterată și, pe fondul unui psihic robust, veți depăși cu bine toate meandrele ivite în cale. Se pare că situația materială se va ameliora (începînd de miercuri sau joi) și veți înfrunta realitatea cu alți ochi, mai realiști.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Alura curbei afectiv-sentimentale sugerează faptul că se pot ivi dificultăți în cuplu, produse de abordarea diferită a unei probleme materiale. Nu cred că este cazul să vă impuneți neapărat punctul de vedere, timpul va rezolva cît de curînd dilema. În sprijinul acestei idei vine curba financiară, care are o ascensiune binefăcătoare și cred că foarte curînd veți primi o sumă interesantă.

BALANȚA (22.09 - 22.10): Se pare că o obsesie sau o presimțire recentă se va confirma acum, producîndu-vă o stăre depresivă acută. Curba psihicului scade sub normal (miercuri, joi) și cred că numai cu un efort de voință deosebit veți depăși această pasă negativă. Poate că și o veste financiară bună (joi, vineri) va contribui la relaxarea dv. În orice caz, în debutul săptămînii viitoare sînteți complet refăcut.

SCORPION (23.10 - 21.11): Tindeți să adoptați o atitudine prea severă față de o eroare de comportament a cuiva din anturaj sau din familie. Poziția Lunii sugerează că gîndiți, acum, mai mult cu inima decît cu intelectul, și sînt posibile excese temperamentale. Pe de altă parte, situația financiară se ameliorează sensibil, începînd de la mijlocul intervalului. În weekend primiți o veste bună de departe.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Două evenimente contradictorii vor asezona această perioadă, dîndu-vă prilejul să vă afirmați tactul și înțelepciunea. Ambele pățanii aparțin domeniului financiar și se vor compensa reciproc. În general, oscilațiile curbei materiale sînt fără mare intensitate și nu trebuie să vă alarmați. Joi sau vineri sînteți pus în fața unei situații delicate, din punct de vedere profesional.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Eticheta săptămînii pare să fie implicarea în probleme mărunte și solicitante, uitînd temporar de adevărate „necazuri" ale vieții. Vitalitatea dv. se disipează, deci, în direcții minore. Din nefericire, curba financiară staționează la nivele coborîte și tinde să-și revină abia la începutul perioadei următoare. Joi sau vineri sînt posibile divergențe profesionale destul de aprige.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Curba psihicului sugerează faptul că veți parcurge cu un optimism realist acest interval, în care va trebui să vă implicați sufletește în cîteva probleme de afaceri sau profesionale. Din fericire, miercuri sau joi curba financiară are un maximum ce indică ori primirea unei sume consistente, ori o veste foarte bună din domeniu. Atenție, un Taur din anturaj vă pregătește o surpriză!

PEȘTI (19.02 - 20.03): Jupiter în excelentă poziție poate fi interpretat și ca fiind protectorul dv. profesional. Se pare, în consecință, că vă veți afirma cît de curînd însușirile de bun profesionist sau în afaceri. O altă semnificație ar fi următoarea: șansa la jocurile de noroc sau în orice altă activitate în care este implicat hazardul. În weekend primiți o veste foarte bună de departe.

Self Service Iluminatul locuințelor

MIRCEA C. MUNTEAN

Iluminatul electric, realizat prin instalații electrice de joasă tensiune, cu tensiuni de alimentare de 110-230 V este cel mai răspîndit în locuințe deoarece: iluminarea nu variază sensibil în timp, nu produce zgomot și nu emană substanțe dăunătoare, corpurile de iluminat au forme estetice plăcute; iluminatul electric este ușor de întreținut, odată realizat este durabil în timp.

Conform statisticillor, s-a constatat că la două locuințe din trei factorul de confort care lasă cel mai mult de dorit este incorecta amplasare a surselor de lumină. Iluminarea interiorului locuinței trebuie să se facă în funcție de destinația încăperii, de poziția ei față de punctele cardinale (în zilele însorite o încăpere aflată cu ferestrele spre răsărit sau miazăzi este mult mai iluminată natural prin lumina razelor solare, decît o încăpere cu ferestrele aflate spre apus) și de natura activităților desfășurate în ea. Un iluminat bun trebuie să creeze ochiului condiții favorabile asigurării unei activități vizuale clare, rapide, neobositoare și nedăunătoare.

Fiecare încăpere trebuie să aibă: *un iluminat general*, care să atenueze umbrele și *un iluminat local*, în zona de activitate. După repartizarea spațială a fluxului luminos produs de sursele de lumină iluminatul poate fi: *direct*, cînd peste 90% din fluxul luminos este îndreptat spre suprafața de utilizare; - *semidirect*, cînd doar 60-90% din fluxul luminos este orientat spre suprafața de utilizare; - *mixt*, numit și „difuz", la care 40-60% din fluxul luminos se emite spre suprafața de utilizare, iar restul spre alte suprafețe de unde se reflectă parțial pe suprafața de lucru. Acest iluminat reclamă pereți și tavane în culori deschise; - *semiindirect*, cînd 60-90% din fluxul luminos este îndreptat înspre tavan și spre alte suprafețe cu factor de reflexie mare de unde se reflectă parțial. Acest tip de iluminat este uniform, plăcut și produce umbre puțin marcate; - *indirect*, cînd cel puțin 90° din fluxul luminos este îndreptat înspre tavan de unde se reflectă parțial. Deși se realizează un iluminat uniform, fără umbre nu recomandăm a realiza acest tip de iluminat în încăperi, datorită risipei de energie electrică (trebuie becuri mai puternice) și de lumină. În plus iluminarea excesivă a tavanului scoate în evidență defectele și neregularitățile acestuia. Indiferent de tipul de iluminat ales, prin decorarea pereților și în special a tavanului în culori cît mai deschise, iluminarea poate crește cu pînă la 20%.

(Va urma)

mini DICȚIONAR de ARTE

DIVINATORII

DEMONOMANCIE - Ghicirea viitorului cu sprijinul demonilor. De fapt, conform tradiției creștine medievale, orice act de predicție care nu are la bază un mesaj divin constituie o profanare a ideii de dumnezeire și mîntuire prin Iisus Christos, întrucît este făcută cu complicitatea demonilor. Acesta este motivul pentru care, încă de la primele Concilii ecumenice a fost interzisă divinația, iar marii teologi ai bisericii au explicitat, în tezele lor filosofice, ideea de revanșă împotriva lui Dumnezeu a îngerilor (de)căzuți. Esențiale în acest sens sînt, printre multe altele, Cărțile lui Enoh (în care Satan este, prin adulterul Evei, fiul lui Cain) și Cartea lui Iov (în care același Satan, liderul îngerilor rebeli, îi încearcă în mod dureros credința lui Iov). În consecință, ghicirea viitorului poate fi făcută numai de oameni posedați de diavol, șîngerosele persecuții întîmplate în evul mediu stînd mărturie acestei convingeri... Și să nu uităm că și în zilele noastre se mai practică exorcismul, eliberarea de „cel necurat". Se pare că tipul de relație Faust-Mefistofeles nu a dispărut.

DESBARROLLES, Adolph - ocultist francez (1801-1886), specializat în chiromancie. Inițial pictor, Desbarrolles a devenit chiromant profesionist și fondator de școală chiromantică studiind mîini celebre, precum cele ale lui Lamartine și Alexandre Dumas. Lucrările lui principale au fost „Chiromancie nouvelle" (1859) și „Les mystères de la main" (1878). Conceptele sale au fost un hibrid de astrologie, cabală și fiziologie, dovedind că este un autentic discipol al celebrului ocultist Eliphas Lévi, apologetul „înaltei magii". *(PAUL IOAN)*

ȘAH

PROBLEMA DE AZI:

Andersen - Dufresnes, 1852

Albul mută și cîștigă

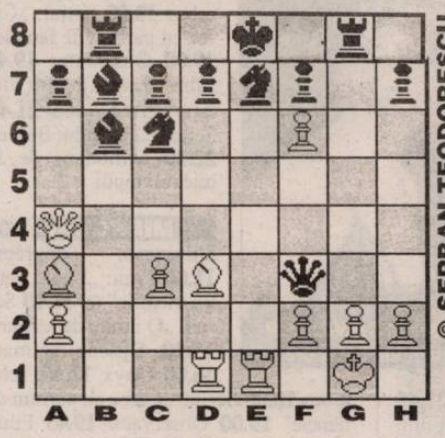

© ȘERBAN TEODORESCU

1. T:e7+! C:e7 (Era mai bine 1... Rd8 2. T:d7+! Rc8 3. Td8+! R:d8 4. Nf5+ D:d1 5. D:d1+ Cd4 6. g3! Nf3 7. Dd2 și albul cîștigă datorită poziției expuse a regelui advers) 2. D:d7+!! R:d7 3. Nf5++ Re8 (3... Rc6 4. Nd7 mat) 4. Nd7+ Rd8 5. N:c7 mat

DIALOGURILE LAUREI

Răspunsul meu va fi unul „foarte scurt", așa cum mi-ai cerut, draga mea „MOONLIGHT" (București)! Adică, pur și simplu, DA. Cred că ai dreptate, mai bine zis, ai avut dreptate să gîndești și să procedezi așa cum mi-ai scris. Păcat că o poveste de dragoste care se anunța frumoasă s-a isprăvit astfel, cu necazuri și multă suferință, dar, ținînd seama de experiența nefericită a părinților tăi, sînt sigură - ca și tine, de altfel - că toate astea-s floare la ureche față de ce-ar fi fost mai tîrziu... În orice caz, bravo ție, că ai găsit puterea sufletească să te salvezi la timp! Aștept să-mi mai scrii!

Nu, dragul meu DAN (V...), scrisoarea ta nu-i deloc „ridicolă", precum crezi! E o frumoasă epistolă a unui „suflet bun", după cum singur te caracterizezi. Cît privește problemele tale și ale prietenei tale, ele se aseamănă al naibii de mult cu cele pe care le-au avut, cu cîteva veacuri în urmă, cei doi protagoniști ai lui Shakespeare - Romeo și Julieta... Cu singurele diferențe că, la început, părinții voștri au fost de acord și că istoria voastră de dragoste n-a avut - slavă Domnului! - tragicul final cunoscut. Ce-i drept, intervenția nefastă a părinților - „și-a vîrît Dracul coada", după cum spui tu cu obidă - mi se pare la fel de stupidă ca aceea a celor două familii, Montague și Capulet... Mi se pare absurd ca stavilă între voi să fie... convingerile politice ale părinților (ai ei fiind, după cum spui, „foști activiști", iar ai tăi, „prosperi oameni de afaceri, cu convingeri la modă") dar, dacă vrei să știi, află că în acești ani „de după", numeroase au fost cuplurile sfărîmate de astfel de „convingeri", numeroase au fost cazurile de dureroasă despărțire între copii și părinți, provocată de aceleași drăcești „convingeri"... Uite, eu cred că atunci cînd punem convingerile - de orice natură ar fi ele - mai presus de oamenii alături de care trăim, se-alege praful de noi și de valoarea acelor convingeri. Treaba asta se cheamă fanatism și nu duce nicăieri... Dacă vă iubiți atît de mult pe cît îmi scrii, sînt convinsă că situația nu-i chiar „fără ieșire", după cum crezi: totul e să aveți răbdare, să vă isprăviți școala, să reușiți la facultate, să dobîndiți o meserie care să vă îngăduie a trăi pe picioarele voastre, independenți din punct de vedere material. Și pe urmă, dacă iubirea voastră va rezista la proba timpului, n-aveți decît să vă întemeiați, cu sau fără acceptul părinților familia cea mult visată și dorită de voi!... E greu, nu zic, dar și dacă veți reuși, frumusețea izbînzii vă va lumina ca un Soare întreaga voastră viață! Iar dacă nu veți reuși, va însemna că grelele încercări prin care veți trece v-au tocit „marea iubire a vieții"! Trist, dar n-ați fi voi primii... și nici ultimii! Ei, dar eu cred în voi și trag nădejde că mă veți invita la nunta voastră și, de ce nu?, și la botez! Mai scrie-mi! Sănătate să fie !

...Care sănătate vă urez tuturor, singura care nu prisosește niciodată, atunci cînd belelele curg în valuri cît prețurile de mari!

SPORT

Trei olimpici români aflați în delegația de la Nagano au făcut-o lată. Din păcate nu pe arenele nipone ci pe paginile de web care le-au fost puse la dispoziție de organizatori, pagini pe care le-au umplut cu obscenități. Monica Elena Lăzăruț, deși participă la proba de schi fond, a declarat că apreciază în mod deosebit „călăritul în doi". Bobistul Paul Neagu, trecînd peste dificultatea probei, nu s-a sfiit să scrie, ne scuzați pentru curajul de a reproduce, că „F..e, Bea și Fumează". Dovedindu-se o redutabilă pasionată de literatură, Eva Tofalvi, biatlonistă, s-a gîndit să-și noteze gîndurile în pagina ei de Internet spunînd, nici mai mult nici mai puțin, că „Aventura unui c...t pe fundul mării„ și „Călugărul cu p..a-n ghips" sînt romanele ei preferate. Așteptăm de la ei să-și spele rușinea aducînd cît mai multe medalii. Cît despre ceilalți sportivi care și-au notat gîndurile pe Internet, numai de bine. Un alt reprezentant al nostru la Nagano, Dezideriu Horvath, patinator de viteză, s-a gîndit că e mai normal să scrie în maghiară că doar așa e la noi la Romania. El s-a confesat cum că în afara orelor de antrenament îi plac fetele, ceea ce, iarăși, ni se pare normal. Toată această tărășenie s-a născut, cu siguranță, din ignoranță. Prinși cu antrenamentele și cu lupta contra cronometru, sportivii noștri nu știu ce este Internetul. Cum revista „Magazin" este un săptămînal cultural științific, ne grăbim să umplem acest gol informativ: Internetul nu este o gazetă de perete locală, ci rețea de comunicare mondială cu peste 120 de milioane de utilizatori. Așa încît „perlele" amintite mai sus pot fi citite pe întreaga planetă. Este un început și acesta.

Fostul numărul 1 mondial, Steffi Graf, a anunțat că va reintra în circuit săptămîna aceasta, după o absență de 8 luni datorată unei operații la genunchiul stîng. Aceasta este a 5-a încercare de revenire a cîștigătoarei a nu mai puțin de 21 de titluri de Mare Slam.

Charles Barkley, extrema celor de Houston Rockets, a recunoscut într-un interviu recent că are probleme serioase cu băutura dar că de o lună n-a mai pus nici o picătură în gură. Superstarul, care va împlini mîine 35 de ani, a declarat: „nu pot bea în fiecare seară și apoi să joc împotriva puștanilor ăstora".

În finala turneului de la San Jose, Andre Agassi l-a învins pe Pete Sampras (nr. 1 ATP) în două seturi: 6-2; 6-4. Aceasta este a patra finală cîștigată de Agassi la San Jose dar este, cu siguranță, cea mai importantă de la revenirea sa printre primii 100 jucători. Cu punctele acumulate aici, Andre urcă pînă pe locul 71 ATP.

Michael Jordan a demonstrat încă o dată (dacă mai era nevoie!) că e cel mai bun în domeniu. Nu numai că a înscris 37 de puncte (12 în ultimele 5 minute) împotriva celor de la Atlanta Hawks dar a marcat și coșul victoriei în ultima secundă a partidei după ce cu 4,3 secunde înainte de final scorul era egal, 110-110. Deși se anunța o partidă de rutină, trei sferturi din timpul ei chiar așa decurgînd, la un moment dat „taurii" avînd un avantaj de 23 de puncte, „vulturii" au reușit să egaleze în ultimele 5 secunde de joc. Acesta a fost momentul în care Jordan s-a simțit rănit în amorul propriu și a luat taurul de coarne. Bulls au trecut apoi de Detroit Pistons (99-90) fără Dennis Rodman, care nu s-a sinchisit să vină la antrenament pentru că și-a pierdut cheile de la mașină!

ANDREI TOMA

LA ŞCOALA

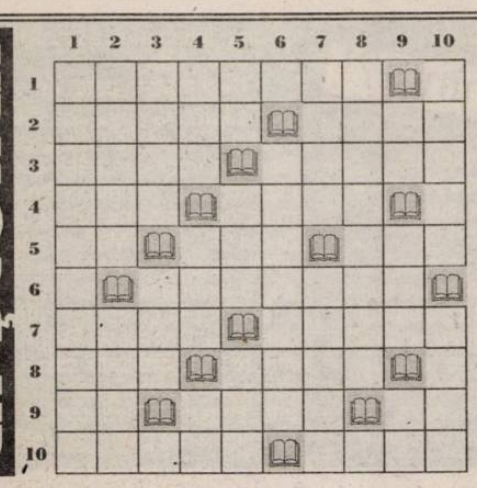

ORIZONTAL: 1) Primul la învăţătură. 2) Linie urmărită de elevi la desen - Lucrare scrisă. 3) Vite cu coarne scurte (sg.) - Elevul mamei (pl.). 4) Avut în vedere în viaţă şi la şcoală - Probe scrise. 5) Munte ! - Mic tratat de fizică - Soluţia unor integrale. 6) Care ştie multă carte. 7) Autorul cărţii „Elev în clasa întîi" (Ştefan) - Manual şcolar. 8) În linie! - Culoarea cretei de scris la tablă (pl.) 9) Primii la cor! - Unitate de măsură pentru lungime în industria textilă - Alfa şi omega! 10) Numai ochi şi urechi - Ne descrie în versuri o „Lecţie în Natură" (Florenţa).

VERTICAL: 1) Simplă ca unu şi cu unu. 2) Tras la examen - Specialitate de peşte. 3) Semn matematic - A intra în vederile noastre. 4) Abreviere pentru „calcul" - Sufix în chimia organică cu sensul de „amină sau anilină" - Sergiu Nicolaescu. 5) În recreaţie! - Tovarăş (abr.) - Diplomă de absolvire. 6) Grup de litere. 7) Micul tratat de chimie şi fizică - În clasă, la perete. 8) Reluarea de către elevi a lecţiilor predate anterior. 9) La muzică! - Abreviere muzicală pentru „ottava" - Primele la clasa întîi! 10) Colecţie de foi de uz şcolar - Personaj de roman.

DICŢIONAR: ILAC, CLC, OTT.

GEORGETA FLORENŢA
Bârlad

Soluţia careului **„FOTBAL ŞI NU PREA!"**

ORIZONTAL: ŞTRAMOSI - A - ARATURA - SP - TIPA - ERATA - BICI - ICAR - NUDA - T - ALA - AN - NOUAR - R - CERTURI - IE - E - EI - NAIV - LOM - VANDAL - AVOCAT - ARI.

Mozaic

◆ Cu toate că săpăturile arheologice din Turcia, din situl de la Çatal - Hüyük au scos la lumină un strămoş îndepărtat al furculiţei, folosită între mileniile VI-III î.Ch., aceasta pare să fi dispărut pînă în secolul al XIV-lea. Furculiţa era considerată un semn de lux şi de rafinament. Astfel regele Angliei Edward I avea în 1307 şapte furculiţe, dintre care una de aur iar în 1380 Carol al V-lea al Franţei deţinea douăsprezece asemenea piese, ornate cu pietre preţioase. Folosirea curentă a acestui tacîm s-a generalizat la sfîrşitul secolul al XVIII-lea.

◆ Sportul atît de îndrăgit, alpinismul, îşi trage numele de la munţii Alpi şi are precursori glorioşi. În 1280 Pedro al III-lea de Aragon a urcat pe vîrful Canigou iar în 1336 poetul Petrarca escaladează vîrful Ventoux. Prima ascensiune pe Mont Blanc datează din 1786 şi se datorează medicului Paccard din Chamonix şi vînătorului Jacques Balmat.

PAR (anormale) de ToPAN

Umor

☺ *Un tînăr cu plete se adresează frizerului:*
- Tot dumneata m-ai tuns şi rîndul trecut, nu-i aşa?
- Nu cred! Eu lucrez aici numai de doi ani.

☺ *- Domnule judecător, se agită inculpatul, sper că vă daţi şi dumneavoastră seama că reclamantul este pur şi simplu idiot.*
- Inculpat! răspunde cu severitate judecătorul. Asta nu te absolvă cu nimic. Şi idioţii sînt oameni ca mine şi ca dumneata.

☺ *Vizitînd saloanele spitalului, un psihiatru vede un pacient nou, pe care-l întreabă de ce s-a internat.*
- M-a adus nevastă-mea. Zice că-mi plac mult prea mult şosetele de bumbac faţă de cele din plastic.
- Numai pentru asta? Şi mie îmi plac mai mult şosetele de bumbac!
- Serios, domnule doctor? Şi cum le preferaţi, simple sau cu sos picant?

☺ *Un marinar bătrîn îşi sfătuieşte un coleg începător:*
- După un chef strasnic, vezi la debarcader două bărci. Te urci întotdeauna în a doua.
- De ce?
- Pentru că prima nu există!

☺ *Chelner! strigă un client, adu-mi două sandviciuri şi o sticlă de coniac!*
- Nu e cam mult?
- Ai dreptate! Adu-mi numai un sandvici!

TEST PSI

Ai simţul pudorii?

Într-o lume în care multe tabuuri au căzut a face o figură de tip care nu suportă să audă sau să vadă lucruri mai „deocheate" este oarecum ridicol. Alţi indivizi iubesc lucrurile mai „piperate" dar nu au curajul să se manifeste atunci cînd sînt şi alţi oameni de faţă, preferînd să se „exprime" doar cînd sînt singuri. De fiecare dată este vorba de simţul „pudorii", al ruşinii, indiferent unde ne aflăm. Tu ce tip eşti?

Răspunde la următoarele întrebări alegînd, în funcţie de gradul preferinţelor, de la 1 la 5.

1 = niciodată; 2 = puţin; 3 = cîteodată; 4 = adesea; 5 = mereu.

În final, confruntă suma punctelor obţinute cu profilul personalităţii tale.

1) Un prieten te invită la mare într-un loc al nudiştilor? Inventezi o scuză pentru a nu merge acolo? 1 2 3 4 5

2) Limbajul tău e lipsit de orice cuvînt vulgar? 1 2 3 4 5

3) Pe stradă un cuplu de tineri flirtează într-un mod excesiv. Spui „ce ruşine!"? 1 2 3 4 5

4) La bar doi bărbaţi povestesc cu voce ridicată aventurile lor amoroase. Te îndepărtezi pentru a nu-i auzi? 1 2 3 4 5

5) Eşti afectuos cu partenerul(a) tău(a) numai departe de ochii indiscreţi? 1 2 3 4 5

6) Nu-ţi place să porţi haine indecente? 1 2 3 4 5

7) În timpul unei petreceri gazda pune o casetă „hard". Decizi să pleci? 1 2 3 4 5

8) Cînd sînt oameni de faţă nu reuşeşti să te „exprimi" în deplină libertate? 1 2 3 4 5

Confruntă-ţi punctajul

De la 8 la 18 puncte: Nu ştii ce e aia să fi ruşinat(ă). Dar, în acelaşi timp ceilalţi din jurul tău se simt cam ruşinaţi de tine. Simţul pudorii pentru tine este un lucru care te face să surîzi.

De la 19 la 31 puncte: Cu siguranţă nu ai mentalitatea unei persoane care să-şi permită orice fără să roşească. Uneori te inhibi şi obrajii ţi se înroşesc.

De la 32 la 40 puncte: Îţi repugnă indecenţa, obscenitatea şi vulgaritatea. Citeodată cite un cuvînt mai îndrăzneţ îţi ofensează simţul pudorii. Nu crezi că atunci cam exagerezi?

Verificaţi-vă cunoştinţele

1. Ce fluviu îşi are originea la cea mai înaltă altitudine?
2. Care este oraşul cu cea mai ridicată temperatură medie anuală?
3. Cine era Zelos în mitologia greacă?
4. Cine a descoperit în 1861 elementele ceziu şi rubidiu?
5. Cine a fost fondatorul şcolii româneşti de inframicrobiologie?
6. De unde este originară planta, denumită popular „moţul-curcanului", cultivată şi în gospodăriile noastre ţărăneşti pentru florile ei roşii?
7. Ce mare poet englez este autorul poemului „Paradisul pierdut"?
8. Ce este o „pavană"?
9. Cum se mai numeşte castorul?
10. Care era numele real al pictorului El Greco, venit în Spania în perioada construirii Escorialului?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Fluviul Obi, avînd cel mai lung estuar (circa 800 km) se varsă în Marea Kara (Oceanul Înghetat). 2) Cel mai jos nor este Stratus (100-400 m). 3) Piaţa publică din cetăţile Greciei antice se numea „Agora". 4) Primul umanist care a afirmat originea romană a poporului nostru a fost italianul Poggio Bracciolini (1380-1459). 5) Cornalina este o varietate de agat, roşie, translucidă, folosită şi în bijuterii. 6) Autorul tablourilor „La un pahar de absint" şi „Călcătoreasa" este pictorul, desenatorul şi sculptorul francez Edgar Degas (1834-1917). 7) Cel mai mare animal paricopitat din familia cervidelor (circa 2,4 m înălţime şi 450 kg greutate) este elanul, care trăieşte în nordul Eurasiei şi al Americii de Nord. 8) Navigatorul şi exploratorul portughez Vasco da Gamma (c. 1469-1524) a descoperit calea maritimă spre India, ocolind Africa pe la Capul Bunei Speranţe. 9) Ipoteza contracţiei scoarţei Pămîntului a fost elaborată de geologul austriac Eduard Suess (1831-1914), profesor la Universitatea din Viena. 10) Autorul cunoscutei lucrări pentru pian „Mama mea gisca" este compozitorul francez Maurice Ravel (1875-1937). (IRINA STOICA)

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„ROSTURI"

FAPTAŞI / TEST ALIMENTAR	O	ACVILĂ / GURĂ BOGATĂ	P	SĂPAŢI / ELENA	F	CUIE! / FIGURĂ DE STIL	I	NAVALĂ / CALCULATOR	A	UDĂ / UNA DIN POVEŞTI	S
O	R	G	A	N	O	L	E	P	T	I	C
GARANŢII / BĂGATE ÎN SEAMĂ	G	A	J	U	R	I	FLOARE / STÎRPIRI	C	A	L	A
S	A	L	U	T	A	T	E	ACELA / PUR	C	E	L
POVESTITORI / MONARH	N	A	R	A	T	O	R	I	ANNO DOMINI / PUSĂ PE CASĂ	A	D
R	I	G	A	PÎNZĂ / CIUPIT	I	T	A	M	I	N	A
24 ORE / ARGILĂ FINĂ	Z	I	DIN PLIC!	P	DUŞ LA APĂ	A	D	A	P	A	T
C	A	O	L	I	N	DIN CICOARE! / PE RÎU ÎN JOS	I	C	O	SCOASĂ DIN SĂRITE!	A
ASCUŢIŞ / TOCIT	T	A	I	S	ASCUŢITĂ	A	C	U	T	A	AU ROSTUL LOR
R	O	S	DOMNI... / PRIMA SUTĂ!	C	A	V	A	L	E	R	I
SUTANĂ / IBIS!	R	A	Ş	A	PUS ÎN BEŢE...	A	R	A	C	I	T
I	I	ROST	U	T	I	L	I	T	A	T	E

Dezlegarea integramei **„SCOR"**

C - P - S - OAC - S - CHILIPIR - APT - INIMITABILA - ATACATORI - AB - IM - GE - ENOTI - ABOLIRI - ABIL - UV - N - MIR - TI - ASIMILAT - AUZ - ABA - IT - CEDA - FRIGARUI - RIT - A - LA - IRAN - NO - SARACI - ZBIR.

Abonamente la „Magazin" direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	4700 LEI	❑ 4 LUNI	18800 LEI
❑ 2 LUNI	9400 LEI	❑ 5 LUNI	23500 LEI
❑ 3 LUNI	14100 LEI	❑ 6 LUNI	28200 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____
NUME _____ PRENUME _____
VÎRSTA: _____ OCUPAŢIA: _____
ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____
sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____
cod _____, judeţul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poştal la adresa:
Ionescu Simion, P-ţa Presei Libere, nr. 1,
sector 1, Bucureşti, cod 71341

Vă rugăm să decupaţi acest talon, să-l completaţi şi să-l expediaţi, la adresa mai sus menţionată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal.
DE REŢINUT! Toţi cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacţie*, vor participa la trageri la sorţi trimestriale, la care pot cîştiga valoroase premii în bani şi obiecte!
Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36

Antilopa-girafă

În fotografia de mai sus puteți observa un exemplar foarte rar de antilopă (Generuk) care trăiește în Africa, denumită și antilopa-girafă. Acest animal este foarte greu de capturat în libertate și nu poate trăi în stare de captivitate. Are un particular mod de a se hrăni cu mlădițele unor pomi: el este constrîns să se înalțe și să-și folosească gîtul foarte lung (exact ca o girafă) pentru a-și putea asigura hrana. Această fotografie a fost realizată într-un parc zoologic din Los Angeles, imortalizînd unicul exemplar de Generuk aflat în captivitate.

Ce le trece unora prin minte?!

Echilibrul, indiferent de natura lui, este o necesitate, dar și un spectacol, dacă știi să-l exploatezi. Un exemplu elocvent în acest sens este performanța lui Bruce Block, americanul care a ținut în echilibru, pe bărbie, nu mai puțin de 212 cutii de țigări de foi! Turnul construit cu migală a rezistat 13,5 secunde. Mai nonconformist, Thomas Dermote a ținut în echilibru pe bărbie doi pantofi de damă, puși unul peste celălalt, timp de 6,8 secunde.

Încercînd să repete performanța pisicii sale, care mergea sprintenă pe balustrada balconului, Howard Huges din Devenport a făcut cinci pași pe fișia metalică de numai trei centimetri lățime - la etajul patru al imobilului unde locuia. Datorită vîntului, el s-a dezechilibrat și a căzut pe salteaua pompierilor care-l asistau... Astfel de recorduri nu mai sînt luate în considerație.

Thimothy Willkinson din Liverpool a reușit să stea în cap șase secunde, în timp ce cu mîinile - mai bine spus cu degetul arătător - ținea în echilibru două mingi de baschet care se roteau! Următoarea tentativă a fost aceea de a ține și cu picioarele ceva, și anume o tavă cu trei pahare pline cu apă. Încercarea a reușit timp de 3,4 secunde.

Deși fruntea este, de obicei, o suprafață plană, pare imposibil să ții pe ea un ou. Și totuși, Dan Lesbruck a depășit acest impediment - condiția este de a sta în picioare, fără nici un sprijin. La rîndul său, Fred Merlow a ținut în vîrful nasului o vergea pe care se afla o farfurie și a urcat astfel o scară mobilă cu zece trepte, apoi a coborît-o. Denisa W. Right a menținut pe creștetul capului trei mingi de baschet puse una peste alta, timp de 14,2 secunde. În picioare avea patine cu rotile...

Goana paparazilor

Carolina di Monaco și al ei Ernst...

Pentru toți nu mai există nici o îndoială: zvonurile care existau în privința noului partener de viață al Carolinei di Monaco, prințul german Ernst Hannover s-au dovedit reale în urma unor știri și fotografii reproduse în numeroase ziare și reviste. Carolina (40 ani) și Ernst (43 ani) însoțiți de unul dintre copiii ei, Andrea (13 ani), au plecat într-o croazieră la bordul unei ambarcațiuni („Pacha III") pe Marea Mediterană, însoțiți de un prieten comun.

Pentru a înlătura orice dubii în această împrejurare, fotoreporterii au reușit să prezinte imagini care nu mai au nevoie de explicații. Pasul hotărîtor pentru a oficializa această legătură depinde decisiv de procesul de divorț dintre Ernst și actuala sa soție, Chantal. Și Ernst are doi copii: Ernst IV (13 ani) și Christian (11 ani). În perspectivă, o nouă și numeroasă familie...

Teamă de răzbunare

Autoritățile newyorkeze au pus în funcțiune o linie telefonică specială pentru victimele unor delicte. Formînd numărul „liniei speciale" („hot Line"), persoanele care au fost atacate de elemente criminale pot afla unde se găsesc încarcerați ultragiatorii lor, conform unor sentințe judecătorești, ca și durata detenției lor. La acest număr de telefon pot recurge de asemenea, avocații și martorii care au participat la procese. Orice client al acestui serviciu telefonic de înștiințare poate înregistra o parolă specială și, în acest caz, un sistem computerizat ia legătura cu el, prin telefon, la 10 minute după eliberarea unui anumit deținut din închisoare. Dacă abonatul nu răspunde, computerul îl va căuta din jumătate în jumătate de oră, timp de 24 de ore. Crearea unui serviciu de telecomunicații atît de special a fost determinată, pare-se, de circumstanța că numeroși americani se tem de răzbunare din partea unor criminali, după ieșirea acestora din detenție.

Gîndul transformat în... electricitate

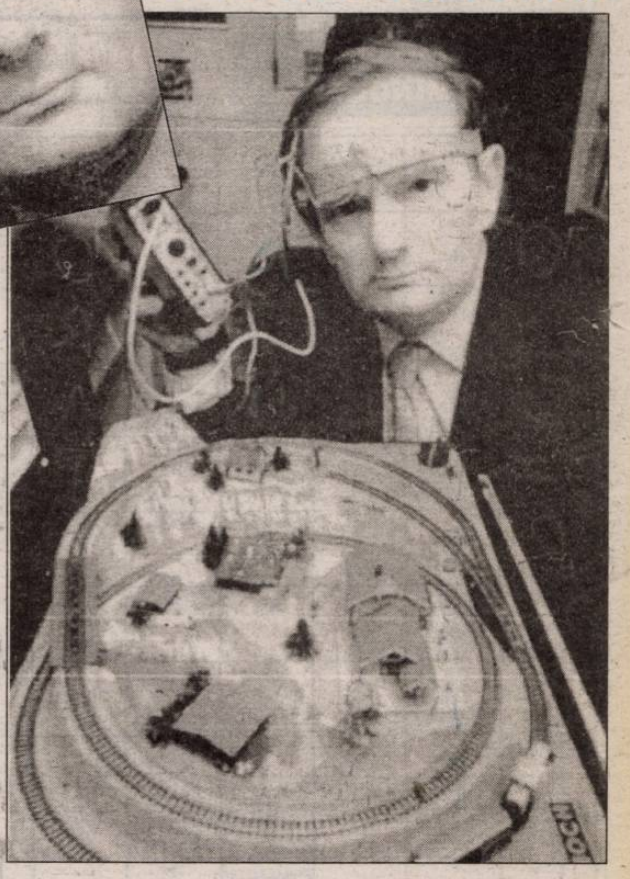

„Cu forța mea mentală pot să obțin unele rezultate care, la prima vedere, par imposibile! Pot pune în funcțiune, de exemplu, un trenuleț-jucărie compus dintr-o locomotivă și două vagoane. Vă garantez că nu există nici un truc, fapt constatat de numeroși experți. În prezența lor, am reușit să fac astfel ca minuscula garnitură să funcționeze timp de circa trei minute cu ajutorul forței mele mentale care s-a transformat în curent electric".

Cu aceste cuvinte, profesorul David Lewis, docent fizician locuind într-o suburbie a Londrei, explică extraordinara sa capacitate mentală care, trecînd printr-o serie de electrozi aplicați în jurul capului, poate pune în funcțiune trenulețul. David Lewis a devenit un subiect de studiu pentru parapsihologii din Anglia, mai ales că a reușit, grație însușirilor sale de excepție, să probeze și în alte „examene" capacitățile sale uimitoare, în prezența unor oameni de știință.

În numărul viitor

■ În adîncurile materiei ■ Hazardul în cercetarea științifică ■ Reconstruirea urmelor trecutului ■ „Geneza" unui medium român ■ Mașina de vise ■ Argumentele bunului simț ■ În ochii clonei Dolly se poate citi viitorul ■ Prevenirea și tratamentul degerăturilor ■ O speranță: medicina moleculară ■ Stranii apariții ale unor specii dispărute ■ Catastrofe naturale „în miniatură" ■ Actori deveniți actrițe ■ Femina Club ■ Întîmplări adevărate

Fotografia săptămînii

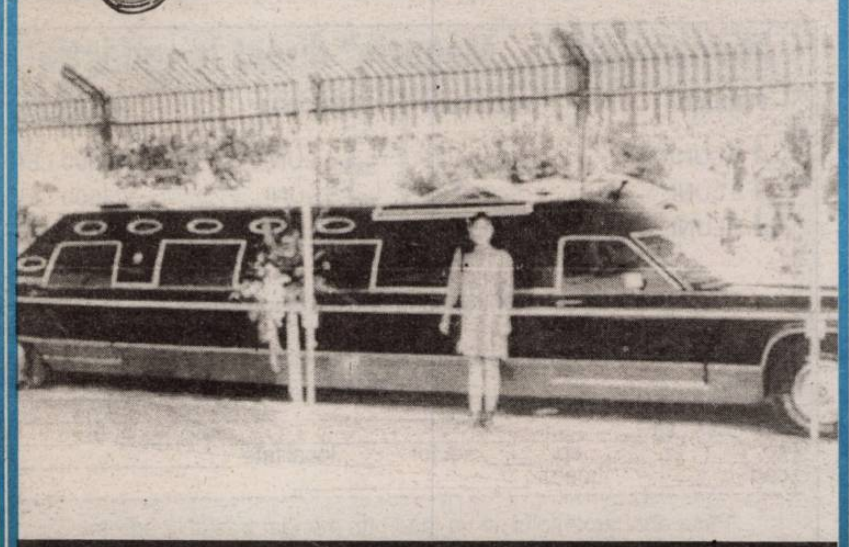

Cea mai luxoasă limuzină din lume este un „Lincoln" de 9800 centimetri cubi, măsurînd 10,06 metri lungime, fabricat în 1978 și remodelat recent de către proprietarul său, Su Chien-Hung. Acesta a dotat-o cu o... baie cu accesorii din aur și cu sistem de comunicare prin satelit, ceea ce l-a costat aproape 460000 de dolari.

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră, pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., București, Piața Presei Libere nr. 1, Fax 2230866 sau 2228336, cont nr. 4020105330 (USD) și 4020105331 (DM), Banca Comercială „Ion Țiriac", Sucursala București.

PUBLICITATE prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacției la Tel./Fax: 223.08.66; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

NU UITAȚI!

Abonarea, acum, direct la redacție vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale prețului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacția „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde și alte informații utile.

Biblioteca Județeană MUREȘ TÎRGU-MUREȘ

SERIE NOUĂ - 354 • ANUL XLI • 26 FEBRUARIE 1998 • 16 PAGINI • 1300 LEI Nr. 9 (2104)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

50 DE MAGAZINE într-unul singur!

Părerea specialiştilor

Catastrofe naturale în „miniatură”

pagina 8

Grafică de arh. DANIEL MUNTEANU

Programele posturilor bucureştene de televiziune
TVR • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

Fascinaţia ştiinţei 3
- În adîncurile materiei
- Hazardul în cercetarea ştiinţifică

Incursiune în paranormal 4
- „Geneza” unui medium român
- Maşina de vise

Universuri paralele 5
În ochii clonei Dolly se poate citi viitorul

Glob 9
Stranii apariţii ale unor specii de mult dispărute

Terra X Dosarele planetei 10
Taina comorii din Insula Oak

IDOLI 12-13
JOAN COLLINS şi arta vrăjitoriei

femina club

POZITIV PE RASTER

MĂRŢIŞOR

GEORGE CUŞNARENCU

Pentru mine „mărţişor” are două înţelesuri: primul se referă la prima zi a lunii martie şi al doilea mă duce cu gândul, de fiecare dată, la casa lui Tudor Arghezi de pe o măruntă străduţă bucureşteană numită Mărţişor, aflată undeva în apropiere de şoseaua Olteniţei şi de Piaţa Sudului, pe lângă Văcăreşti. Prin faţa gardului de la Mărţişor, copil fiind, am trecut de atîtea ori, locuiam undeva foarte aproape, fără să ştiu, însă, că tocmai în acea casă plină de mister pentru mine, trăia, încă mai trăia, unul dintre cei mai mari poeţi, după Eminescu, ai culturii române. Când am aflat, după câţiva ani buni acest amănunt, locul nu mai exercita asupra mea acea vrajă inconfundabilă, Vila Mărţişorului, fără poetul care o anima, rămânând parcă pustie sau pustie rămăsese copilăria mea bântuită de fantasme. Cert este că de atunci „mărţişor” pentru mine înseamnă mai întâi primăvară. Trebuie că primăvara se instala în Bucureşti, în acele vremuri ale copilăriei, mai întîi în livada Mărţişorului şi de-abia după aceea şi în restul Oraşului. Acesta trebuie să fie motivul pentru care primăvara este anotimpul meu preferat şi când ascult Vivaldi, „Cele patru anotimpuri”, tot primăvara îmi place mai mult. Sigur, mai este şi ideea că atunci când spui „mărţişor” automat te gândeşti la femeia iubită, dar ar fi groaznic dacă acest gând nu ne-ar vizita decât o dată pe an. Dar dacă acest lucru este adevărat, că este nevoie de o zi timpurie de martie pentru a te gândi la femeia iubită atunci înseamnă că ne-am însingurat într-atât de mult încât am devenit din oameni vii, personaje. Şi dacă ne uităm în jur, noi mişcându-ne buimac într-o lume buimacă parcă te întristează gândul că din nişte oameni vii, dornici de viaţă, am devenit nişte personaje îngheţate. Parcă nu mai avem timp de aproapele nostru, parcă nu mai e nimic din neliniştea bucuroasă de altădată de a vorbi cu cel de lângă tine, din dorinţa de a fi împreună. Ne-am îndepărtat prea mult. Şi trebuie să vină o zi, o singură zi, pentru a ne aduce aminte că lângă noi mai e o fiinţă. O femeie. Facem atunci gestul romantic de a oferi o floare, dar parcă şi bucuria asta a devenit de operetă. Poate şi pentru că din 365 de zile, a rămas doar o zi. Nu este ceva foarte vesel ceea ce spun, dar nici ceea ce spunea o scriitoare feministă despre suratele ei nu e foarte vesel. Auziţi: „O femeie are nevoie de 20 de ani pentru a face din fiul ei un bărbat şi o altă femeie are nevoie de 20 de minute pentru a face din el un prost.” Între aceste două extreme se consumă o viaţă. De aceea rămâne intactă bucuria de a descoperi, în fiecare an, de Mărţişor, sosirea primăverii. Mai întâi la Mărţişor şi de-abia mai târziu în Oraş. Ca şi cum, în fiecare an, de Mărţişor, redescoperi copilăria bântuită de fantasme...

Biblioteca judeţeană MUREŞ TIRGU-MUREŞ

Bogdan Bratu - București: Ai perfectă dreptate în privința emisiunii respective! 2) Clipul celor de la *T-Short* este modest și nu se ridică la valoarea melodiei originale! Atenție, nu mă refer la varianta techno...

Gabriel Grosu - Giurgiu: Noteaza la *The Prodigy - Singles* - *„What Evil Lurks"* (februarie '91, nu a intrat în topuri), *„Charly"* (august '91, locul trei în UK), *„Everybody In The Place"* (decembrie '91, locul 2), *„Fire"* (septembrie '92, locul 11), *„Out Of Space"* (noiembrie '92, locul 3), *„Wind It Up"* (martie '93, locul 3), *„One Love"* (iulie '93, locul 8), *„No Good (Start The Dance)"* (mai '94, locul 4), *„Voodoo People"* (august '94, locul 13), *„Poison"* (martie '95, locul 13), *„Firestarter"* (martie '96, Number One), *„Breathe"* (noiembrie '96, Number One), *„Smack My Bitch Up"* (noiembrie '97, locul 12). Au la activ trei albume - *„Experience"* (noiembrie '92, locul 12), *„Music For The Jilted Generation"* (iulie '94, Number One) și *„The Fat Of The Land"* (iulie '97, Number One). 2) Articolul citat de tine este incomplet! Voi reveni săptămîna viitoare cu lista melodiilor interzise, de-a lungul timpului, la posturile de radio britanice. Sursa? Revista *Q*...

Violeta Gafița - Focșani: Preferințele muzicale ale subsemnatului sînt foarte variate, de la preclasici la techno! Încerc, pe cît posibil, să păstrez un echilibru în această pagină și să abordez mai toate stilurile care vă interesează iar faptul că în comentariile mele îți regăsești anumite puncte de vedere (la fel ca numeroșii noștri cititori) nu poate decît să mă bucure! Și încă ceva: orice observație este binevenită, ne va ajuta să fim mai buni!...

Tolba cu SCRISORI

Albumul Săptămînii

So Far... THE BEST OF SINEAD O'CONNOR

**Ce repede au trecut cei aproape opt ani de cînd *Prince* a scos-o din anonimat pe surprinzătoarea irlandeză, timpul confirmînd-o pe *Sinead* drept una din cele mai avangardiste soliste din popul actual! Cu o voce fantastică și cu un look în continuă transformare *Sinead O'Connor* rămîne printre puținele staruri care au reușit să se impună fără a face compromisuri în ceea ce privește muzica lor, nepunînd accent pe latura comercială... Exceptînd multiplatinatul single *„Nothing Compares 2U"* (de pe albumul *„I Do Not Want*

I Haven't Got"), **Number One pe ambele maluri ale Atlanticului, despre celelalte melodii ale compilației de față cu greu se poate spune că ar viza direct publicul larg (și implicit succesul comercial) ele fiind mai degrabă destinate unui auditoriu avizat, compoziții de atmosferă, din selecția editată de casa *Chrysalis* nelipsind *„The Emperor's New Clothes"*, *„This Is A Rebel Song"*, *„Mandinka"*, *„Fire On Babylon"* sau *„You Made Me The Thief Of Your Heart"* (din coloana sonoră a filmului *„In The Name Of The Father"*). Un disc etalon pentru un altfel de pop music...**

Top Albume

1. Postcards From Heaven - Lighthouse Family
2. Higher Ground - Barbra Streisand
3. Urban Hymns - TheVerve
4. Woman In Me - Louise
5. Spiceworld - Spice Girls
6. All Saints - All Saints
7. Let's Talk About Love - Celine Dion
8. Greatest Hits - Eternal
9. Left Of The Middle - Natalie Imbruglia
10. Reload - Metallica

Propuneri: Like You Do - Lightning Seeds, Rough Tough And Dangerous - Scooter, The Best Of Pooh.

Radiografii sonore

Acoustic Warrior - Marc Bolan. Reeditare. La mai bine de 20 de ani de la moartea fostului lider al grupului *Animals*, ne sînt oferite 15 melodii cu o puternică încărcătură emoțională și nostalgică, de „vină" fiind și faptul că avem de-a face cu una dintre primele compilații unplugged! Cîteva titluri se detașează - *„Get It On"*, *„20th Century Boy"*, *„Telegram Sam"* și *„Metal Guru"*...

Death To The Pixies. Compilație. *Black Francis* (chitară/voce), *Dave Lovering* (tobe), *Kim Deal* (bass/vocal), și *Joey Santiago* (chitară) au inclus aici 17 compoziții de pe cele cinci albume de studio scoase în perioada 1987-1991, începînd cu *„Come On Pilgrim"* și încheind cu *„Trompe Le Monde"*. O muzică ciudată dar care a exercitat o extraordinară influență în perimetrul indie...

Experience Hendrix: The Best Of Jimi Hendrix. Încă o reeditare a cîtorva dintre cele mai reprezentative melodii ale unuia dintre cei mai mari chitariști rock. Veți redescoperi atmosfera inefabilă de la sfîrșitul anilor '60, veți simți suflul Woodstock-ului care a dat peste cap lumea rockului și veți avea ocazia să treceți în fonoteca voastră capodopere ca *„Purple Haze"*, *„Hey Joe"*, *„Foxy Lady"*, *„If Six Was Nine"* sau *„Bold As Love"* Super!

More Best Of Leonard Cohen. Titlul spune totul, *„More Best Of"* este o compilație de 14 melodii, editată la finele anului trecut, pentru a marca aniversarea a 30 de ani de carieră muzicală a marelui artist. Cu peste 11 milioane de discuri vîndute (o cifră remarcabilă dacă avem în vedere caracterul prea puțin comercial al muzicii făcute de *Cohen...*) cantautorul rămîne în prima linie a celor care au influențat decisiv muzica acestui sfîrșit de secol! De ascultat *„Songs Of Love And Hate"*, *„New Skin For The Old Ceremony"*, *„Songs From The Room"*, *„Death Of A Ladies Man"*...

Pagină realizată de
MARIAN MINCULESCU

POP-ROCK, de la A la Z

ROGER DALTREY

Membru al celebrului grup *The Who*, *Daltrey* se decidea în 1973 să continue solo. Avea 29 de ani (data nașterii: 1.3.1944) iar cunoscutul solist britanic din anii '60 - *Adam Faith* îi producea albumul de debut. În aprilie 1973 single-ul *„Giving It All Away"*, compus de *Leo Sayer* și *David Cortney*, urca pînă pe locul cinci în topul britanic și devenea primul, din păcate, ultimul său succes de top 10! Enciclopediile consemnează în dreptul numelui lui *Roger Daltrey* colecția *„Best Of Rockers And Ballads"* (scoasă de *Polydor)* și patru apariții în filme de lung metraj: *„Tommy"*, *„Lisztomania"*, *„The Legacy"* și *„Buddy's Song"*...

DAMIAN

Solist britanic născut la Londra pe 30.9.1964, numele său real fiind *Damian Davey*. A debutat în show-biz la mijlocul anilor '80 în ansamblul *Rocky Horror Show* iar la finele lui 1987 pătrundea în topul 20 britanic cu single-ul *„The Time Warp 2"*, melodia respectivă avea să devină una dintre cele mai remixate piese ale sfîrșitului de deceniu opt! Abandonează muzica ajungînd, la această oră, unul dintre cei mai populari actori de teatru britanici...

MICHAEL DAMIAN

Data nașterii: 6.4.1962. La începutul anilor '80 debutează cu single-ul *„She Did It"*, un cover al melodiei omonime lansate de *Eric Carmen*. Producătorul serialului de succes *„The Young And The Restless"* (Tînăr și neliniștit) îi oferă rolul lui *Danny Romalotti* (îl puteți vedea la ProTV), rol care îl va face foarte popular! În martie '89 *Damian* ajunge Number One în topul american cu un alt remake, de această dată din repertoriul lui *David Essex* - *„Rock On"*, melodie inclusă și în coloana sonoră a filmului *„Dream A Little Dream"*. De atunci nimic demn de semnalat în afara albumului *„Where Do We Go From Here"*...

Fan Club

ID	Nume	Adresa
Russell	Kurt	c/o CAA 9830 Wilshire Blvd, Beverly Hills 90212, CA, USA
Scatman	John	c/o RCA, Osterstr. 116, 20259 Hamburg, Germany
Schwarzene	Arnold	PO Box 1234, Santa Monica, CA 90405, USA
Scooter		c/o Club Tools/edel Company, PO Box 520151, 22501 Hamburg, Germany
Sex Pistols		c/o Virgin, Herzogstrasse 64, 80803, München, Germany
Shaker	Kula	c/o Columbia Music, 10 GT Marlborough Street, London W1 V2 LP, UK

Calendar

27.02 - 5.03

27 - Neil Schon (1955, Bad English), Adrian Smith (1957, ex - Iron Maiden), Paul Humhpreys (1960, OMD); 28 - Brian Jones (1942 - 3.7.1969, Rolling Stones), Cindy Wilson (1957, B52's), Philip Gould (1957, Level 42); 29 - Steve Hart (1972, Worlds Apart, mai are de așteptat...); 1.03 - Roger Daltrey (1944, The Who), Nick Kershaw (1958), Harry Belafonte (1927), Thomas Anders (1963), Rob Affuso (1963, Skid Row), Glenn Miller (1904 - 15.12.1944); 2 - Karen Carpenter (1950 - 4.2.1983), Jon Bon Jovi (1962), Mark Evans (1956, ex-AC/DC), Rory Gallagher (1949 - 14.6.1995); 3 - Ronan Keating (1977, Boyzone), Douglas Osmond (1976, Osmond Boys), Martin Pelz (1975, K2); 4 - Chris Rea (1951), Billy Gibbons (1950, ZZ Top), Jason News Ted (1963, Metallica), Umberto Tozzi (1952), Feargal Lawer (1971, The Cranberries), Chris Squire (1948, Yes), Shakin Stevens (1948); 5 - Andy Gibb (1958 - 10.3.1988), Murray Head (1946), Eddy Grant (1948).

DISCURI pentru eternitate

Lennon Legend - JOHN LENNON

Trecut în eternitate mult prea devreme, la vîrsta deplinei maturități artistice, *Lennon* continuă să influențeze muzica acestui sfîrșit de secol, melodiile sale păstrîndu-și nealterată valoarea din momentul în care au fost lansate! Melodii pe care timpul nu a reușit să le facă uitate, texte care în permanență sînt reluate de alții, crezul său - *„Imagine"* transmițîndu-se din generație în generație... *„Lennon Legend"* - o redescoperire a unui muzician genial pentru tinerii anilor '90, o excelentă alternativă sonoră din care nu lipsesc *„Give Peace A Chance"*, *„Jealous Guy"*, *„Nobody Told Me"* și *„Happy Xmas (War Is Over)"*... *Lennon* spunea: „puteți spune că sînt un visător, dar nu sînt singurul". Triumful visătorilor!!!

Săptămînalul „Magazin"
este editat de
CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculat la
Oficiul Registrului Comerțului București
sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991.
Adresa: București sector 1,
Piața Presei Libere nr.1, cod. 71341.

Cont: 40 10 10 85 00 (lei); 40 20 10 53 30 ($);
40 20 10 53 31 (DM)
Banca Comercială „Ion Țiriac" S.A.

COLEGIUL DE REDACȚIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Președinte al Consiliului de Administrație
Tel./Fax: 223 08 66;
GEORGE CUȘNARENCU
Redactor șef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacție
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ȚUGUI

REDACȚIA:
Telefon centrală: 223.15.10; 223.15.20
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanțu, Dorin Măran, Marian Grigore (222.83.21); Dumitru Mateuță, Ionel Cojocaru, Vasilica Mărgărita (1659); Melania Constantiniu, Maria Rădoi, Elena Ilie (1282); Irina Stoica, Paul Ioan, Șerban Filip, Teodora Bujor-Panaitescu (1222)

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr:
Paul Ioan
Secretar de redacție: Gabriela Nițu
Corectură: Melania Constantiniu, Maria Rădoi

PUBLICITATE: Tel./Fax: 223.08.66
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36,
Nicușor Dincă (șef departament),
Simion Ionescu
FINANCIAR-CONTABIL:
Iliana Fülöp (contabil-șef), Nicoleta Cochințiu, Aurel Frăcea Tel.: 222.83.21

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L.
Fax: 223.08.66 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07
Telex: 1 1995, Piața Presei Libere nr.1, sector 1, București, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Nițu, Rodica Nițu
(1612)

Tiparul: **CROMOMAN,** Piața Presei Libere nr.1, Telefon: 223.15.20/1538

Ultime mistere

În adîncurile MATERIEI

MIHAELA DOROBANȚU

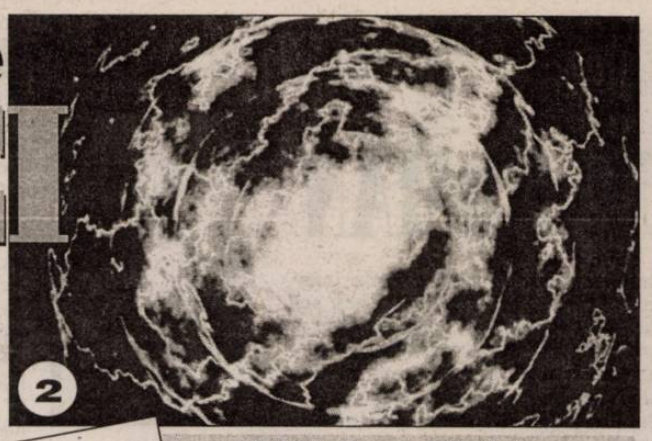

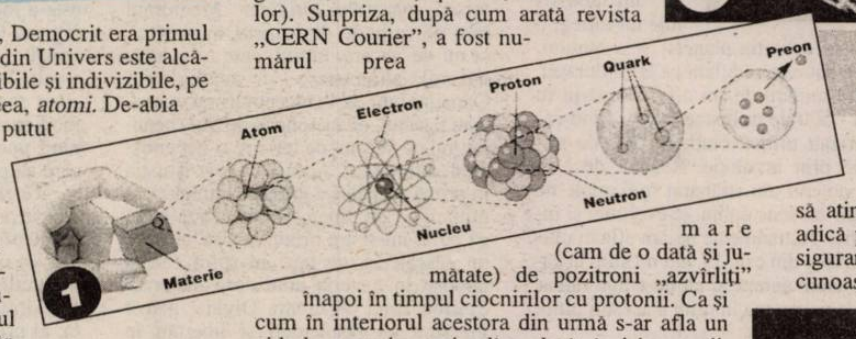

1) Structura materiei
2) În interiorul atomului de heliu

În căutarea indivizibilului

Acum aproape 2500 de ani, Democrit era primul care își imagina că orice corp din Univers este alcătuit în final din particule invizibile și indivizibile, pe care le-a numit, tocmai de aceea, *atomi*. De-abia în vremurile moderne s-a putut constata că atomii nu sînt nici pe departe indivizibili, dar lumea nu s-a oprit nici o clipă din căutarea unei „ultime componente a materiei". Coborînd pe scara dimensiunilor atomice, întîlnim nucleele încărcate pozitiv în jurul cărora se rotesc electroni încărcați negativ, apoi, întîlnim protonii și neutronii din care sînt alcătuite nucleele. Dar mai departe? Ipoteza cea mai interesantă, care rezistă de peste 30 de ani, este cea a fizicianului american Murray Gell-Mann (Premiul Nobel 1969), conform căreia toate particulele elementare sînt constituite din quarci - particule stranii, cu sarcini electrice fracționare (o treime sau două treimi din sarcina electronului). Se cunosc astăzi șase quarci (numele de „quark" este inspirat din romanul „Veghea lui Finnegan" de James Joyce), botezați cu numele *up* (sus), *down* (jos), *charmed* (cu farmec), *strange* (straniu), *bottom* (bază) și *top* (vîrf). Alături de o altă familie de șase membri (electronul, trei neutroni și doi mezoni), ei stau la baza așa numitului „model standard", cea mai populară teorie care se așteaptă să explice structura intimă a materiei. Lucrurile nu sînt însă nici pe departe atît de simple!

Surpriza de la Hamburg

Arma cu care fizicienii „atacă" profunzimile structurii materiei sînt acceleratoarele de particule. În așa numitele „coliidere", capabile să accelereze simultan particule de diferite mase și sarcini, acestea pot fi făcute apoi să se ciocnească la energii calculate dinainte, urmînd ca din analiza rezultatelor să se tragă concluzii asupra corectitudinii teoriilor elaborate. Așa au fost confirmați quarcii, așa au fost descoperite celebrele particule W și Z, prezise cu mult timp înainte de teoreticieni... Doar că în februarie 1997, unul din aceste accelleratoare a adus o surpriză de proporții. Este vorba de marele accelerator DESY de la Hamburg, care a fost „programat" să ciocnească protoni și pozitroni (frații gemeni, încărcați pozitiv, ai electronilor). Surpriza, după cum arată revista „CERN Courier", a fost numărul prea mare (cam de o dată și jumătate) de pozitroni „azvîrliți" înapoi în timpul ciocnirilor cu protonii. Ca și cum în interiorul acestora din urmă s-ar afla un zid de materie, mai adînc decît înșiși quarcii, compus deci din particule „mai mici" decît aceștia! Așa revin în atenție particulele denumite „preoni" și presupuse a fi constituente elementare chiar și ale quarcilor. Dar dincolo? Pînă unde se poate, de fapt, merge? Se pare, așa cum subliniază revista „Focus", că totul este o...

...Problemă de energie

Este bine cunoscut un paradox: cu cît „dimensiunea" particulei studiate este mai mică, cu atît mai mare trebuie să fie instalația experimentală pusă în joc. Acceleratoare cu lungimi uriașe sau cu diametre de zeci de kilometri nu mai constituie astăzi o surpriză. Aceste dimensiuni nu sînt însă rodul vreunui capriciu, ci sînt impuse de necesitatea de a obține energii din ce în ce mai mari. Altfel particulele elementare din care sînt construite toate corpurile din Univers, nu pot fi „eliberate" de sub acțiunea forțelor care le țin legate în nuclee, atomi, corpuri sau alte particule mari și mici, ceea ce le face imposibil de cercetat. Cursa „energetică" pare astfel una fără sfîrșit, ca și nevoia omului de a cunoaște. Pînă cînd vom reuși să atingem energiile din vremea Big Bang-ului - adică pînă în momentul cînd fizica va întoarce cu siguranță cea mai importantă pagină din istoria cunoașterii...

Măsurile atomice

- 600 de mii de miliarde de miliarde sau 6×10^{23} - numărul atomilor dintr-un gram de hidrogen
- 100 de miliardimi de milimetru sau 10^{-10} metri - dimensiunea unui atom
- 92 de protoni și 146 de neutroni - cel mai greu nucleu natural cunoscut, uraniul
- o miime de miliardime de milimetru sau 10^{-14} m - dimensiunea unui proton
- 3 - numărul quarcilor dintr-un proton

CERCETARE

HAZARDUL în cercetarea științifică

În cercetare există de multe ori un risc, acela al eșecului, desigur: rezultatul nu este niciodată previzibil, nu este niciodată asigurat. Este nevoie nu numai de geniu, ci mai ales de muncă asiduă. Edison vorbea de 99% transpirație, față de 1% inspirație. Dar este nevoie și de noroc. Ch. Richet (care a fost cel mai mare fiziolog al Franței în cei 50 de ani după moartea lui Claude Bernard) a constatat, nu fără amărăciune, că rareori valoarea descoperirilor corespunde valorii intrinseci a savantului. El însuși a lucrat fără rezultate, ani de zile în seroterapie, deoarece își alesese în mod nepotrivit modelul experimental: tuberculoza. E. Behring a rezolvat problema în cîteva luni, lucrînd în domeniul difteriei. Pasteur a reușit să prepare un vaccin antirabic eficace; probabil ar fi eșuat, dacă și-ar fi propus să prepare, în acea vreme, vaccinul antipoliomielitic. În opera lui Claude Bernard găsim frecvente situații în care acesta a știut să găsească în eșecul unei experiențe, învățăturile foarte prețioase.

● Cel care a descoperit curentul electric, Luigi Galvani, nu a fost un fizician. El a disecat o broască și a lăsat-o de masă, lîngă o mașină electrică. Galvani a ieșit puțin din încăpere; cineva a rămas în cameră atingînd nervii piciorului broaștei cu un scalpel, a observat că acesta a provocat contracția mușchilor piciorului. O a treia persoană a observat că această contracție a avut loc în momentul în care la mașina electrică s-a produs o scînteie. Cînd atenția lui Galvani a fost atrasă de acest fenomen, el l-a cercetat cu maximum de curiozitate și astfel a descoperit electricitatea dinamică.

● În anul 1822 fizicianul danez Cersted, la sfîrșitul unei prelegeri a adus din întîmplare o sîrmă conectată la cele două extremități, la un arc voltaic, în apropierea unui ac magnetic, într-o poziție paralelă cu acesta. La început, el a așezat cu intenție sîrma într-o poziție perpendiculară de ac, dar nu s-a petrecut nimic, cînd însă, din întîmplare, el a ținut sîrma orizontal și paralel cu acul, a fost surprins să vadă acul schimbîndu-și poziția. Cu o intuiție rapidă, el a schimbat sensul curentului și a descoperit că acul a deviat în direcția opusă. Astfel pe baza unei simple întîmplări, s-a descoperit relația dintre electricitate și magnetism și a fost deschisă calea spre inventarea de către Faraday a dinamului electric.

● Într-o comunicare personală, dr. A. V. Nalbandov a relatat următoarea istorie curioasă asupra felului în care a demonstrat descoperirea unei metode simple de menținere în viață a puilor de găină pentru experiență, după înlaturarea chirurgicala a glandei hipofize. Mai tîrziu dr. Nalbandov se interesa de efectele hipofisectomiei la puii de găină. După ce a învățat să stăpînească tehnica chirurgicală, păsările continuau să moară. După o perioadă, pe neașteptate, 98% dintr-o grupă de păsări fără hipofiză au supraviețuit trei săptămîni și un număr mai mare au trăit pînă la șase luni. Singura explicație a supraviețuirii păsărilor și-o explica doctorul prin faptul că s-a specializat în tehnica chirurgicală. Dar iată că din nou păsările au început să moară. În acest caz explicația bazată pe îndemînarea chirurgului eșua.

Cu toate aceste eșecuri, doctorul continua experimentele și iată deznodămîntul: într-o noapte tîrzie, mergînd din oraș spre casă, doctorul trece pe lîngă laborator și observă luminile aprinse în camera animalelor. Cîteva nopți mai tîrziu observă din nou că luminile ardeau toată noaptea. În urma cercetării a constatat că portarul verifica dacă geamurile sînt închise și prefera să lase luminile aprinse în camera animalelor pentru a găsi ieșirea, întrucît avea un singur întrerupător în fundul camerei. Un control ulterior a scos la iveală că cele două perioade în care puii de găină supraviețuiseră, coincideau cu perioadele în care era de serviciu acest portar care lăsa lumina aprinsă. Experiențele au demonstrat curînd că puii cu hipofiza operată, ținuți în întuneric mureau toți, în timp ce puii iluminați pentru un timp trăiau.

Dr. OLIMPIA MEDEȘAN
Drd. ION MEDEȘAN

(Va urma)

ARHEOLOGIE

RECONSTITUIREA urmelor trecutului

GABRIEL TUDOR

Arheologul mileniului ce vine va avea un ajutor de nădejde: computerul. Lucruri pînă acum imposibil de realizat în acest fascinant domeniu al descoperirii și reconstituirii urmelor trecutului vor deveni, de acum înainte, cu nimic mai dificile decît un joc de „puzzle". Fiindcă exact un astfel de joc va fi reconstituirea obiectelor găsite printre ruinele vechilor orașe.

Programul de reconstituire pe calculator a diferitelor obiecte, fresce sau mozaicuri, din milioane de cioburi și fragmente va ușura enorm munca cercetătorilor. Să nu uităm că, în prezent, încă multe opere de artă găsite în situri arheologice renumite (ruinele orașului Pompei, ca să dăm doar un simplu exemplu) nu au putut fi reconstituite cu precizie, în ciuda tuturor strădaniilor depuse în acest sens.

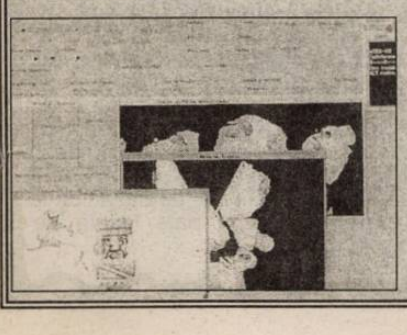

Noul program, denumit IBM Data Visualization Explorer a fost deja inaugurat cu succes, în Peru. Aici fuseseră găsite, în ruinele unui templu pre-incaș, o mulțime de fragmente de ceramică, variat colorate și reprezentînd, desigur, un mozaic. Pînă acum, specialiștii reușiseră refacerea, după eforturi asidue, a numai 30% din respectivul mozaic. Calculatorul a terminat „treaba" în doar 3 ore, dînd la iveală splendide imagini.

Guillermo Liese, arheologul peruan care a realizat programul spune că a pornit de la clasicul program IBM Explorer, folosit la restaurarea unui craniu uman datînd de acum 400.000 de ani și găsit în Maroc. Liese a fost, de altfel, ajutat de specialistul IBM, Allan Kalvan, creatorul lui Explorer și principalul artizan al reconstituirii craniului, din sumedenia de fragmente găsite.

Algoritmul acestui „puzzle" este următorul: fragmentele descoperite sînt scanate cu ajutorul unui scanner profesional Hewlett-Packard și înmagazinate în memoria calculatorului, alături de date privind culoarea, textura, caracteristici speciale etc. Apoi se comandă computerului să găsească obiectele cu aspecte asemănătoare, cum ar fi de exemplu, „fragmentele colorate cu roșu și verde". Piesele sînt, după această sortare, foarte ușor de potrivit, cu ajutorul „mouse"-ului. Cu un Laptop, aceste operații se pot executa chiar la locul descoperirii! Ce va urma?...

Educație

„Zoologia", călătorie în lumea animalelor

Din aparițiile editoriale ale anului 1997, a reținut atenția cartea „Zoologia", scrisă de Tudor Opriș, cunoscut scriitor, enciclopedist, autor a zeci de lucrări, unanim apreciate în țară și în străinătate.

Coordonată de profesorul dr. Tudor Opriș, colecția „Enciclopedia științelor pentru tineret", din cadrul Editurii Univers enciclopedic, și-a propus să prezinte științele clasice și moderne într-o formă accesibilă și atrăgătoare, oferindu-ne curiozități științifice, ce vor completa cunoștințele însușite din manualele, cursurile sau tratatele de specialitate.

Paginile lucrării „Zoologia" - primul volum ce a inaugurat această colecție, ne înfățișează într-o viziune originală, captivantă lumea animalelor.

Autorul a reușit să ne dezvăluie în 10 capitole: diversitatea lumii animale; ciudățenii zoologice; supraviețuitorii unor vremuri străvechi; marii plimbăreți ai faunei; ingenioșii constructori; prieteni și dușmani; sisteme de apărare; modalități de comunicare; omul și animalele; salvați fauna.

Scrisă într-un stil accesibil, incitant, cartea profesorului dr. Tudor Opriș va interesa, deopotrivă, pe elevi și profesorii de biologie, dar și pe mulți alți cititori - prieteni și ocrotitori ai naturii. Și de ce nu, și pe cititorii revistei „Magazin". (Aurel Manea)

Știință prospectivă

„String" - Nr.7

Numărul 7 al revistei „STRING - știință prospectivă și science fiction" este dedicat religiei. Sumarul, captivant și adaptat problemelor realității, cuprinde comentarii, povestiri SF și opinii relevante despre compatibilitatea dintre știință și religie, despre ceea ce apropie și desparte divinitatea de om - în viziuni moderne și tradiționale. Religia, ne spune Liviu Radu într-un amplu comentariu asupra literaturii SF contemporane, devine în anii '60 una din temele majore ale genului, chiar dacă mulți nu vor sau nu sînt în stare să descopere acest lucru. Noua orientare, susține autorul, începe odată cu opera lui Philip K. Dick.

Aluzive sau trimițînd direct la textele sacre ale Bibliei, povestirile SF din acest număr al revistei STRING (semnate de Ana-Maria Negrilă, Philip J. Farmer, Costi Gurgu) și poemul „Apocalipsa de la Iov" al lui Mihail Grămescu pun în evidență atitudinea rațională, detașată de fanatismul religios atît de păgubos pentru orice credință. Creatorul pare să-și contemple pasiv Creația, Omul, care încearcă să-L (re)descopere, să-L interpreteze, riscînd chiar să-L reinventeze. Astfel, literatura SF lansează tranșant eterna provocare: înțelegerea neînțelesului prin evadare din încătușarea dogmelor. Relevantă în acest sens mi se pare ideea că însuși Avraam l-a pus la încercare pe Dumnezeu, și nu invers!

Excelent ilustrată la temă (întîlnim și apropieri mitologice între politeism și creștinism), noua apariție a revistei STRING reprezintă o delectare culturală rafinată, așa cum ne-a obișnuit de la primele numere. O parcurgem cu convingerea că întotdeauna există mai multe întrebări decît răspunsuri, atît în știință, cît și-n religie... Adevăr care are darul să le tempereze „rivalitatea". (Paul Ioan)

GENEZA 99

UNUI MEDIUM ROMÂN

ION ŢUGUI

Orice creştin care a citit Biblia s-a familiarizat cît de cît cu evenimentul crucial al *Facerii*, cu *Geneza* în care întîlnim toate momentele importante ale Creaţiei, de la materie la fiinţa umană. Şi alte religii, necreştine, ne propun, fiecare, proiectul unui început al universului şi al lumii, diferenţele între momentele marii creaţii scoţînd în evidenţă mai ales „metodologii şi priorităţi". Există un element comun în toate variantele, care se referă la haosul iniţial sau la tăcerea întunericului, la un Univers care stagna precum o nefiinţă, şi a fost pus în existenţă şi ordonat fie prin faptă, fie prin „cuvîntul" Creatorului.

Dincolo de toate acestea, bine cunoscute, există şi o Geneză mediumnică foarte interesantă, care aparţine românului Aurelian Theodor Tinculescu. Informaţiile acesteia şochează, deoarece pun în scenă elemente cu totul noi, care ar putea interesa mai ales pe omul de ştiinţă. Contrazicînd ipotezele ştiinţifice, mediumul român se referă la apariţia omului pe pămînt cu 33 miliarde de ani în urmă - ceea ce ar însemna o dată cu apariţia planetei noastre după explozia iniţială (n. red.: ipotezele din aceste materiale aparţin, în exclusivitate, autorului). Mediumul însă exclude evenimentul marii explozii, informaţiile primite de el din astral afirmînd că de la început planeta noastră a fost ceea ce este, variind doar mărimea sa în miliarde de ani în funcţie de întinderea apelor şi a diferenţelor climatice.

Cercetările ştiinţifice au elaborat concluzii privind apariţia vieţii pe Terra cu aproximativ 3 miliarde de ani în urmă. A existat o perioadă a vieţuitoarelor gigantice, o adevărată „epocă a reptilelor", omul făcîndu-şi apariţia mai tîrziu, cu milioane de ani în urmă.

Mediumul român a primit din astral informaţii cu totul diferite. El comunica prin Vibraţie Divine, spiritele superioare, eterne, revelîndu-i alte adevăruri decît cele reţinute de om prin cunoaşterea ştiinţifică. Astfel aflăm că *viaţa omului* are vîrsta de 33 miliarde de ani, acest interval de timp fiind împărţit în 33 de *întregi*, ceea ce înseamnă că fiecare miliard de ani constituie un întreg, o etapă în evoluţia planetei şi a omului. Interesant este să aflăm că la rîndul său, fiecare miliard de ani a fost împărţit în două - 500 de milioane de ani fiind caracterizaţi prin evoluţie şi 500 de milioane prin involuţie. Rezultă deci că noi oamenii am străbătut miliardele de ani într-un sens dublu, al evoluţiei şi involuţiei. Actualmente ne-am afla în ultimul întreg din cele 33, dar nu ştim în care moment anume şi cît ne-a mai rămas pînă la epuizarea în timp a acestui ultim întreg.

O împărţire stranie

Un „neoevoluţionism"

Mediumul nu a primit informaţii despre întîiul cuplu, Adam şi Eva, ci despre „primii descălecaţi", adică primii oameni de pe planetă. Senzaţională este proiecţia primilor oameni, deoarece ni se spune că ei au fost trimişi pe Pămînt, sau coboriţi în „rate concediale", adică într-o existenţă asemănătoare cu un concediu foarte scurt, pentru a cunoaşte şi evolua aici.

Primii oameni de acum 33 miliarde de ani ni se spune că erau *puri*. Ideea o întîlnim şi în menţiunea biblică, mai ales cu referire la Adam dinaintea săvîrşirii păcatului originar. Mediumul însă ne vorbeşte de *oameni*, în general, ci nu de *un om*, întîiul, care ne-a adus păcatul strămoşesc al neascultării. Oamenii puri de la începuturi nu cunoşteau păcatul, ei au coborît de Sus, beneficiind pe Pămînt de fericire şi necunoscînd suferinţele. Aceasta a fost situaţia în prima jumătate a întîiului întreg de un miliard de ani. Interesant este să reţinem că omul nu-şi are originile aici, el fiind un descălecat, de fapt un spirit care a poposit în materia unui corp material. Spiritul fiind de esenţă Divină, a fost înzestrat cu răspunderi şi libertăţi în vederea evoluţiei pămînteşti, în fiinţă, pentru a se întoarce apoi în planul imaterial, spiritual şi etern.

Încorporarea spiritului

Fascinantă este descrierea modului de încorporare a unui spirit. Mediumul român ne comunică etapele procesului aşa cum le-a primit el de la ghizi superiori din astral. Astfel încorporarea se poate realiza în mod voluntar, cînd spiritul este pur, puritatea obţinînd-o prin mai multe popasuri anterioare pe Pămînt. A doua variantă a încorporării este „de nevoie", ceea ce înseamnă că avem un spirit care a păcătuit şi trebuie să plătească pentru păcate revenind în materie. A treia alternativă este a încorporării ordonate, cerută sau impusă de Sus, de asemenea pentru a atinge puritatea prin suferinţă. Există şi a patra încorporare, care se referă la misiuni speciale, aceasta efectuîndu-se în mod excepţional, iar desemnaţii aparţinînd unor Clase superioare din astral, care au pe Pămînt misiuni importante.

Unele elemente din aceste comunicări se pot regăsi în religiile sau dogmele orientale privind reîncarnarea. Şocant este că mediumul român nu studiase în deceniile trei şi patru ale acestui secol filozofiile spirituale sau oculte ale Asiei; el primise pur şi simplu comunicări prin ghizi astrali şi le-a consemnat pentru a fi cunoscute de oamenii din viitor...

Alte amănunte, în episoadele care vor urma.

PUBLICITATE ☞ PUBLICITATE ☞ PUBLICITATE ☞ PUBLICITATE ☞ PUBLI

Probă de Încercare Liberă Gratuită rezervată primelor 500 de răspunsuri

Întrebare: este posibil ca

CRUCEA ALBASTRĂ SĂ VĂ ADUCĂ 100.000.000 lei (o sută de milioane de lei), ŞI SĂ VĂ SCHIMBE INSTANTANEU VIAŢA ?

Pentru a descoperi, vă invităm să încercaţi gratuit, liber şi fără nici o obligaţie, extraordinara Cruce Albastră a celor 101 Puteri Super-Benefice. Dar atenţie, trebuie să îndepliniţi cele 5 condiţii ale Bonului Gratuit de mai jos!

Aceasta este o Invitaţie Personală Gratuită, pentru a experimenta liber şi fără nici o obligaţie, cele 101 Puteri extraordinare şi Super-Benefice ale celui mai important Talisman din lume. Dar, atenţie, această ofertă excepţională este limitată.

Numai primele 500 de persoane care trimit prezentul Bon Gratuit, au certitudinea că pot încerca puterile miraculoase ale CRUCII ALBASTRE. În toată lumea, sute de persoane fără speranţă şi-au schimbat viaţa datorită CRUCII ALBASTRE. Cea mai mare parte dintre ei, au devenit incredibil de bogaţi. Acum, puteţi şi dumneavoastră să vă alăturaţi acestor persoane fericite şi bogate, intrînd în posesia celui mai uimitor Talisman al tuturor timpurilor.

Noroc, Dragoste, Bogăţie

CRUCEA ALBASTRĂ vă oferă şansa de a vă putea schimba complet viaţa. Oricare ar fi problema dumneavoastră imediată: (Noroc, Dragoste, Bogăţie), CRUCEA ALBASTRĂ poate s-o rezolve imediat. Această şansă extraordinară pe care n-aţi mai avut-o niciodată, vă este oferită acum. De altfel, faptul că citiţi această ofertă nu este un semn al Destinului, un semn că CRUCEA ALBASTRĂ vi se adresează direct şi personal? Oricare ar fi problemele grave pe care doriţi să le rezolvaţi definitiv, profitaţi imediat de această Probă de Încercare Liberă Gratuită. Este bine

cunoscut faptul că persoanele bogate şi fericite au fost ajutate de Şansă. Astăzi poate fi rîndul dumneavoastră să puteţi avea o viaţă bogată şi fericită, fără să riscaţi nimic, pentru că această ofertă este gratuită pentru primele 500 de răspunsuri.

V-aţi pus deja aceste întrebări simple:

- De ce nimeni nu m-a ajutat vreodată?
- Voi câştiga, într-o zi, sume importante la loto?
- Voi găsi, într-o zi, adevărata dragoste?
- Voi avea noroc?
- De ce nu sunt bogat?
- Când îmi voi plăti datoriile o dată pentru totdeauna?
- Talismanele pot schimba viaţa?
- Când se vor termina toate aceste zile rele?
- Într-o zi voi fi o persoană importantă?

Dacă v-aţi pus până azi cel puţin una din aceste întrebări, nu disperaţi! Veţi găsi răspunsul trimiţând înapoi Bonul alăturat.

Nu pierdeţi timpul, pentru că această Probă de Încercare Liberă Gratuită este limitată pentru primele 500 de răspunsuri.

Acţionaţi imediat şi răspundeţi chiar astăzi. Numai primele 500 de persoane care răspund sunt asigurate că vor putea beneficia de această Probă de Încercare Liberă Gratuită spre a găsi Bogăţia, Fericirea, Norocul şi Dragostea, mulţumită celor 101 Puteri miraculoase şi Super-Benefice ale CRUCII ALBASTRE. Dar trebuie să îndepliniţi cele 5 condiţii pentru a beneficia de această Probă de Încercare Liberă Gratuită. Înapoiaţi imediat cuponul de mai jos.

Mâine va fi prea târziu. Nu lăsaţi pe altul să beneficieze de această ofertă în locul dumneavoastră, pentru a putea deveni bogat şi fericit.

Dovezi

Anumite persoane se pot îndoi de extraordinara putere supranaturală a talismanelor. Dar dovezile există. Chiar dacă ştiinţa n-a putut explica complet motivele acestor miracole, faptele există. Citiţi mărturiile de mai jos:

„În plus, m-am căsătorit cu femeia visurilor."

„Prima mea dorinţă, de a avea o maşină, s-a realizat într-o lună. Sunt foarte mulţumit pentru că înainte îmi era imposibil să-mi cumpăr una fără să mă îndatorez. Mulţumită Talismanului meu, m-am căsătorit cu femeia visurilor mele"

B.L.

„Nu credeam"

„Nu credeam, dar lucruri incredibile s-au petrecut, cum ar fi câştigul meu la loterie. Viaţa mi s-a schimbat radical. Multe mulţumiri."

A.C.

Bon de Probă pentru a descoperi cele 101 Puteri Super-Benefice ale CRUCII ALBASTRE

De trimis pe adresa:

FORTUNA EXPRESS SRL
C.P. 48–78, sector 2
72150 Bucureşti

Iată cele 5 condiţii pe care vă angajaţi să le respectaţi pentru a primi Crucea Albastră, cel mai puternic Talisman al tuturor timpurilor:

- Nu trebuie să utilizaţi CRUCEA ALBASTRĂ pentru a face rău.
- Trebuie să păstraţi secretul puterilor CRUCII ALBASTRE
- Nu puteţi vinde sau înstrăina CRUCEA ALBASTRĂ.
- Trebuie să purtaţi CRUCEA ALBASTRĂ tot timpul.
- Nu trebuie să lăsaţi pe nimeni să poarte CRUCEA dumneavoastră ALBASTRĂ.

Dacă acceptaţi să respectaţi cele 5 condiţii semnaţi aici _____

❑ **DA,** accept să respect cele 5 condiţii de mai sus şi cer să pot beneficia de cele 101 extraordinare Puteri Super-Benefice ale Crucii Albastre.
Nu am nici o obligaţie şi răspund chiar astăzi pentru a fi sigur(ă) că sunt printre primele 500 de persoane care beneficiază de această Probă de Încercare Liberă Gratuită.

Nume: .....
Prenume: .....
Localitate: .....
Oficiu Poştal: .....
str: .....
nr: ..... bl.: ..... sc.: ..... ap.: .....
tel.: .....
jud./sect.: .....
cod: .....
Data naşterii: zi ____ lună ___ an 19___

K 072850 / PR 98022060

Maşina de vise

MIHAELA DOROBANŢU

Suprarealiştii au permis nu doar accesul liber în magia visului, ci şi reconsiderarea unor lucrări importante ale Marchizului d'Hervey de St. Denys, un mare orientalist al secolului trecut şi unul din precursorii explorării viselor. El a fost un respectat cercetător, profesor la Collège de France şi Cavaler al Legiunii de Onoare.

Cartea pe care a publicat-o în 1867 despre vise şi metodele de a le dirija se lansa pe vremea cînd punctul de vedere general împărtăşit era că visele se datorează numai tulburărilor psihice sau digestive! Freud însuşi, de altfel, a văzut în autor „cel mai energic adversar al celor care încearcă să deprecieze funcţiile psihice ale visului". Totodată, Marchizul s-a remarcat printr-o serie de experimente care vor rămîne fără îndoială înscrise pentru totdeauna în analele cercetărilor viselor. Dar în ce au constat ele?

Iată-l pe Marchizul D'Hervey de Saint Denys lăsîndu-se purtat pe aripile valsului într-unul din superbele saloane pariziene. Doar că el are ideea de a se înţelege cu dirijorul ca acesta că interpreteze mereu aceeaşi melodie ori de cîte ori Marchizul dansa cu cîte una dintre cele două frumoase partenere pe care şi le alesese. Experimentul propriu-zis urma să înceapă însă... după bal. Cumpără două „cutii muzicale" pe care înregistrează cele două melodii. Pune apoi la punct un sistem ingenios care declanşa pe rînd mecanismul celor două cutii la ora stabilită pentru a se trezi dimineaţa. Rezultatul: în fiecare dimineaţă, declanşarea mecanismului „inducea" (aşa cum am spune noi astăzi) un vis agreabil, în care apărea acea femeie căreia îi era asociată respectiva melodie. Se născuse, chiar dacă într-o formă ceva mai rudimentară... maşina de vise!

Şi totodată se inaugurase epoca experimentărilor. Pasul următor? Declanşarea viselor printr-un stimul olfactiv. În timpul unei vacanţe la Aubenas, în regiunea Ardéche, Marchizul se hotărăşte să inspire de fiecare dată un anume parfum, cu care îşi impregnase batista. La întoarcerea la Paris, ascunde cu grijă sticla cu parfum şi face în aşa fel încît să nu existe vreun prilej de a veni din nou în contact cu el. Se scurg cîteva luni. După care soseşte ziua marii experienţe. Valetul său urma să verse cîteva picături de parfum pe perna Marchizului, fără ca acesta să ştie exact momentul în care se va întîmpla acest lucru! Cam după o săptămînă, Marchizul se trezeşte într-o dimineaţă la capătul unui vis superb care îl purtase printre castanii şi stîncile de bazalt de la Aubenas. Şi vede pe pernă pata lăsată de picăturile de parfum...

Anatomia secundei

În ochii CLONEI DOLLY se poate citi viitorul

ALEXANDRU MIRONOV

Sacharomices cerevisiae este un mare prieten al omului, un mic „animal" de casă, domesticit cu cîteva mii de ani în urmă. Asta s-a întîmplat în momentul cînd, părăsind condiţia de vînător nomad, Homo Sapiens s-a chitit pe cultivarea pămîntului şi a descoperit că, lăsînd să fermenteze zeama strugurelui, rezultatul este de a dreptul încîntător; au apărut atunci, pe planetă, băutorii, o dată cu ei, poeţii - şi omenirea a făcut un uriaş salt înainte.

Inginerii geneticieni sînt, în civilizaţia noastră, de dată mult mai recentă, au apărut cam acum un veac, o dată cu studioşii Mendel şi Morgan. La început au tot observat flori de mazăre şi trifoi, pe urmă s-au apucat să se amestece direct în mersurile treburilor Domnului, de vreo doi ani şi-au dat în petec de-a binelea clonînd-o pe Dolly, mielul nu al lui Dumnezeu, ci direct al geneticianului-ucenic - vrăjitor.

Scandal planetar, moralişti de peste tot au sărit la bătaie, ziariştii au băgat, între biserică şi comunitatea ştiinţifică, fitilele inevitabile, dar inginerii de gene, cred eu, nu mai pot fi opriţi din căutarea lor disperată şi sublimă.

Sublimă, am zis? Chiar aşa. Pentru că iată ce i-au făcut lui *Sacharomices cerevisiae* geneticienii de la laboratoarele *Transgène* şi de la compania farmaceutică *Hoechst Marion Roussel*...

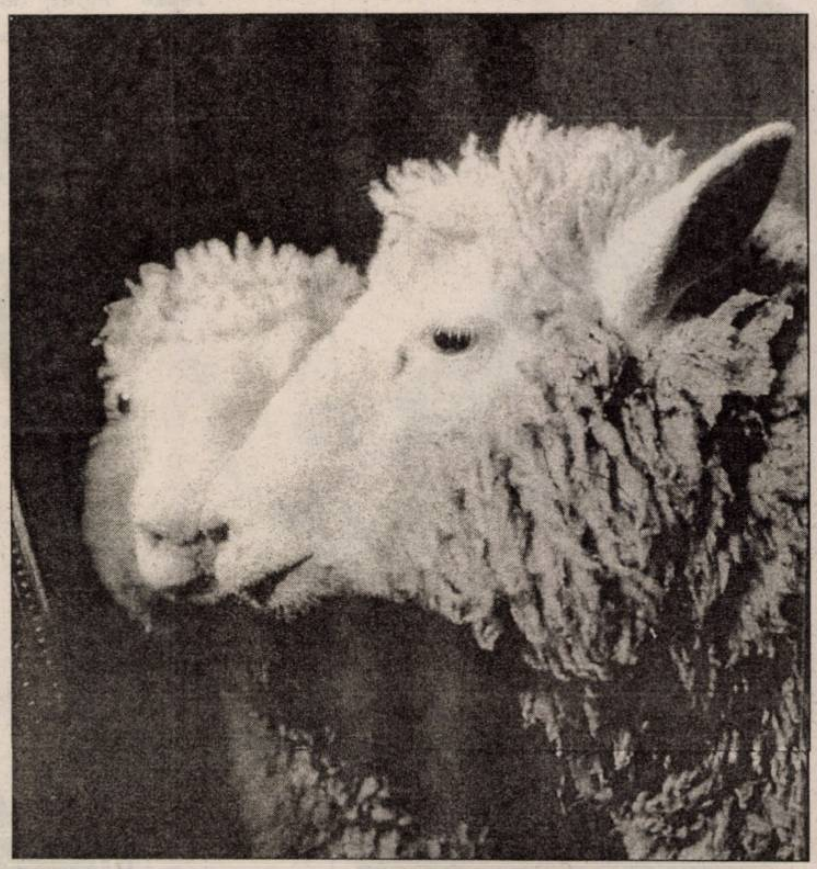

...Întîi şi-ntîi şi-au făcut socoteala că puţin, s-au decis s-o reprogrameze. Timp de şase ani i-au umblat pe la gene şi cromozomi, numai pentru primele două etape ale acestei biosinteze (fabricarea pregnenolonei şi a progesteronului) au folosit şase gene diferite, de la ADN bovin, uman (!) şi de la o plantă cruciferă. Cu vicleniile de care sînt acum în stare, geneticienii au reconstruit genele artificiale, au deturnat funcţiile naturale ale levurei de *Sacharomices cerevisiae*, au făcut ca metabolismul propriu să ofere energia de care bacteria „lucrată" are nevoie... S-a reuşit, pînă la urmă, înlocuirea unei uzine chimice cu, de fapt... o făptură vie, un organism microscopic care, alimentat cu alcool sau zahăr, fabrică molecule extrem de interesante pentru farmacişti: hormoni steroizi umani! Din care se fac medicamente pentru un adevărat arsenal terapeutic: antiinflamatorii, contraceptionale, anticanceroase, din categoria celor folosite în gerontologie - această tehnologie de bioconversie asigurînd produselor un preţ incredibil de mic, comparat cu cel al produselor similare de sinteză.

Science Fiction? Da'de unde, priviţi în ochii clonei Dolly şi vedeţi cum arată, de fapt, viitorul...

folosirea lui *Sacharomices* nu poate face rău omului - întrebaţi-l pe Omar Khayam, ştie el ce ştie... Apoi, au profitat de faptul că ştim totul despre genomul prietenului *Sacharomices cerevisiae*, adică despre „harta" ADN-ului acestei bacterii esenţiale pentru civilizaţia noastră. Şi, nici mai mult, nici mai

---

PARADOX

ARGUMENTELE bunului simţ

MARIAN GRIGORE

Fără a fi cuprins de o criză subită de narcisism, am recitit cele trei episoade apărute pînă acum în revistă, privind delicata problemă apărută o dată cu venirea pe lume a mioarei Dolly. În ciuda evidenţei seriozităţii problemei, asupra căreia sperasem să vă fi convins că merită să meditäm (mai cu seamă din cauza drumului larg deschis - din punct de vedere tehnic - realizării unei clone umane), aveam un vag sentiment că lipseşte ceva esenţial din argumentaţie. Şi mi-am dat seama că, insistînd asupra pericolelor pe care le-ar putea implica, pentru viitorul speciei umane, realizarea unor experienţe vizînd obţinerea unor fiinţe omeneşti prin clonare, pericole nu doar de ordin moral (deloc minore, însă, nici acestea!), am neglijat evidenţierea datelor de ordin ştiinţific ce justifică o asemenea viziune alarmantă (şi nu alarmistă!), pusă sub semnul „bombei genetice" cu efect întîrziat declanşată anul trecut. În fond, aţi fost puşi în situaţia de *„a crede fără a cerceta"* că pericolul are, într-adevăr, dimensiunea apocaliptică pe care v-o prezentasem. Şi aceasta în temeiul argumentului autorităţii expus „ex-cathedra", în baza încrederii şi preţuirii pe care presupunem că le aveţi vizavi de prestigiul revistei „Magazin". Trebuie să recunosc a nu fi foarte încîntat de o asemenea „modalitate" de convingere, care riscă, în plus, să vină în contradicţie cu propriile Dv. răspunsuri, dictate de sănătosul bun-simţ comun, la întrebările ridicate de implicaţiile tehnicii clonării.

În fond, aţi putea întreba, la rîndu-vă, şi încă întemeiat, ce pericol poate decurge, în definitiv, din „sărăcirea" patrimoniului genetic al speciei umane, dacă rezultatul ar fi păstrarea indivizilor celor mai valoroşi, eliminîndu-se (fără a se recurge la reprobabile şi inacceptabile tehnici de eugenie) genele care „comandă" prostia, urîţenia, slăbiciunea etc., etc.? Unde este avantajul unui patrimoniu „bogat", dar tratat de toate aceste „gene negative", faţă de un patrimoniu „sărăcit", dar compus exclusiv din gene performante? Bunul simţ vă va răspunde că ultima variantă este de preferat, cel puţin sub raportul eficienţei. Or, o dată mai mult, aţi avea de-a face cu una din festele pe care ni le joacă bunul simţ atunci cînd îl punem să decidă în probleme ştiinţifice, întrucît tocmai eficienţa este aceea care ar avea de suferit. Dar argumente concrete pentru această afirmaţie lipseau din episoadele publicate, fiind mai ales de ordin intuitiv.

Fără a avea pretenţia epuizării subiectului, cred că o experienţă simplă şi concludentă, realizată recent de doi geneticieni - un american şi un canadian - ar putea să aibă valoarea argumentului care lipseşte. Însă înainte de a o prezenta, să ne reamintim faptul că omul (dar nu numai) este, încă de la Adam şi Eva, o fiinţă cu înmulţire sexuată. Ca marea majoritate a speciilor, fie ele animale sau vegetale. Or, clonarea este o modalitate de înmulţire asexuată, întîlnită în natură mai ales la animalele inferioare unicelulare şi, într-o oarecare măsură, în regnul vegetal.

(Va urma)

Lumi culturale

Carte

Bazele informaticii

Biblioteca lucrărilor ce dezbat problemele de actualitate ale informaticii s-a îmbogăţit cu o nouă carte, „Bazele informaticii" - scrisă de dr. Emil Stan şi Georgiana Bozomala -, apărută sub egida Editurii Ministerului de Interne, Academia de Poliţie „Alexandru I. Cuza", Bucureşti, 1997. Concepută ca manual destinat studenţilor acestui prestigios locaş de învăţămînt superior, lucrarea tratează teoretic şi aplicativ atît aspectele de principiu privitoare la echipamentele utilizate fie în configuraţii standard, fie în reţele de calculatoare sau alcătuind arhitectura unui sistem informaţional, cît şi elemente de programare şi operare, cu accent preponderent pe sistemele moderne de operare - MS-DOS, Windows, FoxPro 2 etc. Un spaţiu important în economia lucrării este acordat de autori învăţării şi consolidării deprinderilor practice pentru operarea cu felurite programe (comenzi de bază, accesare, rulare, dezvoltare aplicaţii etc.), capitolele respective fiind însoţite de lucrări practice menite să fixeze cunoştinţele dobîndite. Prin modul sistematic, aplicat prin bogăţia de informaţii, prin stilul profesionist riguros dar accesibil în care este tratat subiectul, lucrarea se constituie într-o excelentă metodă de iniţiere în tainele informaticii profesioniste actuale.

Tehnică

Construmat '98

Asociaţia Română a Antreprenorilor de Construcţii (ARACO), Universitatea Tehnică de Construcţii Bucureşti şi EXPOCON S.A. Bucureşti au organizat în perioada 11-20 februarie a.c. cea de-a V-a ediţie a expoziţiei tehnice „CONSTRUMAT '98", dedicată prezentării celor mai noi tehnici, materiale şi instalaţii pentru construcţii şi industria materialelor de construcţii. Ca şi precedentele ediţii, şi cea din acest an se constituie într-o reuşită manifestare de înalt nivel ştiinţific şi tehnic, ca dovadă fiind şi prezenţa unor prestigioase personalităţi ale domeniului, din ţară şi străinătate, precum şi a reprezentanţilor unor reputate firme producătoare.

Vernisaj

Expo Lucian Irimescu

Sub egida Uniunii Artiştilor Plastici din România, Filiala Bucureşti, a avut loc, recent, la Galeriile „Orizont" vernisajul unei noi expoziţii personale de grafică şi sculptură a tînărului artist de mare talent Lucian Irimescu (n. 1962, Craiova). În mai puţin de un deceniu de activitate, Irimescu a participat la peste 20 de expoziţii în ţară şi străinătate - gravura, afişul, acuarela, pictura în ulei, sculptura reprezentînd tot atîtea modalităţi de expresie artistică prin care Irimescu se exprimă, fascinat şi fascinant, ca un veritabil „plastician total" al vremurilor zbuciumate pe care le trăim, vremuri a căror semnificaţie o surprinde incisiv, cu fervoarea culorii, gestului, cu emoţia metaforei şi simbolului, cu luciditatea vie a raţiunii. Vom urmări cu mult interes evoluţia lui viitoare.

Rubrică realizată de **ADRIAN HOAJĂ**

Gastronomice

Dacă vă place gustul rafinat al chimenului vă oferim două rețete ce-l include. Pentru o **supă de chimen** sînt necesare: 1 1/2 l apă, 1 ceapă, 1 morcov, 1 pătrunjel, o țelină, 2 linguri de unt, 1 linguriță făină, 2 linguriţe chimen, sare, crutoane.

Zarzavaturile tăiate „tăiței" se fierb cu chimenul. După ce au fiert legumele, se strecoară supa, apoi zeama se pune din nou pe foc adăugînd făina rumenită în puțin unt. Se adaugă sare, se lasă să mai dea cîteva clocote. Se servește cu crutoane.

Pentru **salata de cartofi copți cu chimen** pregătiți: 4-5 cartofi (mari), untdelemn, sare, chimen, 2-3 ouă fierte tari, 50 g măsline, 1 salată verde, 1 ceapă, zeamă de lămîie. Cartofii, bine spălați, se coc în cuptor aproximativ o jumătate de oră. Ouăle fierte se taie felii subțiri. Salata verde se taie fîșii subțiri și se amestecă cu zeama de lămîie. Se așază în mijlocul unui platou, alternînd, feliile de ouă, salata și ceapa (tăiată „peștișori"). Pe margine se pun cartofi copți curățați de coajă, tăiați în jumătate, pe lung, și tăvăliți în ulei și chimen. Salata se garnisește cu măsline.

Cu gîndul la primăvară...

Pentru că moda este întotdeauna cu un pas înaintea timpului real, îmbrăcate cu un pulover din lînă, călduros, amplu, lung, purtat peste o fustă sau un pantalon, ținută foarte modernă în acest anotimp, putem să creionăm cu ochii minții ce vom îmbrăca la primăvară. Putem să vă spunem că se vor purta compleurile clasice dar și cele taior-pantalon.

De asemenea, sînt din nou moderne ansamblurile mantou-fustă din același material.

În privința culorilor, alături de negrul ce vă conferă întotdeauna o eleganță aparte, sînt „en vogue" roșul, albastrul, galbenul și verdele crud, deci, culorile calde, vii.

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÂNEANU

Pentru părinți

GAFELE celor mici...

Chiar dacă adesea intervențiile în dialog ale celor mici sînt amuzante, uneori vă pot pune în dificultate. Pentru a evita situațiile delicate, psihologii vă vin în ajutor. Adevărul iese nestăvilit de pe buzele copilului, indiferent că este sau nu... diplomatic să fie spus. Din acest motiv, este bine să știți că micul gafeur este incapabil să-și „țină gura". Între 2 și 5 ani toate eforturile se îndreaptă spre învățarea vorbirii. Cu ajutorul cuvintelor copilul poate, în sfîrșit, să spună ceea ce gîndește. De asemenea, el adoră ideea de a comunica celor din jur „descoperirile" sale și tot ceea ce îl surprinde din universul ce-i este familiar. Și dacă el știe că un balon se poate umfla și dezumfla, atunci cînd vede o doamnă excesiv de rotunjoară, asocierea s-a și făcut, iar inocenta întrebare nu poate fi stăpînită. Dar, spun psihologii, intenția lui nu este de a jigni pe nimeni, ci el caută să înțeleagă lumea ce îl înconjoară. Gafa sa demonstrează că inteligența îi funcționează bine, că are încredere în el și nu ezită să se exprime. A păstra un secret este peste puterile celor mici, cu atît mai mult cu cît ipocriziile vieții sociale ale adulților îi surprind, dar nu le pot descifra încă.

➤ Pînă cresc și încep să descifreze relațiile sociale, nu-i lăsați pe copii să creadă că lumea este formată doar din tineri și copii și că este doar frumoasă, cum apare ea uneori la televizor. Arătați-le „mozaicul" celor ce alcătuiesc societatea și explicați-le că nu toți oamenii sînt la fel...

➤ Înainte de orice, învățați-l pe copil politețea. Învățînd să salute, să mulțumească, să fie respectuos îl veți face să înțeleagă că lumea adulților are regulile ei. Astfel va accepta mai ușor să nu arate cu degetul sau să nu facă unele remarci cu voce tare.

➤ Dumneavoastră vi se recomandă „să vă țineți gura" în prezența sa. Evitați, de exemplu, să criticați o cunoștință în prezența lui pentru că riscați să-i povestească. Copiii înregistrează totul. Atenție chiar și la cei mai mici, care au „antenele" și mai sensibile și vă pot pune în situații delicate.

➤ Nu obligați copilul să mintă pentru că atunci cînd gafează vă implică și pe dumneavoastră.

➤ O dată gafa comisă, nu încercați să-l contraziceți pentru că va insista și lucrurile vor ieși și mai rău. Rezolvați situația cu umor, iar cu copilul purtați ceva mai tîrziu, între patru ochi, discuția lămuritoare.

Un caz pe așteptate

Pentru dumneavoastră, doamnă

„Am 72 de ani, locuiesc în București și sufeream de o neuroastenie care îmi dădea un somn agitat, cu coșmaruri și o stare depresivă. Boala era corelată și cu o tensiune arterială mare: 17/11. Tratamentul clasic, recomandat de medici nu m-a ajutat să mă reechilibrez și astfel am hotărît să încerc și eficiența bioenergiei.

După o serie de zece ședințe efectuate telepatic de doamna Vasilica Ciupea și fiicele sale, doamnele Mariana și Ana Ciupea, starea psihică s-a ameliorat simțitor. Somnul a redevenit odihnitor și am scăpat de coșmaruri. În același timp am scăpat de hipertensiune. Tensiunea s-a stabilizat, în urma tratamentului bioenergetic telepatic, la 14/8. Mă simt bine, «am uitat» că am peste 70 de ani, am încredere în efectul benefic al bioenergiei și din aceste motive am revenit pentru o nouă serie de tratament..."

* * *

Redacția revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

TALONUL NR. 8

Numele și prenumele pacientului .....

Adresa .....

Intervalul efectuării tratamentului .....

● Valabil pînă la 31 martie 1998 ●

Programări la telefon: 6862046

PUBLICITATE PU-
BL
CI
TA
TE
PU
BL
CI

YOGA
CURS PRIN CORESPONDENȚĂ

O.P. 60, C.P. 36, sector 3, București
25.000 lei / lună, plata ramburs

Medicul vă răspunde

● Cititorului nostru, Vasile Daragiu, care ne-a pus la această rubrică o întrebare de larg interes - „Cum să mă las de fumat?" - şi căruia i-am răspuns deja în două rînduri, respectiv în două numere ale prezentei reviste, şi tot în cadrul prezentei rubrici, îi mai dăm un ultim răspuns:

- Este recomandabil, stimate D-le Vasile Daragiu, ca în sfîrşit, dacă vreţi să vă lăsaţi de fumat, sau cel puţin să-l reduceţi semnificativ ca, pe lîngă recomandările pe care vi le-am făcut pînă în prezent, să mai ţineţi cont şi de aceea ca, pe cît posibil, să nu aspiraţi fumul în plămîni, ştiut fiind că acest fapt duce la deteriorarea aparatului respirator, realitate ce aşterne patul pentru numeroase boli, între care predomină bronşita cronică tabagică, pneumoscleroza şi chiar cancerul.

- Este apoi recomandabil de a nu se fuma pe stomacul gol, ştiut fiind că în acest mod este deteriorată funcţionalitatea diverselor segmente ale tubului digestiv, în special a esofagului şi stomacului, unde sînt create premise pentru apariţia diverselor boli, fără a mai vorbi de faptul că dependenţa faţă de fumat se obţine mult mai uşor cînd fumăm pe stomacul gol decît atunci cînd aceşta este plin.

- În sfîrşit, este recomandabil să se fumeze cu ţigarete lungi, prevăzute cu filtre, şi mai puţin cu ţigări obişnuite sau să se fumeze cu pipa, deoarece o mare cantitate din produşii toxici se depun direct pe ţigarete sau pe pipe, evitîndu-se astfel într-o oarecare măsură intoxicaţia organismului cu produşii în cauză, în special cu nicotină. Reţineţi faptul că experimental s-a demonstrat că injectarea unui animal de experienţă (şobolan sau iepure), cu apa în care a stat o ţigară timp de o noapte, se soldează cu moartea acestuia, într-atît este de toxică nicotina. Apoi ţigaretele şi pipele sînt mai puţin iritante pentru mucoasa bucală, decît ţigara fumată direct. Fumatul, ca să nu fie nociv, dacă mergeţi pe ideea numai de a-l reduce, ca urmare a faptului că nu vă puteţi desprinde de el - deşi acest lucru este întru totul posibil - şi nenumăraţi mari fumători ne-au făcut această demonstraţie, nu trebuie să depăşească numărul de 6-8 ţigări pe zi. Numai în acest fel pot fi evitate - deşi nu integral - o serie de tulburări produse de tutun. Desigur, lăsatul de fumat necesită un efort de voinţă. A nu se uita însă că *voinţa este singurul izvor al oricărei puteri,* aşa că merită de a-l face.

Dr. ANDREI ONU

Falsele mituri ale CĂRNII

ARCADIE PERCEK

Mult timp, medicina a considerat metabolismul ca reprezentînd expresia biologică a unei contabilităţi bine precizate, dintre om şi mediul exterior. Infailibila calorie, în aprecierea ştiinţifică a virtuţilor hranei, reprezenta valoarea de schimb şi însemnul bine precizat al acestei contabilităţi.

Ulterior, s-a constatat că *alimentaţiei umane îi sînt proprii nu numai factori calorigeni, ci încă mulţi alţii, între care cei de ordin economic, cultural, psihologic şi chiar filosofic,* fiecare avînd contribuţia sa la constituirea, pe cale inconştientă, a unei anumite mitologii a alimentaţiei. Şi, pentru că am pomenit şi de factori economici, atît de pregnanţi în perioada de tranziţie pe care o traversăm, perioadă cînd enorma majoritate dintre noi ne simţim complexaţi pentru faptul că produsele carnate, şi în principal carnea, fiind atît de scumpe, vom avea de suferit pentru faptul că nu beneficiem de ele, pe măsura necesităţilor.

Din fericire, lucrurile nu stau chiar aşa şi aceasta din cauza unor false mituri în legătură cu carnea, existente în conştiinţa publică. Principalele dintre acestea sînt şapte la număr. În continuare vă atenţionez să vă concentraţi într-o primă etapă doar asupra primului dintre ele, urmînd ca, în articolul următor, să vi le prezint şi pe celelalte şase.

Primul mit: Carnea nu trebuie să lipsească din meniul zilnic.

Deşi lipsa cărnii din alimentaţia zilnică generează unora o adevărată stare de nelinişte organică, şi mai ales psihică, substratul acestui mit, cu origini ancestrale, transmis din generaţie în generaţie, este fals. Nu este adevărat deci că fără carne nu se poate trăi, din moment ce pe mapamond există mii de cluburi şi de asociaţii, alcătuite din vegetarieni fanatici, care trăiesc totuşi, şi încă bine, văzîndu-şi de ocupaţiile lor obişnuite şi neacuzînd deficite pe linie de sănătate.

Indiferent însă de această demonstraţie, medicina militează, de pe poziţii riguros ştiinţifice, pentru o alimentaţie mixtă, avertizînd că atît o alimentaţie exclusiv vegetariană, cît şi cea exclusiv carnată, nu sînt lipsite de riscuri. Statistici de mare anvergură arată că *longevitatea umană se bazează, printre altele, şi pe un consum moderat de carne.*

Regimul carnat în exces reprezintă sursa unei toxiinfectări lente a organismului. Celebrul fiziolog H. Laborit, care a studiat îndelung digestia umană, avertizează că din metabolizarea unor acizi aminaţi, cuprinşi în carne, rezultă o serie de produşi, cu acţiuni nocive asupra organismului. Astfel, din lisină provine cadaverina, din arginină agmatina, din tiramină tiroxina etc, etc. Toate aceste noi substanţe se pare că exercită acţiuni hipertensive, ceea ce nu este străin, desigur, de faptul că în ţările dezvoltate, mortalitatea prin boli cardio-vasculare şi, implicit, prin accidente vasculare cerebrale, generate de o tensiune arterială ridicată, se află pe primul loc pe scara mortalităţii generale. Tot din carne însă, mai rezultă şi indolul, scatolul, produşi de desasimilaţie care provin din triptofan şi care, de asemenea, sînt nocive. Tot carnea mai reprezintă şi o sursă de acid uric, ca şi de sensibilizare alergică, apoi şi de corpi graşi saturaţi, care nu sînt străini de extraordinara extindere a ateromatozei şi a obezităţii în lume, stări patologice care influenţează în sens negativ sănătatea. Despre alte şase false mituri ale cărnii, în articolul viitor.

Terapie naturală

Prevenirea şi tratamentul degerăturilor

DUMITRU RĂDUCANU

Degerăturile reprezintă leziunile produse ca urmare a expunerii la frig, mai ales a unor extremităţi ale corpului - nas, urechi, degete şi se întîlnesc mai frecvent în sezonul rece. În afară de temperatura scăzută, la apariţia degerăturilor mai contribuie: umezeala - încălţămintea şi îmbrăcămintea umede - vîntul puternic, oboseala, foamea, consumul de alcool şi abuzul de tutun, precum şi circulaţia sanguină deficitară de la periferia membrelor la unele persoane. De reţinut că un organism călit la frig este mai rezistent la degerături, precum şi la alte îmbolnăviri.

La început apar degerături uşoare (de gradul I) care provoacă o colorare a pielii în roşu-vînăt şi dureri; degerăturile de gradul II provoacă băşicuţe cu un conţinut lichid-gălbui, care se sparg singure şi se infectează dacă nu sînt tratate; degerăturile de gradul III (grave) - distrugerea pielii şi a ţesuturilor degerate, urmată de gangrenă. Pielea are o culoare negricioasă, tare, zbîrcită, insensibilă la căldură şi înţepare; există pericolul de infectare a gangrenei cu microbii existenţi în piele.

În cazul adormirii în frig sau a epuizării organismului în urma unor eforturi deosebite, circulaţia sanguină se încetineşte, respiraţia scade şi există pericolul de a apărea moarte prin îngheţ. În asemenea situaţii, degeraţii vor fi introduşi de urgenţă în încăperi încălzite treptat şi li se administrează ceaiuri calde bine îndulcite.

Regiunile îngheţate se vor reîncălzi în mod treptat, într-un vas cu apă la temperatura camerei, adăugîndu-se apoi, puţin cîte puţin, apă caldă. Degetele mîinilor şi picioarelor, urechile şi vîrful nasului vor fi unse şi masate uşor.

Terapia naturistă recomandă: **ceaiuri comprese de plante medicinale: gălbenele, schinel, stejar, muguri de plop; consumarea de gutui, cartofi, morcov, ţelină, precum şi produsul apiterapic - Propoderm unguent.**

CERCETARE

o nouă speranţă

MEDICINA MOLECULARĂ

ŞERBAN FILIP

Circa 4000 de gene din cele 70000 - 100000 de gene pe care le posedă fiecare individ au fost decodificate pînă în prezent.

Medicina moleculară a revoluţionat diagnosticul, în special diagnosticul prenatal, prin identificarea maladiilor genetice grave ale fătului la scurt timp după concepţie, ceea ce permite, în caz de necesitate, întreruperea sarcinii. Este posibilă şi stabilirea unui diagnostic înainte de implantarea unui embrion obţinut prin fecundarea în vitro, graţie alegerii unui embrion care nu este afectat de anomalii genetice grave. Medicina moleculară reprezintă o şansă şi pentru prevenirea unor maladii genetice la indivizi care manifestă predispoziţii în această direcţie. Specialiştii au identificat deja genele care predispun la apariţia a 12 maladii: diabet, anumite forme de cancer, obezitate, glaucom, maladia lui Parkinson, anumite tulburări psihice. Conştientizarea vulnerabilităţii lor genetice ar putea determina indivizii să adopte un stil de viaţă sau un tratament medicamentos care să minimalizeze riscurile potenţiale ale apariţiei unor boli cu cauzalitate genetică...

● Medicina viitorului va fi moleculară, ea bazîndu-se pe descifrarea mesajului genetic conţinut în genomul uman.

Medicina moleculară este pe cale de a revoluţiona strategiile de cercetare utilizate în industria farmaceutică, relevă „Science et Vie". În marile laboratoare se foloseşte în prezent aşa-zisa tehnică genomică, aptă să identifice proteinele care acţionează într-o anumită maladie şi să pună la punct un tratament capabil să contracareze efectele nocive ale acestora. Biochimistul Sidney Altman, laureat al Premiului Nobel pentru medicină, a reuşit să facă bacteriile patogene vulnerabile la cloramfenicol şi ampicilină (două antibiotice faţă de care bacteriile dezvoltaseră o rezistenţă puternică), graţie introducerii unor gene artificiale. Rezistenţa bacteriilor mutante la antibiotice este responsabilă de recrudescenţa maladiilor infecţioase, cum ar fi tuberculoza şi meningita...

O echipă de specialişti francezi condusă de prof. Jacques Mallet, de la CNRS, a demonstrat, prin intermediul unor experienţe efectuate pe cobai, că apariţia maladiei lui Parkinson (gravă boală neurodegenerativă) poate fi prevenită. Injectarea unui virus care transportă gena factorului neurotropic (factor de creştere a neuronilor) protejează pacientul contra acţiunii toxinei care provoacă de obicei moartea neuronală.

Cancerul este o maladie ale cărei rădăcini se regăsesc în modificările sau mutaţiile care se produc în materialul genetic al celulelor, apreciază prof. Manfred Dietel, directorul Institutului de patologie al Spitalului Charité din Berlin. În funcţie de tipul de mutaţie care survine, consecinţele pot fi decisive pentru progresia maladiei şi eficacitatea tratamentului aplicat. O celulă anti-oncogenă minuţios studiată este gena p53, care realizează sinteza unei proteine ce acţionează asupra nucleului celular în scopul declanşării procesului de autodistrugere celulară. Mutaţia genei p53 („gena sinucigaşă") este anomalia genetică cel mai des observată în maladiile canceroase. În ţările dezvoltate se efectuează în prezent numeroase testări ale terapiei genetice anticanceroase...

Diagnosticul prenatal e deja posibil. El permite tratarea fătului încă înainte de a se naşte.

Tratarea paraliziilor cu ajutorul unei gene?

Echipa medicului Axel Kahn, de la spitalul Cachin din Paris, a reuşit să prelungească viaţa unui şoarece cu 50 la sută, prin terapie genetică, animalul fiind condamnat la moarte, deoarece era atins de o maladie neurodegenerativă. Această metodă va putea fi aplicată, ea va crea speranţe pentru cei bolnavi de scleroză amiotrofică şi amiotrofie spirală infantilă, maladii pentru care, pînă-n prezent, nu există nici un tratament preventiv sau curativ eficace. Aceste boli sînt caracterizate prin dispariţia progresivă a neuronilor motori, celule nervoase ce acţionează muşchii, instaurînd treptat o paralizie generală. Neurotrofina 3 (NT-3) proteină naturală, ce se comercializează pe piaţă, are o durată mică de acţiune şi nu s-a găsit încă metoda ca ea să fie trimisă direct la locul bolnav. Pentru a se îmbunătăţi eficacitatea acestui medicament, cercetătorii au grefat o genă ce modifică NT-3 în adenovirus. Astfel pregătită, ea a fost injectată în muşchii şoarecelui bolnav, care a supravieţuit cu peste 60 de zile faţă de cei atinşi de această boală netrataţi. Înainte de a se face teste pe om, va trebui să se vadă dacă organismul nu va respinge noul preparat, avîndu-se în vedere că există o mare diferenţă între sistemul imunitar al şoarecelui şi cel al unui om adult.

Maimuţe care consumă cărbune!

În meniul cotidian al maimuţelor roşii din Zanzibar, printre fructe, frunze, etc. figurează şi 5 g de cărbune din lemn de pădure. Thomas S., primatolog la Universitatea Durham din Carolina de Nord, (SUA) a observat că aceste maimuţe consumă bucăţi de cărbune pe care şi le procură din trunchiurile palmierilor carbonizaţi sau din cuptoarele abandonate de localnici. Acest comportament singular în cazul animalelor a ridicat semne de întrebare. Omul a folosit de-a lungul secolelor acest produs pentru a filtra toxinele alimentare. Cărbunele le-ar permite maimuţelor, opinează specialiştii, să digere mlădiţele de migdal indian sau de manghier cu care trebuie să se mulţumească atunci cînd pădurea nu mai are ce să le ofere. Aceste plante conţin într-adevăr fenoli şi polifenoli care blochează digestia provocînd periculoase carenţe în proteine.

Două recorduri

Inimile artificiale de azi nu sînt atît de perfecţionate încît să înlocuiască definitiv motorul natural al omului. De aceea ele sînt implantate doar pentru cîteva luni de zile, în aşteptarea efectuării unui transplant. Aceasta a fost şi strategia aplicată tînărului german Reiner Hege, din Wiesbaden. Un an mai tîrziu, bolnavul a început să ducă o viaţă aproape normală. Încetul cu încetul, după un an, inima ajutată de aparat a început să se recupereze. După alţi doi ani, timp în care proteza a funcţionat fără întrerupere - un adevărat record! - medicii au constatat că inima lui Reiner este capabilă să funcţioneze fără nici un ajutor şi drept urmare inima artificială nu va mai fi necesară. Un alt record...

„Şcoala" limbajului articulat

E cunoscut obiceiul, universal, al mamelor de a se „prosti" faţă cu bebeluşii, adoptînd un limbaj specific; pe care-l folosesc spre a-i alinta şi a-şi manifesta dragostea. Un limbaj în care cuvintele sînt silabisite ostentativ, iar vocalele sînt exagerat şi obsesiv alungite. „Ooo, ce fru-moa-sääă fetiiiţă avem noi? Cine-i cea mai cumiiinte? Ia spune tu maa-maa?" Etc., etc. O echipă de cercetători de la Universitatea de Stat din Washington (Seattle), condusă de Patricia Kuhl, a studiat acest mod de adresare al mamelor din Marea Britanie, Rusia şi Suedia, ajungînd la concluzia că lungirea vocalelor are rolul important de a ajuta copiii să distingă aceste foneme, curent întîlnite în limbă şi purtătoare esenţiale de informaţie. Este, aceasta, o modalitate de a „preda" copiilor primele noţiuni de limbaj articulat.

Peşti-porci

În apele reci ale emisferei sudice trăieşte o specie deosebită de peşti. Aceştia au forma botului asemănătoare unui rît de porc ce se continuă cu un

cap cu armură. Lipsit de solzi, corpul este brăzdat de dungi brun-roşiatice, iar partea din spate este albă cu o tentă gălbuie-roză. La acest profil „particular" se adaugă şi „grohăiturile" produse prin frecarea dinţilor din zona faringelui. Toate acestea au făcut ca localnicii să-l numească peştele-porc, (denumirea lui ştiinţifică fiind congiopodus leucopaccihus).

Paraziţii... îi „corectează" pe biologi

Zoologii stabilesc gradul de înrudire între două specii pornind în principal de la similitudinile morfologice. Spre exemplu, biologii considerau a fi înrudite două specii de peşti mediteraneeni - Trisopterus minutus capelanus şi Trisopterus minutus minutus -, pornind tocmai de la asemenea considerente. Or, s-a constatat că aceste două specii sînt „gazdele" unor paraziţi diferiţi. Ştiută fiind preferinţa paraziţilor pentru anume caracteristici biologice ale animalelor pe care le atacă, fapt ce le conferă o anume specificitate, biologii au conchis că Trisopterus minutus capelanus este, de fapt, mult mai apropiat de un alt peşte, Trisopterus luscus, care, deşi mai diferit morfologic, găzduieşte un acelaşi vierme plat cu cel dintîi. Ca întotdeauna, natura nu se orientează după aparenţe...

Grupaj realizat de ALEXANDRU DAN

Părerea specialiştilor

CATASTROFE NATURALE în „miniatură"

MIHAELA DOROBANŢU

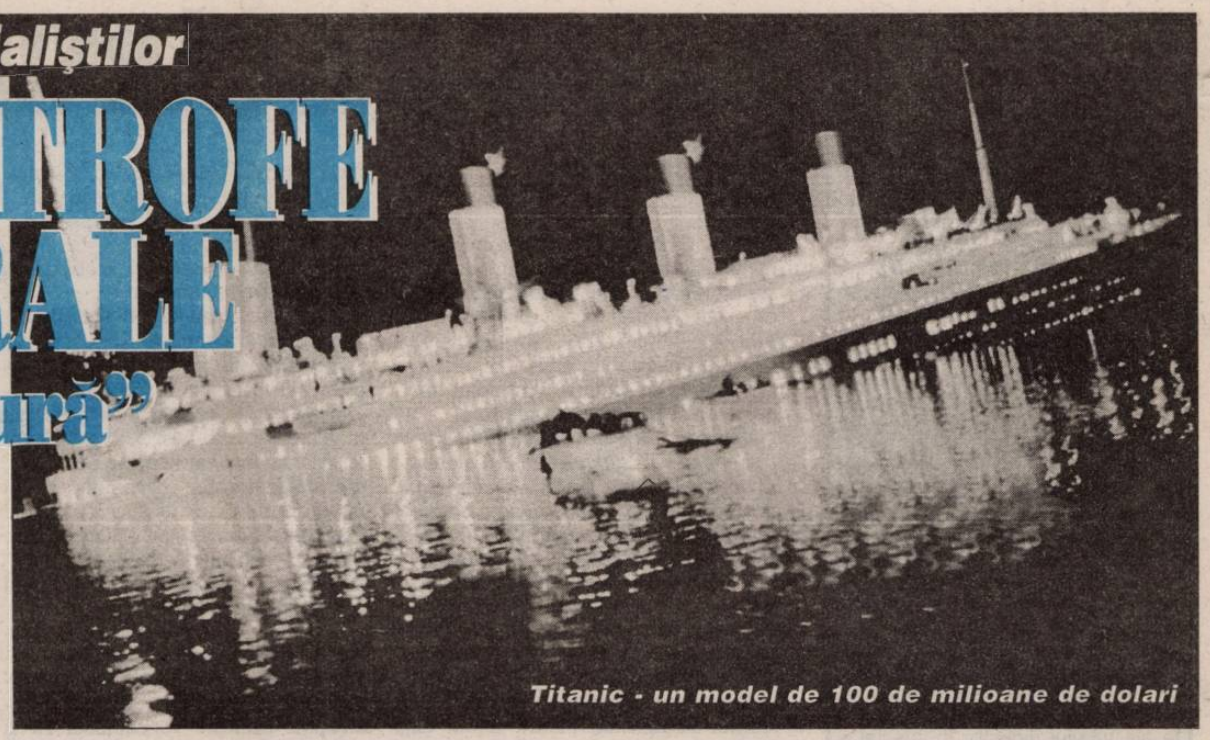

Titanic - un model de 100 de milioane de dolari

Cum să prevezi efectele unei catastrofe naturale sau ale unui accident industrial asupra mediului înconjurător? Cum construieşti un amplu edificiu - o casă, o fabrică, un stadion - avînd o siguranţă rezonabilă că va fi protejat în faţa unui posibil accident? La sfîrşit de secol şi de mileniu ne-am putea gîndi că realitatea virtuală, mirifica lume pe care ne-au deschis-o calculatoarele ultimelor generaţii, ar oferi soluţia dorită. Şi totuşi nu este întotdeauna aşa. În locul acestui tip de simulare, cercetătorii preferă pentru anumite situaţii o tehnică veche de peste 200 de ani: machete reproducînd la diferite scări obiectul de studiat, supuse apoi la teste „copiind" toate dezastrele imaginabile care le-ar putea lovi, o dată construite. Această simulare analogică permite realizarea unui model teoretic al oricărei construcţii şi al oricărui fenomen şi astfel constituie un pas important spre găsirea soluţiilor optime în prevenirea celor mai diverse pericole. Iată cîteva dintre cele mai spectaculoase exemple:

● *O finală... fără probleme.* Pentru a preîntîmpina o eventuală tragedie pe un stadion, francezii şi-au propus verificarea rezistenţei copertinei noului stadion parizian care va găzdui finala viitorului Campionat mondial de fotbal. La Centrul pentru ştiinţa şi tehnologia construcţiilor din Nantes a fost construită o machetă la scara 1/2000, care a fost testată într-un curent de aer la viteza de 200 km/h, „suflat" de un ventilator cu diametrul de 6 m. Un fascicul laser proiectat pe machetă şi traversat de un fir de fum a permis observarea cîmpului de presiune indus de vînt.

● *Avalanşa care nu ucide.* Încă un exemplu în care simularea pe calculator nu este suficientă îl reprezintă protejarea caselor din văile alpine împotriva avalanşelor ucigaşe de zăpadă. Olivier Marco, de la Centrul de cercetare pentru ingineria agriculturii din Grenoble simulează avalanşa într-un cub de plexiglas de 22 m³ plin cu apă. Pe o rampă montată în cub este „lansată" o soluţie fluorescentă. Alunecarea ei cu mare viteză nu este doar de o extraordinară spectaculozitate, ci aduce informaţii fundamentale privind parazăpezile ce trebuie montate pentru protecţia caselor.

● *Centrala care nu mai poluează.* O machetă a centralei cu cărbune „Franken II" din Erlangen a fost construită în laboratoarele din Karlsruhe. Testînd-o în tunelul aerodinamic şi folosind razele laser pentru vizualizare, se pot observa amploarea şi direcţia emisiei de gaz a coşurilor şi impactul asupra mediului.

● *Aterizări sigure în Tahiti.* La Centrul de cercetări meteorologice din Tolosa s-a construit o machetă la scară 1/30 km. Proiectînd asupra ei un fascicul laser traversat de particule de răşină se studiază curenţii de aer din straturile inferioare ale atmosferei pentru a identifica traseele optime de coborîre a avioanelor deasupra unei insule.

O nouă acustică pentru sala Pleyel

O finală... fără probleme - noul stadion din Paris

● *O nouă acustică pentru sala Pleyel.* O sală cu acustică slabă este un adevărat dezastru pentru melomani. Celebra sală de concerte Pleyel din Paris va avea o nouă acustică. Folosind senzori minusculi, cu o înălţime de numai 8,5mm şi o machetă la scara 1/20, a fost integral modificată conformaţia sălii, asigurîndu-i o acustică superioară.

● *Titanic - un model de 100 de milioane de dolari.* Superproducţiile cinematografice sînt un permanent „client" al machetelor. Aşa s-a întîmplat cu recenta premieră a „Titanic"-ului. După un an de muncă intensă şi „consumînd" un buget de 100 milioane de dolari, nefericitul transatlantic a fost reconstruit în mărime naturală: 200 m lungime, 14 m pînă la punte şi încă 16 m pentru coşuri. „Macheta" a fost montată într-un bazin cu suprafaţa de peste 30 km.p., plin cu 60 milioane de litri de apă. Chiar şi interioarele au fost fidel reconstituite folosind fotografii de epocă. Rezultatul, se pare, este pe măsură...

În fine, cu nimic mai prejos, deşi construite doar pentru plăcerea vizitatorilor, în parcul japonez Kinugawa se pot întîlni doar la cîţiva paşi distanţă Domnul din Milano, Taj Mahal-ul şi chiar celebrele turnuri gemene, „Twin Towes" din New York. Exprimînd, într-un fel, esenţa însăşi a modelării: comprimarea spaţiului şi a timpului. Care ne permite să ne imaginăm şi să verificăm de la bun început tot ce poate fi mai rău... pentru ca apoi să ne fie mai bine!

Cei „trei" din APOLLO-8

Prof. FLORIN ZĂGĂNESCU

În articolul precedent au fost prezentate cîteva date asupra pregătirii astronautului Frank Borman, comandantul navei APOLLO-8; adăugăm că el nu fumează, nu agreează băuturile alcoolice, iar cînd face o analiză tehnică, impresionează prin gradul de concentrare. După încheierea carierei de astronaut, Borman a devenit managerul unei companii aeriene din Miami - Florida.

Borman s-a dovedit a fi nu numai un excelent profesionist al spaţiului, deci un „dur" dar şi un om sensibil: în faţa Congresului SUA, Borman a relatat că cel mai impresionant moment al zborului echipajului său a fost „răsăritul Pămîntului" la orizontul lunar... (vezi şi imaginea alăturată). Cu această ocazie Borman a recitat un poem al poetului Archibald MacLeight, care „...a captat sentimentele noastre avute pe orbită...". De reţinut: un parlament care ascultă un astronaut recitînd un poem... Rar, nu?

James „Jim" Lovell jr., pilotul misiunii APOLLO-8, căpitan de navă (în prezent amiral) în aviaţia marinei SUA, a devenit „veteran al spaţiului" după efectuarea misiunilor GEMINI-7 (alături de Frank Borman) şi GEMINI-12 (împreună cu Edwin Aldrin). La acest calificativ s-a adăugat zestrea de 10 milioane km parcurşi pe... orbită!

După o primă încercare de a deveni astronaut, ratată din motive medicale, Lovell a fost selecţionat de NASA în septembrie 1962; el avea deja 4400 ore de zbor.

Mezinul echipei de pe APOLLO-8, William „Bill" Anders, s-a născut la Hong Kong, deoarece tatăl său, ofiţer de marină, fusese detaşat în Extremul Orient. Din acest motiv, cînd NASA a anunţat că APOLLO-8 va înconjura Luna, ziarele din oraşul natal al lui Bill au titrat cu litere mari: „Un om din Hong Kong va zbura în jurul Lunii!".

Urmînd exemplul tatălui său, Bill a urmat Academia de Marină din Annapolis, dar visul său era să devină aviator, să facă ceva deosebit ca şi idolul său - Lindbergh -, eventual să treacă cu avionul... pe sub podul Gateway din Saint Louis!...

Licenţiat în tehnologie aeronautică şi doctor în fizica nucleară, Anders a studiat învelişul reactorului nuclear şi efectele radiaţiilor la Laboratorul din Los Alamos. În octombrie 1963 cînd a devenit astronaut, Anders avea deja la activ 2700 ore de zbor.

P.S. *Aducem sincere mulţumiri consecventei noastre cititoare, d-ra ROXANA RUXANDA care, prin Internet, ne-a informat că în programul navetei spaţiale lansată de NASA la 19 noiembrie 1997, subiectul unuia din cele şapte experimente a aparţinut profesorului român Doru Ştefănescu. Vom încerca să revenim cu amănunte.*

(Va urma)

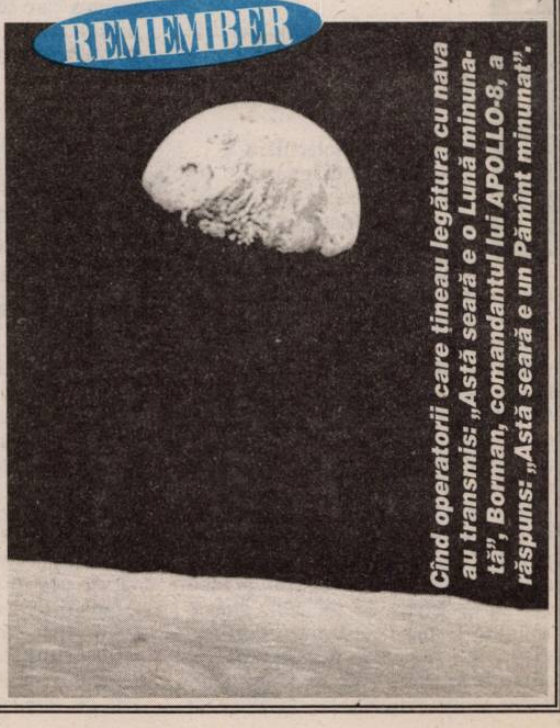

Paradisuri terestre

STRANII APARIȚII

ale unor specii de mult dispărute

ȘERBAN FILIP

Strămoș al caprinelor, botezat saola

Pădurile tropicale venezuelene din bazinul fluviului Orinoco sînt veritabile labirinturi verzi pentru exploratori. Aici au fost descoperite peste 5000 de specii unice pe plan mondial. Madagascarul, insulă desprinsă din „continentul negru" cu mult timp în urmă, constituie un habitat ideal pentru existența și evoluția unor specii unice în lume. În vestul Madagascarului se află o serie de labirinturi strîmte în care nimeni nu are curajul să se aventureze. Ici-colo, la capătul unei galerii, au putut să se dezvolte mici păduri virgine care constituie veritabile „pepiniere" pentru specii necunoscute, în condițiile în care 75 la sută din fauna și flora acestei insule sînt unice pe Terra, relevă „Science et Vie".

Să existe, oare, în regiunile încă neexplorate ale Terrei, departe de ochiul iscoditor al omului, specii considerate de mult timp dispărute?...

Ultimele două decenii au fost foarte bogate în descoperiri surprinzătoare. Astfel, oceanografii au descoperit în fosele marine situate pe dorsalele Pacificului și Atlanticului, la adîncimi cuprinse între 2000 și 3000 de metri, în jurul surselor hidrotermale, bacterii care supraviețuiesc la temperaturi de 100ºC! Un alt habitat complet independent de lumina Soarelui este cel existent în grota Movila, descoperită în 1986 în România, în subsolul platourilor calcaroase din Dobrogea. Aici există o faună cu o vechime estimată la cinci milioane de ani, unică în lume. Atmosfera grotei conține oxigen într-o proporție mai mică de 5 la sută! Obscuritatea este totală. Bacteriile își extrag o parte din „seva" necesară vieții din anhidrida sulfuroasă, metanul și azotul existente din abundență în grotă. Aceste bacterii reprezintă prima verigă a unui „lanț alimentar" format din scorpioni de apă, viermi, păianjeni, miriapozi etc...

În Antarctica, pînă nu demult ultimul „sanctuar" nepoluat al planetei, satelitul ERS-1 a descoperit în 1993 un lac imens sub cel mai vechi strat de gheață din lume, cu o grosime de 4 km.

Șopîrlă din Insulele Bahamas

Imaginile furnizate de satelit au evidențiat existența unor mari întinderi plate corespunzătoare unor pînze de apă freatică neînghețată, în care ar putea trăi microorganisme care au fost ferite de modificările climatice produse vreme de un milion de ani!

Habitaturile izolate, care generează specii noi, unice pe Terra, completează extraordinarul tablou al biodiversității. Insulele sînt veritabile „acceleratoare" ale evoluției speciilor. Darwin însuși remarcase marea diversitate a faunei insulare existentă în arhipelagul Galapagos: 13 specii de cinteză trăiesc pe insule diferite, iar ciocul lor a evoluat în așa fel încît să le permită consumul resurselor alimentare existente în propriul habitat. Un experiment interesant a fost efectuat în 1977 în insulele Bahamas, unde un grup de oameni de știință a introdus 100 de mici șopîrle din specia Anolis sagrei. Jonathan Losos, de la Universitatea din Washington, a comparat ulterior descendenții micilor reptile cu cei proveniți din populațiile de origine. În mai puțin de 20 de ani, dimensiunea labelor acestora s-a redus cu 0,5-1 mm, ceea ce constituie un veritabil record pe scara evoluției speciilor!...

Ce pot avea în comun aceste mici șopîrle cu coloniile de pterodactili descrise de Arthur Conan Doyle în romanul său „O lume dispărută" sau cu speciile de dinozauri prezentate de Steven Spielberg în superproducția „Jurassic Park"?... La prima vedere, absolut nimic... Dar dacă izolarea a permis supraviețuirea unor specii considerate de multă vreme dispărute?... Această ipoteză nu este deloc nouă. Un exemplu, în acest sens, este celebrul monstru al apelor, Nessie, foarte abil exploatat din punct de vedere comercial. Pe de altă parte, este adevărat că 99 la sută dintre speciile nou descoperite pe Terra sînt nevertebrate (insecte, arahnide, miriapozi etc). În privința dinozaurilor, nici un exemplar nu a fost descoperit pînă în prezent în vreun colț izolat al Terrei. Specialiștii nu și-au pierdut, însă, speranța...

Istorie navală

Feluca românească

NECULAI PĂDURARIU

Dicționarele consideră că termenul *felucă* provine din arabă, dar se pare că originea lui îndepărtată este alta. Potrivit unor studii efectuate în Occident, nava numită în țările nordice *hulk* sau *holk* s-a răspîndit și în sud, unde inițiala *h* a devenit *f* sub influența unor dialecte franceze și spaniole. Arabii au preluat noua denumire (cu *f* inițial) și au contribuit la propagarea ei în bazinul Mării Mediterane. Prin filieră italiană și austriacă, *feluca* a ajuns și pe Dunăre, numele ei fiind aici un sinonim al lui *șaică* sau *șalupă canonieră*. În flota Țării Românești, *feluca* era o șaică de mărime mijlocie cunoscută sub denumirea de „jumătate de șaică" sau „semișaică". Această informație este confirmată de un document militar din 1845 (semnalat de doamna Georgeta Borandă, muzeograf principal la Muzeul Marinei Române din Constanța), în care se arată:

„...în scurtă vreme este a sosi din Austria în Prințipat două șăici pentru *brandvahtă* (adică poliție portuară, n.n.) și o *felucă*, cu care se află un ofițer și cincizeci și trei cinuri de jos...".

Răspundem cititorilor

Prietena noastră, umbrela

Cititoarea noastră Simona Cernat, din Cluj-Napoca, ne întreabă de cînd este folosită umbrela.

IRINA STOICA

În zilele noastre umbrela pare unul dintre cele mai obișnuite lucruri din jurul nostru. Dacă plouă nu trebuie să facem altceva decît s-o scoatem din dulap, s-o luăm cu noi și s-o deschidem deasupra capului ca să nu plouă. De fapt, umbrela n-a fost inventată ca protecție împotriva ploii, ci împotriva razelor fierbinți ale soarelui. Nu se știe cu precizie cine a realizat-o pentru prima oară, dar este sigur că e folosită din timpuri străvechi. Probabil că cei dintîi care au cunoscut umbrela au fost chinezii. Se pare că aceasta s-a petrecut cam prin secolul XI î.Ch. Primele stampe în care apare acest obiect datează însă din secolul II î.Ch. Se știe, de asemenea, că umbrela era folosită în Egiptul antic și în Babylon, tot ca protecție împotriva soarelui. Folosirea ei era un simbol al autorității, un semn de deosebită onoare. Numai regilor și înaltelor autorități li se permitea să folosească umbrelele care, de multe ori, erau purtate de sclavi.

În Europa, grecii au fost primii care au folosit aceste umbrele-parasolare ele fiind puse la dispoziția tuturor celor care voiau să le poarte. Se crede că primii care au folosit umbrela pentru ploaie au fost vechii romani. În timpul evului mediu umbrela a dispărut pentru vreme îndelungată. Apoi a reapărut în Italia, spre sfîrșitul secolului al XVII-lea fiind din nou considerată ca un simbol al puterii și autorității. Termenul „umbrelă" este menționat la Paris în 1622 și apoi spre 1680 obiectul începe să fie larg folosit. În Anglia apare ceva mai tîrziu. Aici a fost adusă din Persia, în secolul al XVIII-lea, de către un celebru globe-trotter, sir Jonas Hongway. El a avut multe necazuri pentru impunerea „descoperirii" sale, în ciuda climatului ploios al țării. În 1705, francezul Jean Marius a inventat umbrela care se strînge și din secolul al XVIII-lea ea se folosește în întreaga Europă.

De atunci umbrela nu s-a schimbat prea mult în stil, cu toate că a devenit mult mai ușoară în greutate. E drept că ultimele decenii au adus umbrela pliantă, care se poate purta ușor în poșetă, fără să reprezinte un bagaj în plus, dar ea poate fi întîlnită alături de umbrela subțire, cu mîner lung, imprimînd o notă de eleganță. Desigur că și coloritul umbrelei a ținut pasul cu moda. Pînza ei este imprimată în culori diverse, iar desenele sînt vesele și îndrăznețe. Mînerul este mai puțin lucrat decît la începutul secolului - cînd acesta era o adevărată bijuterie de os, de lemn sau argint - el fiind în prezent, de cele mai multe ori, din material plastic, dar culoarea este vie și asortată pînzei. Oficialitățile mențin însă culoarea neagră ca un semn de distincție.

Cu toate că multe persoane preferă mantalele de ploaie, vor trece încă mulți, mulți ani pînă să eliminăm din peisajul cotidian prietena noastră, umbrela.

Scrisori primite

Am primit aforismele Dvs., stimate Domnule N. PETRESCU-REDI (Ploiești), drept pentru care vă mulțumim! Ne vom strădui să găsim spațiul necesar rubricii respective.

Povestirea Dvs., stimate Domnule (Doamnă?!) A.V. (Tulcea), este relativ reușită, ca literatură s.f., însă e departe de a constitui o „dovadă" pentru întîlnirea „de gradul IV" cu echipajul unui OZN, al cărei subiect ați fost. Nu ne îndoim de buna Dvs. credință, însă, numai pe baza unei povestiri, este dificil să ne pronunțăm și cu atît mai mult să vă publicăm.

Sînt mai mult decît binevenite propunerile pe care ni le-ați transmis, stimată Doamnă ALEXANDRA DUMITRESCU (Galați), drept pentru care ne vom gîndi la posibilitățile și modalitățile practice de materializare. Cît privește problemele de sănătate pe care le aveți, veți primi un răspuns adecvat, în paginile revistei, din partea Domnului dr. Andrei Onu.

Din nefericire, stimate Domnule DRAGOȘ COMORITAN (Pojorîta, Suceava), nu putem să vă ajutăm altfel decît publicîndu-vă adresa, astfel încît alți cititori sau, eventual, reprezentanții unor firme de produse electrocasnice să vă poată ajuta în procurarea unui aparat electric de ras:

„Sînt paralizat pe partea stîngă și nu mă pot deplasa. De aceea, am nevoie de o mașină de bărbierit electrică. Am făcut comandă la cîteva firme din București dar n-am primit nici un răspuns, așa că am îndrăznit să apelez la bunăvoința revistei «Magazin» pentru a publica micul meu anunț că poate vreun cititor sau o firmă o să mă poată ajuta. Vă rog din suflet să publicați adresa mea și poate că îmi va trimite cineva prin poștă mașina dorită. Am banii pregătiți. Cu mulțumiri, COMORITAN DRAGOȘ, comuna Pojorîta, județul Suceava, Căminul de bătrîni, Pojorîta."

Vă dorim multă sănătate și sperăm, alături de Dvs., că se va găsi o inimă de om care să vă împlinească dorința!

Aveți deplină dreptate, stimate Domnule ing. NICOLAE R. (București)! O nedorită - și deopotrivă neplăcută - greșeală de tipar, a făcut posibilă eroarea semnalată de Dvs. Vă mulțumim!

1. Din păcate, nu sînteți singurul nostru cititor care ne-a semnalat anomalii ale primirii abonamentului prin poștă - abia... joia următoare! -, stimate Domnule GHEORGHE DUNĂ (Babariaga). Dorim să precizăm că redacția expediază abonamentele DE MIERCURI, ziua de tipărire a revistei, așadar întîrzierile sînt datorate exclusiv serviciilor poștale. 2. În legătură cu problematica piramidelor, în măsura în care vom intra în posesia unor noi date și informații, fiți sigur că le vom publica neîntîrziat. Vă mărturisim că sumedenia întrebărilor Dvs. legate de acest subiect ar pune în încurcătură chiar și pe specialiștii recunoscuți care au cercetat efectul de piramidă, darămite pe redactorii oricărei publicații de știință! Dar noi nu descurajăm... 3. Nu există nici o legătură de rudenie între cei doi actori, așa cum presupuneți Dvs.

Rubrică realizată de **ADRIAN HOAJĂ**

CAZURI și... NECAZURI

- Stimată Dnă Dr. Daniela Popescu, scrisoarea Mioarei V. din București ridică o problemă care, sub diferite forme și așa cum reiese și din alte scrisori primite la redacție, preocupă multe femei din România. Trecînd printr-o experiență nefericită, corespondenta noastră ar dori să știe mai multe despre informațiile pe care ar trebui să le avem privind mijloacele de contracepție, mai ales în contextul general al situației actuale a avorturilor și sterilității în țara noastră.

- Stimată doamnă, vă mulțumesc foarte mult pentru problema pe care ați ridicat-o. Este o întrebare delicată, pe care și eu mi-am pus-o de nenumărate ori dar, credeți-mă, că nici pînă la ora actuală nu am reușit să răspund în totalitate.

Aceasta pentru că problema în sine este foarte complexă și un număr mai mare de opinii este util pentru a ne putea face o părere asupra acestui lucru. Mi-ar face o reală plăcere să primesc și punctul de vedere al altor femei.

Sterilitatea este *una* din consecințele nefaste ale avortului. Pe lîngă aceasta, mai trebuie ținut seama și de mortalitatea maternă, în mare parte o consecință și ea a avortului și care la noi are cotele cele mai înalte din Europa.

Cu toate acestea, în țara noastră femeia încă apelează frecvent la avort ca principal mijloc de a scăpa de o sarcină. Urmează, firesc, întrebarea: de ce se tem femeile atît de mult să folosească mijloacele moderne și sigure de contracepție, recurgînd în schimb atît de ușor la o practică pe care o consideră cvasi-normală, dar care are efecte atît de negative pentru sănătatea și chiar viața lor?

Personal, consider că printre cauzele acestei situații se numără lipsa unei educații adecvate și preocuparea copleșitoare pentru grijile cotidiene. La noi, preocupările zilnice ale femeii sînt atît de vaste, încît ea ajunge să se excludă singură de pe lista „priorităților" și uneori să-și pună chiar și propria sănătate pe plan secundar. În același timp, lipsa informațiilor și a educației în domeniul sănătății reproductive și planificării familiale duce la o minimalizare a riscurilor unui avort. Cine poate oferi însă asemenea informații? Vom aminti pentru moment existența și la noi a cabinetelor de planificare familială, dispunînd de medici de specialitate. Subiectul în sine este foarte important pentru sănătatea femeii - prima care ar trebui să-și dorească informații corecte, mai ales că problemele intime sînt încă abordate cu jenă, atît de femei cît și, uneori, de medic. Femeia ar trebui să se respecte mai mult și, ca mamă, ar trebui să vegheze cu mai mult discernămînt la educația intimă a copiilor - probleme asupra cărora vom reveni. De ce? Pentru că este mult mai ușor să preîntîmpini un eveniment decît să suporți consecințele propriei ignoranțe.

- Mulțumim Dnei Doctor pentru răspunsul oferit cititoarei noastre. Așteptăm și alte scrisori.

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANȚU

radio CONTACT
THE GREATEST FM EXPERIENCE
București 96,1 FM
Iași 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploiești 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanța 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Pitești 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoșani 93,1 Mhz
Focșani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Brașov 105,5 Mhz

Ipoteză

TAINA COMORII DIN INSULA OAK

În apropierea coastelor Canadei se află mica insulă Oak, adică Insula Stejarilor. Din cele mai vechi timpuri, piraţii care acţionau în Atlanticul de Nord, au considerat că această insulă era un minunat loc de odihnă şi distracţii, o zonă potrivită pentru construirea unor ascunzători sigure. Dar în mijlocul secolului al 18-lea lupta anglo-franceză pentru teritoriile de pe coasta de vest a Canadei s-a intensificat şi pe insulă şi-au făcut apariţia garnizoanele militare. Ca atare, piraţii s-au văzut nevoiţi să părăsească insula. Foarte curînd au fost daţi uitării...

În 1795 cîţiva adolescenţi au hotărît să întreprindă o scurtă călătorie pe mare. Navigînd de-a lungul malului de vest al golfului Mahon, ei au ajuns la o insulă mică cu o frumoasă pădure de stejari. Tocmai aceasta era insula Oak, uitată de toată lumea. Coborînd pe insulă, adolescenţii au început s-o exploreze şi întîmplător au dat peste un stejar singuratic, al cărui trunchi era plin de numeroase crestături misterioase. Dar mult mai enigmatică li s-a părut o fîntînă veche, umplută cu pămînt. Adolescenţii au înţeles imediat că în fîntînă se aflau comorile piraţilor şi au început să scoată pămîntul din fîntînă. La început totul a mers uşor, dar la adîncimea de trei metri au dat de un planşeu de bîrne groase. Ca atare au fost nevoiţi să se întoarcă acasă doar cu nişte impresii de neuitat. Adolescenţii n-au făcut un secret din peripeţiile lor, dar auzindu-i adulţii au izbucnit în rîs şi atîta tot.

În aceste condiţii, adolescenţii au hotărît să caute singuri comoara, dar împrejurările au făcut ca tinerii să revină pe insulă abia după 8 ani. Înarmaţi cu uneltele necesare, căutătorii de comori au găsit stejarul singuratic şi fîntîna părăsită. Cu ajutorul răngilor şi lopeţilor au reuşit să îndepărteze planşeul de bîrne, precum şi alte cîteva dispuse mai jos. Cînd au ajuns la peste 20 m adîncime, lopata unuia dintre tineri s-a izbit de un obiect dur. Acesta s-a dovedit a fi o piatră netedă, pe care se distingea o inscripţie cifrată. Deşi pe moment nu se gîndeau s-o descifreze, tinerii au crezut că erau foarte aproape de comoară. Dar peste cîţiva metri au dat de apă. Încercările de a scoate apa din fîntînă au fost zadarnice. Şi de voie de nevoie tinerii au renunţat.

Dar fîntîna devenise deja obiectul atenţiei generale. Căutătorii de comori debarcau pe insulă singuri sau în grup, însă nu reuşeau mare lucru. La mijlocul secolului trecut, una din expediţii a forat cu ajutorul unui burghiu un puţ de 20 m adîncime. Dar apoi burghiul s-a izbit de un obstacol dur masiv. Pentru a ajunge la el, căutătorii au mai forat alte cîteva puţuri înclinate, dar enigmaticul obiect dur s-a prăbuşit pe neaşteptate în spaţiul subteran. S-a constatat că sub insulă se află un întreg sistem de canale, prin care fîntîna comunica cu golful contrabandiştilor, fluxul şi refluxul ridicau nivelul apei în fîntînă. Descoperirea dădea speranţe, dar în timpul unei noi expediţii solul s-a surpat, acoperind o mare parte a comunicaţiilor subterane.

La sfîrşitul veacului trecut, căutătorul de comori Frederick Blier a forat cîteva puţuri în zona unui presupus canal care alimenta fîntîna cu apă, apoi le-a dinamitat, distrugîndu-le. După aceea nivelul apei din fîntînă nu a mai crescut. Forînd 46 m, căutătorul de comori a dat de un planşeu format dintr-un metal moale. Este foarte posibil ca acesta să fi fost din aur, dar asupra insulei s-au abătut nişte ploi torenţiale care nu se mai terminau. Acestea au inundat toate puţurile. Ca atare lucrările au fost amînate pentru vremuri mai bune.

Dar acestea au fost reluate abia în secolul al XX-lea de către un oarecare Robert Restall. În 1959, a debarcat pentru prima oară pe insula Oak împreună cu familia, soţia şi doi fii.

Stabilindu-se temeinic pe această mică palmă de pămînt, familia a desfăşurat aici timp de şase ani lucrări de foraj şi alte activităţi exploratorii. Restall a mai descoperit o piatră cu inscripţii cifrate, care au fost descifrate de profesorul William Ross de la Universitatea din Michigan, abia peste zece ani. După părerea lui, enigmaticul text era de provenienţă spaniolă şi avea următoarea traducere aproximativă: „Începînd de la semnul 80 să se arunce în puţ porumb sau mei. F." Pentru profesor prezenta interes ultima literă deoarece originea ascunzătorii de pe insulă nu fusese cunoscută pînă atunci. Profesorul consideră că litera „F" era iniţiala numelui regelui spaniol Filip al II-lea, a cărui domnie în a doua jumătate a secolului al XVI-lea devenise renumită prin jefuirea Lumii Noi.

Pe Restall nu-l interesa deloc originea comorii. Dar încercarea de a dezlega taina canalelor pentru transportul apei l-a costat viaţa. Călcînd greşit s-a prăbuşit în unul din puţurile forate chiar de el pe malul golfului contrabandiştilor. O dată cu el şi-au pierdut viaţa şi doi muncitori precum şi fiul lui cel mare care au încercat să-l salveze.

Cu toate acestea, insula Oak continuă să-i atragă pe căutătorii de comori. În Canada a fost înfiinţată chiar o firmă care a hotărît să finalizeze lucrările începute în urmă cu două sute de ani. La sfîrşitul anilor 1960, Daniel Blankensheep a condus o expediţie echipată exemplar din punct de vedere tehnic. Cu ajutorul aparaturii din dotare, membrii expediţiei au stabilit rapid locul pentru începerea lucrărilor. Forînd cîteva zeci de metri, ei au dat peste un alt puţ, avînd în loc de pereţi un tub de metal cu diametrul de 70 cm. La adîncimea de peste 50 m burghiul s-a oprit într-o stîncă. Blankensheep hotărăşte să continue forajul. După ce a străbătut 18 m de stîncă, burghiul a început să meargă în gol, deoarece ieşise deasupra unei peşteri pline cu apă. Pătrunderea în peşteră prin puţul îngust era imposibilă şi ca atare Blankensheep coboară acolo o telecameră portativă. Pe ecran apare peştera subacvatică, dar era imposibil să se distingă ceva. Peste cîtva timp începu să se distingă conturul unui obiect dreptunghiular, amintind o ladă, în apropierea căreia în apă plutea... o mînă de om. Participanţii la expediţie au reuşit să facă chiar şi nişte fotografii, dar la developare s-au dovedit atît de neclare că numai o imaginaţie ieşită din comun putea distinge pe ele lada sau mîna de om.

În 1972, Blankensheep, care nu s-a îndoit nici o clipă că în peşteră se află o ladă cu aur, porneşte un nou asalt asupra comorii ascunse. Îmbrăcat într-un uşor costum de scafandru, el pătrunde în sfîrşit în peşteră care se afla la peste 70 m adîncime. Dar acolo a fost întîmpinat numai de pereţii alunecoşi, întunericul beznă şi apa tulbure, pe care puternica lumină a lanternei nu o putu totuşi străbate...

Taina a rămas în pîntecele insulei Oak şi deocamdată nu poate fi dezlegată de nimeni.

EMILIA şi VASILE OROIAN

Amprente ale spiritualităţii noastre

Mănăstirea Tismana

Situată deasupra unei cascade, pe vîrful unei stînci, mănăstirea Tismana din nordul Olteniei apare în faţa unei perdele de arbori într-o „măreţie fioroasă... cu zidurile ei îndrăzneţe, cu turnurile înalte de castel din timpurile vechi", după cum, impresionat de frumuseţea ei, o descria Al. Vlahuţă.

Întemeiată de călugărul Nicodim în vremea lui Vladislav I, cunoscut sub numele de Vlaicu (1364 -c.1377), mănăstirea a cunoscut ruina vremii spre sfîrşitul secolului al XV-lea. În locul ei, Radu cel Mare ridică o nouă mănăstire, unul dintre monumentele reprezentative ale arhitecturii din Ţara Românească de la începutul secolului al XVI-lea. De asemenea, locaşul se bucură de atenţia lui Neagoe Basarab, care o acoperă cu plumb. Refăcută integral în 1540, biserica devine un valoros ansamblu de picturi murale, realizate în 1541 şi 1732. În 1564 este decorată de meşterul zugrav Dobromir din Tîrgovişte, dar din nefericire din minunatele sale fresce nu s-au mai păstrat pînă astăzi decît cîteva scene şi un panou cu portretele a patru domniţe.

Ca mai toate mănăstirile româneşti, Tismana a fost ţinta multor atacuri şi stricăciuni. Zidurile care o înconjoară au fost refăcute de Matei Basarab, drept răsplată pentru adăpostul pe care îl găsise aici în timpul unor atacuri duşmane.

În secolul al XVIII-lea, în timpul luptelor dintre turci şi austrieci, uşile ferecate ale mănăstirii au fost duse în cetatea Vidinului de unde au fost aduse înapoi abia în 1877. Mănăstirea a jucat un rol important şi în 1821, cînd Tudor Vladimirescu a ordonat de aici strîngerea pandurilor. Cu toate că i se atribuia un rol important în rezistenţă, fiind lipsită de muniţie şi trădată de unii dintre conducători, ea a căzut repede în mîna turcilor.

În incinta mănăstirii s-a desfăşurat o vie activitate culturală, devenind unul din centrele importante în acest sens. Jafurile succesive au lăsat însă puţine lucruri în tezaurul său, odinioară nespus de bogat. Printre acestea trebuie amintite „Cădelniţa de la Tismana", de la sfîrşitul secolului al XIV-lea, începutul secolului al XV-lea şi „Tetraevanghelul lui Nicodim", cel mai vechi manuscris (1405-1406), ambele aflate astăzi la Muzeul de Artă.

Restaurată complet în secolul al XIX-lea, mănăstirea invită la reculegere dar şi la rememorarea istoriei tragice ferecate în zidurile ei.

IRINA STOICA

Redescoperirea civilizaţiilor

SURPRIZE DINCOLO DE UŞILE ÎNCHISE...

Odată îndepărtate cabanele care acopereau intrarea în mormîntul presupus a fi al lui Tutankhamon, echipa compusă din arheologul Howard Carter, lordul Carnavon, fiica acestuia, lady Evelyn, şi egiptologul Callender pătrunde prin poarta ferecată într-un coridor îngust. Aici găsiră „cioburi şi lădiţe purtînd nume ca: Akenaton, Sakeres şi Tutankhamon, un scarabeu al lui Tutmes al III-lea şi un fragment dintr-un alt cărăbuş marcat cu numele lui Amenofis al III-lea".

Dezamăgirea şi incertitudinea au pus stăpînire pe toţi. N-ar fi fost exclus ca locul să fie un mormînt personal, presupuneau ei, o ascunzătoare pentru păstrarea cîtorva obiecte ale mai multor regi. Totuşi, săpăturile au continuat. La capătul coridorului, altă uşă cu sigiliul lui Tutankhamon şi însemnele necropolei regale le-a dat oarecari speranţe. Ce putea fi în încăperea de dincolo de uşă?

„În ziua de 27 noiembrie a anului 1922, notează W. Ceram în *Zei, morminte, cărturari,* lumina puternică a unei lămpi inundă litierele şi tronul de aur, aruncă luciri mate pe două mari statui negre, pe vase de alabastru şi pe lăzi cu forme stranii. Capete de animale bizare aruncau umbre fioroase pe pereţi. Ieşind dintr-o ladă, un şarpe îşi repezea înainte limba aurită. Ca nişte străjeri, cele două statui stăteau faţă în faţă, îmbrăcate cu un şort şi cu sandale de aur, ţinînd în mînă bastonul şi măciuca iar pe fruntea lor strălucea şarpele sacru"...

Multe minunăţii conţineau aceste comori dar în încăpere nu exista nici o urmă de sarcofag sau de mumie. Au început să verifice cu atenţie fiecare porţiune, fiecare perete, fiecare obiect şi, într-adevăr „între cei doi străjeri regali se afla o a treia poartă ferecată". Aşadar o altă încăpere. Poate...?! Oricum era un mormînt care fusese astfel conceput şi construit încît, prin forma lui nu seamănă cu nici un alt mormînt descoperit pînă atunci. De altfel şi obiectele găsite acolo, de utilitate curentă sau de lux, ca şi diverse unelte agricole vor însemna pentru ştiinţă „răsturnarea tuturor opiniilor prestabilite".

Încurajaţi de „răsplata" perseverenţei lor, savanţii au continuat să caute ceea ce pentru ei era cel mai important: sarcofagul marelui rege. Iată, însă, că sub una dintre litiere, printr-o mică deschizătură au descoperit o altă încăpere plină, de asemenea, cu diferite unelte şi obiecte preţioase. Surprizele nu s-au oprit aici. Cercetătorii şi-au dat seama că înainte de a avansa cu pătrunderea prin altă şi altă poartă ferecată, în altă şi în altă încăpere, era necesar să se sorteze şi să se inventarieze obiectele găsite pînă la acest nivel, ceea ce, au înţeles, va dura ceva timp...

Selecţie şi prezentare de
MELANIA CHIRIACESCU
(Va urma)

■ Viața reală

REȚETA CARE I-A SALVAT CĂSNICIA

Cu o îndemînare dumnezeiască sparge ouăle, aruncă cojile peste umăr direct în coșul de gunoi și continuă să cînte. Deodată se opri, iar camera îi luă în prim plan fața îmbujorată în timp ce își lingea buzele. Spectatorii izbucniră în hohote de rîs.

Apărea la televizor pentru prima oară și făcuse doar o omletă, încă Graham Kerr era foarte haios. „Mi-au dat mie emisiunea" îi spuse nevestei lui, Treena, luînd-o în brațe. „După un singur spectacol? Sper că o să vrei ca eu să fiu producătorul emisiunii" îl tachină ea.

Graham a învățat să gătească la o școală de gastronomie din Devon înainte de a emigra în Noua Zeelandă. Lucrase și coordonator de zbor la Air Force, dar a părăsit lumea avioanelor pentru cea a televiziunii. În fiecare săptămînă, milioane de gospodine îi ascultau fără să se satură remarcile savuroase în timp ce amesteca, fierbea și gusta cu lăcomie din mîncare și îl priveau adăugînd creme siropoase fiecărei creații ale lui.

La sfîrșitul anilor '60 emisiunea sa era difuzată în toată lumea, fiind cunoscut ca *expert gastronomic galopant,* nume datorat stilului său de prezentare, iar banii curgeau în buzunarele lui. Viața pentru Graham și Treena (care devenise producătorul emisiunii) și pentru copiii lor era pur și simplu perfectă.

Prin anii '70 însă, faima i s-a urcat la cap și a început să se țină de prostii. Treena i-a spus că dacă vrea să-și bată joc de familie și se crede un Casanova, nu îi va sta în cale. Graham i-a cerut o a doua șansă și în final ea i-a acordat-o. „Poate că amîndoi avem nevoie de ajutor", i-a spus el și s-au dus să consulte un psiholog.

Un an mai tîrziu, pe cînd erau în vacanță în SUA, au avut un accident de mașină în urma căruia Graham a rămas paralizat temporar pe partea stîngă iar Treena a fost grav rănită necesitînd o operație chirurgicală. Dîndu-și seama ce noroc au avut că au supraviețuit, au renunțat la televiziune și au plecat să navigheze în jurul lumii. În tot acest timp, Graham a gătit mîncăruri delicioase din fructe de mare. Pentru doi ani ei au explorat oceanul. În final au ajuns într-un mic golf din Maryland, SUA. Aici s-au îndrăgostit de o casă veche de 160 de ani aflată pe țărm. Au renunțat la călătorie și au cumpărat casa.

Totuși relația lor nu era tocmai bună. Treena devenise dependentă de calmante și Valium de cînd avusese accidentul și începuse să aibă halucinații. Un spital de boli mintale devenise singura soluție valabilă. Dar, într-o zi, menajera a dus-o la biserică. În cîteva săptămîni Treena a încetat să mai ia medicamente. Graham a fost atît de impresionat încît s-a convertit la creștinism, iar căsnicia lor a început din nou să meargă.

În 1986, la 52 de ani, Treena a suferit un atac de cord. Ea nu renunțase niciodată la mîncărurile grase. Convins că are nevoie de un regim sever, Graham a scris „Cum să gătești inteligent". A fost un mare succes, după care lui Kerr i s-a oferit o emisiune despre cartea lui. A acceptat slujba, însă acum petrece mult timp cu familia lui, cu fiica lui, Tessa, de 35 de ani, Andi, de 31 de ani și Karena, de 23 de ani, în casa lor din Seattle.

„Mi-au trebuit 30 de ani să lucrez la rețeta cea mai importantă din viața mea", spune Graham Kerr, „rețeta fericirii". *(S.C.)*

■ Ironia soartei...

HOȚUL A FOST PRĂDAT!

Durerile de cap se întețeau și îl cuprinsese și amețeala. Duran trase pe dreapta și se culcă pe bancheta din spate a limuzinei... Peste cîteva ore, spre prînz, se trezi. Avea încă mintea tulbure, dar se ridică și verifică portbagajul. Stupoare! Tot ce furase în noaptea aceea dispăruse! Mai mult, cineva îi șterpelise și toți banii care-i avusese asupra lui, în buzunarul hainei, și îi scosese de pe deget un inel de aur, amintire de la bunica lui...

Duran Grugnot avea toate motivele să fie furios. Dăduse lovitura în acea locuință din Montluçon (Franța), pe cînd proprietarii nu erau acasă. La plecare luase și un pachet cu trabucuri. Pe drum, aprinsese unul și... Mai mult ca sigur că avea și marihuana, cu care nu era obișnuit și care, cu siguranță, îi făcuse atîta rău. Cu chiu, cu vai, ajunse în apartamentul lui din Digoin, bău cîteva sticle de bere și se culcă. Dar „sărmanul" Duran nu avu parte de odihnă, căci peste numai o oră și jumătate poliția se afla la ușa lui. Vecinii de la locul faptei notaseră marca și numărul mașinii, iar el o parcase în plină stradă, la vedere, în loc s-o ducă în garajul unui amic.

La început, anchetatorii n-au putut crede că hoțul ghinionist fusese la rîndul lui jefuit. Mergînd pe firul logic al întîmplării, polițiștii au descins în casa unor prieteni ai lui și au găsit acolo o parte din lucrurile furate. André Tisson îl urmărise, căci știa de planul lui Duran, care dorise să opereze singur și să nu împartă prada cu cel mai bun amic al său. Iar ironia soartei a vrut ca nici unul din ei să nu aibă parte de bunurile sustrase. Oricum, ajuns la închisoare, Duran (în fotografie) are o satisfacție: și-a recuperat inelul de aur... Ambii hoțomani au primit cîte șase ani privare de libertate, fără șansa eliberării condiționate. *(P.I.)*

■ Arta de a bea vodcă...

ÎNVINGĂTORUL SE ȚINEA BINE PE PICIOARE

La primul campionat al Moscovei de „băut sportiv" organizat de revista „Stolița" și postul de radio „Serebreannii dojd" s-au ocupat de acest lucru, absolut oficial, mai mulți amatori și profesioniști.

Întrecerea s-a ținut în aer liber. Într-un colțișor confortabil pierdut chiar în centrul orașului au fost așezate mesele concurenților și cea a unui juriu competent. Componența acestuia a fost pe măsura spiritului combativ al concurenților: un profesor de la Academia de Medicină, medic narcolog, șeful unui centru medical de trezire din capitală și un reprezentant al GAI. Juriul a fost prezidat de cunoscutul scriitor Aleksandr Kabakov (de la „kabak", adică în românește „cîrciumă").

La competiție au fost admiși cetățeni de peste 21 de ani. Toți concurenții au fost supuși controlului antidoping pentru a se constata că sînt treji. „Sportivii" trebuiau să vină la masă de patru ori pentru a se întrece la „apucat", „smuls", „împins" și în final să „ia" ceva „înainte de despărțire". Per total fiecare din participanți trebuia să dea pe gît cîte 500 de grame de vodcă. Doza aceasta poate fi estimată în moduri diferite. Unii vor spune că e un fleac. Alții vor da din cap cu admirație.

Dar aspectul principal, căruia juriul i-a acordat atenție pe timpul întrecerii, a fost maniera frumoasă și „chibzuită" de a bea, tehnica și calitățile artistice, capacitatea de a ține un toast și de a interpreta un cîntec de pahar.

După primul tur - 100 grame dintr-o înghițitură, pînă la ultima picătură - arbitrul de linie, narcologul Petr Kameicenko a descalificat dintr-o dată o treime din participanți pentru că nu au băut tot. Chiar și cîteva picături rămase pe fundul paharului nu le-au mai dat dreptul concurenților să continue întrecerea.

Atenția spectatorilor a fost captivată mai ales de turul al treilea - „150 grame cu gustare în stilul liber ales". „Sportivii" au primit cîte un pachețel cu un complet clasic de gustări: o bucățică de brînză topită „Drujba", un cartof fiert în coajă, o feliuță de salam, o bucățică de pîine neagră, puțin pește marinat (chilcă) și, desigur, un castravete murat. Gustările au fost servite ca în vremurile bune de odinioară, pe ziar.

În cele din urmă, din 30 de participanți, au ajuns în finală doar 5. Dintre aceștia, două doamne. Una dintre acestea, Natașa Pucikova, a și devenit învingătoare la „feminin", cucerind juriul prin aspectul elegant și calitățile artistice ale stilului de a bea.

Primul campion al Moscovei la bărbați a fost Andrei Maisiuk. După cum a reieșit, aceasta nu a fost prima lui victorie sportivă. Andrei este maestru al sportului la atletism și, ca un adevărat sportiv, încă se ținea bine pe picioare. *(R.I.A. NOVOSTI)*

■ Natura nu minte!

ARBORII, MARTORI ÎN INSTANȚĂ

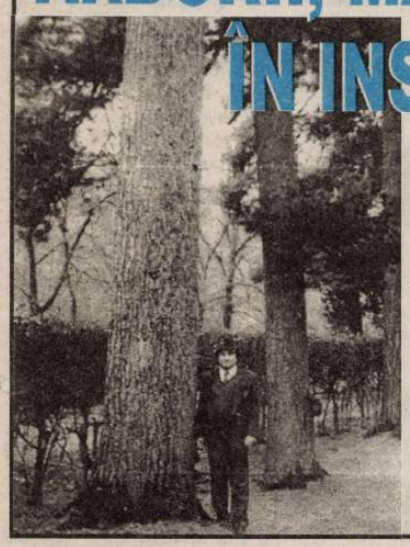

Într-un proces, derulat cu mulți ani în urmă, de solicitare de teren în detrimentul suprafeței deținută de sediul ocolului silvic Cotmeana, jud. Argeș s-a apelat în disputa judiciară, ca un ultim argument forte, la arborii plantați în jurul unității.

În cronica ocolului ca și în alte acte, relatează actualul șef al unității, dl. ing. Gh. Pană, nu se precizează suprafața de teren din jurul clădirii, însă într-un raport al unui brigadier se menționează că în ziua inaugurării sediului, el a participat alături de personalul silvic la plantarea de pini și molizi pe perimetrul terenului.

O expertiză bazată pe inelele de creștere anuală a arborilor a stabilit că vîrsta celor din jurul sediului de ocol diferă cu o diferență de 2-3 ani față de anul de înființare a ocolului silvic, 1881.

Fotografiile și probele aduse la dosar de cei 10 arbori verificați ca vîrstă și rămași din anul plantării, au determinat instanța să respingă ca nefondată cererea de extindere a solicitantului care își argumenta pretenția numai pe acte refăcute cu martori. (V.N.)

Lama pe post de cîine ciobănesc!

E bine cunoscut faptul că turmele de oi sînt păzite de cîini dresați, celebrii cîini ciobănești. Iată însă că păstorii din Scoția au obținut rezultate tot atît de bune prin dresarea... lamelor! Aceste animale, care trăiesc îndeosebi în țările Americii de Sud, au demonstrat în Scoția calități deosebite pentru a substitui obișnuiții cîini păzitori. Succesul ideii a determinat un mare număr de fermieri să procedeze la „importul" unor asemenea exemplare care s-au împăcat bine cu vastele pășuni din Anglia.

■ Un caz clasat

FULGERUL DE PE CALEA FERATĂ

Cazul soldatului Mihai Robert Petre a fost clasat. Cel puțin așa ne-a informat recent ziarul „Adevărul": „Cazul" nu mai este, deci, un caz. Și atunci de ce ne-am mai găsit noi să facem caz? Păi, pentru că e cazul, cel puțin dacă ne rezumăm la cele citite în ziarul cu pricina. Dar ajunge cu jocurile de cuvinte și să vedem despre ce este vorba.

Mihai, militar în termen la o unitate de jandarmi din Timișoara, fusese vara trecută într-o permisie. A vrut să se întoarcă, disciplinat, la unitate, luînd accelaratul de Timișoara din Gara de Nord a Bucureștiului. La Timișoara a ajuns el, dar nu la unitate, ci la spital, unde fusese adus după ce-l găsiseră niște țărani pe cîmp, undeva în apropiere de Caransebeș. Era plin de contuzii și avea și cîteva arsuri de gradul III și IV, deci adînci. Tot ce își mai aducea aminte era că a vrut, la un moment dat, să treacă dintr-un vagon în altul, și, parcă, un brînci primit în spate de la un necunoscut care l-a aruncat din tren. Cine? De ce? De-acum era treaba procuraturii să afle. Așa s-a născut cazul care a fost acum clasat nu din lipsă de probe, ci... de „ajutor". Nimeni nu-l îmbrîncise.

Și totuși Mihai Robert nici n-a mințit și nici nu avesese vreun gînd de sinucidere inexplicabil. Fusese într-adevăr aruncat din tren, dar de un fulger țîșnit din rețeaua de contact a căii ferate, străbătută în mod normal de un curent electric cu o tensiune de 27000 V. Cel puțin așa au stabilit medicii, confruntați cu un adevărat miracol. Mai întîi, cu faptul că, deși trenul circula cu o viteză de 80 km la oră, cum s-a stabilit în anchetă, Mihai nu s-a ales decît cu cîteva contuzii. Apoi, cu faptul că fulgerul țîșnit din firul de contact l-a lovit în paftaua centurii (știută fiind „preferința" unor asemenea fenomene pentru obiectele metalice), descărcîndu-se apoi prin blăcheul tocului bocancului stîng. Tot metalic, se înțelege. Așa că nu a fost atins nici un organ vital, iar arsurile, deși adînci, n-au fost prea întinse. Chestie de baftă, însă, veți zice, nu și de miracol. Adevărat miracol (fiind complet inexplicabil) este modul în care, conform știrii, s-a produs accidentul. Așadar, să recapitulăm.

Mihai nu voise altceva decît să treacă dintr-un vagon într-altul, cînd a fost fulgerat în pragul ușii pe care abia o deschisese. Înțelegem, normal, că este vorba despre ușa dintre vagoane. De aruncat l-a aruncat șocul, ceea ce explică și amnezia sa parțială, numai că Mihai se afla într-un accelerat, iar nu într-o „mocăniță" cu platforme deschise la capetele vagoanelor. Iar vagoanele de călători „obișnuite" sînt cuplate prin intermediul unui burduf de cauciuc, deci confecționat dintr-un material izolant. Chiar rupt să fi fost burduful (ceea ce n-ar fi fost tocmai de mirare la noi), tot rămîneau ramele metalice ce-l susțineau și barele de sprijin laterale. Și atunci cum se face că descărcarea electrică a ales ca țintă tocmai paftaua soldatului, ocolind toată fierăraia din jur? Și cum se face că șocul l-a aruncat de acolo, dintre vagoane, tocmai în cîmp? Asta nici Dumnezeu, ci doar procuratura și SNCFR ne-ar putea-o spune. Numai dacă Mihai nu călătorise pe acoperișul vagoanelor sau dacă nu se afla tocmai în ultimul vagon, iar autorul știrii a uitat să ne spună.

Misterul rămîne, nu însă și „cazul"... De obicei e invers! *(M.G.)*

JOAN COLLINS și arta vrăjitoriei

De-a lungul carierei sale cinematografice, Joan Collins și-a construit o imagine de femeie fatală, dintotdeauna cu o siluetă impecabilă, generos pusă în valoare prin vestimentație, cu machiaj și coafuri ca scoase din cutie, de divă hollywood-iană, cu o viață personală agitată și controversată, care a lăsat loc etichetei de „devoratoare de bărbați". Pe scurt, o imagine foarte asemănătoare cu cea a personajului interpretat de ea în „Dinastia". Ca actriță, Joan Collins nu a ezitat totuși să interpreteze roluri de femeie deloc strălucitoare, ba chiar a fost fascinată de ideea de metamorfozare.

Fanii frumoasei și - mereu tinerei actrițe au avut așadar prilejul s-o admire chiar și atunci cînd a luat chipul vrăjitoarei bătrîne din „Family Album", al mamei Michu din „Still Life" sau al femeii urîte și respingătoare din „Fumed Oak".

Pe platourile de filmare, Joan Collins acceptă ridurile, părul cenușiu, dantura monstruoasă, hainele șleampăte (în favoarea rolurilor), dar în viața de toate zilele urăște imperfecțiunile chipului și ale trupului, luptă cu timpul neiertător și apelează din cînd în cînd la chirurgia estetică.

LUNI, 2 martie

PROGRAMUL 1: **12.05** Pelerinaj (r) **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.30** Memoria exilului românesc (r) **16.00** Emisiune în limba maghiară **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.30** Interactiv Tele-joc **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **20.30** Gala Premiilor Uniter **0.15** Serial: „Canary Wharf" **0.40** Mărțișoare muzicale.

PROGRAMUL 2: **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **13.30** Club 2020 (r) **14.00** Convieţuiri **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Hei-rup, Hei-rap! **19.40** Sănătate, că-i mai bună decît toate! **20.10** Serial: „Ultimele ştiri" **21.00** Credo **22.00** Film: „În vacarmul muzicii" (SUA, 1997) **23.30** Ecoturism **24.00** Recital Jack Jones.

MARȚI, 3 martie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iași **11.00** TVR Timișoara **13.00** Credo (r) **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.30** Ecclesiast '98 **16.00** Emisiune în limba maghiară **17.10** Desene animate **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** În flagrant **18.30** Interactiv Tele-joc **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Telecinemateca: „O femeie de neînlocuit" (SUA, 1957). Cu: Spencer Tracy, Katharine Hepburn **23.05** La volan **23.30** Universul cunoașterii **0.20** Serial: „Canary Wharf".

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **8.00** Desene animate **8.30** Ecclesiast '98 **10.05** Scena politică (r) **10.35** Serial (r): „Efecte secundare" **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **12.45** Pelerinaje **13.30** Arhive românești (r) **14.00** Convieţuiri **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Hei-Rup! Hei-Rap! **19.10** Dosarele istoriei **20.10** Serial: „Ultimele ştiri" **21.00** Sensul tranziției **22.00** Casele au amintiri **23.30** Fotbal **24.00** Afișul artelor.

SPENCER TRACY
TVR 1, marți, ora 21[15]

MIERCURI, 4 martie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iași **11.00** TVR Timișoara **13.00** Pentru dv., doamnă! (r) **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.00** Tradiții **15.30** Pro patria **17.10** Desene animate **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** Medicina pentru toți **18.30** Interactiv Tele-joc **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.10** Impact **21.30** Fotbal: Bayern München - Borussia Dortmund **23.45** Cultura în lume **0.15** Fotbal: A.S. Monaco - Manchester United.

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **8.30** Serial (r): „Canary Wharf" **8.55** Cu ochii'n 4 (r) **9.45** Portrete în acvaforte (r) **10.15** Teleenciclopedia (r) **11.05** Varietăți internaționale **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **13.30** Portret în oglindă (r) **14.00** Emisiune în limba maghiară **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Hei-Rup! Hei-Rap! **19.10** Club 2020 **20.10** Serial: „Ultimele ştiri" **21.00** Avocatul poporului **22.00** Film: „Secrete îngropate" (SUA, 1991) **24.00** Rock Magazin.

JOI, 5 martie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iași **11.00** TVR Timișoara **13.00** Sensul tranziției (r) **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.45** Lege și fărădelege **16.00** Convieţuiri **17.10** Desene animate **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.30** Interactiv Tele-joc **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Serial: „Dr. Quinn" **22.15** Un secol de cinema: Povestea filmului „Pe aripile vîntului" **0.35** Serial: „Canary Wharf".

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **8.30** Serial (r): „Canary Wharf" **9.55** Medicina pentru toți (r) **11.30** Sporturi extreme (r) **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **12.45** Impact (r) **14.00** Emisiune în limba germană **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **17.00** Ceaiul de la ora 5 **19.10** Față în față cu autorul **20.10** Serial: „Ultimele ştiri" **21.00** În fața dv.! **23.20** Fotbal.

VINERI, 6 martie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iași **11.00** TVR Timișoara **12.05** Serial (r): „Ultimele ştiri" **13.00** Convieţuiri **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.30** Emisiune în limba germană **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** Ora Warner **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Film: „Justiție militară" (SUA, 1995) **22.50** La volan **23.30** Planeta cinema **0.25** Cinematograful de noapte: „Unul cîte unul" (SUA).

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **8.30** Serial (r): „Canary Wharf" **9.55** În flagrant (r) **10.25** Cultura în lume (r) **11.30** Comorile lumii (r) **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **14.30** TVR Cluj-Napoca **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Pentru dv., doamnă! **19.10** Contemp-art **20.10** Serial: „Ultimele ştiri" **21.00** Robingo 2 **21.40** Vînare de vînt **22.20** Lumea sportului **23.00** Serial: „Perla coroanei" (ep.1).

VIVIEN LEIGH
TVR 1, sîmbătă, ora 22[35]

SÎMBĂTĂ, 7 martie

PROGRAMUL 1: **7.00** Bună-dimineața... de la Iași! **8.30** Alfa și Omega **9.05** Ba Da! Ba Nu! **9.55** Serial: „Viața ca în viață" **10.40** Desene animate **11.05** Film: „Concurs în Florida" (SUA, 1997) **12.30** Ecranul **13.00** Documentar **14.00** INFO Magazin **15.00** Video-magazin **17.00** Serial: „Justiție militară" (ep.1) **18.10** Disney **18.35** Serial: „Hollyoaks" **19.00** Teleenciclopedia **20.00** Jurnal **20.35** Serial: „Vizitatorul" (ep.1) **21.30** Euro Vision '98 **22.35** Filmele secolului - colecția Warner: „Pe aripile vîntului" (SUA, 1939, partea I). Cu: Clark Gable, Vivien Leigh **0.30** Arena AS.

PROGRAMUL 2: **8.00** Desene animate **9.30** Pas cu pas **10.35** Cinematograful vremii noastre: „Jean Renoir" (ultima parte) **11.30** TVR Cluj-Napoca **14.00** Serial: „Căderea vulturilor" **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **17.55** Rugby: Țara Galilor - Scoția **19.30** Serata muzicală TV **21.30** Fotbal: F.C. Bacelona - Real Madrid **0.15** Convieţuiri.

DUMINICĂ, 8 martie

PROGRAMUL 1: **7.00** Bună dimineața de la... Cluj-Napoca! **8.30** Lumină din lumină **9.05** Desene animate **9.30** Serial: „Fetița cu pistrui" **10.00** Ala-Bala, portocala! **11.00** Viața satului **13.00** Serial de călătorii **13.55** Fotbal: Steaua - F.C. Național **15.50** Video-magazin **17.00** A doua alfabetizare **17.20** Serial SF: „STAR TREK: Deep Space 9" **18.10** Disney **18.35** Serial: „Doi băieți, o fată și o pizzerie" (ep.1) **19.00** Robingo **19.40** Duminica sportivă **20.00** Jurnal **21.00** Film: „Inimă viteză" (SUA, 1991) **22.45** Concert extraordinar Page & Plant **23.45** Repriza a treia.

PROGRAMUL 2: **8.00** Desene animate **8.55** Comorile lumii **9.30** Ferestre deschise **10.35** Documente culturale **11.30** TVR Iași **13.30** O altă putere **14.00** Serial: „Căderea vulturilor" **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Alo, tu alegi! **19.00** În plină acțiune **19.45** Clepsidra cu imagini **21.00** Fotbalmania: Western Union World Football 1998 **24.00** Jazz alive.

(După Panoramic TV)

LUNI 7.00 Ora 7, bună dimineața! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Film: „Annie Hall" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr și neliniștit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Rişti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Film: „Vice Versa" (SUA, 1988) **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.15** Audiență națională **0.15** Serial: „Nemuritorul".

MARȚI 7.00 Ora 7, bună dimineața! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Film: „Vice Versa" (r) **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr și neliniștit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Rişti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Chicago Hope" **21.15** Serial: „De partea legii" **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.15** Profesiunea mea cultura **0.45** Serial: „Nemuritorul" **1.45** Film erotic: „Dr. Yes".

MEL GIBSON
PRO TV, duminică, ora 20[00]

MIERCURI 7.00 Ora 7, bună dimineața! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Serial: „Capcana timpului" **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr și neliniștit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Rişti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Film: „Trucuri murdare" (SUA, 1992) **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.15** Pro și contra **0.15** Serial: „Nemuritorul" **1.15** Film erotic: „Lusty Liaisons I".

JOI 7.00 Ora 7, bună dimineața! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Film: „Trucuri murdare" (r) **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr și neliniștit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Rişti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Melrose Place" **21.15** Serial: „Doctor în Alaska" **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.00** Întîlnire cu presa **0.15** Serial: „Nemuritorul" **1.15** Film erotic: „Lusty Liaisons II".

VINERI 7.00 Ora 7, bună dimineața! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Serial: „Beverly Hills" (r) **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.35** Urmărire generală **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Rişti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Dosarele X" **21.15** Film: „Misterul din Haven Falls" (SUA, 1993, partea I) **22.45** Serial: „Zona crepusculară" **23.45** Serial: „La limita imposibilului" **0.30** Serial: „Aventuri în Casa Morții" **5.30** Baschet NBA: L.A. Lakers - San Antonio. Transmisiune în direct.

SÎMBĂTĂ 8.10 PRO TV Junior **9.00** Serial: „Superboy" **9.30** Film: „Drumul spre casa bunicii" (US, 1992) **11.00** PRO Motor **12.00** Punctul pe I **13.00** Serial: „News Radio" **13.30:** Serial: „Baby Boom" **14.00** Generația PRO **15.30** Baschet: NBA Action **16.30** Serial: „Hercule" **17.15** Serial: „Xena, prințesa războinică" **18.00** PRO Fashion **18.30** Serial: „Fete de bani gata" **19.00** Te uiți și cîștigi! **19.30** Ştirile PRO TV **20.00** Film: „Vraciul din junglă" (SUA, 1992) **22.00** Serial: „Millennium" **23.30** Serial: „NYPD Blue - viață de polițist" **0.15** Film: „Dreptate finală" (SUA, 1993, partea I) **1.45** Film erotic: „Young Lady Chatterly II".

DUMINICĂ 6.00 Automobilism: Formula 1 - Marele Premiu al Australiei. Transmisiune în direct **8.00** Desene animate **9.00** Serial: „Lassie" **9.30** Super Abracadabra **11.00** Serial: „Se întîmplă în Waikiki" **12.00** Profeții despre trecut **13.00** Serial: „News Radio" **13.30** Serial: „Baby Boom" (ultimul ep.) **15.00** Automobilism: Formula 1 - Marele Premiu al Australiei **16.40** Lumea filmului **17.10** Serial: „Al șaptelea cer" **18.00** Serial: „Beverly Hills" **19.00** Prețul corect **19.30** Ştirile PRO TV **20.00** Film: „Tequila Sunrise" (SUA, 1988). Cu: Mel Gibson, Michelle Pfeiffer **22.00** Serial: „Cybil" **22.45** Procesul etapei.

LUNI 11.00 - 15.00 Reluări **17.00** Serial: „Antonella" **18.00** Serial: „Marielena" **19.00** Documentar: „Marile povești de dragoste ale sec. XX" **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste și putere" **21.00** Serial: „Război conjugal" **21.45** Serial: „Nimic personal" **22.45** Film: „Apartamentul" (SUA, 1960). Cu: Jack Lemmon.

ACTORI deveniți... ACTRIȚE

Unii actori-barbați au fost o dată... femei. Nu, nu e vorba de transsexuali, ci doar de actori travestiți în femei, cu prilejul interpretării unor roluri de-a dreptul savuroase în filme de comedie. Să ne amintim de cîțiva dintre ei:

✍ Filmul „Unora le place jazz-ul", realizat în 1959, a cucerit întreaga lume din acea perioadă și, în timp, a rămas la fel de proaspăt și amuzant. Pentru *Tony Curtis* și *Jack Lemmon*, rolurile interpretate în acel film constituie puncte de referință ale carierei lor artistice.

✍ Mobilitatea facială a actorului *Louis de Funes* a făcut minuni, stîrnind cascade de rîs, în rolul guvernantei spaniole din „La folie des grandeurs" de Gerard Oury, 1971.

✍ În 1980, *Coluche* trăia experiența unei prostituate în „Inspecteur la bavure" de Claude Zidi.

✍ În 1982, *Dustin Hoffman* se metamorfozează în „Tootsie" de Sidney Pollack.

✍ În 1986, uriașul *Gérard Depardieu*, alături de *Michel Blanc*, s-a transformat în femeie. Milioanele de admiratoare ar fi preferat să-l vadă pe bărbatul fascinant dintotdeauna, dar nu l-au respins nici în această ipostază. („Tenue de soirée" de Bertrand Blier)

✍ *Robin Williams* nu s-a lăsat nici el mai prejos. În 1994, sub bagheta regizorală a lui Chris Columbus, a adoptat, chipurile, ținuta sobră a unei guvernante, dar a intrat într-o poveste debordînd de situații comice.

✍ De necrezut! În 1995, doi dintre seducătorii masculi ai ecranului - *Patrick Swayze* și *Terence Stamp* - s-au transformat în femei. Filmele în care au jucat: „Too Wong Foo" de Beeban Kidron și, respectiv, „Priscilla" de Stephan Elliot.

Rubrică realizată de
AURORA POPESCU

viața în serial

Iubitorii *Dosarelor X* și ai cuplului *Mulder-Scully* au tot sperat ca relația profesională extrem de corectă dintre cei doi protagoniști să-i apropie totuși din ce în ce mai mult și în plan profesional, încît să devină o pereche reală de îndrăgostiți. Din nefericire pentru spectatorii din această categorie, scenariul n-a prevăzut o asemenea traiectorie a personajelor, iar actorii, în viața de zi cu zi, au optat pentru alți parteneri. Încă de pe vremea cînd imaginația fanilor era mai înfierbîntată ca oricînd, Gillian Anderson (Dana Scully) s-a căsătorit, apoi a devenit mamă, a divorțat, a lăsat loc liber în viața sa altor bărbați, ocolindu-l tocmai pe David Duchovny (Fox Mulder). Acesta, la rîndul său, după o logodnă eșuată și numeroase aventuri sentimentale, s-a căsătorit cu actrița Téa Leony. Dar iată că deși cel puțin aparent cele două femei, Téa și Dana, nu au nimic de împărțit, nu se suportă, șicanîndu-se permanent. Motivele invocate? Gillian consideră că David, de cînd s-a însurat, își cam neglijează munca, în timp ce Téa pretinde să-și vadă cît mai mult soțul în sînul familiei. Consecințele? David amenință tot mai des că părăsește serialul, în timp ce Gillian profită să-l cam denigreze.

Cu toate acestea, în timp ce soarta serialului pare întrucîtva pusă sub semnul întrebării (mai ales din cauza capriciilor celor doi actori), fanii își pot lega speranțele de a-și întîlni idolii în mult promisul film pentru marele ecran, „Dosarele X", în regia lui Rob Bowman, după un scenariu semnat de Chris Carter.

MARȚI 11.00 - 14.15 Reluări 17.00 Serial: „Antonella" 18.00 Serial: „Marielena" 19.00 Documentar 19.30 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 21.00 Serial: „Războiul conjugal" 21.45 Serial: „Nimic personal" 22.45 Film: „Zîzania" (Franța, 1978). Cu: Louis de Funès.

MIERCURI 11.00 - 14.15 Reluări 17.00 Serial: „Antonella" 18.00 Serial: „Marielena" 19.00 Documentar 19.30 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 21.00 Serial: „Războiul conjugal" 21.45 Serial: „Nimic personal" 22.45 Film: „Dă-mi bărbatul tău!" (SUA, 1980). Cu: Susan Sarandon.

JOI 11.00 - 14.15 Reluări 17.00 Serial: „Antonella" 18.00 Serial: „Marielena" 19.00 Documentar 19.30 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 21.00 Serial: „Războiul conjugal" 21.45 Serial: „Nimic personal" 22.45 Film: „Domnii preferă blondele" (SUA, 1953). Cu: Marilyn Monroe.

VINERI 11.00 - 14.15 Reluări 17.00 Serial: „Antonella" 18.00 Serial: „Marielena" 19.00 Documentar 19.30 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 21.00 Serial: „Războiul conjugal" 21.45 Serial: „Nimic personal" 22.45 Film: „Felix și Otilia" (România, 1972).

SÎMBĂTĂ 7.00 - 13.00 Reluări 14.30 Serial: „Omul mării" 17.00 Serial: „Antonella" 18.00 Serial: „Marielena" 19.00 Documentar 19.30 Desene animate 20.00 Film: „Inadaptații" (SUA, 1961). Cu: Clark Gable, Marilyn Monroe 22.10 Documentar 22.30 Film: „Esență pură" (SUA, 1982, partea I).

DUMINICĂ 9.00 Serial: „Antonella" 9.50 Serial: „Marielena" 10.45 Serial: „Dragoste și putere" 11.30 Serial: „Nimic personal" 12.30 Serial: „Omul mării" 13.30 Film: „În sfîrșit, iubirea" (SUA, 1975) 16.30 „Primăvara vine Acasă!" 17.00 Fotbal: Il Calcio 19.30 Desene animate 20.00 Film: „Norma Rae" (SUA, 1979) 22.30 „Esență pură" (partea a II-a).

LUNI 12.15 Controverse istorice (r) 13.15 Serial: „O iubire de neuitat" 15.20 Desene animate 16.00 Onyx 17.30 Telerebus 18.00 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 19.00 Observator 19.45 Film: „Noi sîntem îngeri: Pușcăriașii". Cu: Bud Spencer 21.40 Serial: „Omul cu o mie de fețe" 22.30 Film: „Victima iubirii" (SUA, 1993).

MARȚI 6.30 Serial: „Dragoste cu năbădăi" 7.00 Dimineața devreme 11.00 Film: „Noi sîntem îngeri: Pușcăriașii" (r) 13.10 Serial: „O iubire de neuitat" 16.00 Onyx 17.30 Telerebus 18.00 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 19.00 Observator 19.45 Film: „Departe de casă" (SUA, 1988). Cu: Richard Gere 21.40 Serial: „Legea lui Burke" 22.30 Milionarii de la miezul nopții.

MIERCURI 6.30 Serial: „Dragoste cu năbădăi" 7.00 Dimineața devreme 11.00 Film: „Departe de casă" (r) 13.10 Serial: „O iubire de neuitat" 15.20 Desene animate 16.00 Onyx 17.30 Telerebus 18.00 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 19.00 Observator 19.45 Film: „Asasinul țarului" (Rusia/SUA, 1995) 21.40 Serial: „Doctor Bramwell - o femeie ambițioasă" 22.30 Milionarii de la miezul nopții.

JOI 6.30 Serial: „Dragoste cu năbădăi" 7.00 Dimineața devreme 11.00 Film: „Asasinul țarului" (r) 13.10 Serial: „O iubire de neuitat" 14.20 Serial: „Vise și oglinzi" 15.20 Desene animate 16.00 Onyx 17.30 Telerebus 18.00 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 19.00 Observator 19.45 Film: „Răzbunare și pasiune" (SUA, 1991) 21.40 Serial: „Falsă identitate" 22.30 Milionarii de la miezul nopții.

VINERI 6.30 Serial: „Dragoste cu năbădăi" 7.00 Dimineața devreme 11.00 Film: „Răzbunare și pasiune" (r) 13.10 Serial: „O iubire de neuitat" 15.20 Serial: „Model Academy" 17.00 Onyx 18.00 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 19.00 Observator 19.45 Film: „Învățînd engleza" (Italia) 21.40 Serial: „Puterea banilor" 22.30 Milionarii de la miezul nopții.

SÎMBĂTĂ 7.00 Știri 9.20 Serial: „Ultimele 5 minute" 11.50 Vedeta în papuci 13.00 Documentar: „Viață sălbatică" 13.30 Serial: „Model Academy" 14.20 Serial: „Viața de la zero" 14.50 Fir întins 15.30 Onyx 16.30 Între prieteni 17.30 Serial: „Club Hawaii" 18.00 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 19.00 Observator 19.45 Film: „Trenul morții" (SUA, 1993). Cu: Pierce Brosnan 21.40 Serial: „A treia planetă de la Soare" 22.05 Serial: „Arli$$" 22.30 Serial: „Beavis & Butthead" 23.00 Film: „Quick" (SUA, 1993).

DUMINICĂ 7.00 Știri 7.35 Serial: „Viața de la zero" (r) 8.35 Spirit și credință 9.10 Desene animate 10.05 Serial: „Animal Show" 10.30 Desene animate 11.00 Controverse 12.10 Documentar: „Descoperiri" 13.00 Serial: „Uragan în Paradis" (ep. 1) 14.00 Duminica în familie 18.00 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 19.00 Observator 19.45 Film: „Rivalitate în lumea modei" (partea a II-a) 21.30 Serial: „Sparks" 22.50 Onyx 23.50 Serial: „Întoarcerea Sfîntului" (ep. 1).

LUNI 6.30 La prima oră 9.00 - 13.30 Reluări 14.30 Desene animate 15.00 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.00 Serial: „Frecvența radio 74,5" 17.00 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.30 Serial: „Celebri și bogați" 19.00 Focus 19 19.30 Serial: „Meșterul casei" 20.00 Serial: „Un alt început" 21.00 Serial: „Gideon Oliver" (ep. 1) 23.30 Starea de veghe.

MARȚI 6.30 La prima oră 9.00 - 13.30 Reluări 14.30 Desene animate 15.00 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.00 Serial: „Frecvența radio 74,5" 17.00 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.30 Serial: „Celebri și bogați" 19.00 Focus 19 19.30 Serial: „Meșterul casei" 20.00 Documentar: „Rivalii" 21.00 Film: „Coșmaruri" (SUA, 1983) 23.30 Starea de veghe.

MIERCURI 6.30 La prima oră 9.00 - 13.30 Reluări 14.30 Desene animate 15.00 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.00 Serial: „Frecvența radio 74,5" 17.00 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.30 Serial: „Celebri și bogați" 19.00 Focus 19 19.30 Serial: „Meșterul casei" 20.00 Serial: „Atingerea îngerilor" 21.00 Film: „Șarpele și curcubeul" (SUA, 1988). Cu: Bill Pullman 23.30 Starea de veghe.

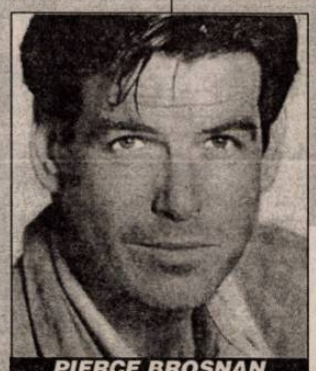

JOI 6.30 La prima oră 9.00 - 13.30 Reluări 14.30 Desene animate 15.00 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.00 Serial: „Frecvența radio 74,5" 17.00 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.30 Serial: „Celebri și bogați" 19.00 Focus 19 19.30 Serial: „Meșterul casei" 20.00 Serial: „911: apel de urgență!" 21.00 Film: „Poveste cu stafii" (SUA, 1982). Cu: Fred Astaire 23.30 Starea de veghe.

VINERI 6.30 La prima oră 9.00 - 13.30 Reluări 14.30 Desene animate 15.00 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.00 Serial: „Frecvența radio 74,5" 17.00 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.30 Serial: „Celebri și bogați" 19.00 Focus 19 19.30 Serial: „Meșterul casei" 20.00 Serial: „Comoara din prerie" 21.00 Telejurnal 21.35 Serial: „Secția de poliție" 22.30 Serial: „Starsky și Hutch".

SÎMBĂTĂ 6.30 Videoclipuri muzicale 7.30 Serial: „Lumea lui Eric" 8.00 Serial: „Bailey Kipper" 8.30 Desene animate 10.00 Serial: „Campionul" 10.30 Desene animate 12.00 Serial: „Gașca lui Betty" 12.30 Serial: „Adună-ți gîndurile" 13.30 Serial: „1999" 14.30 Serial: „În căutarea dreptății" 15.30 Serial: „Masada" 18.30 Serial: „Lumea lui Dave" 19.00 Focus 19 19.30 Serial: „Incursiuni în imprevizibil" 20.00 Serial: „Misterele din New Orleans" 21.00 Film: „În toiul nopții" (SUA, 1985). Cu: Michelle Pfeiffer 23.30 Film: „Meniu complet" (SUA, 1997) 1.30 Film: „Noaptea arcașului" (SUA, 1995).

DUMINICĂ 7.30 Serial: „Lumea lui Eric" 8.30 Serial: „Căutătorii de aur" 9.00 Desene animate 13.30 Film: „Soluție 7%" (SUA, 1976) 16.00 Serial: „Față în față la Hollywood" 17.30 Doc.: „Exploratorii" 19.00 Focus 19 19.30 Serial: „Nimeni nu e perfect" 20.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 21.00 Film: „Ghinionistul" (SUA, 1989) 23.30 Documentar: „Istoria mafiei americane" (ep. 1) 1.30 Serial: „Eu, Claudius".

LUNI 8.00 Știri 10.15 Desene animate 14.15 Serial: „Aventurierii" 15.10 Serial: „Celebritate" 16.05 Serial: „O singură viață" 18.00 Desene animate 18.30 Serial: „Prințul din Bel Air" 19.00 Serial: „Miami Vice" 20.00 Serial: „Căsuța din prerie" 21.00 Telejurnal 21.35 Serial: „Străzile din San Francisco" 22.25 Linia întîi.

MARȚI 8.00 Știri 10.15 Desene animate 14.15 Serial: „Aventurierii" 15.10 Serial: „Celebritate" 16.05 Serial: „O singură viață" 18.00 Desene animate 18.30 Serial: „Prințul din Bel Air" 19.00 Serial: „Miami Vice" 20.00 Serial: „Căsuța din prerie" 21.00 Telejurnal 21.35 Serial: „Drumul spre Rai" 22.25 Reporter TELE 7 23.35 Noapte de catifea.

MIERCURI 8.00 Știri 10.15 Desene animate 14.15 Serial: „Aventurierii" 15.10 Serial: „Celebritate" 16.05 Serial: „O singură viață" 18.00 Desene animate 18.30 Serial: „Prințul din Bel Air" 19.00 Serial: „Miami Vice" 20.00 Serial: „Căsuța din prerie" 21.00 Telejurnal 21.35 Serial: „Drumul spre Rai" 22.25 Reporter TELE 7 23.35 Noapte de catifea.

JOI 8.00 Știri 10.15 Desene animate 14.15 Serial: „Aventurierii" 15.10 Serial: „Celebritate" 16.05 Serial: „O singură viață" 17.00 Asaltul MB 18.00 Desene animate 18.30 Serial: „Prințul din Bel Air" 19.00 Serial: „Miami Vice" 20.00 Serial: „Medici la datorie" 21.00 Telejurnal 21.40 Serial: „Shogun" 22.30 Mafalda.

VINERI 8.00 Știri 10.15 Desene animate 14.15 Serial: „Aventurierii" 15.10 Serial: „Celebritate" 16.05 Serial: „O singură viață" 17.00 Top Ten Viva TELE7 18.00 Desene animate 18.30 Serial: „Prințul din Bel Air" 19.00 Lumea vedetelor 20.00 Serial: „Medici la datorie" 21.00 Telejurnal 21.35 Serial: „Pointman" 23.40 Tentații 0.10 Telefon Top abc.

SÎMBĂTĂ 8.00 Știri 9.10 Desene animate 10.00 Serial: „Un om de milioane" 13.00 Serial: „Hotel" 14.00 Desene animate 15.30 Cinema '98 16.05 Magazinul femeilor 17.05 Serial: „Roseanne" 18.10 As Show 19.00 Serial: „Lou Grant" 20.00 Serial: „Clanul Colby" 21.00 Telejurnal 21.35 Film: „Cum să te măriți cu un milionar" (SUA, 1953). Cu: Marilyn Monroe, Lauren Bacall 23.15 Noua generație 0.00 Serial: „Playboy".

DUMINICĂ 8.00 Știri 9.10 Desene animate 10.00 Serial: „Incredibilul Hulk" 13.05 Serial: „Hotel" 14.00 Desene animate 15.00 Se întîmplă numai duminica 17.40 Forța destinului 19.05 Serial: „Lou Grant" 20.00 Serial: „Clanul Colby" 21.00 Telejurnal 21.40 Film: „Zardoz" (SUA, 1974) 23.30 Gala Tele 7.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

HOROSCOP 2.03 - 8.03

BERBEC (21.03 - 20.04): Cel mai remarcabil aspect al săptămînii pare să fie ascensiunea curbei financiare, care are un maximum miercuri sau joi. Probabil veţi primi o sumă frumuşică, sau o veste excelentă despre viitorul în acest domeniu. Pe de altă parte, pe plan profesional vor apare schimbări favorabile afirmării dv., iar relaţiile cu superiorii se vor îmbunătăţi considerabil, dacă sînt din Capricorn sau Taur.

TAUR (21.04 - 21.05): O veste bună şi una mai puţin bună vă pîndesc în această perioadă, dominată de inconsecvenţa lui Saturn. Ştirea fericită provine din sfera sentimentală. Prietenul (prietena) vă face un cadou neaşteptat şi foarte util. Din păcate, din punct de vedere financiar nu apare nici o noutate, deşi situaţia prin care treceţi e destul de neplăcută, fiind posibil şi un ghinion (luni, marţi).

GEMENI (22.05 - 21.06): Un gest măgulitor al unui amic vă va impresiona şi totodată vă va fi de mare folos într-o situaţie delicată. În acest interval, relaţiile vă vor ajuta să depăşiţi şi o problemă financiară acută. Din fericire, în a doua jumătate a săptămînii veţi primi bani - cel puţin aşa sugerează curba cu pricina. Deşi viaţa în cuplu decurge armonios, în weekend se pot ivi „fricţiuni".

RAC (22.06 - 22.07): Aveţi tendinţa să vă amestecaţi acolo unde foarte puţin vă fierbe oala, încercînd să faceţi pe moderatorul într-un conflict al unor persoane apropiate. Cu toate că acum vă aflaţi sub semnul Jupiter, cel care ţine cumpăna dreptăţii, nu veţi reuşi decît să vă faceţi inutil nervi. Curba financiară este în ascensiune şi cred că vineri veţi primi o sumă interesantă de bani. Mici probleme cu sănătatea, în weekend.

LEU (23.07 - 22.08): Ispita unei aventuri amoroase se va naşte şi va dispare foarte curînd, demonstrînd că aveţi tăria să nu amestecaţi afacerile cu escapadele galante. Pe de altă parte, curba financiară scade în primele zile, apoi îşi revine şi are un maximum înspre finele perioadei. Probabil că veţi primi bani la începutul săptămînii viitoare. Atenţi la un Berbec sau Taur din anturaj!

FECIOARA (23.08 - 21.09): Se pare că în acest interval, patronat de generosul Mercur, veţi înfiripa o nouă afacere, sau cea în curs de derulare va lua o turnură nouă, extrem de favorabilă. Situaţia financiară se va îmbunătăţi considerabil şi vă veţi simţi motivat pentru a vă spori eforturile în acest sens. Marţi sau miercuri va trebui să luaţi o decizie importantă, pe plan financiar.

BALANŢA (22.09 - 22.10): Se pare că veţi avea de înfruntat o situaţie conflictuală în mediul profesional, generată de neînţelegeri mai vechi. Poziţia lui Marte demonstrează că sînteţi agresiv şi orgolios, şi că vreţi să aveţi dreptate cu orice preţ... Cred că ar fi mai bine să vă concentraţi energia spre problemele financiare care vă dau tîrcoale, curba cu pricina refuzînd să se ridice la cota mulţumitoare.

SCORPION (23.10 - 21.11): Nu vă subestimaţi forţele şi angajaţi-vă în afacerea ce vi se oferă. Acelaşi Marte vă conferă dinamism şi inspiraţie, inteligenţa practică. Oportunitatea ivită în această săptămînă este una extrem de profitabilă, pe termen lung. Pe de altă parte, viaţa sentimentală devine acum destul de aridă, dragostea tinde să devină o floare pe care aţi cam uitat s-o udaţi în fiecare zi.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Generozitatea inimii dv. va ieşi în evidenţă acum, cînd veţi ajuta cu toate puterile un amic aflat în mare nevoie. O veche legătură sentimentală vă copleşeşte şi vă face mai bun şi mai înţelegător cu semenii. Din punct de vedere financiar, se pare că în curînd veţi primi veşti foarte bune, şi chiar veţi primi bani la începutul săptămînii viitoare. Sper că astrele nu mint...

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Din ce în ce mai mult vă depărtaţi de o speranţă privitoare la relaţiile cu un Scorpion sau un Berbec. Legăturile amicale sînt acum destul de diluate, aveţi tendinţa să vă însingurraţi şi să vă detaşaţi de realitate. Monotonia vieţii vă apasă şi, deocamdată, nu ştiţi cum să scăpaţi de ea. Curba financiară are o ascensiune lentă dar sigură. Probabil că joi sau vineri veţi primi bani.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Două motive de bucurie vă vor atenua melancolia acestei perioade. Unul provine din sînul familiei, iar celălalt din domeniul financiar. Se va confirma o ştire mai veche şi veţi intra în posesia unei sume destul de mari (miercuri, joi). Viaţa în cuplu nu are armonia de altădată, dar va străduiţi s-o împrospătaţi, din cînd în cînd.

PEŞTI (19.02 - 20.03): Cel mai remarcabil aspect al săptămînii pare să fie creativitatea. Într-adevăr, spiritul dv. este plin de fantezie şi iniţiativă, caracteristici ce vor domina tot ceea ce veţi întreprinde. Curba financiară staţionează la cote medii, satisfăcătoare. Deşi luni sau marţi veţi primi bani, nu va fi nici o surpriză şi nu veţi putea face nici o investiţie importantă. Însă moralul dv. e unul de zile mari.

Self Service — Iluminatul locuinţelor

MIRCEA C. MUNTEAN

Pentru realizarea unui iluminat cît mai corect recomandăm următoarele: - încăperile principale ale locuinţei trebuie să fie orientate spre răsărit şi miazăzi pentru a beneficia de cît mai multă lumină şi căldură de la Soare; - toate încăperile trebuie să primească lumină directă. Lumina indirectă se permite numai pentru coridoare şi holuri şi mai rar pentru cămări, depozite şi WC-uri; - pentru asigurarea unei iluminări cît mai bune, parapetul ferestrei trebuie să fie la 80-90 cm faţă de nivelul pardoselii, iar spaţiul de la fereastră sau de la marginea cutiei de rulou pînă la linia tavanului să fie de maxim 50 cm; - raportul golului ferestrelor faţă de suprafaţa pardoselii trebuie să fie de 1/5 - 1/7 la încăperile principale şi de 1/10 - 1/15 la celelalte încăperi; - mai ales în cadrul iluminatului local, lampa nu se amplasează în unghiul de incidenţă al razelor vizuale; - cînd se lucrează la o masă (birou), lampa de iluminat local se amplasează în partea stîngă pentru a evita umbra mîinii drepte cu care se scrie. La persoanele stîngace lampa se pune în partea dreaptă; - pentru a crea o armonie plăcută între ecranul luminos şi perete este bine ca în spatele televizorului să se amplaseze un bec de 15 sau 25 W; - la abajururile lămpilor se vor prefera culorile gălbui, albastru deschis, roz pal şi chiar alb care dau senzaţia de calm şi o notă de relaxare. Culorile vii (roşu, portocaliu şi verde) sînt iritante; - la alegerea lustrelor şi mai ales a abajururilor acestora trebuie avut în vedere criteriul funcţional şi apoi cel estetic. Se vor evita lustrele care au ca elemente de decor fel de fel de brizbrizuri cu mărgele, bastonaşe ori lucrări traforate deoarece lumina împrăştiată este cu umbre deranjante; - lămpile de iluminat prin formă şi culoare trebuie să se încadreze armonios în ambianţa coloristică a încăperii; - se va evita folosirea de perdele şi „lucrături croşetate" cu model des la geamurile uşilor şi ferestrelor, deoarece prin modelul lor împiedică pătrunderea luminii naturale.

Sfaturi utile

Curăţaţi aspiratorul după fiecare folosire. Un sac plin de praf oboseşte mai repede motorul şi consumă mai mult curent electric.

Vopsiţi în negru un panou al uşii din camera copiilor. Vă va economisi cumpărarea unei table pe care copiii vor desena sau vor învăţa să scrie. Dacă însă uşa dumneavoastră nu se pretează la acesată transformare, aplicaţi pe ea o planşetă în negru.

O operaţie simplă în aparenţă: cusutul unui nasture. Dar cîţi dintre noi ştiu s-o facă corect? Dacă nasturii nu au coadă anume făcută ca să treci firul prin ea este bine să ştiţi un mic secret: puneţi un chibrit pe nasture şi coaseţi nasturele trecînd aţa deasupra chibritului. Scoateţi apoi chibritul, trageţi nasturele în sus şi învîrtiţi de mai multe ori firul în jurul codiţei astfel obţinute. Întăriţi firul pe dosul stofei. Nasturii pot fi cusuţi în două feluri: în cruce sau paralel.

Piesele vechi din cositor şi aramă merită să se bucure de atenţia d-voastră. Copiile lor recente capătă foarte uşor patină şi dau impresia de vechi obiecte de valoare. Le putem reda strălucirea iniţială cu o diversitate de produse chimice. Şi totuşi, o strălucire exagerată e supărătoare. Deci să le curăţăm, dar cu mai puţin zel!

ŞAH

PROBLEMA DE AZI:

Kaminski - Varga, 1989

Albul mută şi cîştigă

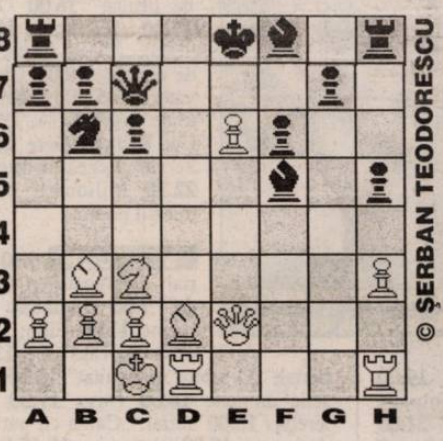

© ŞERBAN TEODORESCU

1. Cb5! Db8 (1... c:b5 2. D:b5+ Dc6 3. D:f5+ Oo0 4.e7+ şi cîştigă) 2. e7 Ne7 3. D:e7+!! R:e7 4. Nb4+ Re8 5.The1+ Ne6 6.T:e6+ Rf7 7. Te7++ Rg6 8.Tg1+ Rh6 (8...Rf5 9. Cd4+ Rf4 10. Nd2 mat) 9. Te:g7 şi negrul a cedat

DIALOGURILE LAUREI

Ei, dragul meu... VASILE... (Cluj-Napoca), iată că sîntem aproape de sfîrşitul lui februarie! În primul rînd, ţin să te-asigur că te preţuiesc foarte mult pentru felul tău de a fi, de a gîndi, de a te manifesta în general ca Om! Şi mă bucur că am avut prilejul să te cunosc, ce-i drept, pe cît pot dintr-o scrisoare... Prima, dar poate nu şi... ultima! În al doilea rînd, ia să stăm puţin de vorbă, noi doi, în ce priveşte problema ta. Lucrurile sînt un pic mai complicate: trebuie să ştii că acea „eternă enigmă a sufletului feminin" include, între multe altele, şi ceea ce băieţii/bărbaţii socot, superficial, oarecum peiorativ, cu o - nejustificată - notă de superioritate ca fiind „capricii", „moşturi", „răsfăţ" şi cum mai vrei să-i spun. Dar, dacă vom analiza cu mai multă atenţie, vom constata că acest comportament la prima vedere instabil, contradictoriu ascunde un aspect mult mai profund, aş zice chiar înscris în structura ereditară a „componentei feminine" a speciei umane. Este, dacă vrei, un comportament înnăscut. Femeia este cea care are datul biologic natural de a perpetua specia şi, ca atare, este vital interesată, inconştient de multe ori, de siguranţa, de stabilitatea pe care i-o poate oferi familia pe care doreşte să o întemeieze. Cu alte cuvinte, e interesată de soliditatea personalităţii partenerului de viaţă pe care îl alege. Şi, prin urmare, este firesc să caute, atunci cînd îşi alege partenerul de viaţă, să afle cum... reacţionează bărbatul la diferite... cum să le zic... „registre de funcţionare". Adică îi încearcă rezistenţa sufletească, fiindcă de această rezistenţă depinde mai tîrziu cum va străbate corabia familiei apele învolburate ale vieţii, avînd la cîrmă un cormăbier încercat, care nu se sperie şi nu abandonează la primul val ori la prima vîntoasă a furtunii, părăsind corabia şi echipajul alcătuit dintr-o femeie şi prunci... Sigur, acuma nu e mai puţin adevărat că, la 16 ani, fata reacţionează, din păcate, fără să se gîndească la consecinţe. Ea, de fapt, repetă „rolul" pe care-l va juca la maturitate. Faptul că tu îi împlineşti unele dorinţe care pot fi taxate drept „capricii" e discutabil. Să mă explic: gentileţea e nivelul minim de manifestare a sentimentelor tale. E firesc şi normal să fie aşa. Şi mă aşteptam la o astfel de atitudine din partea ta. Dar: dacă anumite astfel de „dorinţe" depăşesc limita demnităţii tale, atunci trebuie să te gîndeşti serios că, dacă vei ceda mereu, vei pierde. Mai exact, o vei pierde, întrucît nici o fată nu are nevoie, atunci cînd iubeşte un băiat, să aibă la picioare, de fapt, un... preş, mă rog, un „material textil" fără personalitate, care cedează prea lesne, oricînd şi la orice, şi-l va părăsi fără nici un fel de remuşcări - faimoasa „întrebare" pe care şi-o pun destui băieţi: „De ce m-a părăsit, că i-am fost tot timpul pe voie?!"... Dar îţi mai spun încă un secret: omul este o fiinţă educabilă! Adică, cei doi parteneri ai unui cuplu îşi educă partenerul, dar se şi lasă, dacă se iubesc cu adevărat, educaţi de celălalt! Deci, dacă o iubeşti atît de mult pe cît spui, dacă te iubeşte la fel de mult, atunci şi tu trebuie ca, pe lîngă menajarea susceptibilităţilor ei, să te şi preocupi de educarea ei, arătîndu-i care sînt limitele înţelegerii tale, făcînd-o să priceapă că şi ea are obligaţia de a nu leza, gratuit, din joacă, din fantezie, personalitatea ta. Iată, dar, că responsabilitatea ta e mai mare, fiindcă în mare măsură totul depinde de tine... Aştept veşti de la tine!

Tuturor, o săptămînă, încă una, în care primăvara este cu un pas mai aproape de inima noastră! Şi, poate, şi Omenia...

SPORT

Elena Fidatov are acum ceva în comun cu Ben Johnson: stanozolul, un steroid anabolizant foarte puternic, pentru oameni care vor să fie mai puternici decît pot. Atleta a fost depistată pozitiv şi la testul anti-doping şi la contraexpertiza acestuia, efectuată la Madrid. Suspendarea pe care i-o va impune IAAF o va ţine pe Elena pe margine pînă în anul 2000, cînd va avea aproape 40 de ani.

S-a lăsat cortina peste Nagano, după două săptămîni pline de zăpadă, ploaie, cutremure şi recorduri. Evenimentele s-au succedat cu repeziciune, o să încerc să le amintesc pe cele mai importante: japonezul Hiroyasu Shimizu, patinator viteză, obţine un nou record olimpic la 500 de metri: 35,75 secunde. De nervi, a doua zi scoate 35,59 secunde. Confratele său, Masahiko Harada sare de la trambulină 137 de metri, exact ca Takanobu Okabe, şi stabileşte un nou record olimpic. Austriacul Hermann Maier, după ce „zboară" involuntar 50 de metri, se ridică şi pleacă acasă cu 2 medalii de aur. Echipa cehă de hochei masculin bate tot ce-i iese în cale şi devine campioană olimpică pentru prima oară în istorie. Tara Lipinski devine la 15 ani şi-un pic cea mai tînără patinatoare care cîştigă medalia de aur. Lista poate continua dar la fel poate continua şi lista dezamăgirilor. Îi vom aminti doar pe Alberto Tomba şi pe Wayne Gretzky. Festivitatea de încheiere a uimit asistenţa deoarece a fost exact opusul celei de deschidere, alternînd tradiţia cu modernul. Focul de artificii de la final va intra în istorie drept cel mai spectaculos văzut pînă acum. Spectatorii au plecat acasă convinşi că au asistat la cea mai frumoasă Olimpiadă albă de pînă acum. Vom afla dacă au avut dreptate în 2002, la Salt Lake City.

Artificii deasupra Minami Park la închiderea J.O. de iarnă, ediţia a 13-a.

Chicago Bulls a revenit pe prima poziţie în Divizia Centrală (40 de victorii şi 15 înfrîngeri) după ce a cîştigat

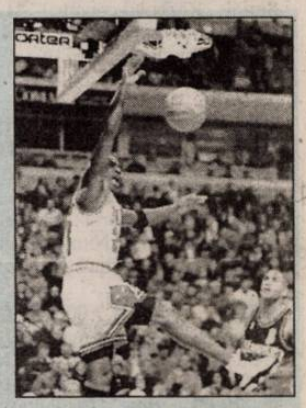

31 din 38 de partide. Ultima victimă a fost Washington Wizards, peste care a trecut cu 94 la 88. Michael Jordan nu a excelat, înscriind „doar" 19 puncte.

Văzînd că nu dă bine pentru obrazul federaţiei, FIA a decis să revină la o decizie mai veche, readucînd Marele Premiu al Belgiei la Formula Unu în circuit. E drept că pentru asta, Belgia a trebuit să interzică, prin lege, reclama la ţigări pe monoposturi.

Bătaie mare pentru conducerea naţionalei de fotbal. Lucescu se retrage elegant, lui Piţurcă i se umblă la dosare, aşa că un fel de culoar liber a rămas pentru „Ţiţi" Dumitriu şi Loţi Bölöni. Va mai apărea vreun „fault" săptămîna asta?

ANDREI TOMA

VORBE

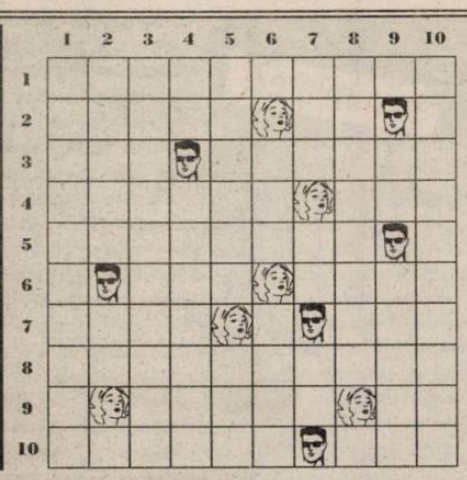

ORIZONTAL: 1) Spune vrute şi nevrute. 2) O vorbă domoală - Conspirativ. 3) Rege roman - Exprimă vorbe alese. 4) A vorbi la bară în apărarea cuiva - Vorbire la unison. 5) Ajunsă de poveste. 6) Plată pentru mort - Vorbe de tocmeală. 7) Loc pentru expuneri savante - Exprimă compătimire. 8) Vorbire măsurată cu... decibeli. 9) Foloseşte un limbaj suburban - Esenţă de Bitter. 10) A înşela cu vorbe - A scăpa de rău.

VERTICAL: 1) Citat din memorie. 2) Oameni cu maniere - Ieşite de la plug! 3) Neîntrecuţi în vorbe. 4) Se schimbă la miezul nopţii - Rămas doar cu amintire. 5) Un orator de talent - Mijlocul colacului! 6) Lac - A fi prezent cu vorbe. 7) Saci fără gură - Aflate în luntre - Inimă de conte! 8) E vorba de ceartă. 9) Acolo pe margini - A vorbi pe ton ridicat. 10) Persoană insultată.

GHEORGHE CÂMPEANU
Focşani

Soluţia careului **„LA ŞCOALĂ”**

Orizontal: **ABECEDAR - C- RIGLĂ - TEZA - ILAC - COPII - TEL - TEME - E - MF - ION - TOT - E - INVATAT - TITA - CARTE - INI - ALBE - R - CO - SCUL - AO - ATENT - ALBU**

Mozaic

◆ Stenografia este cunoscută din antichitate fiind folosită de scribul lui Cicero, sclavul Tiron. În 1786, englezul Samuel Taylor a creat stenografia modernă, sistemul fiind îmbunătăţit de compatriotul său Isaac Pitman în 1837.

◆ Cea mai înaltă maree (19,6 m) din lume se înregistrează în golful Fundy care, împreună cu braţul său Cigneto Bay, separă peninsula canadiană Noua Scoţie de provincia canadiană New Brunswick şi statul Maine (SUA). Cele mai înalte maree sînt cele din timpul primăverii.

◆ Coarnele berbecului, fiind în contact permanent cu aerul, asigură o scădere a temperaturii medii a corpului. Cînd e prea frig, vasele sanguine se contractă, sînt mai puţin irigate şi organismul îşi păstrează caloriile. Coarnele îndeplinesc astfel o funcţie asemănătoare cu cea a radiatoarelor la automobile.

◆ În oraşul Wellington creşte un măr care rodeşte pe toată perioada anului şi ale cărui frunze nu cad niciodată.

PAR(anormale) de ToPAN

Verificaţi-vă cunoştinţele

1. Unde a fost înregistrată cea mai ridicată presiune atmosferică?
2. Care a fost regele vizigot, sub a cărui conducere supuşii săi au cucerit şi jefuit Roma?
3. Cine este considerat fondatorul şcolii româneşti de oftalmologie?
4. Cine a descoperit în 1899 al 9-lea satelit al planetei Saturn (Phoebe)?
5. Cum se numea, în mitologia greacă, monstrul fabulos feminin, devorator de prunci?
6. Din ce familie de plante fac parte: ceapa, crinul, laleaua, zambila?
7. Cine a fost prima femeie din România, care a obţinut brevet internaţional de paraşutism (Berlin 1928) şi brevet de pilot de aviaţie (Cleveland SUA, 1933)?
8. Ce mare pictor rus este considerat maestru al peisajului marin, redat într-o viziune romantică?
9. Cine este autorul suitei simfonice „Sătrarii” (1934)?
10. Cum se numeşte în trilogia tragică de Eugene O'Neill, „Din jale se întrupează Electra”, generalul care, întorcîndu-se din războiul civil (1865-1866), are destinul lui Agamemnon?

Răspunsurile din numărul trecut

Răspunsuri: *1) Fluviul care îşi are originea la cea mai înaltă altitudine (circa 5250 m) este Amazonul. 2) Oraşul cu cea mai ridicată temperatură medie anuală (29,3ºC) este Timbuctu situat în nord-vestul Africii în apropiere de valea Nigerului. 3) Zelos era un zeu grec arhaic, personificînd... zelul, ardoarea. 4) Elementele cesius şi rubidiu au fost descoperite în 1861 de fizicianul german Gustav Robert Kirchhoff (1824-1887), profesor universitar la Breslau şi Heidelberg. 5) Fondatorul şcolii româneşti de inframicrobiologie a fost virusologul Ştefan S. Nicolau (1896-1967), profesor universitar la Iaşi şi la Bucureşti, membru al Academiei. 6) Planta denumită „moţul curcanului” (Amaranthus caudatus) este originară din India. 7) Autorul poemului „Paradisul pierdut” este poetul englez John Milton (1608-1674). 8) Pavana este un vechi dans spaniol şi italian, cu o mişcare lentă. 9) Creatorul se mai numeşte şi biber. 10) Numele cunoscutului pictor El Greco (1541-1614) a fost Domenikos Theotokopulos. (IRINA STOICA)*

TEST PSI

Ai un temperament artistic?

Eşti un estet, fascinat de orice formă artistică? Inspiraţia şi creativitatea sînt punctele tale forte? Ai, în consecinţă, un temperament artistic? Descoperă-te răspunzînd la acest test. Creativitatea este fundamentul oricărei arte şi se naşte din dorinţa profundă a omului de a se depăşi şi exprima. Sigur, uneori, oamenii nu sînt conştienţi că au un talent creator. În aceste cazuri, fiecare trebuie să aibă încredere în el însuşi; să nu-şi ascundă talentul în spatele unor uşi.

Răspunde la următoarele întrebări alegînd, în funcţie de gradul preferinţelor, de la 1 la 5.

1 = niciodată; 2 = puţin; 3 = cîteodată; 4 = adesea; 5 = mereu.

În final, confruntă suma punctelor obţinute cu profilul personalităţii tale.

1) Alegi o profesie în care simţul estetic joacă un rol important? 1 2 3 4 5

2) Un prieten te invită la o expoziţie de artă. Accepţi cu entuziasm? 1 2 3 4 5

3) Cei care te cunosc spun despre tine că eşti un tip cu capul în nori? 1 2 3 4 5

4) Partenerul(a) tău(a) îţi cere să-i faci o fotografie. Cauţi un fundal deosebit? 1 2 3 4 5

5) De copil, desenele tale erau apreciate de către adulţi? 1 2 3 4 5

6) Ţi-ar plăcea să scrii textul şi să compui muzica unui cîntec? 1 2 3 4 5

7) Un(o) coleg(ă) este în căutarea unei expresii originale pentru a o scrie pe o felicitare. Îi oferi cîteva pe loc? 1 2 3 4 5

8) În privinţa felului de a te îmbrăca, eşti original şi plin de imaginaţie? 1 2 3 4 5

Confruntă-ţi punctajul

De la 8 la 18 puncte: **Crezi că nu eşti un tip creativ. În realitate ţi-e frică să experimentezi propriul potenţial artistic.**

De la 19 la 31 puncte: **Ai un bun temperament artistic, dar cu siguranţă că arta (indiferent care) nu e în centrul vieţii tale.**

De la 32 la 40 puncte: **Creativitatea este modul tău de a te exprima în viaţă, de a comunica. Cu siguranţă, în acest sens, ai un succes deplin.**

Umor

☺ *Două vecine stau de vorbă:*
- Soţul meu lucrează de trei zile la o fabrică de bere!
- Şi îi place?
- Nu ştiu, încă n-a venit acasă.

☺ *- Am citit undeva că rechinul are vederea foarte slabă şi înghite orice!*
- Ce bărbat ideal pentru femeile de astăzi!

☺ *Două prietene vorbesc despre viitorul care le aşteaptă:*
- Ar trebui să mă mărit cu Gicu dar nu sînt hotărîtă. Tu l-ai lua, dacă ai fi în locul meu?
- Dacă aş fi în locul tău, aş lua pe oricine!

☺ *E tare dureros că primul dumneavoastră soţ a murit la atît de scurt timp după căsătorie!*
- Aşa spune şi actualul meu soţ!

☺ *- Cum de te-ai lăsat de băut?*
- Datorită soacrei! O vedeam mereu în dublu exemplar.

☺ *Chelner, vinul ăsta e infect de cald.*
- Scuzaţi, domnule! Avem aici un băiat tînăr care, aiurit cum e, a turnat în el apa caldă în loc de rece!

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„GRAIURI”

AMOREZATĂ / SALARII		CETATE ANTICĂ / DEFECŢIUNI		IRITAT / CAMĂ!		FOLOSIRE / RODICA		BĂGATE ÎN PRIZĂ / DIN PADEŞ!		10 SUTE / DE NEFĂCUT	
LOCUL FLOTEI (pl.)... / TEATRU											
				PIFTIE		OSTIL / CUTE!					EXPUSĂ
VOCALE / BĂGATE ÎN PEREŢI			ACESTEA					DAR / MINER ANIMAL			
							ACELEA / A MASCA				
VOCALE / DIAFANI			PENTRU / DOMNITOR			POTENT / 13 FISE!					
					SAPĂ / ABIS!						
BĂTUT LA CAP / JURNAL									ACUT! / LIMBĂ DE URS		
				DAR...		GRAI					
CĂLUL DE FOC / MÎNZ					BURZULUIT						
						LOT					

Dezlegarea integramei **„ROSTURI”**

O - P - F - I - A - S - ORGANOLEPTIC - GAJURI - CALA - SALUTATE - CEL - NARATORI - AD - RIGA - ETAMINA - ZI - P - ADAPTAT - CAOLIN - ICO - A - TAIS - ACUTA - ROS - CAVALERI - RASA - ARACIT - II - UTILITATE.

Abonamente la „Magazin” direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	4700 LEI	❑ 4 LUNI	18800 LEI
❑ 2 LUNI	9400 LEI	❑ 5 LUNI	23500 LEI
❑ 3 LUNI	14100 LEI	❑ 6 LUNI	28200 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____
NUME _____ PRENUME _____
VÎRSTA: _____ OCUPAŢIA: _____
ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____
sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____
cod _____, judeţul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poştal la adresa:
Ionescu Simion, P-ţa Presei Libere, nr. 1, sector 1, Bucureşti, cod 71341
Vă rugăm să decupaţi acest talon, să-l completaţi şi să-l expediaţi, la adresa mai sus menţionată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal.
DE REŢINUT! Toţi cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacţie*, vor participa la trageri la sorţi trimestriale, la care pot cîştiga valoroase premii în bani şi obiecte!
Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36

COPIL
într-un bloc de gheaţă

În Anzii peruani, la înălţimea de 5800 de metri, a fost descoperită mumia bine conservată a unui copil care fusese sacrificat de incaşi zeilor lor, în urmă cu peste 500 de ani. Potrivit opiniei arheologilor care au descoperit mumia, organismul copilului şi îmbrăcămintea lui s-au conservat bine într-o stană de gheaţă. Este cea de a doua descoperire de acest fel, care permite specialiştilor să-şi completeze informaţiile referitoare la modul de viaţă şi la credinţele incaşilor din tribul care a populat acea regiune. Cu aproape doi ani în urmă, cercetătorul american J. Reinhard a găsit, nu departe de unul din locurile sacre ale incaşilor din Anzi, o aşa-numită „fetiţă de gheaţă" - rămăşiţele pămînteşti îngheţate şi, deci, rămase perfect nevătămate, ale unei adolescente.

Ce le trece unora prin minte?!

Cine crede că dantura foloseşte numai la masticaţie, se înşală. Dacă ştii s-o foloseşti cum se cuvine, poţi deveni un „erou" cunoscut în toată lumea! Americanul Joe Ponder din Love Valley (Carolina de Nord) a ridicat un bolovan de 274,9 kilograme cu dinţii, pînă la înălţimea de 45,7 centimetri! Conform propriilor declaraţii, la antrenamentele pentru acest record Joe a ridicat aproape 11 tone de piatră cu fălcile lui puternice.

Willy McGerwish, de bună voie şi nesilit de nimeni, a rupt cu dinţii un lanţ de bicicletă, apoi a smuls spiţele prin acelaşi procedeu spectaculos. „Furia" lui s-a domolit doar după ce a deşurubat, tot cu incisivii, toate şuruburile sărmanei sale biciclete.

Australianul John Sonberg a cărat în dinţi o ţeavă de 5,4 metri lungime şi cîntărind 8,3 kilograme. Astfel „echipat", el a parcurs o distanţă de 28,650 kilometri, pe o şosea de lîngă Melbourne. Performanţa a durat trei ore şi jumătate.

În cadrul unui spectacol televizat, belgianul Wilfried Oscar Morbee a ţinut cu dinţii un elicopter, folosind un harnaşament special. Aparatul n-a reuşit să decoleze. Eroul s-a ţinut cu mîinile de un cîrlig uriaş înfipt în pămînt, efortul lui a funcţionat 112 secunde, după care pilotul a oprit motoarele. Elicopterul se ridicase doar cîţiva centimetri de la sol. Ulterior, Wilfried a reuşit să tracteze cu dinţii o barcă cu două persoane, în timp ce el se afla într-o şalupă. Performanţa s-a petrecut în Golful San Francisco, pe distanţa de 15 kilometri.

Soluţii ecologice pentru viitor

Ţările dezvoltate folosesc pe scară largă biopesticide în agricultură datorită faptului că acestea nu sînt nocive pentru mediu sau sănătatea omului. Cantitatea de biopesticide folosită în ţările membre ale Uniunii Europene sporeşte anual, în medie, cu 10-20 la sută. Noua generaţie de biopesticide lansată pe piaţă are o eficienţă sporită şi un spectru de acţiune lărgit. Plantele ameliorate genetic constituie o altă soluţie viabilă din punct de vedere ecologic, utilizarea lor putînd conduce la reducerea treptată a cantităţii de pesticide chimice folosite în agricultură.

OUL
Obiect de concurs

Fiecare se distrează cum poate. Studenţii de la Universitatea din oraşul israelian Haifa au organizat un concurs încercînd să afle cine va reuşi să arunce de la etajul 9 al unei clădiri un ou proaspăt în aşa fel încît acesta să nu se spargă. Erau admise orice forme de protejare a obiectului aruncat. Dintre cei 65 de participanţi, a ieşit învingător un student care a găsit cu cale să introducă oul într-un borcan de gem, borcanul într-un recipient umplut cu un lichid şi tot acest „aranjament" a fost dotat cu o petardă care, explodînd foarte aproape de sol, avea să atenueze căderea. Oul cu pricina, într-adevăr, a rămas întreg şi nevătămat!

Divorţ în stil italian

În Italia divorţul şi „separarea", „despărţirea" nu înseamnă deloc unul şi acelaşi lucru. După ce soţii sînt „despărţiţi" oficial prin tribunal, divorţul trebuie aşteptat trei ani, conform legii Nr.70, din 6 martie 1987 (mai înainte se prevedeau 5 ani!).

În 57,2 la sută din cazurile de divorţ, femeile sînt cele care apar ca iniţiatoare. În etapa finală, după trecerea celor trei ani stabiliţi de tribunal, s-a ajuns ca 70 la sută din bărbaţi să nu mai dorească să-şi îmbrăţişeze fosta soţie.

Încă de la prima şedinţă a procesului, 85 la sută din cupluri cer partajul avutului, bănuind, pe cît se pare, că „vasul căsniciei" este spart pentru totdeauna.

Cele mai trainice uniuni prin căsătorie s-au constatat în sudul Italiei - în regiunile Calabria şi Molise unde, dintr-o mie de cupluri, divorţează doar două. Cele mai frecvente divorţuri sînt în cazul soţilor şomeri - 49,8 la sută. Dintre femeile casnice, 29,7 la sută se declară nemulţumite şi solicită divorţul.

Experţii au stabilit tendinţele fenomenului de desfacere a căsătoriilor şi au calculat că, în anul 2000, numărul divorţurilor şi al „separărilor" va creşte la Roma cu 6-8 la sută.

În numărul viitor

- Cerul în luna martie
- La început a fost Big Bang-ul
- Top 1997: Sfîrşitul ştiinţei?
- Telepatia şi comunicarea cu morţii
- Şcoala orizontală
- Combaterea avitaminozelor
- Prionul, un misterios agent secret
- „Autostrăzile inteligente" ale secolului XXI
- Traversarea Atlanticului, pe jos!
- Cum l-am cunoscut pe Kim Philby
- Leonardo di Caprio, un Romeo îmbarcat pe Titanic
- Femina Club
- Întîmplări adevărate

DEŞERTUL ÎNAINTEAZĂ,
apa urcă la suprafaţă

Fenomenul este paradoxal! La Niamey, în sud-vestul Nigeriei, nivelul pînzei freatice urcă cu 10 cm pe an. În această regiune a căzut în cursul ultimilor 20 de ani, în medie, cu 25 la sută mai puţină apă decît în anii 50-70. După opinia unor hidrologi francezi, creşterea neaşteptata a rezervelor de apă se datorează măririi suprafeţelor cultivate, efect al creşterii demografice. Covorul vegetal permite o bună scurgere şi asigură o porozitate a solului propice infiltraţiilor de apă.

Pentru a opri înaintarea deşertului, ţăranii din Nigeria plantează mei în dunele de nisip.

Fotografia săptămînii

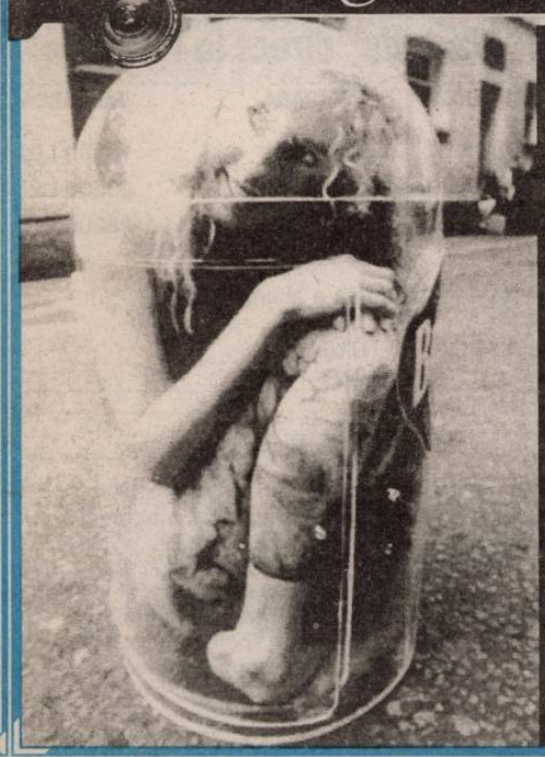

Englezoaica de 17 ani, Delia du Sol s-a dovedit a fi mult mai flexibilă decît celelalte aspirante la slujba oferită de Circul „Gary Cottle's Sisters". Contorsionista, avînd o înălţime de 1,70 metri, a fost aleasă după 20 de încercări curajoase de a se îngrămădi într-o sticlă cu o înălţime de 60 cm şi lată de 45 cm.

CONCURS PENTRU FIDELITATE

La cererea mai multor cititori ai revistei noastre, redacţia vă propune un

TALON DE FIDELITATE,

un concurs lunar pentru cititorii fideli ai revistei „Magazin" care NU sînt abonaţi! Începînd cu primul număr din martie, vom publica un talon de concurs. Completaţi-l, apoi decupaţi talonul în fiecare săptămînă şi expediaţi-le într-un singur plic, pînă pe data de 15 a lunii următoare, pe adresa redacţiei noastre: C.E. „Magazin", Piaţa Presei Libere nr. 1, sector 1, Bucureşti cu menţiunea „TALON FIDELITATE". Deci, 4 taloane pe luna martie trebuie să le expediaţi într-un singur plic pînă pe 15 aprilie. Următoarele 5 taloane pe luna aprilie trebuie să le expediaţi pînă pe 15 mai şi aşa mai departe. Urmăriţi, începînd cu numărul viitor, TALONUL DE FIDELITATE.

CÎŞTIGĂTORII vor fi 3 cititori fideli în fiecare lună. Iar premiul înseamnă cîte un abonament anual pentru fiecare cîştigător al tragerii lunare la sorţi.

Nu pierdeţi „Magazin"-ul, nu pierdeţi şansa!

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră, pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2230866 sau 2228336, cont nr. 4020105330 (USD) şi 4020105331 (DM), Banca Comercială „Ion Ţiriac", Sucursala Bucureşti.

PUBLICITATE
prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 223.08.66; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

SERIE NOUĂ - 355 • ANUL XLI • 5 MARTIE 1998 • 16 PAGINI • 1300 LEI Nr. 10 (2105)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

50 DE MAGAZINE într-unul singur !

Paleontologie

TRAVERSAREA ATLANTICULUI, PE JOS!

pagina 8

POZITIV PE RASTER

Grafică de arh. DANIEL MUNTEANU

Programele posturilor bucureştene de televiziune
TVR • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

Fascinaţia ştiinţei 3
- La început a fost... Big-Bang-ul
- Un Univers destul de „bătrîn”

Incursiune în paranormal 4
- Telepatia şi comunicarea cu morţii
- Visul lucid - o enigmă

Universuri paralele 5
- Şcoala orizontală
- Povestea unui SIMBOL românesc

Glob 8
„Autostrăzile inteligente” ale secolului XXI

Terra X Dosarele planetei 10
Cum l-am cunoscut pe Kim Philby

IDOLI 12-13
Leonardo Di Caprio - un Romeo îmbarcat pe „Titanic”

femina club

Un zeppelin deasupra Bucureştiului

GEORGE CUŞNARENCU

Epoca dirijabilului - aparat în formă de trabuc umplut cu hidrogen, numit acum exact şapte decenii, şi zeppelin, după numele inventatorului şi constructorului german, contele Ferdinand von Zeppelin - a luat sfârşit o dată cu tragedia aparatului *Hindenburg* care, în 1937, a luat foc în timpul manevrelor de aterizare la Lakehurst, New Jersey. Simţind lipsa unor asemenea aparate de zbor, un grup de tineri englezi pun pe picioare o formaţie de rock and roll şi îşi aleg un nume ciudat, e drept după ce moda de pe la mijlocul anilor '60 - al numelor de formaţii care începeau cu un invariabil „the”, vă mai amintiţi, The Beatles, The Rolling Stones... -, cam trecuse: Led Zeppelin. Era anul 1968, Beatles-ii erau pe punctul de a se despărţi, când tinerii Jimmy Page, „bătrânul” de 23 de ani, John Paul Jones, 22 ani, John Bonham, 21 ani şi Robert Plant, 21 ani, ies pe piaţa muzicii rock cu primul lor album intitulat simplu: *Led Zeppelin No.1*. Aproape că aş spune o banalitate dacă aş recunoaşte că primele melodii ale grupului le-am ascultat la radio „Europa Liberă” , dar poate că m-aş salva de la ridicol dacă aş adăuga că, asemenea altor tineri ca şi mine, la acea vreme, Led Zeppelin a devenit formaţia mea favorită. În 1970, elev în ultimul an de liceu am ţinut în mâini, era un dar primit de o cunoştinţă de-a mea de la o rudă de-a lui, săracă, din Occident, albumul *Led Zeppelin III*, probabil cel mai bun disc al acestei formaţii britanice. Îmi plăceau, încă de atunci, baladele lor, blues-urile lor zise „albe”, eram înnebunit după *Since I've been loving you* şi *I'm gonna leave you*, eram marcat de patosul şi violenţa cu care îşi strigau iubirea, de spectaculoasele şi unicele solo-uri de ghitară. Era ceva în muzica lor care răsuna în sufletul multora de atunci, o libertate pe care ei şi-o urlau şi mie îmi plăcea tocmai acest lucru, cu atât mai mult cu cât la noi puteai urla doar în şoaptă... Şi apoi, dintr-o dată, ştirea năucitoare: Led Zeppelin va concerta la Bucureşti pe 1 martie! O ştire senzaţională. Iar duminică, senzaţionalul a devenit realitate. Concertul n-a fost o nebunie, poate din cauză că au lipsit baladele, dar e bine c-a fost. Un spectator hâtru spunea: Băieţi, de treijde ani vă aşteptăm! Aşa e. După 30 de ani de la apariţie, spiritul grupului Led Zeppelin de altădată, adică vocea lui Jimmy Page şi ghitara lui Robert Plant, rămăşiţele acelor zile, a răsunat la Sala Polivalentă. O mulţime de adulţi şi-au văzut visul cu ochii, formaţia lor favorită, iar cei mai tineri au descoperit muzica anilor '70, de pe vremea când ea nu devenise industrie. Eu nu m-am dus la concert, sigur, aş fi vrut să-mi ascult trecutul ca să-mi pot reaminti viitorul, dar... Dar uneori aşteptarea îndelungată îţi clădeşte în suflet un castel de nisip care poate în orice moment să se năruie. Nu m-am dus să-i văd pe Led Zeppelin pentru că ţin prea mult la castelul de nisip şi vreau să rămână aşa cum îl ştiu eu, de 30 de ani. Falnic şi mai vulnerabil ca oricând, dar acolo, la locul lui. N-am vrut să fiu dezamăgit de nişte adulţi care cândva se numeau Led Zeppelin. Pe discuri, oamenii rămân mereu tineri. Eu ascult şi acum *Since I've been loving you*, acel blues inconfundabil care nu şi-a pierdut nimic din tinereţe. Şi probabil ca aşa cum epoca dirijabilelor a murit o dată cu catastrofa *Hindenburg*-ului, tot aşa epoca rock-ului de calitate a murit o dată cu destrămarea grupului Led Zeppelin. Şi asta s-a întâmplat cu foarte mulţi ani în urmă...

Top Singles

1. Never Ever - All Saints
2. Tomorrow Never Dies - Sheryl Crow
3. High - Lighthouse Family
4. Shelter - Brand New Heavies
5. No Surprises - Radiohead
6. Wind Beneath My Wings - Steven Houghton
7. Too Much - Spice Girls
8. Together Again - Janet Jackson (foto)
9. As Long As You Love Me - Backstreet Boys
10. The Reason - Celine Dion

Propunere: Energy - Ice MC, All Around The World - Oasis

Pop-Rock, de la A la Z

DAMNED

Unul dintre cele mai bune grupuri ale punk-ului britanic, poate chiar cel mai bun după *Sex Pistols!* Grupul a debutat în mai 1976 iar în luna noiembrie a acelui an reuşea să editeze single-ul de „spart gheaţa" - *„New Rose"* produs de celebrul *Nick Lowe*. Un an mai tîrziu, *Damned*, în componenţa *Captain Sensible* (bass, nume real *Ray Burns), Rat Scabies* (tobe, nume real *Chris Miller), Brian James* (chitară, nume real *Brian Robertson)* şi *David Vanian* (vocal, nume real *David Letts)* devenea prima trupă britanică de punk care se producea în Statele Unite! În august 1977 era cooptat un al doilea chitarist în grup - *Lu Edmunds, Damned* începînd să se folosească şi de serviciile lui *Nick Mason* de la *Pink Floyd*, din păcate fără rezultate notabile în plan discografic... În 1979 trupa semna un contract foarte avantajos cu casa *MCA* primul single rezultat din acesta fiind *„Eloise"*, locul trei în topul britanic... Destul de zgîrciţi în editarea de singles *Damned* rămîn în istorie ca una dintre „locomotivele" care au tras după ele punk-rock-ul aflat în impas în anii '70, membrii săi continuînd să facă legea în alte trupe de rock şi chiar de pop (de notat că *Scabies* avea să devină unul dintre fondatorii grupului *Culture Club!)*. Destrămat oficial în iulie 1989 *Damned* lasă în urmă mai multe albume etalon, din care se detaşează, clar, *„Anything"*...

DAMN YANKEES

Martie 1990 marca apariţia acestui grup american de rock, compus din muzicieni care aveau deja un renume: *Tommy Shaw* (vocal/chitară, venea din grupul *Styx), Ted Nugent* (chitară/vocal, cîntase atît solo cît şi cu *Amboy Dukes), Jack Blades* (bass/vocal, de la *Nighstranger)* şi *Michael Cartellone* (tobe). Primul lor single - locul 3 în SUA *„High Enough"* (de pe albumul omonim) le rotunjea binişor contul în bancă iar albumul dublu de la sfîrşitul anului 1992 - *„Don't Tread"* intra în topul 20 din State şi propulsa un single de succes - *„Where You Goin' Now"*. Aflaţi sub contract cu *Warner Bros, Damn Yankees* nu avea să continue în acelaşi ritm şi chiar dacă nu au renunţat la editarea de noi albume, membrii săi au demonstrat, încă o dată, că prea multă personalitate strică atunci cînd este vorba despre un lucru de echipă...

Fan Club

ID	Nume	Adresa
Silverchair		Sony Music Stephanstrasse 15, 60313 Frankfurt/Main, Germany
Skunk Anan		c/o Virgin, Herzogstr. 64, 80803 München, Germany
Smith	Will	c/o CAA 9830 Wilshire Blvd, Beverly Hills 90212, CA, USA
Sparks		c/o Ariola, Steinhauserstr. 3, 81601 München, Germany
Spice Girls		c/o Virgin, Herzogstr. 64, 80803, München, Germany
Squeezer		c/o EMI Electrola, Maarweg 149, 50773 Köln, Germany
Stallone	Sylvester	c/o Rogers & Cowan, 1888 Century Park East, 5th Floor, Los Angeles, CA 90067, USA

Alexandra Popa - Tîrgu Mureş: Nu cunosc adresa la care ai putea scrie celor de la *Compact.* Revino cu un anunţ şi poate că vreunul din corespondenţii noştri te va ajuta să ajungi la favoriţii tăi.

? - Giurgiu: Mi-ai cerut adresa *Laurei Stoica* dar modul în care ai făcut-o (vezi scrisoarea anonimă...) m-ar fi determinat, oricum, să-ţi răspund negativ!

Marian Stoica - Urziceni: Propunerea trimisă a fost supusă atenţiei prietenilor rubricii noastre şi vom vedea dacă va prinde topul. Aştept anunţul tău cu privire la fondarea FC-ului *Ice MC!*

Cristina Avram - Timişoara: Nu am informaţii despre *Let Loose, Free Power, Gin Blossoms* sau *Big Light* dar îi rog pe cei care le posedă să ni le trimită. Pentru tine...

Tolba cu SCRISORI

Zaharie Draga - Oraviţa: Dacă nu aţi observat pînă acum aflaţi că revista noastră are, de apropape un an, o nouă conducere! Cîteva precizări absolut necesare: 1) nu am primit careurile „La arest", „Poetică" şi nici integrama pe care afirmaţi că ni le-aţi trimis. Cum nu vă putem răspunde „la adresa de pe plic" (v-am citat) vă anunţăm că grila „De revelion" a sosit după Anul Nou şi că oricum densitatea sa tematică era nesatisfăcătoare (iar dimensiunile sale de 12/12 necorespunzătoare)... Sîntem deschişi oricăror colaborări dar dacă dumneavoastră doriţi puteţi „ferici alte publicaţii" (v-am citat din nou!!!). După cum vedeţi v-am răspuns „personal"...

Manuela Lupu - Iaşi: Grupul *Happy Mondays* nu prea mai există! Înainte de căderea cortinei au editat compilaţia *„Loads - The Best Of".*

Marius Iovan - Giurgiu: Notează la *Blur - „Blur", „The Great Escape", „Parklife".* Aştept anunţul pentru corespondenţă!

Pagină realizată de
MARIAN MINCULESCU

Radiografii sonore

Suedehead - The Best of Morrissey: A trebuit să aşteptăm, dar a meritat, pentru ca irlandezul să ne demonstreze, încă o dată, calităţile sale de compozitor. Foarte prolific în creaţie *Morrissey* a fost pus la grea încercare, a declarat-o cu ocazia lansării acestei compilaţii, cînd a trebuit să aleagă melodiile incluse pe acest *Best Of.* În final s-a oprit asupra a 19 compoziţii extrase din 7 albume ale perioadei de pînă în 1995, nelipsind *„We Hate It When Our Friends Become Successful", „Everyday Is Like Sunday".* Trebuie precizat că *„Suedehead"* este, de fapt, o reeditare dar acest fapt nu-i diminuează valoarea.

The Best Of The Later Years - Rick Nelson: Un interpret mai puţin cunoscut la noi dar care peste ocean a avut întotdeauna un excelent box-office. După cum spune şi titlul, reeditarea de faţă prezintă cam tot ce a avut mai bun interpretul în perioada prezentată, amatorilor fiindu-le oferite cîteva dintre cele mai reuşite hituri, autorul rîndurilor de faţă furnizîndu-vă titlurile care sînt consemnate în mai toate enciclopediile: *„Don't Blame It On Your Wife", „Mystery", „Fools Rush In".* La ce ne putem aştepta? Un amestec comercial (nu luaţi în calcul aspectul peiorativ al cuvîntului!!!) de country, pop şi rock and roll, care nu ne face decît să regretăm dispariţia sa prematură.

Vinyl Collection - Pink Floyd: O reeditare care face parte din ciclul care marchează 30 de ani de la editarea primului album semnat *Pink Floyd. Vinyl Collection* strînge tot ce a fost mai bun pe 7 LP-uri, o istorie a unei perioade unice din cartea rock-ului. Ce ziceţi de *„The Piper At The Gates Of Dawn", „The Wall", „The Dark Side Of The Moon"*? Super, nu-i aşa!

DISCURI pentru eternitate

Natty Dread - BOB MARLEY & THE WAILERS

Album editat de casa *Island* în 1974, primul după ce *Bunny Wailer* şi *Peter Tosh* plecaseră, album care trebuia să demonstreze, şi a demonstrat-o, că *Marley* era adevăratul catalizator al grupului. Acest album pe care vi-l propun astăzi este considerat acum unul dintre cele mai bune din istoria reggae-ului, experimentele (aşa cum au fost ele considerate la vremea lor...) devenind un adevărat material de lucru pentru generaţiile următoare, o sursă permanentă de inspiraţie...

Albumul Săptămînii

Let's Talk About Love - CELINE DION

Prefaţat excelent de primul extras pe single *„Tell Him"* (duet cu *Barbra Streisand)* albumul de faţă s-ar fi putut numi, lejer, *„Celine Dion şi prietenii"* deoarece canadianca îi are alături pe *Bee Gees, Bryan Adams şi pe Luciano Pavarotti. „Let's Talk About Love"* este al cincilea album cîntat în limba engleză, de această dată interpreta surprinzîndu-ne prin incursiunile sale în mai multe registre sonore de care s-a ţinut departe pînă acum: mă refer la rap(!), disco şi flamenco. Singurul lucru care nu-şi găseşte locul, după părerea mea, este remake-ul *„When I Need You"* al lui *Leo Sayer...* În rest, fie că ne referim la *„Immortality", „The Reason", „Treat Her Like A Lady", „I Hate You Then I Love You"*, concluzia este aceeaşi: lucru făcut de meseriaşi! În condiţiile în care cel mai recent album al principalei rivale, şi mă refer la *Mariah Carey*, a fost de o factură modestă, *„Let's Talk About Love"* îi consolidează lui *Celine Dion* primul loc în topul mondial al celor mai bune soliste...

Calendar

6.03 - 12.03

6 - Kiki Dee (1947, nume real Pauline Matthews), Betty Boo (1970), David Gilmour (1944, Pink Floyd); 7 - Taylor Dayne (1962), Paul Davis (1966, Happy Mandays); 8 - Randy Meisner (1946, Eagles), Mickey Dolenz (1945, Monkees Clive Burr (1957, ex- Iron Maiden); 9 - Robin Trower (1945, Procol Harum); 10 - Tina Charles (1965), Neneh Cherry (1964), Tom Scholtz (1947, Boston), Jeff Ament (1967, Pearl Jam); 11 - Mark Stein (1947, Vanilla Fudge), Lenny Wolf (1962, Kingdome Come), Bobby McFerrin (1950); 12 - Kelle Bryan (1975, Eternal), Steve Harris (1956, Iron Maiden), Al Jarreau (1940), Graham Coxon (1969, Blur), Marlon Jackson (1957), Liza Minelli (1946).

Săptămînalul „Magazin"
este editat de
CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculat la
Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti
sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991.
Adresa: Bucureşti sector 1,
Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

Cont: 40 10 10 85 00 (lei); 40 20 10 53 30 ($);
40 20 10 53 31 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 223 08 66;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon centrală: 223.15.10; 223.15.20
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore (222.83.21); Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Margarita (1659); Melania Constantiniu, Maria Rădoi, Elena Ilie (1282); Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu (1222)

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr:
Dorin Măran
Secretar de redacţie: Dumitru Mateuţă
Corectură: Melania Constantiniu, Maria Rădoi

PUBLICITATE: Tel./Fax: 223.08.66
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36,
Nicuşor Dincă (şef departament),
Simion Ionescu
FINANCIAR-CONTABIL:
Iliana Fülöp (contabil-şef), Nicoleta Cochinţiu, Aurel Frăcea Tel.: 222.83.21

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L.
Fax: 223.08.66 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07
Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:

„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu
(1612)

Tiparul: **CROMOMAN,** Piaţa Presei Libere nr.1, Telefon: 223.15.20/1538

Cerul lunii martie

Luna martie marchează trecerea de la iarnă spre primăvară. Echinocțiul de primăvară al acestui an va fi la 20 martie, ora 22.

Planeta Mercur este vizibilă la apusul Soarelui pe toată durata lunii martie. Cel mai favorabil de observat este la 20 martie, cînd este prezentă la vest, în direcția unde a apus Soarele. Pe perioada lunii martie planeta intră în constelația Peștii. Mercur prezintă un punct de stație în jurul datei de 31 martie.

Planeta Venus este vizibilă iubitorilor cerului, celor cu insomnii și celor care se trezesc dimineața „cu noaptea în cap". Venus este Luceafărul de dimineață. Mai strălucitor și mai sus pe cer îl putem vedea în jurul datei de 27 martie. Pe cerul nopții de 24 martie, la ora 21, poziția aparentă a Lunii este cea mai apropiată de poziția aparentă a planetei Venus (Luna și Venus sînt în conjuncție). Pe perioada lunii martie, Venus traversează constelația Capricornului și se îndreaptă spre Vărsător.

Planetele Marte și Jupiter sînt invizibile pe durata lunii martie. Marte intră în constelația Balena. Planeta Jupiter se va afla în constelația Vărsătorul. La sfîrșitul lunii martie, ea poate fi observată în zorii zilei, în direcția răsăritului.

Saturn este vizibilă la începutul nopții, în amurg, spre vest. Pe toată perioada lunii martie îl vom găsi traversînd constelația Peștii. La 11 martie el se va afla foarte aproape de Lună, la nord de aceasta.

Uranus și Neptun apar pe cer doar în zorii zilei. E nevoie însă de un instrument de observație (lunetă, telescop) pentru a putea fi identificate.

Luna este la Primul Pătrar la 5 martie, 10^h41^m, pentru ca pe 13 martie, 6^h34^m să fie Lună plină. Ultimul Pătrar îl vom consemna la 21 martie, 9^h38^m, iar Luna Nouă la 28 martie, 5^h14^m.

De menționat că Luna va fi cel mai departe de Pămînt (apogeu) la 15 martie 3^h, iar la 28 martie, 9^h, Luna va fi cel mai aproape de Pămînt (perigeu).

În luna martie Soarele va intra în constelația Berbecul.

Dr. MIREL BÎRLAN
Institutul de Astronomie al Academiei Române

LA ÎNCEPUT A FOST... BIG BANG-UL

În ultimele decenii, știința originilor Universului a realizat importante progrese care ne permit să avem o reprezentare mai clară a nașterii planetei noastre de la legendarul Big Bang și pînă la apariția vieții. Iată pe scurt această fantastică istorie a Universului.

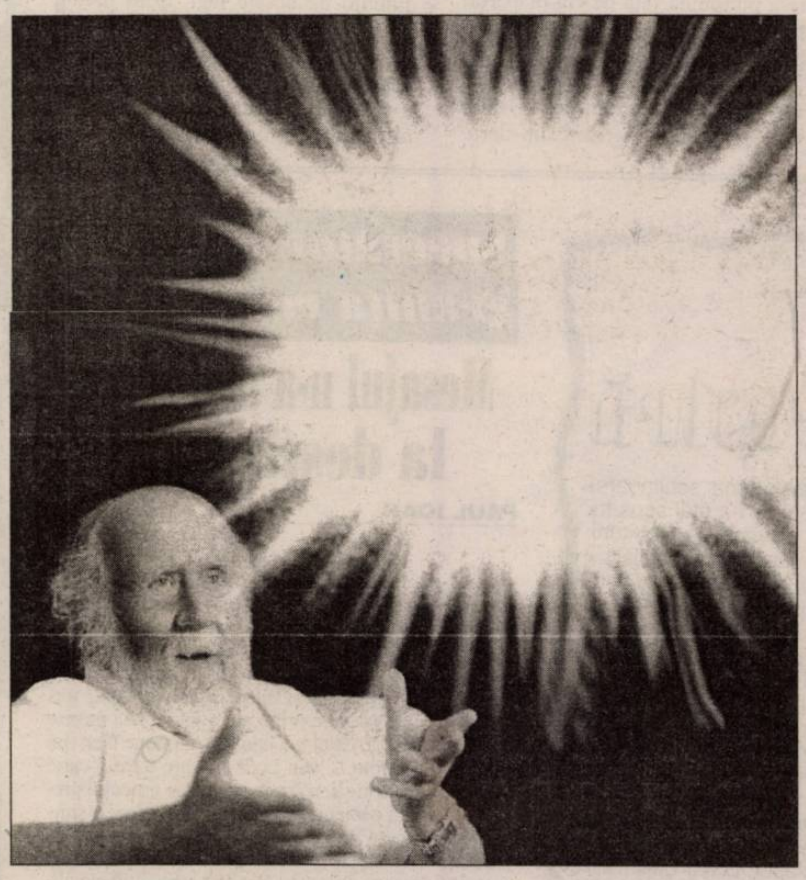

Nașterea materiei

Cea mai mare parte a oamenilor de știință apreciază faptul că totul a început în urmă cu 15 miliarde de ani cînd colosala energie eliberată de Big Bang a zămislit timpul, spațiul și materia, cele trei ingrediente indispensabile formării Pămîntului după 10 miliarde de ani. Nu se știe bine ce s-a petrecut pînă la 10^{-43} secunde după care Universul devine extrem de dens, populat cu fotoni înzestrați cu energia necesară pentru a crea perechi de particule - antiparticule. Începutul este marcat de creații și distrugeri aflate în echilibrů așa încît efectivele în fiecare cîmp rămîn constante. Acest echilibru are însă o durată limitată. În cîteva fracțiuni de secundă (10^{-12}) materia ia, dintr-o cauză încă necunoscută, un mic avantaj numeric asupra antimateriei, lichidîndu-și „adversarul" în mai puțin de 10 secunde. În interiorul acestei magme cosmice incandescente (mai multe mii de miliarde grade Kelvin) se formează primele nuclee ușoare. Apoi Universul se dilată, magma cosmică se dilueaza și se răcește.

Apariția galaxiilor

De-a lungul unui milion de ani, peisajul nu se schimbă prea mult. Persistă un ocean de lumină, din ce în ce mai rece. Cînd temperatura scade sub 4200 grade Kelvin, electronii, protonii și nucleele se regrupează în atomi ușori, un material ideal pentru constituirea galaxiilor. În același timp presiunea scade brusc iar în haosul cosmic răcit se fixează „cheaguri" pe care gravitația le malaxează și le „multiplică" pentru a forma toate structurile Universului.

Un Univers destul de „bătrîn"

(Dialog cu Hubert Reeves, astrofizician, director de cercetare în CNRS, realizat de revista „Science et Avenir")

- Istoria noastră începe cu Big Bang?

- Da. Schematic vorbind. După teoria Big Bang-ului, Universul n-a existat dintotdeauna. El e schimbător în evoluție. Conform acestei teorii, începutul era extrem de luminos, cald și dens, apoi a devenit din ce în ce mai întunecat, mai rece, mai rarefiat. Asistăm în același timp la o creștere a complexității sale. La început particulele elementare se mișcau liber în spațiu apoi ele se asociază formînd structuri din ce în ce mai mari și mai complexe ce posedă proprietăți fizice care nu se regăseau în elementele de bază.

- Se știe în ce moment a început totul?

- Timpul, așa cum îl percepem noi, se aplică greu la primele clipe ale Universului. Se poate totuși afirma că istoria noastră a început în urmă cu 15 miliarde de ani, cifră care a făcut obiectul polemicilor. Descoperirile făcute în ultimele luni au permis însă elucidarea problemei. Multă vreme ne-am confruntat cu următoarea dilemă: evaluarea vîrstei celor mai vechi stele, era aproximată la 16-17 miliarde de ani în timp ce datele obținute pînă la un moment dat estimau vîrsta Universului la 13-14 miliarde de ani. Conflictul a fost rezolvat prin intermediul satelitului *Hipparcos* a cărui sarcină este aceea de a măsura cu mare precizie distanța și poziția stelelor (cu o precizie de 10-100 ori superioară măsurătorilor precedente). Hipparcos a precizat mai ales distanța care ne separă de Cefeide, un grup de stele care ne servește de etalon pentru a estima vîrsta Universului. În urma acestor măsurători, astrofizicienii au „întinerit" matusalemicele stele și au „îmbătrînit" Universul.

- Anumite elemente existente pe Pămînt, ca de pildă uraniul sau thoriul, nu sînt oare mai vechi decît Universul?

- Cei mai vechi atomi constituie într-adevăr un alt orologiu care permite evaluarea vîrstei Universului. Nu toți atomii au aceeași durată de viață. Thoriul de pildă se dezintegrează în 20 de miliarde de ani, uraniul 237, în șase miliarde, uraniul 235, într-un miliard de ani. Bazîndu-ne pe abundența acestor elemente e posibil să calculăm grosier vîrsta Universului. Ea oscilează între 10-20 miliarde de ani, punîndu-se de acord cu teoria Big-Bang-ului.

Traducere și adaptare de
DORIN MĂRAN
(Va urma)

Top științifice 1997

Din cînd în cînd, din diferite cercuri, mai răzbat voci care prevestesc „sfîrșitul științei", imposibilitatea de a mai face descoperiri care să „revoluționeze" viața și modul nostru de a gîndi. În locul oricărui comentariu, vă prezentăm un adevărat top al descoperirilor și evenimentelor științifice și tehnice ale anului 1997, așa cum a fost el realizat de revista „Focus". Și pentru că este cea mai veche dintre științe, vom începe cu

ASTRONOMIA

IANUARIE

Alarmă cosmică: Două sute de asteroizi din grupul Troienilor au ieșit de pe traiectorie și ar putea intersecta orbita terestră.

Supergăuri negre: În galaxiile îndepărtate au fost identificate găuri negre uriașe, cu mase de 50 pînă la 100 de milioane de ori mai mari decît masa Soarelui.

Lacuri de magmă: Fotografiile transmise de sonda spațială Galileo descoperă că suprafața satelitului Io al lui Jupiter este acoperită de imense lacuri de magmă.

FEBRUARIE

Ochelari pentru Hubble: Se încheie reparația telescopului spațial Hubble, numit astfel după celebrul astronom care a descoperit expansiunea Universului.

Întîlniri de gradul trei: Aceeași sondă spațială Galileo trece la mai puțin de 576 km de un alt satelit jupiterian - Europa.

O gaură neagră în centrul Căii Lactee: Astronomii italieni sînt de părere că în centrul galaxiei noastre se află mai puține stele decît se prevedea. Să se găsească oare acolo o gaură neagră?

Vulcani cosmici: Galileo ne „prezintă" și un al treilea satelit al planetei gigant a sistemului solar, Jupiter. Callisto are suprafața acoperită de cratere.

MARTIE

Cometa secolului: La 22 martie cometa Hale-Bopp ajunge în punctul cel mai apropiat de Pămînt. La 5 aprilie luminozitatea ei a fost maximă și în multe orașe s-a renunțat la iluminatul public pentrů a o putea admira. Va reveni peste 2400 de ani.

Adio, Pioneer: NASA întrerupe contactul radio cu Pioneer 10, sonda spațială lansată acum 25 de ani; ea își continuă călătoria dincolo de granițele Sistemului Solar.

Universul este mai tînăr: Pe baza datelor furnizate de satelitul Hypparcos, cercetătorii italieni apreciază vîrsta Universului la 12,5 miliarde de ani, mai puțin decît se credea.

APRILIE

Exo-planetă: O nouă planetă extrasolară este descoperită, pe o orbită în jurul stelei Rho din constelația Coroana Boreală. Se cunosc astăzi peste zece planete de acest tip...

MAI

Bun venit, Matilda: Este identificată Matilda, un nou asteroid. Are un diametru de 61 km, suprafața este întunecată, brăzdată de cratere.

Erupție pe Io: Telescopul Hubble observă o coloană de fum vulcanic de peste 400 km înălțîndu-se de pe suprafața lui Io.

MIHAELA DOROBANȚU

TELEPATIA și comunicarea cu morții

ION ȚUGUI

Poate că nu vom întîlni o obsesie mai întinsă și mai plină de speranțe decît de-a vorbi cu cei ce ne-au părăsit. Memoria și afectele nu-i pot înlătura din preajma noastră, rămînem parcă dependenți de cei dragi plecați din lumea noastră și continuăm să-i căutăm nu doar în aceeași memorie sensibilă, ci chiar într-o realitate misterioasă ce ne-ar face apți să intrăm în legătură cu ei.

Acesta să fie oare zăcămîntul psihic din care au izvorît de-a lungul secolelor și mileniilor atîtea relatări despre întîlnirea cu morții și despre dialoguri incredibile? În mai toate evenimentele despre convorbiri cu morții sau despre apariții vom întîlni mai întîi o afirmație și imediat o cortină care blochează brusc accesul nostru la mister. Lucrurile par să fie asemănătoare și în lumea modernă, cu acea mărturisire a unui membru al unui trib, care întrebat dacă ei vorbesc cu morții, a răspuns că asta-i ceva firesc, vorbesc cu morții tot timpul dar despre ce și cum și cînd vorbesc, „nu e bine să știe și albii"!

Cine face legătura?

Unii specialiști, care au studiat fenomenul „vorbirii" cu morții ne dau cîteva elemente de susținere științifică a posibilității. Ar fi vorba despre un flux de comunicare, ca fenomen continuu, ce nu s-ar stinge niciodată prin moartea corpului material. În speță, ar fi vorba despre neocortexul care controlează funcțiile conștiinței și care se pare că nu împărtășește soarta materiei, de vreme ce informații importante sau altele banale sînt transmise, din necunoscut, unor persoane. Dacă atribuim fenomenul faptului că în Univers comunicarea este permanentă, că trăim de fapt într-un circuit de informații neîntrerupt *(infomateria* - Mihai Drăgănescu), atunci ne apropiem de un înțeles al putinței de-a comunica și de a primi informații din spațiu, din „lumea morților".

De regulă aceste informații se primesc prin urechea internă, prin „dispozitivul" mental și nu ca la telefon - cum se mai crede uneori. Sînt citate cazuri din afara oricărei suspiciuni, cînd morți cu doi sau zece ani în urmă au revenit cu „vocile" lor să dea sfaturi foarte necesare unor apropiați aflați în viață. Sfaturi care se adresau unor acțiuni urgente și care nu puteau suporta vreo eroare. Tocmai acestea i-au intrigat mai întîi pe specialiști. Investigațiile efectuate cu mijloace științifice și nu parapsihologice, au condus la confirmarea faptului că sînt posibile comunicările cu morții, dar nu sînt posibile descrierea fenomenului și imaterialitatea sursei de expediere a informației ca și, în fine, dacă într-adevăr după moarte o seamă de elemente suprasensibile, de sorginte imaterială, supraviețuiesc active și reale...

Salvatoarea telepatie

Neexistînd încă un „nume propriu" pentru fenomenul vorbirii cu morții, cercătorii s-au întors, ca la o șansă, la telepatie. Există, este adevărat, o seamă de noțiuni care fixează acest tip de vorbire, dar, repet, cercetătorii nu le-au preferat, fiind vorba de lumea științei și nu de parapsihologi.

S-au desprins cîteva elemente ca demne de reținut (John D. Ralphs). Între ele se numără recepționarea mentală a unui mesaj - ca posibilitate atestabilă, însă pentru aceasta este absolut necesar ca receptorul să aibă o implicare afectivă puternică față de cel dispărut. În această variantă comunicările par să fie mai credibile și sînt mai abundente. Există însă și cazuri de implicare în comunicări a unor terțe persoane - acestea sînt derutante, pentru că se referă, în procesul de comunicare, la lucruri strict de natură practică, cu înțelesul de „noi îți spunem, ca să nu greșești"!

Există și situația cînd un neocortex preia involuntar funcțiile „unei memorii defuncte", fără de voie, inconștient, așadar fără a coopera în vreun fel cu emițătorul. Această din urmă situație atrage atenția asupra „circuitului universal al informației". Altfel spus, trăim într-un Univers bîntuit continuu de informații, iar creierul și anumite funcții cerebrale au uneori capacitatea de a le capta, de a le reține și de a le califica sau identifica sursa. Cînd sursa este un decedat, care pe lîngă comunicare, uneori își transmite în receptorul uman și „fizionomia" dispărută, atunci lucrurile se arată cu adevărat șocante și nu de puține ori se face trimitere grăbită la halucinații și la psihiatrie.

Mai rămîne să dezlegăm misterul interdicției, trasmise de Biblie, de a-i trezi din tăcerea lor pe morți. Asta nu înseamnă că din punct de vedere științific lucrurile au fost rezolvate și nici că în mesajul biblic nu ar sta un alt adevăr, ce trebuie respectat. Fără a ieși din legile fizice ale universului, putem conveni că-i înțelept să ascultăm și de ceea ce s-a acumulat pînă azi de dincolo de aceste legi. Știm prea puțin despre ce se află mai departe de ceea ce știm, ca să nu ne păstrăm mereu vie curiozitatea de a face noi pași spre imaterialitatea fascinantă a lumii noastre.

Amintirile subconștientului

Visul lucid - o enigmă

MIHAELA DOROBANȚU

Incitat de rezultatul primelor două experiențe majore, Marchizul d'Hervey de Saint Denys, orientalistul devenit specialist în înțelegerea și dirijarea viselor (a murit în 1892, la vîrsta de 70 de ani), hotărăște să realizeze o experiență și mai complicată.

Astfel, știind că dacă inspiră peste noapte parfumul femeii pe care o dorea, se visa instantaneu... în brațele ei, Marchizul are ideea de a combina cele două parfumuri - al femeii și cel asociat vacanțelor de la Aubenas. Rezultatul, mai ales pentru vreme aceea a fost uluitor: combinarea celor două parfumuri induce... visul combinat, adică o visează pe iubita lui *în decorul familiar al moșiei de la Aubenas.* Și mai remarcabil însă, cercetătorul realizează că, visînd, își dă seama de tot ce se întîmpla în vis: „Formidabil - avea să spună el *dormind* -, am reușit!" Descoperise ceea ce numim „visul lucid" - starea în care omul devine conștient de propriul său vis.

Cum se poate întîmpla însă acest lucru, de vreme ce se știe că în timpul somnului conștiința „se odihnește"? Oamenii de știință ai vremii au declarat în unanimitate că așa ceva este imposibil, între cunoștințele științifice ale momentului și ipoteza care se prefigura existînd, după cum se afirma, o evidentă contradicție. A trebuit să treacă aproape un secol pentru ca problema să fie reconsiderată, pentru ca știința să „uite", măcar pentru o clipă de propriile sale certitudini și să analizeze o situație care este categoric una paradoxală.

Ideea îi aparține de data aceasta unui american, Stephen Laberge, psiholog și cercetător la Universitatea Stanford. Ceea ce a reușit Laberge este punerea la punct a unui veritabil mecanism de comunicare între două lumi: cea reală și cea onirică.

Cum se poate însă realiza acest lucru? Laberge a recurs la testarea electroencefalografică a stării de somn a subiectului. În același timp, conform unui protocol stabilit între cercetător și subiect, acesta din urmă își mișcă ochii în momentul în care atinge prima oară un stadiu de luciditate (lucru posibil, deoarece mușchii ochilor nu sînt inhibați în timpul somnului și pot efectiv să fie mișcați voluntar, chiar dacă creierul se presupune a fi în stare de somn). Cu toate acestea, cercetările sînt încă, se poate spune, în faza incipientă. Progresul tehnic cel mai interesant este înlocuirea autosugestiei practicată pe parcursul procesului de adormire (sihgura disponibilă de altfel în prezent), cu un procedeu de emitere a unor scurte flash-uri în timpul somnului paradoxal, ceea ce determină trezirea conștiinței.

În felul acesta, cel ce visează poate, cu ajutorul unor ochelari speciali, să pătrundă în propriul său vis și să-i modifice cursul...

Contactul cu o instanță extraterestră

DAN D. FARCAȘ

Un contactat mai puțin cunoscut decît cei amintiți în episoadele precedente a fost *Richard Miller.* În 1954 el a intrat, zice-se în legătură, aparent întîmplător, prin radio cu o instanță extraterestră care-i cere să meargă într-un loc izolat în apropierea orașului *Ann Arbor* (Michigan). După o așteptare de un sfert de oră vede coborînd din cer și aterizînd nu departe de el un obiect discoidal. Mai tîrziu va afla că numele OZN-ului era *Phoenix.* În partea de jos a vehiculului se deschide o trapă, din care coboară o scăriță. În deschizătură Miller vede un tînăr îmbrăcat într-o salopetă maro care îl invită cu gesturi prietenoase să urce. Ajunge astfel să viziteze nava. În camera de comandă întîlnește comandantul, numit *Soltec,* care îi explică într-o englezească perfectă, că ei sînt veniți din planeta *Centurus* aflată în sistemul Alfa Centauri. Planeta lor ține de o „Confederație Universală" de peste 680 planete care și-au cîștigat dreptul la a fi membre datorită progreselor făcute pe calea evoluției.

I se mai spune că pentru a deveni membră a acestei confederații, civilizația pămîntească trebuie să urce pe o treaptă mai înaltă a valorilor spirituale: „Cînd iubirea de aproapele vostru vă va caracteriza pe toți, atunci Fiii Luminii își vor face apariția și Regatul Dumnezeului vostru se va înstăpîni pe Pămînt." Miller va înțelege că extratereștrii folosesc numele de „Fiii Luminii" pentru entitățile care în Biblie sînt numite Îngeri. Soltec mai adaugă că, spre deosebire de ceea ce se crede, extratereștri au contactat în ultimul timp atît guverne cît și savanți de vîrf, dar aceștia au respins cu dispreț mîna întinsă, deoarece ei nu doresc să renunțe la puterea lor în perspectiva Noii Ere *(New Age)* care va veni. Ei s-au înțeles să instituie o politică de dezinformare, motiv pentru care extratereștrii s-au hotărît să contacteze oameni obișnuiți, în speranța că treptat numărul celor ce înțeleg va crește și populația va ajunge să impună schimbarea conducătorilor politici. Soltec i-a mai spus lui Miller despre faptul că în vechime locuitorii Atlantidei și cei ai Lemuriei, mînați de lăcomie, au purtat un război termonuclear ucigător. Acum există pericolul ca istoria să se repete. „Oare nu-și dau seama oamenii că distrugerea materiei este opusă voinței Creatorului materiei?".

Contactele lui Miller cu extratereștri au durat timp de peste douăzeci de ani, comunicările primite fiind atent înregistrate într-o bibliotecă de scrieri și benzi magnetice.

Un alt contact: *Frank Stranges* avea (ca și Daniel Fry) o bună pregătire universitară. El a fost adesea întrebat ce anume i-a trebuit să se încurce în această poveste. După declarațiile sale, publicate în trei cărți, începînd din 1956 el a avut mai multe întîlniri cu ființe extraterestre. De pildă într-o bună zi, fiind cu treabă în clădirea Pentagonului din Washington, Stranges s-a întîlnit cu un individ numit *Val Thor* care era venit din... Venus. Deși înfățișarea sa era perfect umană, avea mîini moi, ca și cînd n-ar fi fost din carne și oase, iar degetele sale erau netede, fără amprente. Deși s-au întîlnit pentru prima dată, extraterestrul îi știa numele. Spunea că se află aici pentru niște probleme ale armatei privind îmbrăcămintea. Purta o salopetă care nu se închidea pe piept cu un fermoar ci era suficient să pună alături cele două laturi și să treacă palma peste piept pentru ca laturile să se lipească printr-o sudură invizibilă, grație unei forțe misterioase.

Stranges va afla că Val Thorn era un soi de misionar interplanetar în slujba „Domnului". Val și tovarășii săi afirmau că omul s-a depărtat prea mult de Dumnezeu și avea nevoie de ajutor pentru a fi adus înapoi pe drumul cel drept. După spusele lui Stranges, straniul vizitator i-ar fi făcut o aluzie din care se putea înțelege că ar putea fi aceeași persoană cu Isus Hristos...

(Va urma)

OZN-uri de pe celălalt tărîm

Spectator la granița realității

Mesajul n-a mai ajuns la destinatar

PAUL IOAN

„M-am trezit în mijlocul nopții și m-am dus în sufragerie, apoi am început să scriu acea scrisoare blestemată... Nici acum nu-mi pot explica de ce am așternut acele rînduri către tatăl meu, implorîndu-l să nu mai ignore medicamentele și să se îngrijească așa cum i-a spus medicul... Dimineață n-am mai pus plicul la cutie, iar spre prînz am aflat că tata murise de cîteva ore..." Astfel s-a confesat Simone Gerwitz psihiatrului Jerom L. van Lenk, despre a cărui carte („Pașaport spre nicăieri") am amintit în articolul precedent. A avut pacienta o premoniție sau doar o simplă presimțire? Cert este că în timp ce-și materializa gîndurile, temătoare pentru sănătatea părintelui, la sute de kilometri distanță acesta își trăia ultimele clipe ale vieții.

Coincidență? D-na Gerwitz avusese un somn agitat, dar nu-și mai aducea aminte dacă fusese victima unui coșmar. Pe de altă parte, tatăl său, la cei șaptezeci și patru de ani ai săi, era încă un om în putere și nu dădea semne de agravare a bolii de inimă de care suferea. Cei doi vorbeau săptămînal la telefon. De ce tocmai în acea noapte de 4 august 1994 a simțit nevoia să-i scrie, fapt pe care nu-l mai făcuse pînă atunci? Dr. van Lenk a pus acest fenomen pe seama unei comunicări telepatice involuntare. Simțindu-și sfîrșitul aproape, tatăl dorise să aibă fiica la căpătîi, dar fusese incapabil să-i telefoneze. Iar acest mesaj fusese receptat de fiică, chiar dacă ea dormea la acea oră... Sau poate tocmai de aceea. Transmiterea gîndurilor despre un eveniment sumbru s-a produs, în consecință, pe căi oculte. Numai că d-na Gerwitz a devenit de atunci obsedată de gînduri negre. Dacă orice presimțire tragică i se va confirma, fără ca ea să poate interveni în vreun fel?

Dr. Jerome van Lenk și-a dat seama că pacienta sa nu are capacități parapsihologice, deși fusese protagonista unui astfel de fenomen. Ea n-ar fi putut comunica la distanță, dacă și-ar fi propus, anumite gînduri reprezentînd simple informații sau anumite comenzi. Dar strînsa legătură afectivă cu tatăl ei a făcut posibilă telepatia într-un moment de criză. Concluzia specialistului e că oricine, în împrejurări speciale, cînd spaima devorează psihicul, poate avea temporar puteri neobișnuite de a întrevedea viitorul apropiat și de a stabili o linie ocultă de comunicare cu persoane apropiate. Sînt clipele cînd „porțile" dintre etajele eului, inconștientul, preconștientul și conștientul se deschid, lăsînd loc de manifestare inexplicabilului.

Anatomia secundei

ŞCOALA ORIZONTALĂ

ALEXANDRU MIRONOV

Am mai scris, cu cîtva timp în urmă, în paginile revistei „Magazin", despre Fundaţia SocRaTeE. Dacă mă simt obligat să reiau subiectul, este din pricina generozităţii acestei idei.

Fundaţia SocRaTeE (acronim de la Societatea de Radio şi Televiziune pentru Educaţia la distanţă) este o *instituţie orizontală* - o descriu din nou în cîteva cuvinte, pentru cititorii revistei, mai ales pentru că ştiu că „Magazin" este citită şi în mediul rural şi vreau să atrag atenţia *intelectualilor satului* asupra ideilor de democratizare a învăţării, educaţiei, culturii.

Concret, este vorba despre un mecanism care incită, convinge specialişti ai Radioului şi Televiziunii să creeze documentare de educaţie pentru audiovizual. Radio-lecţii („Politeţea, a 10-a artă", „Tînărul fermier", „Convorbiri despre ecologie", „Bursa de valori", „Istoria României prin Radio" etc.) sau tele-lecţii („În drum spre Marte", „Istoria civilizaţiei", „Muzeele României", „Bionica", „Ora de muzică" etc.) sînt realizate astfel şi oferite prin *Fundaţia SocRaTeE*, gratuit, tuturor posturilor de radio (peste 200), TV (peste 100) şi TV cablu (peste 1000!) existente în ţară.

Postul radio-TV-cablu care acceptă oferta se obligă să deschidă *ora de educaţie prin audiovizual*. Cu un generic al emisiunii pe care fiecare post este liber să şi-l aleagă, cu un „radio/tele-profesor" local, cu noutăţi diverse din oraşul şi judeţul unde postul funcţionează (dar şi din ţară şi din lume), prezentînd elevi, studenţi, profesori, ingineri performanţi, activităţi deosebite - *ora de educaţie* şi-a aflat în audiovizual un partener de nădejde (spun: şi-a găsit, pentru că în 60 asemenea posturi radio-TV-cablu, Fundaţia SocRaTeE şi-a găsit deja loc! În plus se creează interactivitate prin legătura acestor posturi cu şcolile din jur; exemplu: emisiunea de educaţie muzicală este anunţată profesorilor de specialitate ai şcolilor din jur; aceştia capacitează elevii şcolii la acest club sui generis de iubitori ai muzicii; ascultînd, privind emisiunea, radio-teleelevii vor răspunde la tema pentru acasă (existentă la sfîrşitul emisiunii) iar cei mai buni vor fi premiaţi, fie de sponsori locali fie chiar de către Fundaţia SocRaTeE, prin participarea la o *călătorie a radio-tele-premianţilor;* în plus se poate întemeia efectiv o asociaţie de amatori de artă, muzică, cultură - cu toate beneficiile care decurg din această formă de organizare socială (care, din păcate, se întîlneşte încă destul de rar la noi).

În cadrul Fundaţiei SocRaTeE (sediul în Bucureşti, intr. Victor Eftimiu, nr. 204, sector 1, tel. 01/311.09.60, 01/312.44.15) funcţionează şi o clasă de informatică care a fost oferită de către societatea GELSOR S.A. Pentru a o pune în funcţiune, noi am apelat tot la serviciile unei... şcoli orizontale.

Am găsit-o, se numeşte *International Computer School (I.C.S.)* şi sîntem foarte mulţumiţi de serviciile intelectuale pe care le oferă; o descriu, în ideea că şi alte asemenea „şcoli" se vor prezenta revistei noastre. Deci: *ICS* este o firmă suedezo-română, unde profesori selectaţi predau informatica, ştiinţele economice, management-ul, limbile străine, în „clase" de cîte 10-12-14 elevi, care se pot constitui oriunde, în orice spaţiu, pe lîngă orice instituţie şi societate comercială - imaginaţi-vă în viitor, un fel de păienjeniş de microşcoli care apar ca ciupercile, se mută şi se adaptează la orice condiţii, induc informare şi instruire. ICS are cam 15000 de elevi (!) anual, funcţionează în Adjud, Braşov, Bucureşti, Buzău, Constanţa, Craiova, Focşani, Galaţi, Năvodari, Oneşti, Piteşti, Tîrgovişte, Timişoara, Tîrgu Mureş, foloseşte PC-uri de ultimă oră, cu sofware (programe) de educaţie de mîna întîi şi are convenţie încheiată cu Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale (deci oferă diplomă de absolvire). Dau exemplu de cîteva dintre cursurile pe care le oferă: operatori calculator, contabilitate informatizată, operare INTERNET, tehnoredactare, bază de date, management strategie, PC pentru manageri dar, repet, orice idee de curs este îmbrăţişată imediat de organizatori dacă există cerere (un exemplu: un pasionat de afacerile Bursei de Valori s-a oferit, ca lector, pentru un curs de învăţare a mecanismelor RASDAQ-ului; cursul va începe la sfîrşitul lui martie).

Sîntem interesaţi să aflăm dacă acest gen de *şcoală orizontală* trezeşte interes cititorilor, de aceea vă rugăm să ne scrieţi, fie pe adresa redacţiei, fie pe cea a Fundaţiei SocRaTeE (vezi mai sus) fie direct la *International Computer School* (Bucureşti, bd., Pache Protopopescu 51, tel 01/252.29.22, 252.34.27 sau bd. Splaiul Unirii 2K, tel. 01/311.04.16 sau bd. W. Măracineanu 1-3 tel. 01/312.55.08).

La urma urmei a venit vremea să scoatem clasa dintre cei patru pereţi ai milenarei şcoli...

PARADOX

ARGUMENTELE bunului simţ

MARIAN GRIGORE

Recent, doi cercetători - un american şi un canadian - au încercat să verifice dacă, într-adevăr, înmulţirea sexuată reprezintă, în sine, un avantaj faţă de aceea asexuată. Pentru aceasta ei au apelat la o specie care cunoaşte ambele moduri de înmulţire: banala drojdie de bere. Ei au ales pentru experienţă o specie de drojdie care se înmulţeşte prin „înmugurire", deci asexuat, şi o alta care prezintă o înmulţire sexuată. Ambele au fost cultivate într-un mediu nutritiv pe bază de glucoză - „fel de mîncare" extrem de apreciat de drojdia de bere - şi, separat, într-un mediu pe bază de galactoză (un zaharid mai greu digerabil de aceste organisme). Or, dacă ambele specii au reuşit să se adapteze la hrana bazată pe galactoză, totuşi drojdia din specia sexuată s-a dezvoltat mult mai rapid decît aceea asexuată, depăşind chiar viteza de creştere pe care organismele asexuate o reuşeau în mediul favorabil bazat pe glucoză. O experienţă simplă, deci, dar care a demonstrat totuşi convingător că reproducerea sexuată (în care variabilitatea indivizilor este favorizată în mod direct de permanentul schimb de gene între cele două sexe) prezintă nu doar avantajul accelerării perioadei de adaptare la un mediu nou, dar şi pe acela de a elimina, într-o manieră mai eficace, mutaţiile defavorabile intervenite în procesul de înmulţire. Avantaje pierdute în cazul înmulţirii unor organisme sexuate prin metoda artificială, nesexuată, a clonării.

În fine, pentru cei care, în ciuda acestui argument, mai rămîn totuşi ataşaţi ideii că, prin clonare, am avea totuşi posibilitatea certă a ameliorării performanţelor intelectuale ale unor întregi colectivităţi umane (spre exemplu multiplicînd pe bandă rulantă ADN-ul deţinătorilor Premiilor Nobel) lucrările unei echipe de la Departamentul de statistică al Universităţii Carnegie-Mellon din Pittsburgh (SUA) vin să ne mai tempereze entuziasmul. Analiza statistică a rezultatelor a 212 studii diferite, care au urmărit, în total, evoluţia a peste 50000 de perechi de gemeni, a condus la concluzia că 20 la sută din Indicele de Inteligenţă (QI) depinde de condiţiile de viaţă intrauterină, reducînd astfel la numai 50 la sută partea atribuită factorului genetic. Restul de 30 de procente rămase erau, şi pînă la realizarea acestei analize statistice, atribuite factorilor de ordin sociocultural, care intervin în procesul de învăţare şi formare a personalităţii umane. Aşadar, statistic vorbind (şi doar astfel putem judeca lucrurile dacă am lua în considerare posibilitatea transformării clonării într-un procedeu „de uz curent", utilizat în proporţie de masă), „clona" lui Einstein, de exemplu, nu ar moşteni decît 50 la sută din QI-ul genialului său genitor. Ceea ce, să recunoaştem, nu ar reprezenta nici măcar QI-ul unui individ mediocru. Restul ar depinde de alţi factori decît cei de ordin genetic. Şi atunci ar mai merita să riscăm înfruntarea tuturor celorlalte pericole pe care le presupune clonarea fiinţei umane?

Sînt, toate acestea, argumente de bun-simţ care pledează împotriva clonării, argumente mult mai uşor de acceptat decît simpla obligaţie de a te supune la prevederile legii. Ceea ce nu înseamnă că adoptarea legii împotriva clonării umane nu era urgentă şi necesară. Dimpotrivă.

Lumi culturale

Folclor

Povestea unui SIMBOL românesc...

Din mulţimea scrisorilor ce poposesc zilnic pe mesele noastre de lucru, o corespondenţă voluminoasă, primită prin fax de la Conservatorul din Toulouse, Franţa, ne-a decis să-i dedicăm rubrica de faţă. Semnată de Lucian Caraman, ampla epistolă descrie într-un stil alert, în cîteva pagini, istoria unui deceniu de existenţă a uneia dintre cele mai originale formaţii corale româneşti, grupul vocal „Simbol", care a dobîndit o binemeritată notorietate artistică atît în ţară, cît şi pe plan european, îndeosebi în Franţa.

...Totul a început într-o dimineaţă geroasă, care era chiar prima zi de Crăciun a anului 1987, cînd ideea alcătuirii unui grup vocal, *a capella,* cu „geometrie variabilă" (adică între 4 şi 30 de persoane), în funcţie de repertoriu, a prins viaţă prin entuziasmul, generozitatea, pasiunea şi dragostea pentru artă pe care numai tinereţea le poate oferi din belşug. Participanţii la această „aventură" artistică erau cîţiva membri ai Corului Universităţii din Bucureşti iar primul lor concert - cuprinzînd, printre altele, şi „Joy To The World" de Haendel şi „Vezosette nymphe et belle„ de Gastoldi - a fost susţinut în faţa pacienţilor Sanatoriului din Slănic Moldova. Repertoriul grupului includea madrigale, colinde, piese de jazz, negro spirituals şi mai ales multe piese din folclorul românesc. În anul următor susţine numeroase concerte, fiind prezentat iniţial sub numele „Joy", nume inspirat de titlul lucrării lui Haendel. Grupul îşi însuşeşte în ianuarie 1989 numele sub care este cunoscut în prezent, „Simbol", sugerat de titlul unei partituri primite de grup de la compozitorul clujean Tudor Jarda, cel care, astfel, a devenit, într-un anume sens, „naşul" tinerei formaţiuni corale. Atenţia cu totul deosebită pe care grupul „Simbol" a acordat-o interpretării nestematelor folclorului nostru conferă grupului un loc aparte printre formaţiile de gen.

Evenimentele cunoscute, petrecute după 1989, au constituit o grea lovitură pentru activitatea grupului, dat fiind că o parte importantă din membrii de bază s-a risipit în cele patru zări ale lumii, stabilindu-se în Franţa, Olanda, Canada, SUA... Dar, după cum ne încredinţează Lucian Caraman, depărtările nu i-au împiedicat să se reunească pentru a participa la un concurs internaţional vocal desfăşurat în 1993, la St. Leger sous Beauvray, unde au obţinut o valoroasă distincţie pentru interpretarea folclorului românesc! Dar să-l lăsăm pe Lucian să povestească... „Cel mai frumos dar de aniversarea unui deceniu de existenţă l-am primit sub forma unei renaşteri a grupului SIMBOL: în dimineaţa de Crăciun a lui 1997, cînd am cîntat în 6 (trei fete şi trei băieţi) un concert de prelucrări corale de Kiriak, Chirescu, Brediceanu, Cucu, Popovici şi alţii. Totul s-a petrecut în mare iuţeală. Un adevărat miracol... Duminică dimineaţa ne-am întîlnit la biserica ortodoxă Sf. Nicolae din Toulouse, luni seara i-am convocat pe cei şase pentru două repetiţii, marţi seara şi miercuri dimineaţa alte două repetiţii, iar joi dimineaţa am cîntat la sfîrşitul liturghiei.

RIEN
N'EST PLUS
JEUNE
QU'UNE
VIEILLE CHANSON

De atunci repetăm regulat, cel puţin o dată pe săptămînă.

Iată cum, după zece ani, ne regăsim practic în acelaşi mediu studenţesc în care cei ce urmează (majoritatea) studii ştiinţifice sînt atraşi irezistibil de această bucurie de a cînta împreună muzică românească... Meseriile membrilor grupului sînt foarte diverse: ingineri (13), filologi (10), informaticieni (3), matematicieni (2), jurişti, medici şi muzicieni (cîte 1), toţi reuniţi prin pasiunea şi plăcerea de a cînta"...

Dar cine este Lucian Caraman? Iată-i, succint prezentată, propria-i „poveste a vieţii": născut la Bucureşti, în 1956. Licenţiat în matematică al Facultăţii de specialitate din cadrul Universităţii din Bucureşti. Atestat ca programator micro de către Institutul Central de Informatică Bucureşti (I.C.I.), Absolvent al Şcolii de Artă Bucureşti (secţia jazz), Absolvent al Conservatorului Naţional al Regiunii Toulouse. Profesor de matematică la diferite licee bucureştene. Cercetător ştiinţific în informatică şi matematici. Profesor de muzică şi cor la Colegiul Saint-Jude-Saint-Sernin din Toulouse... Şi nu în ultimul rînd, membru fondator şi dirijorul grupului „SIMBOL", pe care l-a înfiinţat şi îl conduce şi în prezent! Speranţa lui, mai mult chiar, dorinţa lui este ca şi alţi pasionaţi de muzica *a capella* să îl contacteze după ce vor citi aceste rînduri pentru a cînta împreună un repertoriu bazat pe folclor românesc şi pe... jazz!

În încheiere, ce-ar mai fi de spus?... Poate doar că nu trebuie să credem că totul a mers bine, fără obstacole, de la bun început şi pînă azi... Şi în Franţa, ca şi în România, ca şi oriunde în lume, neînţelegerea, invidia, mediocritatea, pur şi simplu prostia agresivă, demolatoare a „unora" au încercat să sugrume vocile tinerilor cîntăreţi... Din fericire, fără să izbutească! „Permanenta căutare a perfecţiunii, atunci cînd cîntăm împreună - scrie Lucian -, ne face mai BUNI, indiferent de valorile la modă care bîntuie lumea. Şi, de altminteri, sînt convins că faptul cel mai important este că am reuşit să-i învăţăm pe francezi să cînte folclor românesc, ÎN ROMÂNEŞTE, într-o mare catedrală! Eu văd în asta un SIMBOL!..."

Este, aceasta, una din cele mai frumoase izbînzi la care poate aspira spiritul unor artişti adevăraţi: prin artă, spre cunoaştere, spre valoare, spre omenie !...

Rubrică realizată de **ADRIAN HOAJĂ**

Reflecţii psihologice

MEREU... VICTIME

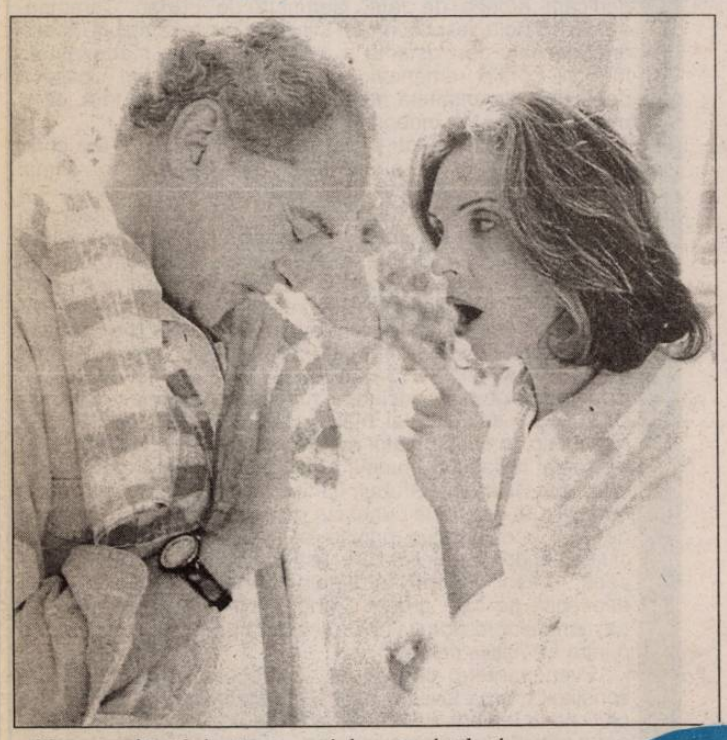

Nu rareori întîlnim în anturajul nostru bărbaţi sau femei pe care îi caracterizăm drept „personalităţi dificile". Mereu au o atitudine negativă faţă de tot ce-i înconjoară, în acelaşi timp însă jucînd rolul de victime eterne. Dar să fie singurii responsabili de situaţiile penibile care îi fac să sufere? Dr. François Lelord, psiholog şi psihiatru, autor al unor studii extrem de laborioase, conturează cîteva posibile răspunsuri. Se întîmplă aşa, pentru că în copilărie şi adolescenţă persoanele respective nu au ştiut să se afirme, iar în faţa agresiunii grupului de colegi sau prieteni au devenit „victime".

S-a constatat adesea că cei în cauză au o imagine proastă despre propria persoană şi adoptă statutul de „victimă" sperînd ca astfel ceilalţi să nu intuiască faţa lor reală. Un copil care nu este iubit în mod egal de ambii părinţi se va ataşa mai mult de cel mai agresiv, de cel care îl bate.

Adult fiind, va păstra tendinţa de a se alia cu cei care se poartă rău cu el. Exemplul frecvent este cel al femeilor care au avut parte de un tată brutal şi se căsătoresc cu un bărbat, de asemenea, brutal. În acest caz, spun psihologii, femeia a căpătat deprinderea de a se ataşa de bărbaţi a căror personalitate comportă înclinaţii violente. Poţi deveni victimă atunci cînd niciodată nu ai învăţat să te aperi de ceilalţi. Cum însă subiectul este amplu, alte detalii săptămîna viitoare.

Pagină realizată de **ECATERINA BĂTRÂNEANU**

Gastronomice

Vă sugerăm două variante de ruladă, dv. urmînd să o alegeţi pe cea preferată de cei ce urmează să o savureze.

Pentru ***RULADA CU FRIŞCĂ*** sînt necesare: 6 ouă, 6 linguri de zahăr pudră, o lingură cu vîrf cu făină, 3 linguriţe cacao, 350 g frişcă, unt pentru uns forma şi făină pentru tapetat. Se freacă gălbenuşurile cu zahărul pînă se obţine o cremă, se adaugă făina şi cacao, apoi albuşurile bătute spumă. Compoziţia se toarnă într-o tavă dreptunghiulară unsă cu unt şi presărată cu făină. Se coace la foc potrivit. Cînd s-a rumenit frumos, se răstoarnă pe un şervet udat şi bine stors, se acoperă şi se lasă să se răcească complet. Se aşază frişca în strat uniform şi apoi se rulează cu ajutorul şervetului. Se aşază pe un platou şi se decorează cu frişcă.

La blatul pentru ***RULADĂ CU DULCEAŢĂ,*** se pun 5 linguri cu făină (în loc de una şi 3 linguriţe de cacao, ca în cazul ruladei cu frişcă), vanilie sau coajă de lămîie. Modul de pregătire este identic cu cel descris mai sus. În loc de frişcă, la această ruladă se foloseşte un strat subţire de gem fin.

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Mă numesc E.P., am 49 de ani şi locuiesc în Bucureşti. Din păcate de mai mult timp sufăr de dureri lombare, chisturi ovariene şi neurastenie. În mod firesc am apelat la medic, dar efectul tratamentelor nu s-a făcut simţit. În aceste condiţii am recurs la tratamentul bioenergetic efectuat de doamna Vasilica Ciupea. Am urmat o serie de 10 şedinţe, la sfîrşitul lunii ianuarie şi începutul lunii februarie. Încă după primele şedinţe oboseala de care mă plîngeam şi starea psihică proastă au dispărut. Am toată încrederea în bioenergie şi sînt convinsă că şi celelalte afecţiuni vor cunoaşte vindecarea în urma tratamentului"...

*

Redacţia revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

TALONUL NR. 9

Numele şi prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 31 martie 1998 ●

Programări la telefon: 6862046

Mai frumoase ca oricînd!

Mai ales acum cînd se apropie primăvara este firesc să vă ocupaţi mai mult de frumuseţea şi sănătatea dv. Vă poate fi utilă firma „Avram Exim" ce vă oferă o paletă largă de produse cosmetice, testate calitativ şi avizate de Ministerul Sănătăţii. Este vorba despre:

◆ ***LOŢIUNE CAPILARĂ TONICĂ,*** ce conţine extract de ardei şi mesteacăn. Componentele au capacitatea de a activa circulaţia capilară.

◆ Un produs mai special este ***CREMA ÎMPOTRIVA SCABIEI.*** Substanţa activă din cremă permite vindecarea printr-o singură utilizare.

◆ Şi tot la fel de eficace este în situaţii extreme ***CREMA-BALSAM ÎMPOTRIVA PEDICULOZEI.*** (Dacă copilaşul dv. „s-a căptuşit" de la grădiniţă sau de la şcoală cu păduchi, printr-o singură utilizare a acestui balsam rezolvaţi delicata problemă).

BON DE COMANDĂ
DE TRIMIS LA AVRAM EXIM SRL CP 73, OP 82, BUCUREŞTI
✆ 01/6841952 sau 3214698

Doresc să cumpăr:

___ buc. Cremă STOP ACNEEA la preţul de 30.000 lei
___ buc. Loţiune STOP ACNEEA la preţul de 30.000 lei
___ buc. Cremă MASCĂ FILMOGENĂ STOP ACNEEA la preţul de 30.000 lei
___ buc. Cremă ANTICLAVUS la preţul de 30.000 lei
___ buc. Cremă CASTELLANI la preţul de 30.000 lei
___ buc. Loţiune LELIA ANTIPISTRUI la preţul de 30.000 lei
___ buc. Cremă LILY la preţul de 30.000 lei
___ buc. Loţiune CREOLA la preţul de 35.000 lei
___ buc. Cremă SECRETUL NOPŢII la preţul de 30.000 lei
___ buc. Cremă TAINA TINEREŢII la preţul de 30.000 lei
___ buc. Loţiune VERRUCA PLANTARIS la preţul de 30.000 lei
___ buc. Cremă ADELA la preţul de 30.000 lei
___ STIMULENT SEXUAL la preţul de 35.000 lei
___ UNGHII FALSE la preţul de 15.000 lei
___ Loţiune capilară tonică, la preţul de 25.000 lei
___ SCABEX. Cremă împotriva scabiei, la preţul de 25.000 lei
___ PEDEX, balsam-cremă, la preţul de 25.000 lei
___ Şampon cu colagen pentru copii, la preţul de 20.000 lei
___ Cremă împotriva eritemului, la preţul de 20.000 lei
___ Pastă de curăţat mîinile, la preţul de 25.000 lei

Suma corespunzătoare + taxele poştale şi de ambalare se plătesc la primirea coletului

Nume: _____ Prenume: _____
Strada: _____ Nr. ____ Bl. ____ Sc. ____ Ap. ____
Localitate: _____ Judeţ: _____ O.P. _____ Cod: _____
Telefon: _____

◆ În seria produselor pentru copii se înscriu şi ***ŞAMPONUL CU COLAGEN ŞI CREMA ÎMPOTRIVA ERITEMULUI FESIER.***

◆ În seria produselor speciale este inclusă ***PASTA PENTRU CURĂŢAT MÎINILE.*** Este vorba de curăţiri grele, iar această pastă îndepărtează uşor şi complet grăsimile industriale, vaseline, „mîzga de motor" etc. Dar iată seria completă a produselor cosmetice oferite de firma **„Avram Exim SRL":**

◆ **Loţiunea *STOP ACNEEA*** (împotriva coşurilor şi a punctelor negre) are un puternic efect antiseboreic, dezinfectant şi cicatrizant, conţinînd substanţe de reglare a PH-ului ce asigură vindecarea acneei (coşurilor).

◆ **Crema *STOP ACNEEA*** (împotriva coşurilor şi a punctelor negre) pare a fi o cremă magică ce penetrează profund pielea dv. înlăturînd acneea şi punctele negre.

◆ ***MASCA FILMOGENĂ STOP ACNEEA*** (împotriva coşurilor) conţine extracte de plante care ajută la vindecarea acneei şi la dispariţia punctelor negre. După cîteva zile de tratament veţi vedea că pielea dv. rămîne curată, mătăsoasă, fără asperităţi ce vă ştirbesc personalitatea. Acum, datorită produselor STOP ACNEEA, veţi putea fi din nou admirat(ă).

◆ ***SECRETUL NOPŢII*** - Cremă împotriva cearcănelor. Are acţiune emolientă, hidratantă, revitalizantă, conţinînd principii active de combatere a umflăturilor, a pungilor de sub ochi şi înălbeşte porţiunea vineţie din jurul ochilor. Obrazul capătă un aspect proaspăt, sănătos şi tineresc.

◆ ***TAINA TINEREŢII*** - Cremă antirid. Conţine principii de revitalizare celulară cu rol de protecţie a obrajilor, menţine pielea suplă şi fragedă, prevenind apariţia ridurilor şi le estompează pe cele existente. Se utilizează pentru orice fel de ten şi asigură un echilibru fiziologic spontan, îndepărtînd efectele îmbătrînirii.

◆ **Crema *LILY*** (pentru îngrijirea unghiilor). Prin aplicarea acestei creme se combat fragilitatea şi friabilitatea (ruperea) unghiilor, precum şi desprinderea dureroasă a pielii din jurul lor. Folosind cu încredere acest produs, unghiile cresc, îşi păstrează elasticitatea şi culoarea roz, sidefie, sănătoasă, imprimînd mîinii un aspect elegant şi plăcut.

◆ ***VERRUCA PLANTARIS*** - Loţiune pentru îndepărtarea negilor. Conţine extrase din plante şi principii active datorită cărora, prin aplicare repetată - doar pe porţiunea cu negi -, aceştia se usucă şi dispar.

◆ ***ADELA*** - Cremă de înălbire a pielii mîinilor avînd şi acţiune hidratantă. Prin aplicarea unui strat subţire de cremă, pielea mîinilor capătă elasticitate, se întinde, iar mîna va avea aspect tineresc de un alb sidefiu.

◆ ***UNGHII FALSE*** - Dacă tot ţineţi la frumuseţea mîinilor dv., puteţi adopta şi ideea unghiilor false. În orice moment al zilei mîinile dv. vor putea fi admirate.

◆ **Crema *ANTICLAVUS*** (împotriva bătăturilor, a crustelor de pe călcîie, coate sau genunchi). *ANTICLAVUS* are un efect rapid de îndepărtare a crustelor şi bătăturilor, aceste zone rămînînd netede şi catifelate. Senzaţia de confort datorată acestei creme este persistentă.

◆ **Crema *CASTELLANI*** (contra transpiraţiei picioarelor). Prin aplicarea unui strat subţire din această cremă, transpiraţia şi mirosul neplăcut dispar. Formula cea mai sigură împotriva transpiraţiei şi a mirosului neplăcut al picioarelor este crema *CASTELLANI.*

◆ **Loţiunea *LELIA ANTI - PISTRUI.*** Prin aplicarea acestei soluţii, pistruii şi petele de pe întreg corpul dispar cu siguranţă. Efectul este rapid. Încercaţi şi nu veţi regreta!

◆ **Loţiunea *CREOLA*** (pentru bronzarea artificială). Prin aplicarea acestei creme obţineţi o piele frumoasă, sănătoasă, de culoare arămie, care se menţine mult timp. Folosind Crema CREOLA, pielea capătă un aspect de bronz natural, aducînd un plus de sănătate şi frumuseţe.

◆ ***STIMULENT SEXUAL*** Produs natural pe bază de plante şi produse apicole, combate impotenţa şi frigiditatea, garantează creşterea duratei de erecţie cît şi durata şi calitatea actului sexual, ambii parteneri avînd satisfacţii nebănuite.

Pentru a primi produsele descrise, trebuie să le comandaţi firmei, pe baza bonului alăturat. Şi cum stocurile sînt limitate, cu cît vă veţi decide mai repede, cu atît veţi fi sigură că dorinţa dv. va fi îndeplinită cu promptitudine. Şi încă un argument tentant: cumpărătorii fideli ai firmei, care comandă trei produse, vor avea surpriza de a descoperi în pachetul solicitat şi un „cadou-surpriză".

Alte false mituri ale cărnii

ARCADIE PERCEK

Cum în articolul trecut v-am prezentat doar unul din cele şapte mituri ale cărnii, în acesta de faţă, vă supunem atenţiei şi pe celelalte şase.

1) Carnea conferă organismului forţă şi energie.

Din punct de vedere caloric, carnea nu este nici pe departe alimentul cel mai reprezentativ. Cîteva cifre comparative vor ilustra această afirmaţie. Astfel, după cum poate ştiţi, 100 g carne de vacă ne furnizează în jur de 150 calorii. Aceeaşi valoare în cazul pîinii este de 250, a zahărului cristalizat 400, a brînzei de tip Schweitzer 430, iar a untdelemnului 890. Aşadar, forţa şi energia nu sînt nici pe departe apanajul cărnii. Pentru că alimentaţia în general, şi cea carnată în particular, sînt grevate de un anume subiectivism, nu întîmplător unii acuză o stare de oboseală, de epuizare fizică şi indispoziţie în lipsa cărnii, în timp ce alţii, dimpotrivă, acuză exact aceleaşi senzaţii, în prezenţa ei. Majoritatea dintre noi cunoaştem, şi asta din proprie experienţă, starea de somnolenţă moleşitoare, uneori de-a dreptul paralizantă, după un prînz predominant carnat, ca şi starea de vioiciune fizică şi intelectuală, după un prînz în care accentul s-a pus pe produse lactate, zarzavaturi şi fructe.

2) Carnea hrăneşte fără să îngraşe.

Dacă ar fi, într-adevăr, aşa, ar însemna ca toţi marii consumatori de produse carnate să fie slabi. Or, se pare, că lucrurile stau exact invers. Doi cercetători americani, J. Wright şi C. Evans, efectuînd studii pe această temă pe subiecţi lucrînd în industria cărnii, care prin forţa împrejurărilor consumau produse carnate în exces, au constatat printre aceştia un indice supraponderal crescut faţă de lotul martor, alcătuit din subiecţi care consumau carne doar o dată sau de două ori pe săptămînă.

3) Carnea sporeşte virilitatea şi fortifică organismul.

Falsitatea acestui mit ne este atestată chiar de vechea literatură erotică a Indiei. Psihologii, la rîndul lor, semnalează într-adevăr bufeuri de impulsie sexuală la consumul de carne, realitate care nu are însă nimic de-a face cu autenticele impulsuri erotice. Pe de altă parte, psihanaliştii ne vorbesc despre o anumită legătură misterioasă între apetitul sexual şi cel alimentar. Dacă, într-adevăr, există o asemenea legătură, ea ţine de un anume primitivism, care vizează prelungirea satisfacţiilor digestive cu cele sexuale, ceea ce - s-o recunoaştem deschis - nu poate fi sănătos.

4) Privarea de carne duce la anemie.

Şi de data aceasta avem de a face cu un fals. Consumatorii de muşchi în sînge, sînt într-adevăr convinşi că în felul acesta îşi sporesc masa sanghină. Multe tradiţii şi mitologii vehiculează ideea că sîngele este depozitarul vieţii. Or, asociind aceste două elemente asociem, implicit, şi noţiunile de viaţă ca şi de forţă. Dar, şi în acest fel de a pune problema, avem de a face cu un fals, ştiind că anemicii sînt mari consumatori de carne, ştiind că cloroza tinerelor fete survine chiar în medii sociale în care nu există restricţie pe linie de carne, ştiind că fierul - constituent important al sîngelui - este mai abundent în zarzavaturi decît în carne.

5) Fără carne, hrana este fadă şi monotonă.

Este vorba despre o altă prejudecată, despre un alt fals mit, din moment ce ieşirea din monotonia alimentară nu o asigură produsele carnate, ci sosurile, condimentele şi modalităţile de preparare.

6) Civilizaţiile cele mai înfloritoare sînt acelea consumatoare de carne.

Inexact şi de data aceasta, din moment ce istoria ne demonstrează că drumul spre multe civilizaţii este pavat cu grîu şi nu cu carne. Grîul, într-adevăr, a fundamentat civilizaţii dense, constructive, sănătoase şi durabile. Carnea, dimpotrivă, civilizaţii instabile, fragile şi nesănătoase. Ştim, în acest sens, că marile hoarde carnasiere, care mult timp au tulburat liniştea şi siguranţa popoarelor Europei, s-au pierdut pe drum prin asimilarea lor de către alte popoare.

Cercetare

Prionul - un misterios agent secret

MIHAELA DOROBANŢU

Iată că şi biologii au început să „împrumute" moda fizicienilor de a „boteza" cu nume aparent stranii minuscule „particule", fundamentale pentru explicarea unor fenomene specifice domeniului lor! Un asemenea exemplu este *prionul*, dar situaţia este puţin diferită în cazul său, deoarece cercetătorii nu ştiu încă nici astăzi prea bine ce înseamnă el: „Nu dispunem de mijloace pentru a-l pune în evidenţă", explică Dominique Dormont, cercetător la Laboratorul de biologie al CEA - Centrul pentru Energie Atomică al Franţei, care adaugă: „cele mai puternice microscoape electronice nu pot să ne ofere nici o idee despre forma sau natura sa. Ceea ce ştim este că *prionul* există şi că el provoacă o maladie degenerativă a sistemului nervos central, cu o evoluţie foarte lentă şi întotdeauna mortală."

Infecţie fără virus

Un lucru se ştie cu siguranţă: un *prion* nu este un virus. În lipsa altor precizări, cercetătorii se mulţumesc să-l califice drept un agent transmiţător. El a fost identificat în anii 1950 de către doi medici veterinari din Toulouse şi a fost asociat mult timp cu patologiile animale, cum ar fi „maladia vacilor nebune" sau „paralizia oilor". Fiinţele umane nu pot deveni victimele *„maladiei prionului"* decît în mod excepţional, incidenţa acestor cazuri fiind doar de un individ la un milion. Perioada de incubare ar dura pînă la 40 de ani, iar deznodămîntul este întotdeauna mortal.

Transmiterea maladiei - (încă) un mister

„Se ştie că ne confruntăm cu o *maladie a prionului* deoarece au fost puse în evidenţă manifestări clinice. Cel puţin deocamdată nu se ştie mai mult", adaugă cercetătorul francez. Mai mult, boala *prionului* nu se transmite pe cale naturală, ci „experimentală" - cele cîteva zeci de cazuri cunoscute în prezent în Franţa, în special copii, datorîndu-se unor accidente terapeutice. Mai precis, este vorba de copii trataţi cu hormoni de creştere prelevaţi din hipofizele unor cadavre provenind de la indivizi care nu fuseseră neapăraţi bolnavi, dar se infectaseră fără să ştie. Aceştia însă, cum s-au infectat? Iată o altă întrebare la care deocamdată nu avem răspuns...

Terapie naturală

COMBATEREA AVITAMINOZELOR

DUMITRU RĂDUCANU

Avitaminozele sînt boli datorate lipsei uneia sau mai multor vitamine din alimentaţie, care apar în special la sfîrşitul iernii, în perioada în care alimentaţia din zona noastră temperată este mai săracă în fructe, leguminoase sau zarzavaturi proaspete (astenie de primăvară).

● Pentru combaterea avitaminozelor terapia naturală recomandă: toate fructele care se comercializează iarna - mere, citrice, castane etc. Dintre legume se recomandă dovleacul, fasolea, lintea, ţelina, morcovul etc; cereale: grîu încolţit, orez, soia; o serie de produse apiterapice, cum sînt mierea, apilarnilul, vitatonul etc.

● În stări de avitaminoză, se mai recomandă în martie-aprilie şi cure repetate de urzici, salată de andive şi salată verde.

● Se vor consuma ceaiuri medicinale din speciile de plante medicinale cu un conţinut ridicat de vitamine C, A, B1, B2, PP etc.

● Fructele de măceş, cătină albă, coacăz negru, în cazul că au fost bine recoltate şi bine uscate, îşi păstrează o bună parte din conţinutul lor în vitamine. Din acestea se pot prepara ceaiuri care se consumă mai ales în lunile februarie, martie şi aprilie.

● Ceaiul de măceşe se prepară prin infuzare timp de 5 minute - o lingură de fructe, fără seminţe, la o cană de apă, se beau 2-3 căni pe zi.

● Ceaiul din fructe de cătină se prepară prin infuzarea a 1-2 linguriţe de fructe uscate la o cană de apă; se beau 1-2 căni pe zi. Pe lîngă aportul de vitamine, fructele de cătină albă sînt şi laxative.

Medicul vă răspunde

● Am citit cu toată atenţia scrisoarea lungă pe care ne-o adresează cititorul revistei noastre, căreia îi aduce măgulitoare elogii. Este vorba despre Vasile Cazanu, din Poiana Ţapului, jud. Prahova, care susţine că în urmă cu trei ani s-a îmbolnăvit de diabet, boală pentru care se tratează şi care, cu toate acestea, nu merge deosebit de bine. Îl supără în special urinările foarte frecvente pe care le are, precum şi amorţelile pe care le are la ambele picioare, de la genunchi în jos. Dintru început vă atrag atenţia stimate D-le Cazanu, că faceţi greşeala pe care o face enorma majoritate a bolnavilor. În primul rînd, plecaţi de la premisa că boala Dv a început în urmă cu trei ani. Vă pot asigura, examinîndu-vă datele pe care mi le furnizaţi în legătură cu evoluţia bolii, că debutul acesteia a avut loc cu mai mult timp în urmă. Dar pentru că am nişte semne de îndoială în legătură cu amorţelile pe care le aveţi în jumătatea inferioară a picioarelor, care s-ar putea să ţină de eventualele modificări arteritice generate tot de diabet, aş fi de părere să acceptaţi o internare, pentru a clarifica această situaţie precum şi altele pe care mi le semnalaţi. Această internare o puteţi face la orice spital care vă convine, de prin apropiere, unde se tratează şi diabetul, dar preferabil ar fi să faceţi aceasta la Spitalul Cantacuzino din Capitală, unde este o reputată Clinică de diabet şi boli de nutriţie. În acest scop, este nevoie să aveţi un bilet de internare pentru această clinică, eliberat de policlinica de care depindeţi, precum şi de talonul de pensie.

O altă greşeală care transpare din scrisoarea Dv şi pe care o fac şi alţi bolnavi, ţine de faptul că sînteţi tentat a pune orice suferinţă care mai apare pe parcurs, în contul bolii de care suferiţi, în cazul Dv al diabetului. Într-adevăr, diabetului îi sînt proprii printre altele şi o serie de tulburări urinare, dar acelea pe care le semnalaţi Dv, am curajul să vă spun, chiar fără un control prealabil, ţin mai mult ca sigur de o boală a prostatei, probabil de un adenom la acest nivel. Controlaţi-vă în acest sens la un medic urolog, care vă va stabili diagnosticul şi tratamentul.

Dr. ANDREI ONU

APICULTURĂ

POLENUL (2)

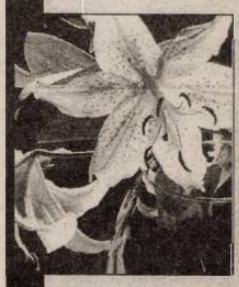

Datorită gusturilor ciudate pe care le poate avea polenul (de la pronunţat dulce pînă la amar), nu este consumat cu plăcere mai ales de copii. Se recomandă în acest caz amestecarea polenului cu miere fluidă, dar numai în cantitatea care este consumată zilnic, deoarece în amestec cu o miere prea apoasă se poate altera dacă nu este păstrată la rece. Amestecul se poate face şi cu polen măcinat într-o rîşniţă de cafea. În acest caz amestecul este mai intim şi mai bine asimilat prin mucoasa bucală. De asemenea, polenul pulverizat poate fi amestecat cu unt, cu alt corp gras sau dulceaţă, spre a acoperi aroma pe care unii consumatori nu o apreciază.

Se pune întrebarea dacă există contraindicaţii? În afară de organismul alergic la polen (este indicată o testare prin începerea unui consum de porţii reduse în continuă creştere), s-ar putea spune că polenul îngraşă şi deci cei predispuşi vor trebui să nu consume polen fără o organizare temeinică a regimului alimentar.

Persoanele predispuse la îngrăşare pot alege între o slăbire provocată de medicamente şi/sau regimuri alimentare severe, care pot avea urmări nedorite asupra sănătăţii, sau făcînd o cură de polen inofensivă organismului şi care le poate reda starea de sănătate, dinamismul şi buna dispoziţie. Aşa cum se face cura de struguri, de fructe sau legume, se poate face şi o cură de polen, renunţînd bineînţeles la consumul de făinoase, cartofi, carne, grăsimi. În timpul curelor cu polen nu se va consuma zahăr sub nici o formă, ci numai miere. O cură bună trebuie să dureze o lună. Ea trebuie repetată de obicei la începutul anotimpurilor, dar poate fi prelungită tot anul cu pauze.

Ing. ROMULUS NOSIEVICI

ALIMENTAŢIE

Vă recomandăm soia!

Alimentaţia omului modern conţine prea multă carne (acizi graşi saturaţi) şi dulciuri. Care ar fi caracteristicile unei alimentaţii echilibrate? Absenţa colesterolului, o cantitate redusă de acizi graşi, unele proteine şi varietatea sărurilor.

Diversitatea meniurilor este o primă necesitate pentru organismul uman. Este bine de ştiut că anumite alimente reunesc mai multe calităţi nutritive decît altele. Printre acestea se află o plantă cunoscută de milenii în Orient, dar pe care noi o ştim de prea puţină vreme. Este vorba de soia. Lungă de circa 8 cm, păstăile de soia au grăuncţele comestibile, de culori diferite, după varietate: negre, verzi, galbene sau roşii. Grăuncţele de soia pot conţine pînă la 45 la sută proteine, de două ori mai mult decît carnea, de trei ori mai mult decît ouăle şi de nouă ori mai mult decît laptele. Proteinele de soia, de origine vegetală, sînt de o calitate excepţională, întrucît conţin, în proporţie echilibrată, cei opt aminoacizi esenţiali care contribuie la reînnoirea celulelor umane. Soia este bogată în magneziu (recomandîndu-se în combaterea stresului), în calciu (fortifiant osos), în fier, în vitaminele E şi cele din grupul B. Soia conţine acizi graşi nesaturaţi şi lecitină, care combate colesterolul. Cît despre „salamul cu soia", mai bine uităm...

Universul şi materia „neagră”

ALEXANDRU DAN

O mică galaxie sferică din constelaţia Săgetătorului, descoperită în 1994, pare să deschidă o nouă cale spre aflarea unor interesante informaţii referitoare la existenţa materiei „negre”, ascunse, din Univers. Galaxia Sferică Pitică *„este destul de aproape pentru a se putea distinge şi studia stelele separate care o compun, în acelaşi mod în care se studiază stelele din galaxia noastră”* - afirma Rosemary Wyse, astrofiziciană la Universitatea Johns Hopkins, în prefaţa comunicării sale făcute cu ocazia întrunirii anuale din Philadelphia a Asociaţiei Americane pentru Progresul Ştiinţei. Tot el a mai afirmat că această galaxie sferică este de zece ori mai mică decît Calea Lactee, cîntărind de o mie de ori mai puţin decît galaxia noastră. Din aceeaşi categorie cu ea au mai fost descoperite pînă în prezent alte opt galaxii, dar toate celelalte sînt situate la distanţe mult mai mari. *„Celelalte galaxii sînt destul de departe, astfel încît nu ni le putem imagina ca putînd să invadeze spaţiul nostru. Putem chiar, într-o măsură mai mare sau mai mică, să le ignorăm, ceea ce nu putem spune despre această galaxie din Săgetătorul, care pare că a şi «violat» spaţiul destinat galaxiei noastre”* - spune Wyse. Astrofiziciana a lucrat într-o echipă de astronomi din care fac parte Rodrigo Ibata, de la Observatorul Sudic European din Chile. Mike Ivwin, de la Observatorul regal din Greenwich, şi Gerard Gilmore, de la Institutul de astronomie din Marea Britanie, echipă care a observat pentru prima oară mica galaxie în anul 1994. După spusele lor, Galaxia Sferică Pitică a fost descoperită din întîmplare. *„Dacă nu ştii că ea este acolo, sînt puţine şanse să o*

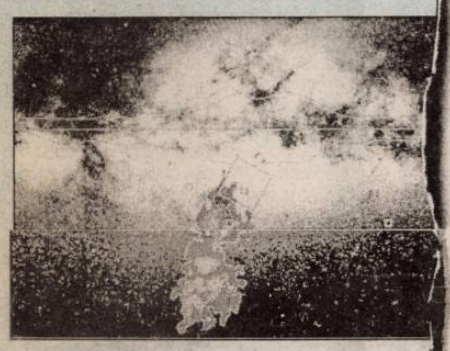

poţi găsi” - spune Wyse. După această descoperire fericită, Wyse şi echipa sa s-au pus pe treabă, observînd zilnic (a se citi în fiecare noapte) mica galaxie. Astfel, au determinat faptul că ea face o rotaţie completă în jurul Căii Lactee în circa un miliard de ani. În aceste condiţii însă, Calea Lactee trebuia să fi înglobat pînă acum acest mic grup de stele. De ce nu s-a întîmplat acest lucru? Răspunsul a venit tot de la Wyse, care afirmă că evenimentul nu s-a produs datorită prezenţei materiei „negre”, respectiv efectelor gravitaţionale produse de aceasta, efecte care se constituie astfel într-o probă indirectă a existenţei materiei ascunse. *„Este atît de multă materie neagră, încît este capabilă să ţină stelele în loc”* - spune Wyse. Referindu-se la formarea Căii Lactee, Wyse este de părere că ea nu a fost de la început la aceste dimensiuni: ea s-a format prin atragerea altor galaxii mai mici. *„Există atît un halou galactic în jurul Căii Lactee, cît şi o îngrămădire în centrul ei”* - spune Wyse. Măsurătorile au indicat că numai 10 la sută dintre stelele din halou provin din galaxii de tipul Galaxiei Sferice Pitice. Restul se datorează, probabil, materiei „negre”. Revenind la subiect, Wyse a mai declarat că existenţa unei astfel de galaxii pitice în apropierea Căii Lactee ar putea permite astronomilor să aibă o viziune mai clară asupra felului cum ar trebui să arate materia întunecată. În încheierea comunicării sale, Wyse a mai spus: *„Materia întunecată este importantă pentru că e însăşi cheia viitorului Universului. Cantitatea de materie existentă va determina dacă Big-Bang-ul care a format Universul va sfîrşi într-o mare implozie sau într-o expansiune nelimitată. Pînă cînd cercetătorii nu vor găsi o cale de a măsura cantitatea de materie întunecată, ei nu vor şti nimic sigur.”*

„AUTOSTRĂZILE INTELIGENTE” ale secolului XXI

ŞERBAN FILIP

Automobilele alunecă silenţioase pe autostrada 15, care face legătura între oraşele americane San Diego şi Los Angeles. Ele sînt puse pe comandă automată: captorii lor receptează mesajele transmise de magneţii aflaţi în betonul şoselei. Vehiculele pot efectua depăşiri şi pot rula cu viteze constante de 120 km/oră, fără ca intervenţiile şoferului să fie necesare: acesta poate să citească ziarul, să doarmă, să vorbească la telefon fără nici un fel de probleme! El va prelua controlul maşinii doar atunci cînd aceasta va părăsi autostrada 15.

Acest program de cercetare avansată s-a derulat anul trecut pe o porţiune de 12 kilometri a autostrăzii 15. Artizanii acestui proiect - PATH (Partners for Advanced Transit and Highways) sînt Universitatea din California, Caltrans (organism public însărcinat cu gestionarea autostrăzilor) şi mai multe societăţi private. Realizatorii proiectului PATH au plasat în betonul autostrăzii 92778 de magneţi. Automobilele sînt echipate cu un senzor magnetic, botezat magnetometru, amplasat sub parasoc urile din partea anterioară, care „citeşte” magneţii graţie unui sistem de codificare numerică. Magneţii controlează deplasările laterale ale vehiculului şi le corectează. Automobilele sînt echipate şi cu radare care verifică distanţa dintre vehicule şi reperează potenţialele obstacole din calea acestora. Două camere video, puse la punct de specialiştii de la Honda, evaluează condiţiile de deplasare. Ordinatorul de bord asigură regularitatea perfectă a deplasării, fiind capabil să controleze 50 de parametri pe secundă. Ordinatorul poate determina încetinirea şi oprirea vehiculului în cazul producerii unui accident. Prima „autostradă inteligentă” va fi inaugurată în jurul anului 2015, în statul american California.

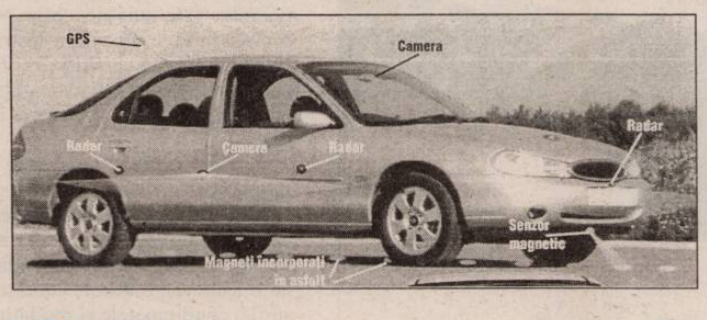

Cercetarea americană se concentrează în sectorul sistemelor inteligente de transport, care include ameliorarea vehiculelor şi carburantului (benzină, electricitate, hidrogen etc.), o mai bună gestiune a autostrăzilor şi crearea unor noi mijloace de deplasare. Guvernul federal american şi-a fixat drept obiectiv un interval de 10 ani pentru a reduce numărul accidentelor rutiere în proporţie de 17 la sută şi a economisi 26 miliarde dolari. Congresul american va lua în discuţie în acest an o lege economică naţională asupra eficacităţii transporturilor - NEXTEA, care urmăreşte alocarea sumei de 175 miliarde dolari, pînă în anul 2003, pentru renovarea a 60000 km de autostrăzi construite în anii '50. 678 milioane dolari sînt destinaţi cercetării şi 600 de milioane dolari dezvoltării de noi tehnologii.

PALEONTOLOGIE

Traversarea Atlanticului, pe jos!

PAUL IOAN

...şi a fost „arestat”. În prezent, el este deţinut la cartierul general al armatei SUA din Portland, statul Oregon. „Suspectul” a fost depistat anul trecut lîngă localitatea Kennewick, în nord-vestul SUA. Este vorba de un bărbat bine proporţionat, de 1,75 metri, şi care a împlinit vîrsta de... zece mii de ani, pe „certificatul său de naştere” fiind scris paleoliticul superior (vremurile cînd omul a dobîndit tehnica cea mai avansată de prelucrare a pietrei, creînd şi obiecte cu valenţe artistice şi devenind homo sapiens sapiens). Scheletul său, perfect conservat, face obiectul unei dispute judiciar-ştiinţifice, care ar putea ajunge în faţa Curţii Supreme a SUA.

Temeiul „arestării”: această relicvă de o excepţională importanţă ştiinţifică (domeniul paleoantropologiei) este revendicată de experţi în materie pentru studiu, pe de o parte, iar pe de altă parte, este considerată ca aparţinînd patrimoniului triburilor de indieni americani, care doresc să le fie restituită pentru a fi îngropată, conform ritualului, într-un sanctuar secret. Un grup de opt oameni de ştiinţă, în frunte cu Dennis Stanford, director în cadrul celebrului Muzeu al istoriei naturale Smithsonian din Washington, se opun acestei retrocedări.

Obiecţiile oamenilor de ştiinţă: scheletul sechestrat de corpul de geniu al Armatei SUA aparţine unui bărbat de tip caucazian, care a murit la vîrsta de 45-50 de ani, acum aproximativ zece mii de ani. Amerindienii au drept strămoşi tipul mongoloid, deci aceste rămăşiţe omeneşti nu pot constitui obiect de patrimoniu al „nativilor amerindieni” la care face referire o lege federală din 1990 şi pe care se bazează cererea urmaşilor vechilor băştinaşi ai Americii. Aşa cum triburi mongoloide au migrat din Asia spre America acum 15-35 de milenii (controversele ştiinţifice nu sînt deplin eliminate), tot aşa triburi europene ar fi putut migra în aceleaşi zone ale continentului nord-american. Specialiştii sînt de acord că aceste migraţii extrem de lungi s-au produs

astfel: pentru mongoloizi prin punţile de gheaţă ale strîmtorii Bering (am spune, astăzi, dintre Siberia în Alaska), iar pentru caucazieni (indoeuropeni) prin punţi masive de gheaţă (datorate glaciaţiunilor) formate între Norvegia şi Canada (Terra Nova) sau Arhipelagul Britanic şi Canada. Mai mult, asemănări uluitoare între tehnicile avansate de prelucrare a pietrei ale europenilor de tip Cro-Magnon şi civilizaţia misterioasă Clovis (trăitoare tot în America de Nord acum 11,5 milenii) denotă faptul că şi de pe teritoriul Franţei s-ar fi putut ajunge, în vremea glaciaţiunilor, traversînd calotele glaciare din nordul Atlanticului, în Noua Scoţie (extremitatea estică a Canadei)!

Confederaţia triburilor Umatilla (din zona unde a fost descoperit „omul Kennewick”) are de ce să fie supărată. Antropologii au primit un eşantion din schelet şi vor să demonstreze şi cu ajutorul probei supreme, ADN-ul, că „arestatul” n-a fost un băştinaş. Pînă atunci el nu va fi eliberat. Bărbatul care a păşit cu peste 9,5 milenii înaintea lui Cristofor Columb pe pămîntul Americii se va fi dovedit un temerar emigrant, plecat nu după mirodenii şi aur, ci după surse de existenţă mai generoase decît cele ale Europei. Dacă i-am cunoaşte numele, America ar trebui rebotezată!

OM / NATURĂ

PANGOLINUL, „blindatul deşertului”

AUREL DIANU

Rudă apropiată cu tatuul şi furnicarul, pangolinul, dotat de natură cu o curioasă armătură, este un mamifer pe cît de ciudat, pe atît de discret. Carapacea solzoasă, de culoare brună - purpuriu, îl protejează de majoritatea duşmanilor, dar nu rezistă fălcilor puternice ale leilor şi hienelor. Cunoscut şi sub numele de „blindatul deşertului”, acest animal este un mare consumator de termite şi furnici. Cu o lovitură de gheară, el face o deschizătură mare în termitier în care îşi introduce limba de 70 centimetri lungime, îngustă şi vîscoasă, capturînd tot ce mişcă. O dată pe an, femela dă naştere unui pui, în greutate de 200-300 grame. Abia născut el se refugiază pe coada mamei, unde este transportat pînă la înţărcare, pînă la vîrsta de trei luni. Pangolinul, ce populează Africa tropicală, Asia de sud-est şi India, este inofensiv pentru om! Fiind vînat intens a intrat în categoria vieţuitoarelor pe cale de dispariţie. În unele zone el a început să fie protejat, aşa cum este cazul celui din imagine, aflat în rezervaţia Etosha, din Namibia.

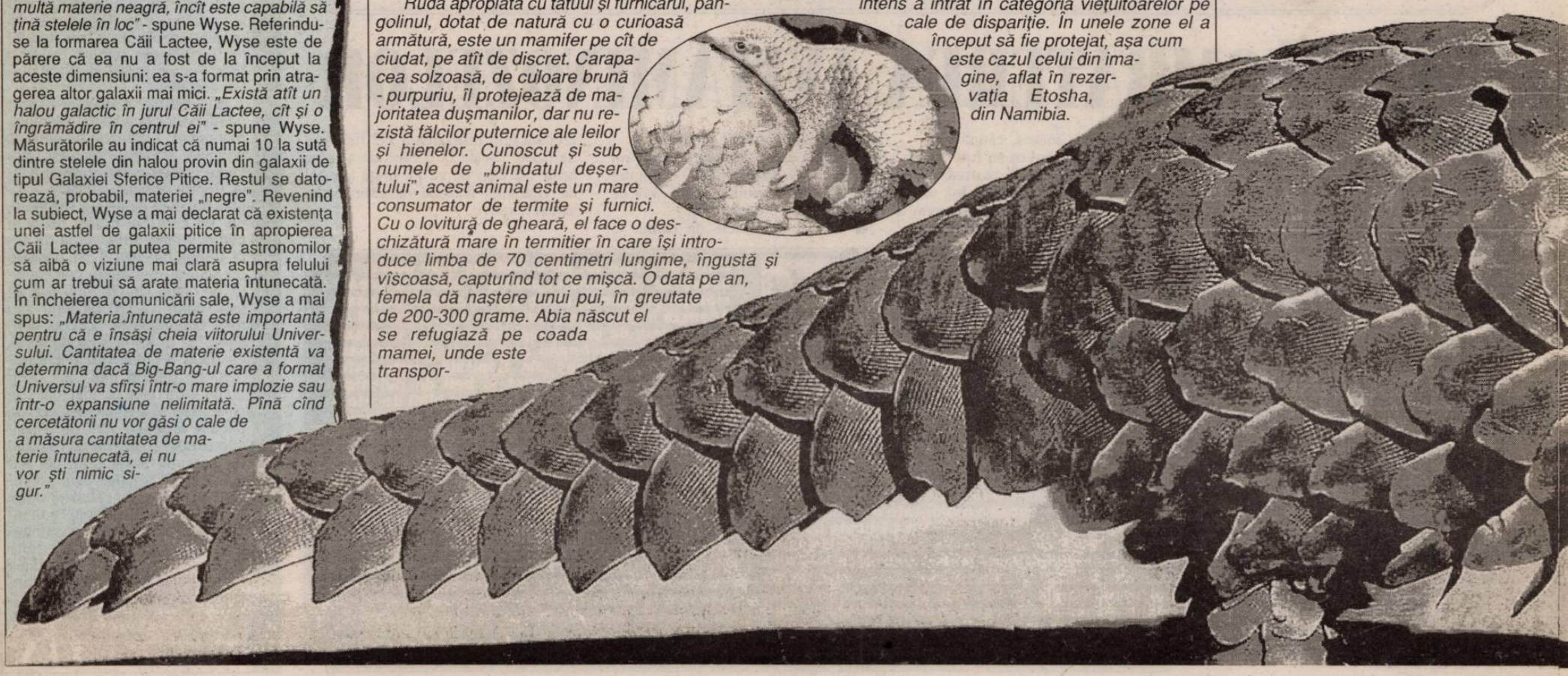

PUBLICITATE

Grupul Editorial ALL

EDITURA ALL EDUCATIONAL

MATEMATICĂ DISTRACTIVĂ

SĂ colorăm decupăm asamblăm rezolvăm probleme

Viorel-George Dumitru

Lucrarea se adresează în primul rînd copiilor între 6-12 ani, propunînd - prin intermediul jocului TANGRAM - un mod de abordare plăcut şi amuzant al matematicii.

MATEMATICĂ DISTRACTIVĂ este în primul rînd o „invitaţie la JOC... la ARTĂ şi FRUMOS", şi apoi la rezolvarea a 40 de teste cu probleme amuzante ce vor să contribuie la dezvoltarea spiritului de observaţie, a memoriei, a judecăţii logice, a abilităţii şi isteţimii, implicând atât judecata exactă, cât şi pe cea artistică.

MATEMATICĂ-
manual pentru clasa a IV-a
Alexandrina Dumitru,
Gheorghe Herescu

Bazându-se pe experienţa didactică îndelungată a autorilor în predarea matematicii la ciclul primar, manualul se caracterizează, în principal, prin *elementul de continuitate* - în metodă, prezentare, punerea problemelor - asigurat, faţă de manualele pentru clasele I, a II-a şi a III-a, prin semnăturile aceloraşi autori. Lucrarea poate deveni un instrument de lucru util, chiar o alternativă a celorlalte trei manuale de clasa a IV-a aprobate spre publicare, mai cu seamă pentru acele cadre didactice care apreciază metoda pedagogică impusă de cei doi autori, în manualele elaborate de ei până în prezent.

B-dul Timişoara nr. 58, sector 6, 76548 Bucureşti
413.11.58; 413.43.21; 413.18.50; 413.16.12; 413.07.15; 413.07.20
Fax: 413.05.40; Fax distribuţie: 413.03.29

REMEMBER

Un gigantic „OPT COSMIC"

Prof. FLORIN ZĂGĂNESCU

Zborurile APOLLO-7 şi APOLLO-8 au reprezentat tot atîtea succese astronomice ale anului 1968; acest an, de la care se împlinesc trei decenii, a avut şi evenimente nefericite: asasinarea, la Los Angeles, a senatorului Robert Kennedy; împuşcarea, într-un balcon (!) din oraşul Memphis, a liderului Martin Luther King; contestarea, de tineretul din ţările lor, a preşedinţilor Johnson (SUA) şi de Gaulle (Franţa), precum şi distrugerea fără milă, de către tancurile sovietice, a „primăverii de la Praga"...

Zborul APOLLO-8 a depăşit prin performanţe, zborurile cosmice pilotate de pînă atunci (17 americane şi 10 sovietice), fiind singurul care a inclus, ca un gigantic „opt cosmic", două corpuri cereşti: Pămîntul şi Luna...

Pe scurt, zborul APOLLO-8 s-a derulat astfel: nava a fost lansată la 21 decembrie 1968 orele 12:51 GMT de la Cape Canaveral, cu o rachetă SATURN-5; echipajul a controlat echipamentele cît timp nava a evoluat pe o orbită „de acomodare" la cca 160 km. Apoi, pornind motorul din compartimentul de serviciu (Aj-10-137), nava a fost lansată spre Lună... Tot prin pornirea acestui motor, nava a fost introdusă pe o orbită eliptică circumlunară, care ulterior a fost circularizată la H = 112 km. După zece rotaţii, efectuate cu 6000 km/oră în jurul Lunii, cît timp s-au luat numeroase fotografii ale solului selenar, echipajul a pornit din nou acelaşi motor, care şi-a făcut din nou datoria şi, deşi era în „spatele Lunii", echipajul a reuşit să înscrie nava pe traiectoria de revenire pe Pămînt...

Cabina APOLLO-8 a amerizat la 27 decembrie ora 15:51 GMT în Oceanul pacific, la 1600 km Sud-Vest de insulele Hawaii, echipajul fiind recuperat la portavionul Yorktown.

Cu ocazia zborului APOLLO-8 au fost realizate mai multe recorduri şi premiere: echipajul a vizionat suprafaţa Lunii pentru prima dată de la numai 112 km, inclusiv acea parte a acesteia care este invizibilă de pe Pămînt, deoarece niciodată nu este îndreptată către Terra; ei au adus numeroase filme conţinînd primele imagini luate direct de un echipaj aflat atît de aproape de Selena...

De asemenea, „cei trei de pe APOLLO-8", au ajuns la 373000 km pe orbită în spatele Lunii, cea mai mare depărtare de Pămînt realizată pînă atunci de un echipaj cosmic; ei au călătorit cu cele mai mari viteze obţinute: 38047 km/oră în momentul înscrierii pe orbita translunară, respectiv 39406 km/oră, pe traseul de reîntoarcere spre planeta natală!

Pentru prima dată un echipaj cosmic a evoluat în afara spaţiului periterestru spre o ţintă cosmică, iar staţiile terestre de urmărire şi dirijare au putut să-şi compare calculele referitoare la poziţiile de pe orbitele lunare cu cele realizate, independent, de astronauţii dintr-o navă în zbor spaţial şi tot pentru prima dată oamenii au intrat în legătură la distanţe... astronomice!

După încheierea misiunii APOLLO-8, zece cosmonauţi sovietici au trimis colegilor lor americani un mesaj de felicitare. Frumoasele lor cuvinte de apreciere ascundeau, totuşi, amărăciunea pierderii definitive a competiţiei pentru Lună...

(Va urma)

Scrisori primite

Vă mulţumim pentru aprecierile adresate redacţiei noastre, stimate Domnule Nicolae Miroiu (Suteşti, Vîlcea)! Îngăduiţi-ne să citãm din epistola Dvs., întrucît observaţiile pe care le-aţi făcut pot constitui şi pentru alţi cititori explicaţia întîrzierii primirii abonamentului: „Referitor la primirea cu întîrziere a revistei, pot să vă relatez o constatare personală, fiindcă şi eu am pătit acest lucru. Astfel, multe din numerele revistei le-am primit în săptămîna următoare, marţea, miercurea şi uneori chiar joia. Ce se întîmpla cu aceste numere? 1. Zilele de primire a revistei coincideau cu primirea pensiilor iar distribuirea revistei trece pe planul doi; 2. Jena factorilor poştali de a refuza împrumutul revistei pentru citire unor persoane cu funcţii importante în localitate sau unor prieteni; 3. Sosirea cu întîrziere la oficiul poştal datorită unei proaste cartări, uneori numerele ajungînd în alte oficii sau localităţi sau pur şi simplu pierzîndu-se". Sîntem încredinţaţi că aţi identificat principalele neajunsuri dar, din păcate, posibilităţile noastre de a controla sau influenţa prestaţia profesională a FIECĂRUI factor poştal din toată ţara sînt sublime însă... lipsesc cu desăvîrşire! Nu putem decît să ne bizuim în continuare pe buna credinţă şi bunul simţ al poştaşilor, de a nu ne zădărnici toate eforturile pe care le facem pentru a pune la dispoziţia Dvs., a fidelilor noştri cititori, o revistă cît mai bună...

După cum bine aţi observat, stimate Domnule GEORGE BURSAŞ (Rostoci, Arad), publicăm selecţiuni ale programelor TV întrucît spaţiul de care dispunem nu îngăduie publicarea integrală a acestor programe. Între a avea o atitudine posibil părtinitoare faţă de posturile TV, prin publicarea *in extenso* a unora în detrimentul altora, am preferat să oferim o selecţie a emisiunilor importante, semnificative ale fiecărui post TV. Atunci cînd vom beneficia de un număr sporit de pagini, vă asigurăm că vom publica integral toate aceste programe. Pînă atunci, însă, contăm pe înţelegerea Dumneavoastră!

Vă asigurăm, stimată Doamnă MIHAELA LUCA (Moreni), că atunci cînd ne va vizita la redacţie colaboratorul nostru căruia i-aţi scris, îi vom supune atenţiei problemele de sănătate care vă necăjesc. Pînă atunci, vă dorim multă, multă sănătate!

Ne-aţi dat o idee - interesantă!, stimate Domnule „cititor anonim" de 21 de ani (Iaşi), la care promitem să ne gîndim. Vom căuta să găsim un eventual sponsor, la rîndul lui împătimit de şah, pentru a materializa împreună ideea Dv. Nu putem încheia înainte de a vă mulţumi pentru frumoasele cuvinte pe care ni le-aţi adresat şi vă aşteptăm şi cu alte idei - semnate însă!

Rubrică realizată de
ADRIAN HOAJĂ

Răspundem cititorilor

Cititorul nostru Dumitru Petre din Craiova ne întreabă cînd a fost desenată prima hartă a lumii.

Călătorind pe hartă...

IRINA STOICA

Primii autori de hărţi au fost vechii greci, fiind cunoscută harta lui Anaximandru din Milet din anii 575 î. Ch. Au urmat apoi cele 26 de hărţi ale astronomului, matematicianului şi geografului Ptolemeu din Alexandria (90-168), hărţi care au fost folosite pînă în secolul al XVI-lea.

În evul mediu hărţile obişnuite erau realizate după declaraţiile navigatorilor care, mergînd din port în port, făceau o descriere amănunţită a coastelor. Cea mai veche hartă de acest fel, păstrată pînă în zilele noastre a fost făcută la Genova în 1285.

În epoca Renaşterii marinarii au deprins ştiinţa măsurătorilor exacte. În 1569, flamandul Gerhard Kremer (1512-1594), cunoscut sub numele de Mercator, a reprezentat, în 18 file, ansamblul lumii cunoscute la acea vreme, ţinînd cont de relieful şi sfericitatea Terrei. Primele hărţi ale ţărilor europene apar spre 1530, iar prima hartă a Americii de Nord datează din 1677, fiind opera lui John Foster din Boston. Trebuie să nu uităm că prima hartă a Moldovei aparţine lui Dimitrie Cantemir, fiind adăugată memorabilei sale scrieri „Descrierea Moldovei", carte scrisă în limba latină în 1716, la cererea Academiei din Berlin al cărei membru era iar prima hartă a Ţării Româneşti este tipărită în 1700 la Padova de stolnicul Constantin Cantacuzino.

Primul „glob pămîntesc" este realizat în epoca Renaşterii, în 1492 de generalul Behaïm, fiind o sinteză între cunoştinţele comunicate de navigatori şi cele moştenite de la Ptolemeu. În 1570 flamandul Ortelius (1527-1598) publică „Theatrum Orbis Terrarum", conţinînd 53 de planşe cu 70 de hărţi, acesta fiind primul atlas din lume. În 1647 astronomul german Johannes Havelke, zis Helvetius, a publicat prima hartă detaliată a Lunii „Tabula selenica", indicînd înălţimile munţilor de aici. Se poate vorbi, de asemenea, despre diferitele feluri de hărţi: ale curenţilor marini, hărţi geologice, de vegetaţie şi multe altele.

Luate de cele mai multe ori din sateliţi, hărţile moderne sînt uluitor de exacte dar, desigur, ele n-ar fi putut exista fără migala învăţaţilor de demult, fără îndelungatele lor studii şi observaţii.

Fiecare tînăr - o valoare unică

PSIHOLOGUL la dispoziţia dumneavoastră

ANCA DONŢU

- Doamnă Anca Donţu, Gabriela are 14 ani, este elevă la un liceu din Bucureşti, vine din provincie şi locuieşte la cămin. Problema pe care ne-o semnalează în scrisoarea sa este imposibilitatea, pînă acum, de a-şi face prieteni sau prietene la şcoală şi de a se integra în grupurile deja formate. Mai mult, s-a îndrăgostit de un băiat care frecventează un cerc de prieteni unde se fumează şi se consumă alcool. Ar dori să se apropie mai mult de băiatul iubit, poate chiar apropiindu-se de cercul prietenilor acestuia şi se întreabă dacă, pentru a se integra mai bine, ar trebui să înceapă şi ea să fumeze şi să bea...

- Dragă Gabriela, aceste probleme sînt frecvente în rîndul tinerilor de astăzi. Există o vîrstă la care adolescenţii tind să-şi copieze semenii pentru a fi acceptaţi de aceştia şi a le fi plăcuţi. Totuşi ei nu ar trebui să uite că fiecare tînăr are calităţile lui proprii, reprezintă o valoare unică, pe care trebuie să şi-o păstreze pentru că mai tîrziu va cîntări mult în viaţă. Trebuie să te gîndeşti totuşi că nu este bine să preiei absolut orice de la ceilalţi, bun sau rău. Trebuie să filtrezi totul prin propria ta personalitate, încercînd să te pui pe tine în valoare. Cînd eşti cu adevărat autentic, colegii învaţă să te accepte şi să te aprecieze.

Poate este mai comod să-ţi apropii persoana iubită încercînd să fii ca ea, dar nu trebuie uitat că, la rîndul său, acea persoană trebuie să te aprecieze, să te iubească pentru ceea ce eşti *tu!* Dacă doi tineri sînt potriviţi unul pentru celălalt, atunci trebuie să aibă mai multe lucruri în comun decît fumatul şi consumul de alcool sau, şi mai rău, de droguri. Ei trebuie să încerce să-şi găsească punctele comune *reale*, preocupări care au cu adevărat valoare şi să nu se limiteze la „pasiuni" trecătoare. De ce nu căutaţi genuri de muzică preferate de amîndoi, sau să mergeţi la spectacole care să vă facă la amîndoi plăcere, sau de ce nu căutaţi înclinaţii profesionale comune? În ceea ce priveşte relaţiile cu colegii, trebuie să te gîndeşti că atunci cînd un tînăr, cum eşti tu, este deschis faţă de ei, adică este gata să-i ajute la nevoie, dar şi să ceară de la ei ajutor în anumite situaţii, atunci este imposibil să nu se producă o apropiere, să nu se creeze noi prietenii. Şi încă ceva: nu trebuie să aşteptăm întotdeauna ca celălalt să facă primul pas; dacă dorim efectiv ceva, în general trebuie să acţionăm în acest sens şi nu să aşteptăm totul să ne vină „de-a gata". Problema majorităţii adolescenţilor de azi este lipsa comunicării - cu părinţii, cu colegii, cu profesorii. Dar dacă *fiecare* ar încerca să facă primul pas, să se apropie de părintele sau colegul, sau de profesorul de care se simte îndepărtat, atunci problema ar fi cel puţin pe jumătate rezolvată. Aşteptăm să ne scrii în continuare, după cum aşteptăm scrisori de la adolescenţi, de la tineri care au astfel de probleme, pentru a încerca să le rezolvăm împreună şi pentru ca cititorii noştri mai puţin curajoşi, care nu ne scriu, să vadă, o dată în plus, că nu sînt singuri.

- Mulţumim Dnei psiholog pentru răspuns. Aşteptăm şi alte scrisori de la cititori.

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANŢU

În exclusivitate de la R.I.A. „NOVOSTI”

Mărturiile văduvei legendarului spion

CUM L-AM CUNOSCUT PE KIM PHILBY

Datele despre viaţa personală a spionului sovietic Kim Philby au rămas pentru publicul larg cu totul necunoscute în Occident. Despre cel care a fost Kim Philby ne povesteşte Rufina Puhova-Philby, văduva legendarului spion.

Soarta mi l-a scos în cale pe Harold Adrian Russel Philby în perioada în care lucram la Institutul Central de Matematică Economică din Moscova. Ne făcuse cunoştinţă prietena mea Ida, soţia spionului sovietic George Black. Pe vremea aceea, Kim (aşa îi pusese numele tatăl său în cinstea unuia din popularii eroi ai romanului lui Rudyard Kipling) locuia deja de şapte ani în U.R.S.S. După unele mărturisiri chiar ale lui, aceşti ani nu au fost dintre cei mai simpli din viaţa lui. Fiind „scos din uz” şi venit în Uniunea Sovietică prin Beirut el suferea din cauza inactivităţii temporare. Mirîndu-se de neorînduiala care se profila în acea perioadă în ţara noastră, Kim încerca să convingă că el e un bun administrator şi că ar putea să pună pe picioare orice afacere, de exemplu, o agenţie de transporturi. Numai cu condiţia să nu i se pună piedici şi să-şi aleagă singur cadrele. Dar o perioadă el a rămas nefolosit.

În acel timp în Occident se scria despre el că în fiecare zi o maşină personală cu şofer la dispoziţie îl duce pe Kim Philby la Lubianka, unde are o funcţie importantă şi un cabinet al său. De fapt, el a pătruns dincolo de zidurile clădirii KGB abia în 1977, după 14 ani de la sosirea sa în URSS. Şi atunci ca musafir. Cîndva, luînd cuvîntul în faţa colegilor lui a recunoscut nu fără ironie că a deţinut permis de intrare oficial la şapte centre de spionaj importante: 4 britanice - SIS, USO, MI-5 şi Şcoala de codificare şi cifrare şi 3 americane - CIA, FBI şi Agenţia Naţională de Securitate. Numai la KGB, unde a lucrat, practic, toată viaţa sa, nu a avut...

În capitala Rusiei Philby locuia sub un nume fictiv. În buletin scria Fedorov Andrei Fedorovici iar numele său adevărat era certificat doar de un singur document - cel de atestare a rezidenţei în URSS. Mai tîrziu, Kim s-a decis să-şi aleagă un nume de familie mai potrivit pentru înfăţişarea lui occidentală dar şi neutru totodată - Martins. Orice european ar fi putut avea acest nume. I s-a eliberat un alt paşaport pe numele „Martins Andrei Fedorovici, leton, născut la New York”.

Cu noul său paşaport, Philby a intrat odată în încurcătură. Cine să se gîndească la posibilitatea de a-şi întîlni o „compatrioată” tocmai la Tbilisi. Acolo, la hotelul unde locuiam, recepţionera de etaj, la care rămîneau buletinele noastre, întinzîndu-i cheile camerei i-a declarat bucuroasă că şi ea e tot letonă, de la Riga. Soţul meu a plecat grăbit spre cameră. Nu numai că nu ştia nici un cuvînt în limba letonă, dar nici nu fusese vreodată în Letonia. (Am ajuns acolo abia în ultimul său an de viaţă)...

La început lui Philby i s-a dat o locuinţă lîngă staţia de metrou „Sokol”. Mai tîrziu i s-a repartizat un alt apartament, care lui Kim i-a plăcut foarte mult, imediat, pentru poziţia pe care o avea. Îi făcea mare plăcere că ferestrele noii locuinţe dădeau spre trei direcţii - vest, est şi sud. Blocul era chiar în centrul Moscovei - în apropierea pieţei Puşkinskaia - pe o străduţă liniştită. Lui Kim îi plăcea panorama care se deschide de la ferestrele locuinţei - un peisaj tipic citadin cu acoperişurile blocurilor de diferite înălţimi şi cu turla unei clădiri foarte înalte la orizont. Cîte amurguri splendide am admirat de la ferestrele bucătăriei cu soarele alunecînd pe turla acelei clădiri.

Îmi amintesc multe calităţi ale sale. Kim era un om cu care se putea conviețui neobişnuit de uşor. N-am avut niciodată nici un fel de certuri. Bunul lui simţ îi spunea că în problemele de mică importanţă e mai bine să fie de acord decît să se contrazică. Cît a fost în viaţă soţul meu m-am gîndit foarte rar la faptul că era o figură legendară. Pentru mine era doar omul remarcabil, îndrăgit, cu care totdeauna totul părea simplu, uşor şi interesant. Aşa îmi va rămîne mereu în amintire.

Amprente ale spiritualităţii noastre

Mănăstirea Humor

Situată în apropierea oraşului Gura Humorului în vechiul sat Repedele, azi Humor, mănăstirea se înalţă de peste patru veacuri.

Ctitorul ei, Toader Boboiog a fost unul dintre cei mai înalţi demnitari ai Moldovei, slujind cu credinţă în timpul domniilor lui Ştefan cel Mare, Bogdan al III-lea, Ştefăniţă Vodă şi Petru Rareş.

Pisania mănăstirii atestă însă contribuţia lui Petru Rareş la construirea acestui sfînt locaş, înălţat pe locul unuia mai vechi, ce data din timpul lui Alexandru cel Bun. Ea glăsuieşte astfel: „...prin voinţa şi cu ajutorul blagocestivului Domn Petru Voievod... cu cheltuiala şi cu osteneala... lui jupan Teodor marele logofăt... în anul 7038 (1530) luna august 15, a început ridicarea mănăstirii”.

Încercată de vicisitudinile vremurilor, ea păstrează, ca o dovadă a acestor frămîntări, turnul de apărare ridicat în 1641 din porunca lui Vasile Lupu.

La biserica de la Humor apare pentru prima oară „tainiţa”, o încăpere destinată păstrării obiectelor preţioase. Multe dintre acestea nu au reuşit totuşi să scape de jafuri. Unele au avut adevărate „aventuri”. Astfel „Tetraevanghelul” scris în 1473 de Nicodim, din porunca lui Ştefan cel Mare, este trimis la Ciceu de Petru Rareş. Acesta îi ia apoi cu el la Constantinopol iar în 1541 cartea este adusă din nou la mănăstirea Humor. Peste un secol este răpită de cazacii lui Timur Hmelniţki şi cumpărată apoi de comandantul oştilor ungureşti Ioan Kemeny. Răscumpărat de Gheorghe Ştefan şi înapoiat Humorului, „Tetraevanghelul”, aflat astăzi la mănăstirea Putna, cuprinde cunoscutul portret al lui Ştefan cel Mare. Podoaba cea mai de preţ a mănăstirii o constituie însă frescele interioare şi exterioare, dovadă a desăvîrşirii artelor plastice din ţara noastră în secolul al XVI-lea. Zugravul principal, Toma din Suceava, vestit pentru realizările sale în acest domeniu, a reuşit una dintre cele mai echilibrate armonii coloristice îmbinînd tradiţiile româneşti cu cele ale vechii arte bizantine.

Autoportretul său poate fi remarcat în una din scenele de pe peretele sudic, reprezentînd „Asediul Constantinopolului”. Meşterul apare aici sub chipul unui călăreţ care străpunge cu lancea pe comandantul cavaleriei turceşti. Dorinţa lui Toma din Suceava de a îndemna poporul la luptă reiese clar din realizarea acestei fresce. Ea nu înfăţişează asediul perşilor din anul 626 ci asediul şi cucerirea Constantinopolului de către armatele sultanului.

Tabloul votiv îl reprezintă pe Petru Rareş, împreună cu soţia sa Elena şi fiul său Ştefan, un omagiu adus domnitorului, în timpul căruia s-a născut pictura exterioară a bisericilor moldoveneşti, pictură care le-a transformat în adevărate comori de artă.

IRINA STOICA

Redescoperirea civilizaţiilor

ANTECAMERA CONŢINEA OBIECTE UNICE

Savantul Howard Carter, de comun acord cu lordul Carnavon a hotărît ca, înainte de a continua săpăturile la mormîntul presupus a fi al lui Tutankhamon, să inventarieze şi, în mod obligatoriu, să conserve obiectele găsite pînă atunci, înainte de a le scoate la lumină. În ziua de 3 decembrie 1922 paza cavoului a fost încredinţată egiptologului Callender, lordul Carnavon luînd drumul Angliei, iar arheologul Howard Carter îndreptîndu-se spre Cairo.

S-a întîmplat un fenomen extraordinar. Încă de la început, pentru realizarea minuţioaselor operaţii ce au necesitat finalizarea celor mai fantastice săpături din istoria Egiptului, specialişti de prim ordin din toate colţurile lumii şi-au oferit colaborarea, nenumărate instituţii şi chiar persoane particulare au trimis fonduri, sprijin, deosebit de susţinute. S-au alăturat echipei şi profesionişti din alte domenii decît cele ale arheologiei. Astfel, din partea Metropolitan Museum Of Art din New York le este propus celebrul fotograf al muzeului, Harry Burton, dar şi desenatorii Hall şi Hauser. „De la Cairo, consemnează W. Ceram în *Zei, morminte, cărturari*, directorul Institutului de Chimie al statului consacră trei luni expediţiei, doctorul Allan Gardiner preia sarcina inscripţiilor, profesorul James H. Breasted de la Universitatea din Chicago ajută la stabilirea semnificaţiei istorice a peceţilor...” Deosebit de preţios a fost studiul elaborat de doctorul Saleh-Bei Handi care, împreună cu anatomistul Douglas E. Derry, de la Universitatea egipteană, au examinat mumia lui Tutankhamon. Dar asta se petrecea mult mai tîrziu, în noiembrie 1925.

Lucrarea „Chimia în morminte” scrisă de A. Lucas revoluţionează prin concluziile privind componenţa acelor metale, acelor uleiuri, grăsimi, textile studiate în necropolă. Revelaţia, însă, a oferit-o specialistul P.E. Newberry care, analizînd coroanele de flori existente în cavou, „a determinat natura plantelor care datau de aproape 3300 de ani. El a izbutit, după examinarea florilor şi a fructelor să stabilească în ce anotimp fusese înmormîntat regele; cunoscînd perioada de înflorire a albăstrelelor şi ierbii-grase, perioada de maturitate a mandragorei - „mărul dragostei” din legendă şi a umbrei-iepurelui, el ajunse la concluzia că Tutankhamon a fost înmormîntat către sfîrşitul lui aprilie.”...

La 16 decembrie se redeschide mormîntul; la 18 decembrie Harry Burton fotografiază prima cameră cu tot conţinutul ei, în 27 decembrie „vede” lumina zilei, după 3000 de ani, primul obiect scos, „dintr-o ladă de lemn, una dintre cele mai preţioase opere ale artei egiptene, acoperită cu un strat subţire de ipsos şi pictată pe toate feţele. Strălucirea şi bogăţia culorilor se îmbină cu fineţea incomparabilă a desenului. Scenele de luptă şi de vînătoare sînt pictate în amănunţime, cu un asemenea simţ al compoziţiei încît, spunea Carter, „depăşesc în frumuseţe miniaturile persane”.

Deosebit era mobilierul. Mai precis, ciudat ca formă, încrustaţii, picturi. Pe cele trei litiere erau sculptate capete de lei, de vaci şi, respectiv de hipopotam şi crocodil, totul împodobit cu obiecte preţioase, arme şi veşminte. Tronul însă, care era aşezat deasupra şi al cărui spătar depăşea în măiestrie tot ce se poate imagina, l-a făcut pe savant să afirme că acela „este cel mai frumos lucru descoperit în Egipt pînă în ziua de azi”.

Selecţie şi prezentare de
MELANIA CHIRIACESCU
(Va urma)

PUBLICITATE • PUBLICITATE • PUBLICITATE • PUBLICITATE • PUBLICITATE • PUBLIC

PUBLICITATE • PUBLICITATE • PUBLICITATE • PUBLICITA

TALON DE COMANDĂ

EXPEDITOR:
Nume .....
Adresă .....
.....
Telefon ..... Profesie .....

GRUPUL EDITORIAL ALL

DESTINATAR:
Clubul cărţii ALL
Bd. Timişoara, nr. 58,
O.P. 12, C.P. 107

Dacă doriţi să comandaţi un titlu vă rugăm să scrieţi numărul de exemplare dorite în faţa acestuia.

Titlu	Autor	Preţ lei	Titlu	Autor	Preţ lei
Reqviem	George Cuşnarencu	34900	Eclipsa	Răzvan Petrescu	6900
Femeia în roşu	M.Nedelciu, A.Babeţi	39900	În absenţa stăpînilor	Nicolae Breban	9900
Vreau şi luna de pe cer	S.W. Maugham	7900	Ocheanul întors	Radu Petrescu	9900
Poezia română modernă	Nicolae Manolescu	13900	Prostia la români	Cătălin Ţârlea	8900
Provocatorul	Bujor Nedelcovici	16900	Chef cu femei urâte	Dan Silviu Boerescu	29900
Tratament fabulatoriu	Mircea Nedelciu	9900	Ucenic la clasici	Costache Olăreanu	19900
Un regat imaginar	Ştefan Bănulescu	34900	Vladia	Eugen Uricaru	24900
Aventurile lui Oliver Twist	Charles Dickens	39900	Bouvard şi Pecuchet	Gustave Flaubert	29900
Călătoriile lui Gulliver	Jonathan Swift	19900	Manechinele	Bruno Schulz	16900
Scurtă istorie a literaturii braziliene	Antonio Olinto	14900	Thais	Anatole France	13900
Un yankeu la curtea regelui Arthur	Mark Twain	19900	Logodnicul	H.P. Bengescu	14900

Trimiteţi talonul de comandă, completat conform dorinţei dumneavoastră, pe adresa Grupului Editorial ALL, beneficiind de o reducere de 10% din preţul tuturor cărţilor cuprinse în acest talon.

■ 15000 de dolari la licitaţie

RAJA, ELEFANTUL UCIGAŞ

Deşi a ucis doi oameni, un elefant a reuşit să strîngă aproape 15000 de dolari (de 100 de ori salariul pe un an al unui muncitor obişnuit) la o licitaţie menită să-i salveze viaţa. Pe nume Raja („rege" în limba Sinanha), elefantul reprezenta atracţia Grădinii Zoologice din Colombo, Sri Lanka, rolul lui fiind de a face zilnic, giumbuşlucuri. Însă, acum un an şi jumătate, pe cînd Raja ajunsese la maximum de performanţă, şi-a înşfăcat îngrijitorul cu trompa şi l-a izbit de un stîlp electrizat, ucigîndu-l.

Raja a fost scos din spectacol şi a fost pus sub observaţie. Tocmai cînd părea că-şi revenise a mai ucis un îngrijitor pe 25 decembrie, apucîndu-l cu trompa şi străpungîndu-i pieptul cu colţii.

Cei de la grădina zoologică au ajuns la concluzia că nu mai puteau să-l păstreze pe Raja, dar ştiau că datorită religiei budiste, care are cei mai mulţi adepţi în Sri Lanka, nu vor putea omorî animalul. Au hotărît să-i mai acorde lui Raja o a doua şansă. S-au decis să-l vîndă la licitaţie unde, spre surprinderea lor, au venit mulţi ofertanţi. Printre ei se numărau şi cîţiva călugări budişti care vroiau să-l folosească la paradele lor religioase.

Licitaţia nu a durat mai mult de 45 de minute, deoarece Nilaga Dela, fiul unui mare bijutier, a oferit 905000 de rupii, echivalentul a 14836 de dolari. „Raja Magificul este vîndut" a strigat cel care conducea licitaţia. „O să-i oferim toată dragostea pentru a putea să o ia din nou de la capăt" a afirmat Dela. Cei de la grădina zoologică s-au arătat sceptici cu privire la adaptarea elefantului spunînd că nu este tocmai potrivit să-l ia dintr-un loc care i-a fost casă timp de 20 de ani. Probabil că nici un membru al familei sau vreo rudă a lui Dela nu va sfîrşi în colţii elefantului ucigaş.

O neobişnuită comoară subacvatică

În pofida gerurilor, în apele Golfului Botnic sînt în curs lucrări pentru scoaterea la suprafaţă a unui vas suedez cu pînze - „IÖNCHÖPING" - în calele căruia, pe lîngă şine de cale ferată pentru Rusia, se află o încărcătură extrem de delicată: 4400 sticle de şampanie veritabilă, franţuzească, din producţia anului 1907, 67 de butoaie din lemn de stejar cu 40000 litri de coniac excepţional şi 17 butoaie cu vin de Bordeaux în capacitate totală de 5750 litri. Vasul fusese scufundat de submarinul german U-22, în anul 1916, nu departe de oraşul finlandez Rauma.

Încărcătura de băuturi a vasului, care a zăcut peste 80 de ani pe fundul mării la o adîncime de 64 de metri, se dovedeşte a fi în stare bună, valoarea ei fiind evaluată, deocamdată, la 200 milioane de coroane suedeze (circa 30 milioane dolari).

Însă din pricina acestei descoperiri s-a dezlănţuit un asemenea tărăboi, încît s-ar putea ajunge la serioase complicaţii în relaţiile dintre două ţări prietene - Suedia şi Finlanda. Problema e că vasul a fost descoperit de o companie suedeză.

Situaţia s-a complicat, întrucît pentru o parte din încărcătură s-a găsit proprietarul. Dacă butoaiele cu coniac şi şampania fuseseră destinate, împreună cu şinele, armatei ruse, vinul fusese cumpărat de Banca Centrală a Finlandei, ţară ce intra pe atunci în compunerea imperiului rus. Banca a declarat însă că acum încărcătura aparţine cetăţeanului finlandez Peter Frükman, întrucît comanda o făcuse un străbunic al lui.

La rîndu-i, moştenitorul are planurile sale. El i-a acuzat pe scafandri că ar dori să tragă vasul în portul suedez Evle, ceea ce este sinonim cu un „jaf maritim".

După asemenea tulburări, autorităţile finlandeze au suspendat aprobarea pentru ridicarea vasului, care fusese dată unor scafandri suedezi. Paza de coastă finlandeză a primit ordinele corespunzătoare, spre supărarea suedezilor. Însă finlandezul Peter Frükman continuă să insiste în apărarea dreptului său *(L. C.)*

■ La 102 ani

UN DENTIST ÎN PLINĂ ACTIVITATE!

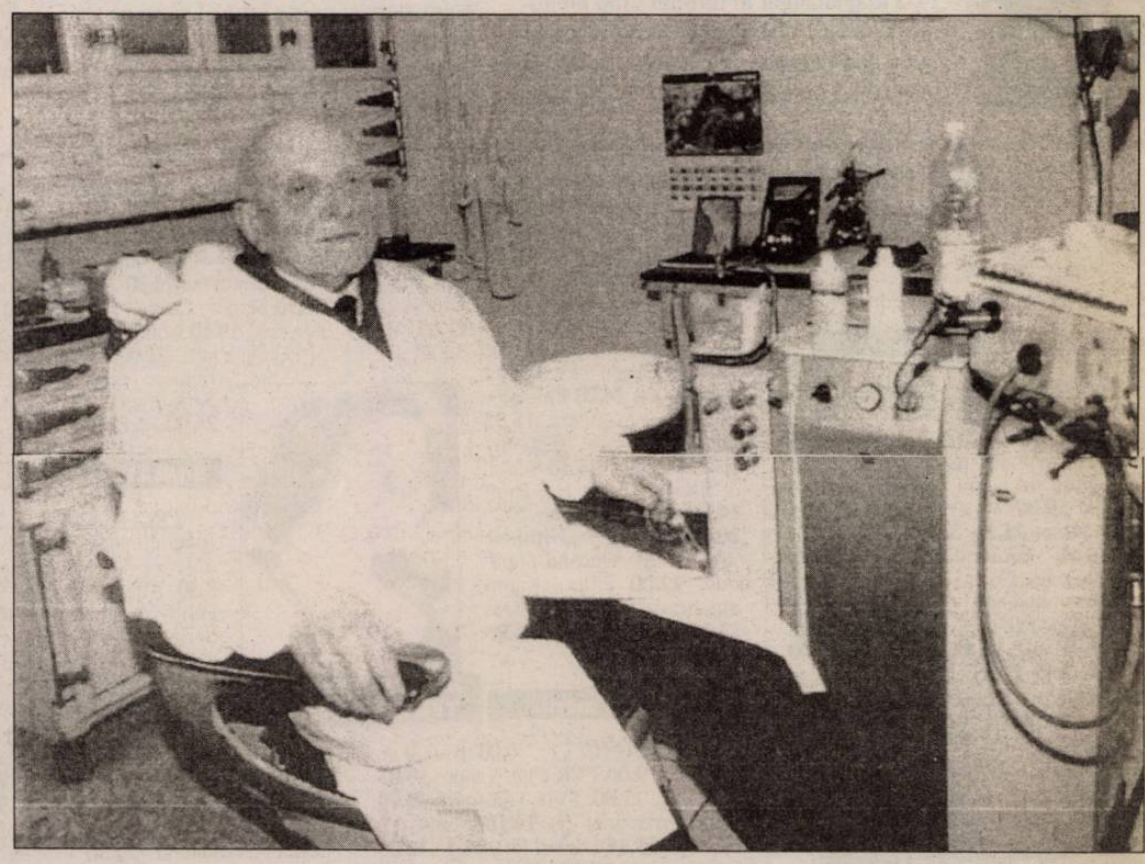

„Am toată încrederea în doctorul Emilio Battilana. Datorită experienţei sale este de neînlocuit. Lucrează de peste 73 de ani. Toate lucrările pe care mi le-a făcut cu 40 de ani în urmă sînt încă bune şi nu am nici o problemă." Doamna Anna Maria Batistuta (87 ani) părăseşte cabinetul dentar la braţ cu dr. Battilana, care are respectabila vîrstă de 102 ani şi totuşi continuă să practice! Prin activitatea sa

îndelungată în oraşul Chiavari (Genova), dr. Battilana candidează la un loc în „Cartea Recordurilor". Vîrsta nu-l împiedică să fie la curent cu cele mai noi metode de tratament, fapt demonstrat şi de numărul mare de pacienţi care îi calcă pragul cabinetului stomatologic!

Visul lui? Să mai poată lucra şi să predea cabinetul său nepotului Emilio, care a absolvit Facultatea de stomatologie... *(Gh. R.)*

Experienţa fatală a lui Krysztof A.

Cînd patru persoane - într-o evidentă stare de bună dispoziţie după cîteva sau chiar mai multe păhărele - discută într-o grădină publică din oraşul Stargard, nu departe de Szcecin, în Polonia, nu ne putem aştepta ca lumea să le acorde o atenţie deosebită.

Şi totuşi, bine ar fi fost ca cei prezenţi la acea oră în grădina publică a oraşului să fi ascultat ce discutau ei, chiar dacă subiectul era aparent banal: cine are cea mai mare rezistenţă fizică? Pentru că „demonstraţia" propusă de unul dintre ei, tînărul Krysztof, a fost, nici mai mult nici mai puţin, să le arate că... nu vor reuşi să-i taie capul. Cine să încerce însă? După o serie de ezitări, un şomer, în vîrstă de 41 de ani, s-a oferit el. Krysztof A. şi-a pus capul pe o sculptură de piatră din parc, amicul lui a ridicat toporul, şi... capul lui Krysztof s-a rostogolit imediat pe covorul de iarbă.

Şi astfel, în loc să intre în cine ştie ce carte a recordurilor, cum se aşteptau, pe Krysztof l-au înmormîntat după cîteva zile iar ceilalţi au intrat la închisoare.

Poate că dacă s-ar fi uitat mai atent la televizor, ar fi ştiut că nici măcar nemuritorii lui Duncan McLeod nu rezistă la o asemenea probă...

SATURDAY, COPILUL SĂLBATIC

În urmă cu 5 ani, după cum relatează „The Mail & Guardian", din Africa de Sud, cîţiva locuitori din provincia Kwazulu-Natal au avut parte de o întîlnire uimitoare: s-au trezit nas în nas cu un copil sălbatic. Acel omuleţ zbîrlit şi nu mai mare de 5 ani, avea un comportament asemănător cu cel al maimuţelor. Îi plăcea să se caţere în copaci şi pe acoperişuri, se dădea în vînt după fructe, îndeosebi după banane.

Dus la cel mai apropiat post de poliţie, el a fost încredinţat unei şcoli pentru handicapaţi, unde i s-a dat numele de Saturday (Sîmbătă), în amintirea zilei cînd a fost descoperit, dar fără a i se da un nume de familie. Primele sale contacte cu lumea oamenilor au fost violente. „La început era foarte agresiv, spărgea vase la bucătărie, intra şi ieşea pe ferestre. Îi lovea pe ceilalţi copii, în loc să se joace cu ei. Îi plăcea carnea roşie, crudă", îşi aminteşte Etel Mathiyane, fondatoarea şcolii care l-a primit.

Contrar părerii psihologilor, doamna Mathiyane nu consideră că protejatul ei ar fi înapoiat mintal. „Trebuie să i se lase timp pentru a se debarasa de experienţa acumulată printre primate", consideră ea, recunoscînd că totuşi, comportamentul lui rămîne singular: „Cînd i se oferă un fruct, el îl gustă, apoi îl aruncă pe pămînt. Apoi îl culege, de jos, pentru a-l termina. Dar bananele continuă să fie fructele sale preferate." Rămîne ca Saturday să adopte din ce în ce mai frecvent modalităţi de acţiune specifice lui Homo-erectus: „La început el doar alerga în patru labe, dar astăzi merge, chiar dacă mai şchiopătează, căci avusese un picior fracturat cînd a fost descoperit."

În urma îngrijirilor primite la şcoală, el ştie acum să facă baie, să se pieptene, să se îmbrace şi să se joace. Un alt temei de satisfacţie îl constituie faptul că Saturday n-a fost niciodată bolnav. După opinia protectoarei sale, el ar fi imunizat contra celor mai curente maladii. „Cînd a fost adus la centru, el dorea să doarmă gol şi detesta îmbrăcămintea. Acum suportă hainele şi face baie", se felicită Mathiyane. Dar Saturday continuă să fie incapabil de a rosti vreun cuvînt. Educatoarea lui susţine că băiatul înţelege ce-i spune ea, însă el nu-i răspunde niciodată. *(L. C.)*

De-a dreptul ridicol!

O femeie din New Jersey şi-a dat în judecată fiul pretinzînd că acesta nu a împărţit cu ea cele 2 milioane de dolari cîştigate la loterie. Phyllis Klingebiel, căci acesta este numele ei, spune că timp de 10 ani, lună de lună, i-a dat cîte 20 de dolari fiului său Michael pentru bilete la loterie. Norocul îi surîde acestuia pe 2 octombrie 1997 dar se face că plouă şi păstrează toţi banii pentru el şi pentru soţia sa. Îndurerata mamă declara: „Este trist, dar trebuie s-o fac şi pe-asta pentru că am dreptate. Sînt extrem de supărată pe el şi nu pot să cred că mi-a făcut una ca asta!"

LEONARDO DI CAPRIO - un Romeo îmbarcat pe „Titanic"

„Titanic" este filmul intrat anul acesta în cursa pentru premiile Oscar, egalînd recordul nominalizărilor pentru un singur film: 14 la număr. Este filmul pentru a cărei realizare s-au cheltuit peste 200 milioane de dolari, cea mai mare sumă alocată vreodată unei creații cinematografice. Va reuși această superproducție să aducă înapoi, în buzunarele producătorilor, cel puțin valoarea sumelor investite? Industria hollywood-iană știe deja cum se poate forța destinul. Nominalizările la Oscar și, mai ales, atribuirea cîtorva premii sînt mecanisme patente în recuperarea banilor. Statisticile spun că o simplă nominalizare pentru cel mai bun film declanșează încasări din vînzarea biletelor de pînă la 50 milioane de dolari. Nominalizarea pentru cel mai bun actor poate aduce 20 milioane de dolari, iar pentru cea mai bună actriță 12 milioane... Dacă numai nominalizările sporesc incredibil de mult numărul spectatorilor, premiile Oscar conferă garanții înzecite privind prestigiul și valoarea artistică a filmului, atrăgînd, în special în Statele Unite, aproape necondiționat spectatorii în sălile de cinematograf. Pînă în prezent, încasările pentru „Titanic" au depășit 700 milioane de dolari și se speră că vor depăși un miliard, ceea ce va însemna un nou record din acest punct de vedere. Amintim că valoarea încasărilor pentru „Jurassic Park" a fost cu puțin sub un miliard de dolari.

Inventarul „etichetelor" hollywood-iene aplicate aproape automat actorilor - mai ales celor în curs de afirmare - este fără îndoială sărăcăcios. Sintagma de „băiat rău" în sensul de rebel a fost asociată în primul rînd cu numele lui Marlon Brando, seria deschisă de el fiind mereu completată: James Dean, Jack Nicholson, Peter Fonda, Tom Cruise, Mickey Rourke, Patrick Swayse, Matt Dillon, Brad Pitt, Johnny Depp etc. Fiecare a purtat sau încă mai poartă acest „tatuaj" bine marcat în fișa lui de identitate actoricească. Lungului „șir indian" i s-a mai adăugat în ultimul timp un nume: Leonardo Di Caprio. Probabil că pe bună dreptate tînărul actor n-a putut înțelege nici un moment de ce ar fi el neapărat „băiat rău" sau ce asemănare ar exista între el și cei ce stau adunați în aceeași pagină de „insectar", ca și cum ar reprezenta o specie anume. De aceea, refuză să accepte părerea mass-mediei potrivit căreia el ar fi un „nou James Dean" sau un „viitor Marlon Brando", preferînd să fie el însuși. Adică?

La cei 23 de ani (e născut în 1975), Leonardo Di Caprio pare încă un adolescent abia desprins de pubertate, cu trupul încă în formare, departe de ceea ce s-ar putea numi un bărbat în toată puterea cuvîntului. Șuvițele blonde, tenul transparent, ochii de un albastru încă „de lapte" lasă loc unei ușoare ambiguități asupra sexului, element de altfel folosit de producători și regizori în rolurile pe care i le-au oferit pînă în prezent. În plus, o mare sensibilitate, dublată de har. Și, de ce nu?, de șansă și inteligență.

LUNI, 9 martie

PROGRAMUL 1: **12.05** Serial (r): „Utimele știri" **13.00** Avocatul poporului (r) **14.10** Serial (r): „Cristal" **16.00** Emisiune în limba maghiară **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.30** Interactiv Tele-joc **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Serial: „Echipa de intervenție" **22.15** Fețele schimbării **24.00** Serial: „Canary Wharf" **0.30** Videocaseta muzicală.

PROGRAMUL 2: **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **12.45** Ecranul (r) **14.00** Convieţuiri **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Hei-rup, Hei-rap! **19.40** Sănătate, că-i mai bună decît toate! **20.10** Serial: „Utimele știri" **21.00** Credo **22.00** Film: „Toleranță zero" (SUA, 1996) **23.30** Ecoturism.

MARȚI, 10 martie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iași **11.00** TVR Timișoara **13.00** Credo (r) **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.30** Ecclesiast '98 **16.00** Emisiune în limba maghiară **17.10** Desene animate **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** În flagrant **18.30** Interactiv Tele-joc **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Telecinemateca: „Luna" (Italia, 1979) **23.55** Universul cunoașterii **0.45** Serial: „Canary Wharf".

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **8.55** Serial (r): „Echipa de intervenție" **9.55** Scena politică (r) **11.30** Sporturi extreme **12.45** Scena (r) **13.30** Arhive românești (r) **14.00** Convieţuiri **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Hei-Rup! Hei-Rap! **19.10** Dosarele istoriei **20.10** Serial: „Utimele știri" **21.00** Sensul tranziției **22.00** Teatrul Liric **23.45** Recital cameral.

CLARK GABLE
TVR 1, sîmbătă, ora 22.30

MIERCURI, 11 martie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iași **11.00** TVR Timișoara **13.00** Fotbal: C.S.M. Reșița - Steaua **15.05** Tradiții **15.30** Pro patria **17.10** Desene animate **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** Medicina pentru toți **18.30** Interactiv Tele-joc **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.30** Fotbal: Borussia Dortmund - F.C. Barcelona **23.45** Cultura în lume **0.15** Fotbal.

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **8.30** Serial (r): „Canary Wharf" **9.45** Portrete în acvaforte (r) **10.15** Teleenciclopedia (r) **11.05** Varietăți internaționale **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **13.30** Mapamond (r) **14.00** Emisiune în limba maghiară **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Hei-Rup! Hei-Rap! **19.10** Club 2020 **20.10** Serial: „Ultimele știri" **21.00** Avocatul poporului **22.00** Film: „Răpiri organizate" (Italia, 1975) **23.15** Opera Mundi **24.00** Rock magazin.

INGRID BERGMAN
TVR 2, joi, ora 22.00

JOI, 12 martie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iași **11.00** TVR Timișoara **13.00** Sensul tranziției (r) **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.45** Lege și fărădelege **16.00** Convieţuiri **17.10** Desene animate **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.30** Interactiv Tele-joc **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Serial: „Dr. Quinn" **22.15** Cu ochii'n 4 **23.05** Reflecții rutiere **23.30** Bank-note **24.00** Serial: „Canary Wharf".

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **8.30** Serial (r): „Canary Wharf" **9.55** Medicina pentru toți (r) **10.25** Fețele schimbării (r) **11.30** Sporturi extreme (r) **13.05** Castelul de filme **14.00** Emisiune în limba germană **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **17.00** Ceaiul de la ora 5 **19.10** Față în față cu autorul **20.10** Serial: „Ultimele știri" **21.00** În fața dv.! **22.00** Cinematograful de artă: „Banii" (Suedia, 1938). Cu: Ingrid Bergman **23.15** Time-out.

VINERI, 13 martie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iași **11.00** TVR Timișoara **12.05** Serial (r): „Ultimele știri" **13.00** Convieţuiri **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.30** Emisiune în limba germană **17.10** Mapamond **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** Ora Warner **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Film: „Entitatea" (SUA, 1983) **23.30** Planeta cinema **0.20** Cinematograful de noapte: „Străzile din L.A." (SUA, 1992).

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **8.30** Serial (r): „Canary Wharf" **9.55** În flagrant (r) **10.25** Cultura în lume (r) **11.30** Comorile lumii (r) **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **14.00** Banknote **14.30** TVR Cluj-Napoca **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Pentru dv., doamnă! **19.10** Contemp-art **20.10** Serial: „Utimele știri" **21.00** Robingo 2 **22.20** Lumea sportului **23.00** Serial: „Perla Coroanei" **24.00** Jazz Alive.

SÎMBĂTĂ, 14 martie

PROGRAMUL 1: **7.00** Bună-dimineața... de la Timișoara și de la București! **8.30** Alfa și Omega **9.05** Feriți-vă de măgăruș! **10.05** Serial: „Viața ca în viață" . **10.50** Desene animate **11.20** Film: „Femeia în verde" (SUA, 1945) **12.30** Ecranul **13.00** Serial documentar **15.00** Video-magazin **17.10** Serial: „Justiție militară" **18.00** Disney **18.30** Serial: „Hollyoaks" **19.00** Eurovision '98 - Gala Națională **21.30** Serial: „Vizitatorul" **22.30** Filmele secolului - Colecția Warner: „Pe aripile vîntului" (partea a II-a). Cu: Clark Gable, Vivien Leigh **0.30** Arena AS.

PROGRAMUL 2: **8.00** Desene animate **8.55** Comorile lumii **9.30** Pas cu pas **10.35** Cinematograful vremii noastre: „Jacques Rivette" (ARTE, prima parte) **11.20** TVR Timișoara **14.00** Serial: „Căderea vulturilor" **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Planeta Cinema (r) **19.00** Serata muzicală TV **21.30** Ateneu - J.S. Bach **22.30** Serial (r): „În plină acțiune" **23.30** Convieţuiri.

DUMINICĂ, 15 martie

PROGRAMUL 1: **7.00** Bună dimineața de la... București! **8.30** Lumină din lumină **9.05** Desene animate **9.30** Serial: „Fetița cu pistrui" **10.00** Ala-Bala, portocala! **11.00** Viața satului **13.00** Serial de călătorii **14.00** Fotbal: Oțelul Galați - F.C. Național **15.50** Turnul Babel **16.40** A doua alfabetizare **17.10** Serial SF: „Star Trek: Deep Space 9" **18.00** Disney **18.25** Serial: „Hollyoaks" **18.50** Robingo **19.40** Duminica sportivă **20.00** Jurnal **21.00** Film: „Musafirul" (SUA, 1995) **23.00** Serial: „Ð-na King, agent secret" **23.55** Repriza a treia.

PROGRAMUL 2: **8.00** Desene animate **8.55** Comorile lumii **9.30** Ferestre deschise **11.00** Handbal: România - Slovacia **12.30** TVR Iași **13.30** Memoria exilului românesc **14.00** Serial: „Căderea vulturilor" **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Alo, tu alegi! **19.00** Serial: „În plină acțiune" **20.00** Ultimul tren **21.00** Fotbalmania **23.30** Pop-show nocturn.

(După Panoramic TV)

„DOSARELE X"
PRO TV, vineri, ora 20.15

LUNI 7.00 Ora 7, bună dimineața! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Film: „Tequila Sunrise" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr și neliniștit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Riști și cîștigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Știrile PRO TV **20.15** Film: „Colivia nebunilor" (Franța/Italia, 1980) **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.15** Audiență națională **0.20** Serial: „Nemuritorul".

TONY CURTIS
PRO TV, sîmbătă, ora 9.25

MARȚI 7.00 Ora 7, bună dimineața! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Film: „Colivia nebunilor" (r) **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr și neliniștit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Riști și cîștigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Știrile PRO TV **20.15** Serial: „Chicago Hope" **21.15** Serial: „De partea legii" **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.15** Profesiunea mea cultura **0.45** Serial: „Nemuritorul" **1.45** Film erotic: „Who Killed Boddy Blue".

MIERCURI 7.00 Ora 7, bună dimineața! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Serial: „Capcana timpului" **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr și neliniștit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Riști și cîștigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Știrile PRO TV **20.15** Film: „Camilla" (Canada/Anglia, 1994) **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.15** Pro și contra **0.20** Serial: „Nemuritorul" **1.15** Film erotic: „Hungry For You".

JOI 7.00 Ora 7, bună dimineața! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Film: „Camilla" (r) **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr și neliniștit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Riști și cîștigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Știrile PRO TV **20.15** Serial: „Melrose Place" **21.15** Serial: „Nikita" (ep. 1) **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.00** Întîlnire cu presa **0.15** Serial: „Nemuritorul" **1.15** Film erotic: „Clubul V.R.".

VINERI 7.00 Ora 7, bună dimineața! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Serial: „Beverly Hills" (r) **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.35** Urmărire generală **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Riști și cîștigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Știrile PRO TV **20.15** Serial: „Dosarele X" **21.15** Film: „Misterul din Haven Falls" (partea a II-a) **22.45** Serial: „Zona crepusculară" **23.45** Serial: „La limita imposibilului" **0.30** Serial: „Aventuri în Casa Morții" **2.00** Baschet NBA: Indiana - Milwaukee. Transmisiune în direct.

SÎMBĂTĂ 7.00 PRO TV Junior **9.00** Serial: „Superboy" **9.25** Film: „Tarzan în Manhattan" (SUA, 1989). Cu: Tony Curtis **11.00** PRO Motor **12.00** Punctul pe I **13.00** Serial: „News Radio" **13.30:** Serial: „Murder Most Horrid" (ep. 1) **14.00** Generația PRO **15.40** Gillette - Cupa Mondială **16.10** Serial: „Hercule" **17.00** Serial: „Xena, prințesa războinică" **18.00** PRO Fashion **18.20** Serial: „Fete de bani gata" **18.50** Te uiți și cîștigi! **19.30** Știrile PRO TV **20.00** Film: „Mona Lisa" (Anglia, 1986) **22.00** Serial: „Millennium" **23.30** Serial: „NYPD Blue - viață de polițist" **0.15** Film: „Dreptate finală" (partea a II-a) **1.45** Film erotic: „For Love of Sara".

DUMINICĂ 7.00 Desene animate **9.00** Serial: „Lassie" **9.30** Super Abracadabra **11.00** Serial: „Se întîmplă în Waikiki" **12.00** Profeții despre trecut **13.05** Serial: „News Radio" **13.30** Serial: „Murder Most Horrid" **14.00** Film: „Mesaj către fiica mea" (SUA, 1973) **15.30** Divertisment **16.40** Lumea filmului **17.10** Serial: „Al șaptelea cer" **18.00** Serial: „Beverly Hills" **19.00** Prețul corect **19.30** Știrile PRO TV **20.00** Film: „Cîmpul" (Irlanda, 1990) **22.00** Serial: „Cybil" **22.45** Procesul etapei.

LUNI 11.00 - 15.00 Reluări **17.00** Serial: „Din toată inima" (ep. 1) **18.00** Serial: „Antonella" **18.45** Serial: „Marielena" **19.30** Desene animate

De origine italiană, Leonardo Di Caprio a avut norocul să se fi născut într-o familie iubitoare de artă. Tatăl său, creator de benzi desenate, știa ce înseamnă valoarea și astfel, deloc întîmplător, i-a cultivat fiului său gustul pentru capodopere. Pentru Federico Fellini, de exemplu, avea un adevărat cult. Și-a îndemnat copiii (Leonardo mai are un frate mai mare) să devină actori, așa că la numai 14 ani Leonardo s-a prezentat la probe, a fost admis și a început să fie folosit în clipuri publicitare și chiar în seriale TV.

N-a trecut mult și norocul i-a surîs din nou, acela de a fi distribuit în roluri secundare alături de actori celebri de la care tînărul a avut inteligența să descifreze, apoi să învețe, tainele actoriei. Cel ce urma să devină în numai cîțiva ani un idol, avea la rîndul său idoli. Robert De Niro îl fascina. Și ce dar mai extraordinar îi putea oferi soarta decît un rol alături de „totalul De Niro" în „This Boy's Life" realizat de Michael Keaton Jones? În următorii ani, Leonardo Di Caprio are marea șansă de a-și completa „școala de actorie" din mers, avînd ca „profesori" pe Gene Hackman și Sharon Stone în „Mai iute ca moartea", pe David Thewlis în „Eclipsă totală", pe Meryl Streep și Diane Keaton în „Camera lui Marvin".

Cu fiecare rol interpretat dovedește că dispune în primul rînd de un real talent nativ și, totodată, de o extraordinară capacitate de a și-l exploata. Obține astfel încrederea producătorilor care îl simt capabil să interpreteze partituri cu adevărat dificile, cum ar fi cea a băiatului handicapat din „Gilbert Grape". Leonardo Di Caprio știa cît de sus se află situată ștacheta rolurilor de handicapați interpretate magistral fie de idolul său Robert De Niro („Trezirea"), fie de ambițiosul Daniel Day Lewis („Piciorul meu stîng"). Și iată că, la numai 19 ani, Di Caprio obține o nominalizare la Oscar pentru modul cum interpretează acest rol dificil. În cariera sa artistică se înscriu apoi alte două noi ipostaze: cea a unui drogat („Bascketball Diaries"), precum și a unui homosexual („Eclipsă totală").

Este perioada cînd presa începe să vorbească din ce în ce mai mult de Leonardo Di Caprio încercînd să sugereze că verosimilitatea personajelor interpretate de el s-ar datora înclinațiilor reale ale actorului către consumul de droguri și homosexualitate. Este perioada cînd e trecut pe lista „băieților răi", admițînd atît conotația pozitivă, cît și cea negativă a acestei formulări.

Dar, Leonardo Di Caprio dovedește că ficțiunea cinematografică nu are de-a face cu realitatea și, folosindu-și talentul, se metamorfozează din poetul homosexual și pervers (Rimbaud) în romanticul și inocentul Romeo („Romeo și Julieta"). Este ipostaza cea mai îndrăgită de admiratorii săi și chiar de critica de specialitate. Este rolul care îl impune ca pe o nouă vedetă în constelația hollywood-iană. Regizorul James Cameron l-a distribuit în ultimul său film, „Titanic". L-a vrut topit tot într-un personaj romantic. Așa se face că, îmbarcat pe transatlanticul pîndit de nesănsă, Leonardo Di Caprio trăiește cîteva zile din viața unui artist sărac, îndrăgostit nebunește de o tînără aristocrată.

În numele iubirii sfidează prejudecățile, pericolul și catastrofa.

Rubrică realizată de
AURORA POPESCU

20.00 Serial: „Dragoste și putere" **21.00** Serial: „Războiul conjugal" **21.45** Serial: „Nimic personal" **22.45** Film: „Principiul dominoului" (Anglia/SUA, 1977). Cu: Gene Hackman.

MARȚI **11.00 - 14.00** Reluări **17.00** Serial: „Din toată inima" **18.00** Serial: „Antonella" **18.45** Serial: „Marielena" **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste și putere" **21.00** Serial: „Războiul conjugal" **21.45** Serial: „Nimic personal" **22.45** Film: „Povestea unui polițist" (Franța/Italia, 1975). Cu: Alain Delon **1.45** Serial: „Secrete de familie" (ep. 1).

MIERCURI **11.00 - 17.00** Reluări **18.00** Serial: „Antonella" **18.45** Serial: „Marielena" **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste și putere" **21.00** Serial: „Războiul conjugal" **21.45** Serial: „Nimic personal" **22.45** Film: „Morții nu poartă ecosez" (SUA, 1982) **1.45** Serial: „Secrete de familie".

JOI **11.00 - 16.00** Reluări **17.00** Serial: „Din toată inima" **18.00** Serial: „Antonella" **18.45** Serial: „Marielena" **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste și putere" **21.00** Serial: „Războiul conjugal" **21.45** Serial: „Nimic personal" **22.45** Film: „Viața particulară a lui Sherlock Holmes" (SUA, 1970) **1.45** Serial: „Secrete de familie".

VINERI **11.00 - 16.00** Reluări **17.00** Serial: „Din toată inima" **18.00** Serial: „Antonella" **18.45** Serial: „Marielena" **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste și putere" **21.00** Serial: „Războiul conjugal" **21.45** Serial: „Nimic personal" **22.45** Film: „Orgolii" (România, 1982) **1.45** Serial: „Secrete de familie".

ALAIN DELON
Acasă, marți, ora 22.45

SÎMBĂTĂ **8.00 - 13.15** Reluări **15.00** Serial: „Omul mării" **17.15** Casa serialelor **18.00** Serial: „Antonella" **18.45** Serial: „Marielena" **19.30** Desene animate **20.00** Film: „A fost odată un Hollywood II" (SUA, 1976). Cu: Fred Astaire, Clark Gable **22.30** Film: „Texas" (SUA, 1994, partea I).

DUMINICĂ **9.00** Sport la minut **10.00** Motor Sport Magazin **14.00** Ghetele de aur **15.00** Italia în 7 zile **15.50** Fotbal: Il Calcio **17.45** NBA Action **18.45** Retrospectiva sportivă a săptămînii **19.15** Sport la minut **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Arhiva neagră" **20.45** Serial: „Incoruptibilii" **21.30** Serial: „Marile bătălii ale celui de-al II-lea război mondial" **22.30** Film: „Texas" (partea a II-a) **0.00** Film: „Nebunia dragostei" (SUA, 1986).

LUNI **7.00** Dimineața devreme **11.00** Film: „Rivalitate în lumea modei" (r) **13.10** Serial: „O iubire de neuitat" **15.20** Desene animate **16.00** Onyx **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Noi sîntem îngeri: Pușcăriașii" **21.40** Serial: „Omul cu o mie de fețe" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

MARȚI **7.00** Dimineața devreme **11.00** Film: „Noi sîntem îngeri: Pușcăriașii" (r) **13.10** Serial: „O iubire de neuitat" **15.20** Desene animate **16.00** Onyx **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Un erou obișnuit" (Italia, 1996) **21.40** Serial: „Legea lui Burke" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

MIERCURI **7.00** Dimineața devreme **11.00** Film: „Un erou obișnuit" (r) **13.10** Serial: „O iubire de neuitat" **15.20** Desene animate **16.00** Onyx **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Șase săptămîni" (SUA, 1982) **21.40** Serial: „Doctor Bramwell - o femeie ambițioasă" (ultimul ep.) **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

JOI **7.00** Dimineața devreme **11.00** Film: „Șase săptămîni" (r) **13.10** Serial: „O iubire de neuitat" **14.20** Serial: „Vise și oglinzi" **15.20** Desene animate **16.00** Onyx **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Stăpînul sălbăticiunilor" (SUA, 1982) **21.40** Serial: „Falsă identitate" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

VINERI **7.00** Dimineața devreme **11.00** Film: „Stăpînul sălbăticiunilor" (r) **13.15** Serial: „O iubire de neuitat" **15.20** Serial: „Model Academy" **17.00** Onyx **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Văduva răposatului" (Franța, 1987) **21.40** Serial: „Invadatorii" (partea a II-a) **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

ELIZABETH TAYLOR
PRIMA TV, duminică, ora 13.30

SÎMBĂTĂ **7.00** Știri **8.45** Serial: „Dragoste cu năbădăi" **9.20** Serial: „Ultimele 5 minute" **11.50** Vedeta în papuci **13.00** Documentar: „Viața sălbatică" **13.30** Serial: „Model Academy" **14.20** Serial: „Viața de la zero" **14.50** Poveștile prietenilor mei **15.30** Onyx **16.30** Între prieteni **17.30** Serial: „Club Hawaii" **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Schimbul de noapte" (SUA, 1994). Cu: Pierce Brosnan **21.40** Serial: „A treia planetă de la Soare" **22.05** Serial: „Arli$$" **22.30** Serial: „Beavis & Butthead" **23.00** Film: „Pasăre de pradă" (SUA, 1995). Cu: Richard Chamberlain.

DUMINICĂ **7.00** Știri **7.35** Serial: „Viața de la zero" (r) **8.35** Spirit și credință **9.10** Desene animate **10.05** Serial: „Animal Show" **10.30** Desene animate **11.20** Mileniul III **12.10** Onyx **13.00** Serial: „Tarzan" **14.00** Duminica în familie **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Brenda Starr" (SUA, 1995). Cu: Brooke Shields **21.30** Serial: „Sparks" **22.00** Serial: „Cape Canaveral - Eroii spațiului" **22.50** Film: „O viață perfectă" (SUA, 1989).

LUNI **6.30** Prima oră **9.00 - 13.30** Reluări **14.30** Desene animate **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.00** Serial: „Frecvența radio 74,5" **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.30** Serial: „Celebri și bogați" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meșterul casei" **20.00** Serial: „Un alt început" **21.00** Serial: „Gideon Oliver" **23.30** Starea de veghe.

MARȚI **6.30** Prima oră **9.00 - 13.30** Reluări **14.30** Desene animate **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.00** Serial: „Frecvența radio 74,5" **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.30** Serial: „Celebri și bogați" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meșterul casei" **20.00** Documentar: „Rivalii" **21.00** Film: „Viață de erou" (SUA, 1988, partea I) **23.30** Starea de veghe.

MIERCURI **6.30** Prima oră **9.00 - 13.30** Reluări **14.30** Serial: „Pretutindeni cu tine" **15.30** Serial: „Frecvența radio 74,5" **17.00** Fotbal: Dinamo București - Petrolul Ploiești **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meșterul casei" **20.00** Serial: „Atingerea îngerilor" **21.00** Film: „Viață de erou" (partea a II-a) **23.30** Starea de veghe.

JOI **6.30** Prima oră **9.00 - 13.30** Reluări **14.30** Desene animate **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.00** Serial: „Frecvența radio 74,5" **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.30** Serial: „Celebri și bogați" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meșterul casei" **20.00** Serial: „911: apel de urgență!" **21.00** Film: „Inocența pierdută" (SUA, 1997) **23.30** Starea de veghe.

VINERI **6.30** Prima oră **9.00 - 13.30** Reluări **14.30** Desene animate **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.00** Serial: „Frecvența radio 74,5" **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.30** Serial: „Celebri și bogați" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meșterul casei" **20.00** Serial: „Christy" **21.00** Film: „Fotografie pe scaunul electric" (SUA, 1991) **23.30** Starea de veghe **1.30** Film: „În zori" (SUA).

GENE HACKMAN
Acasă, luni, ora 22.45

SÎMBĂTĂ **6.30** Videoclipuri muzicale **7.30** Serial: „Lumea lui Eric" **8.00** Serial: „Bailey Kipper" **8.30** Desene animate **11.00** Serial: „1999" **12.00** Eurofotbal **13.15** Fotbal: Manchester United - Arsenal Londra **15.00** Serial: „Masada" **17.00** Fotbal: Steaua București - F.C.M. Bacău **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Incursiuni în imprevizibil" **20.00** Serial: „Misterele din New Orleans" **21.00** Film: „Un înger păzitor" (SUA, 1990) **23.30** Film: „Decameronul" (SUA) **1.30** Film: „Ultimul cîntec" (SUA).

BROOKE SHIELDS
Antena 1, duminică, ora 19.45

DUMINICĂ **6.30** Videoclipuri **7.30** Serial: „Lumea lui Eric" **8.30** Serial: „Căutătorii de aur" **9.00** Desene animate **9.30** Serial: „Campionul" **10.00** Desene animate **13.30** Film: „Divorțul lui" (SUA). Cu: Elizabeth Taylor **16.00** Serial: „Față în față la Hollywood" **17.30** Doc.: „Exploratorii" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Nimeni nu e perfect" **20.00** Serial: „Călătorii în lumi paralele" **21.00** Film: „Joc în doi" (SUA, 1995) **1.30** Serial: „Eu, Claudius".

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

LUNI **8.00** Știri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Aventurierii" **15.10** Serial: „Celebritate" **16.05** Serial: „O singură viață" **18.30** Serial: „Prințul din Bel Air" **19.00** Primul pas **20.00** Serial: „Căsuța din prerie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Secția de poliție" **22.30** Serial: „Colierul de opal" (ep. 1).

MARȚI **8.00** Știri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Aventurierii" **15.10** Serial: „Celebritate" **16.05** Serial: „O singură viață" **18.30** Serial: „Prințul din Bel Air" **19.00** Serial: „Miami Vice" **20.00** Serial: „Căsuța din prerie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Străzile din San Francisco" **22.25** Linia întîi.

MIERCURI **8.00** Știri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Aventurierii" **15.10** Serial: „Celebritate" **16.05** Serial: „O singură viață" **18.30** Serial: „Prințul din Bel Air" **19.00** Serial: „Miami Vice" **20.00** Serial: „Căsuța din prerie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Drumul spre Rai" **22.25** Reporter TELE 7.

JOI **8.00** Știri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Aventurierii" **15.10** Serial: „Celebritate" **16.05** Serial: „O singură viață" **18.30** Serial: „Prințul din Bel Air" **19.00** Serial: „Miami Vice" **20.00** Serial: „Medici la datorie" **21.00** Telejurnal **21.40** Serial: „Shogun" **22.30** Mafalda.

VINERI **8.00** Știri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Aventurierii" **15.10** Serial: „Celebritate" **16.05** Serial: „O singură viață" **18.30** Serial: „Prințul din Bel Air" **20.00** Serial: „Medici la datorie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Pointman" **23.35** Tentații.

SÎMBĂTĂ **8.00** Știri **9.10** Desene animate **10.00** Serial: „Un om de milioane" **13.00** Serial: „Hotel" **15.30** Cinema '97 **17.05** Serial: „Roseanne" **19.00** Serial: „Lou Grant" **20.00** Serial: „Clanul Colby" **21.00** Telejurnal **21.35** Film: „Ce vă doare" (SUA, 1972) **0.15** Serial: „Playboy".

DUMINICĂ **8.00** Știri **9.10** Desene animate **10.00** Serial: „Incredibilul Hulk" **13.05** Serial: „Hotel" **15.00** Se întîmplă numai duminica **17.40** Forța destinului **19.05** Serial: „Lou Grant" **20.00** Serial: „Clanul Colby" **21.00** Telejurnal **21.40** Film: „Dublura" (SUA, 1967) **23.35** Gala Tele 7.

HOROSCOP 9.03 - 15.03

BERBEC (21.03 - 20.04): Două motive temeinice de bucurie vor asezona această săptămînă. Primul „aterizează" luni sau marți și provine din zona sentimentală a vieții. Partenerul vă face o surpriză plăcută, poate un cadou mult rîvnit. Al doilea motiv de fericire se cristalizează în portofel sub forma unei sume fumușele de bani. În weekend veți primi o veste foarte bună de departe, ca de la suflet la suflet.

TAUR (21.04 - 21.05): Curba financiară e cea mai sprintenă dintre toate și ajunge pe culmi (maximum) miercuri sau joi, determinînd o suprasolicitare a buzunarelor. Pe de altă parte, alura curbei afectiv-sentimentale sugerează faptul că relațiile în cuplu vor deveni acidulate, probabil o criză de orgoliu vă face să vă impuneți neapărat punctele de vedere. Dar nu uitați că treburi mult mai importante bat la ușă.

GEMENI (22.05 - 21.06): Poate că Luna este vinovată de excesele temperamentale din prima jumătate a perioadei, cînd nu vă înțelegeți cu nimeni, inclusiv (vai!) cu șefii. Din fericire, Soarele vă protejează în a doua jumătate a intervalului și vitalitatea dv. se va direcționa spre rezolvarea unor probleme financiar-profesionale urgente. Nimic nou în privința banilor, dar nu e cazul să vă alarmați.

RAC (22.06 - 22.07): Cel mai remarcabil eveniment al perioadei pare să fie reluarea relațiilor cu un cunoscut foarte apropiat, întrucît sînteți interesat într-o afacere profitabilă cu acesta. Vechile animozități se vor dilua veți deveni parteneri de încredere. Curba psihicului demonstrează că sînteți sigur pe toate deciziile ce trebuie luate. Mici probleme cu sănătatea spre sfîrșitul săptămînii, trecătoare ca iarna.

LEU (23.07 - 22.08): Capriciile primăverii vă domolesc elanul creator, intrați acum într-o pasă melancolică dulce-amăruie, cînd vă hrăniți mai mult cu amintiri decît cu problemele prezentului. Din păcate, curba financiară are tendința de scădere și se impune mai multă vigilență și parcimonie la cheltuieli. Vineri sau sîmbătă vă va înviora o surpriză plăcută, provocată de partenerul de viață.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Se pare că veți primi bani, pe la mijlocul săptămînii, dar suma nu vă va entuziasma defel. Oricum, psihicul dv. este robust și veți înfrunta cu stoicism cîteva dificultăți profesionale ivite din senin. Atenție la un Scorpion sau Vărsător din anturaj, care se cam intersectează cu interesele dv. imediate. În weekend vă așteaptă o întîlnire parfumată și șoapte tandre.

BALANȚA (22.09 - 22.10): Cel mai remarcabil aspect al săptămînii este cel financiar. Curba cu pricina are, culmea!, două vîrfuri. Unul luni sau marți, iar celălalt joi sau vineri. Probabil că veți da „lovitura", în sensul că situația dv. materială se va îndrăveni brusc. Poate că va fi una din cele mai favorabile săptămîni ale anului - din acest punct de vedere. Cel puțin așa mărturisesc astrele.

SCORPION (23.10 - 21.11): Deși curba psihicului tinde să scadă sub normal, dovedind că nu prea sînteți în apele dv., sfîrșitul săptămînii vă aduce o bucurie consolatorie. Aceasta provine din sînul familiei și va confirma o așteptare de durată. Pe de altă parte, curba financiară staționează la un nivel acceptabil și dă semne de ascensiune pentru începutul perioadei următoare. Așa să fie!

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Nici în această săptămînă roadele financiare ale muncii dv. nu vă vor satisface pe deplin. Se pare că un ghinion cu acest profil se ține scai de dv., amînînd revigorarea bugetului. Din fericire, veți avea clipe fericite din alte sfere ale vieții cotidiene, mai ales sentimentale și profesionale. Relațiile interumane decurg excelent și acesta e un lucru reconfortant.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Astrele nu se prea înghesuie să sugereze ceva concret în constelația dv., iar lipsa unui mesaj clar poate fi interpretată ca o liniște sufletească înaintea unor încercări dificile ale destinului. Oricum, veți ști să disipați monotonia, căci inspirația și puterea de muncă nu vă lipsesc. Dimpotrivă, vă direcționați eforturile spre mai multe activități ce vă fac plăcere.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Cred că vi se va îndeplini o dorință arzătoare, care ține mai mult de latura spirituală decît de cea materială. Luni sau marți vă va îmbrățișa această bucurie. Banii nu se vor înghesui prea mult spre contul dv. bancar, căci alura curbei financiare indică mai degrabă o stagnare, cu slabe tendințe de ameliorare. În partea a doua a intervalului sînt posibile disensiuni familiale.

PEȘTI (19.02 - 20.03): Monotonia vieții va fi brusc sfîșiată de un eveniment fericit pe plan profesional (marți, miercuri), care vă va umple iarăși cu un optimism realist. Situația financiară va deveni mai roză, întrucît joi veți primi o sumă consistentă - la care, de altfel, vă așteptați. Veți putea face cîteva investiții medii, fără să vă gîndiți de două ori cînd duceți mîna la buzunar.

Self Service

Placaje cu plăci din faianță

MIRCEA C. MUNTEAN

Plăcile de faianță se așază pe perete în următoarele moduri: cu rosturi orizontale continue și rosturi verticale decalate la jumătatea plăcii; cu rosturi orizontale și verticale contiue (gen tabla de șah; cu rosturi orizontale și verticale lărgite de 1-4 mm).

La montarea plăcilor de faianță în sistemul cu rosturi lărgite, între plăci se vor pune bețe de chibrit ori piese speciale din material plastic. Recomand utilizarea bețelor de chibrit deoarece lemnul poate prelua unele tasări atunci cînd pentru menținerea coliniarității rosturilor se necesită a apăsa mai mult pe cîte o placă.

Pentru fixarea pe perete a plăcilor de faianță se folosesc: material adeziv sub formă de praf existent în saci cu greutatea de 5-20 kg; mortar de ciment (1 parte ciment și 2-3 părți nisip fin) plastifiat cu var (cca. 0,15 părți pastă de var din cantitatea de ciment) și apă pînă la o consistență plastică; pastă de ciment-aracet (1 parte ciment și minimum 0,2 părți aracet din volumul cimentului) și apă; pastă de ipsos-aracet (cantități în volum ca mai sus) și mai rar numai aracet deoarece este prea fluid și nu este economic.

Pentru executarea placajului cu plăci din faianță sînt necesare cîteva scule ușor de procurat: o găleată, mistrie, șpaclu, daltă, ciocan, cancioc, bidinea, metru, creion, cuie, nivelă cu bulă de aer (boloboc), fir de plumb, șipci cu rol de dreptar, clește cu fălci sau chiar clește patent, zgîrieci cu vîrf din oțel Widia, piatră de polizor, echer, cîteva cîrpe, sfoară și la nevoie cîteva bețe de chibrit.

Principala condiție la montarea plăcilor din faianță este respectarea orizontalității și a verticalității. Avînd în vedere că posibilitatea montării plăcilor de faianță este la îndemîna oricărei persoane care are cît de cît aptitudini practice, recomand în continuare cîteva lucruri de care trebuie să se țină seama:

- dacă desenul ornamental de pe plăci permite se va realiza un ansamblu ornamental general (ex.: un cerc floral obținut prin alăturarea a patru colțuri de la patru plăci care, fiecare, are un sfert de cerc;

- măsurarea și sortarea pe dimensiuni a plăcilor de faianță este un lucru necesar deoarece vom realiza lucrări de o cît mai bună calitate;

- este mai bine a începe cu montarea plăcilor pornind de la al doilea rînd de jos în sus, după ce, anterior, la acest nivel de pornire s-au fixat șipci orizontale pe care vor rezema plăcile de faianță. După 1-2 zile se vor scoate șipcile și se vor monta plăcile primului rînd propriuzis al placajului;

(Va urma)

CRISTALE

Mai bine fără experiență, decît cobai.

Pacea cerne valori, războiul le ciuruiește.

Vai de țara în care mai ușor se vînd ziariștii decît ziarele.

„Femeia - această cetate care poate fi cucerită cu o singură săgeată", gîndea Cupidon.

Fereastra unui bătrîn devenit ateu: o icoană din care n-au mai rămas decît ramele.

Clepsidra leneșului - o rîșniță în care nisipul e făcut praf.

Circa 80% din corpul nostru este alcătuit din apă. Să dovedim că nu-i de ploaie.

Secretara bătea pasul pe loc, iar șeful îi lăuda picioarele.

Femeia șireată crede că bărbatul nu se trage din maimuță, ci din maimuțoi.

Ne rugăm să ni se ierte păcatele mici. De cele mari sîntem mîndri.

Mai bine un război al declarațiilor decît o declarație de război.

N. PETRESCU-REDI

ȘAH

PROBLEMA DE AZI:

Touset - Hidalgo, 1989

Albul mută și cîștigă

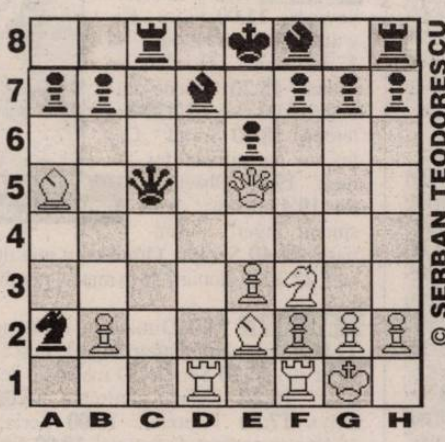

© ȘERBAN TEODORESCU

1. T:d7! R:d7 (1... D:e5 2. C:e5 f6 3. Nb5+ a6 4. Nd6 (O încercare de evadare din capcană, pe care albul o va respinge elegant) 5. T:d6+ R:e7 6. Td7+ Rf8 7. T:f7+! (Regele negru este „scos la o plimbare"; ultimul!) R:f7 8. Cg5+ Rg6 9. Nd3+ Rh5 10. g4+ Rh4 11. Cf3+ R:g4 12. Dh4+ și mat la următoarea.

DIALOGURILE LAUREI

Am căutat peste tot, dragul meu GELU (Brăila), mi-a luat, ce-i drept, ceva timp, dar, răspunsul pe care probabil că-l aștepți nu ți-l pot oferi, din păcate... Cu alte cuvinte, nu există - nu numai la București, ci în întreaga țară - o facultate cu profilul căutat de tine. A, sigur că există o disciplină ca aceea căutată de tine, dar numai ca disciplină și nicidecum ca secție sau instituție de învățămînt superior, și e studiată, vai!, numai în forme de pregătire... post-universitară! Îmi pare rău dar asta-i situația!

Am primit o interesantă scrisoare din partea Doamnei A.P. (București), pensionară, scrisoare din care îmi voi îngădui să citez cîteva rînduri prin care „elogiază" această rubrică: „Sînt unele lucruri care mă nedumiresc, printre atîtea articole bine scrise și documentate, dau regulat și de unele care aparțin parcă epocii de tristă amintire. Mă refer la Dialogurile Laurei, de care am scăpat o bună perioadă și iată că din nefericire au apărut din nou. Pe lîngă faptul că sînt scrise pueril, că semnatara bate apa-n piuă ca și cum s-ar adresa proștilor, apar rînduri cu care se mîzgîlea (sic!) hîrtia în epoca comunistă... Frazele astea goale, baliverne astea învechite n-au ce căuta într-o revistă de talia «Magazinului». Nu-i păcat să ne amețiți cu apă de ploaie în timp ce așteptăm articole pline de informație?" Întîi de toate, aș fi tare curioasă să aflu în ce publicație „Magazin"„comunistă" apăreau rubrici dedicate problemelor de suflet ale tinerilor. Nu de alta, dar, din cîte îmi amintesc, educația sentimentală a tinerilor era tratată cu o „pudoare" pe măsura ratei înalte a divorțialității în rîndul familiilor tinere - fapt, de altminteri, evident și în prezent. În al doilea rînd, stilul „pueril", după cum îl socoate cu evidentă superioritate intelectuală - nejustificată, defel, de epistolă - se datorează exclusiv faptului că acele tinere și tineri care se adresează acestei rubrici nu au nevoie de predici savante, în care termenii docți de psihosociologie să abunde, ci doar de ÎNȚELEGERE, de un gînd PRIETENESC, de ÎNCURAJARE, de ASCULTARE. Mai ales vor să fie ascultați! Nu vă îngrijorează, stimată Doamnă, faptul că tinerii nu prea discută cu propriii părinți problemele lor de suflet și apelează la o persoană neimplicată direct în viața lor?! Da, tinerii vor să comunice, să-și spună păsurile dar, dacă întîlnesc fărțuri aidoma Dumneavoastră, care de multă vreme au uitat cum e să fii tînăr și ce probleme ridică viața la astfel de vîrste, care le tratează frămîntările lor sufletești drept „baliverne învechite", nu-i de mirare că o astfel de rubrică este mai mult decît necesară. În sfîrșit, rubrica de față n-a fost gîndită pentru a fi citită de persoane pentru care viața nu mai prezintă taine, cu toate că tare mă îndoiesc de faptul că, în tinerețea Dv., stimată Doamnă, totul vă era la fel de limpede pe cît vă este acum, la vîrsta senectuții! Cît privește „mînia proletară" cu care mă „înfierați" și cereți interzicerea rubricii, iată, într-adevăr, un gest „care aparține epocii de tristă amintire"...

Tuturor, o nouă săptămînă de primăvară, încă o săptămînă de visuri, chiar dacă nu toți oamenii știu și înțeleg frumusețea unui vis...

SPORT

De la recent încheiatele Campionate Europene de Atletism în sală desfășurate la Valencia, România a plecat cu 4 medalii, dintre care două de campioni europeni. Acestea au fost cucerite de Gabriela Szabo la 3000 de metri după o cursă cu peripeții și de Monica Iagăr Dinescu la săritura în înălțime. Szabo a ieșit învingătoare după ce, la start, a fost trîntită și tot plutonul a trecut peste ea. Pe locul 2 la săritura în înălțime s-a clasat Alina Astafei dar medalia ei n-a intrat în contul nostru ci în cel al nemților. Au mai obținut medalii Ionela Tîrlea - argint la 400 de metri cu un timp excelent: 50,56 (nou record național) și Violeta Beclea - bronz la 1500 de metri.

Noul antrenor al Naționalei este Victor Pițurcă, cel mai tînăr dintre competitori. Deși părea scos din cursă de către scandalurile din presă, Pițurcă a avut avantajul tinereții dar și cel al rezultatelor bune obținute cu Național de tineret. Unul dintre secunzi va fi Gavrilă Pele Balint care este alături de Națională încă de la retragerea sa din activitatea competițională.

Deși Steaua a cîștigat în deplasare la Oțelul cu 2-0, adăugîndu-și 3 puncte la adevăr, Rapidul a trecut pe primul loc datorită victoriei împotriva Chindiei și a golaverajului superior. Este interesantă atitudinea domnului Lucescu care luptă pentru spectacol nu pentru Cupă sau campionat, atitudine contrară sponsorului principal, domnul George Copos, care vrea pe amîndouă. Rău de tot.

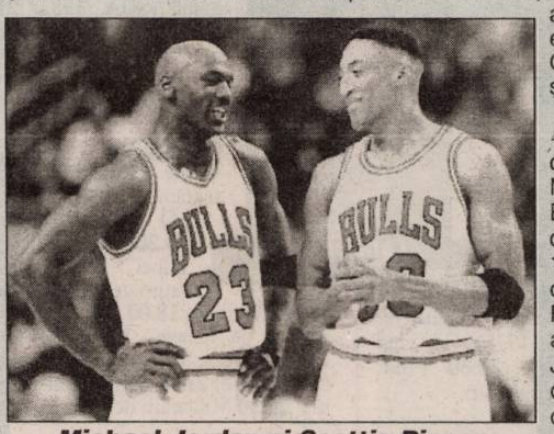

Michael Jordan și Scottie Pippen stresați de presiunea meciului

A 21-a ediție a Cupei Africii pe Națiuni la fotbal a fost cîștigată de Egipt care a întrecut în finală Africa de Sud cu 2-0. Meciul a fost la discreția egiptenilor care-și spală astfel rușinea de a nu se fi calificat la Campionatul Mondial. Dacă ar fi cîștigat, Africa de Sud ar fi fost a treia echipă din istoria Cupei Africii care și-ar fi păstrat titlul.

Înaintea meciului cu ultima clasată, Denver Nuggets, Chicago Bulls a trecut ușor de Sacramento Kings, 109-94. Triunghiul de la Bulls, Jordan, Pippen și Rodman, a fost imbatabil. Jordan a înscris 28 de puncte, Pippen cu unul mai mult - un nou record al sezonului pentru el iar Rodman a recuperat 18 mingi și, pe deasupra, a mai înscris și 9 puncte. Chicago se află acum pe primul loc al Diviziei Centrale cu 43 de victorii și 16 înfrîngeri.

ANDREI TOMA

ÎN LUMEA PRESEI

ORIZONTAL: 1) Însărcinat să culeagă şi să transmită informaţiile de pe teren. 2) Articole ce prezintă părerea conducerii unei publicaţii în legătură cu problemele la ordinea zilei. 3) 56 cotidiane! - Literă grecească - Cerneală tipografică. 4) A întări - Primele gazete! 5) Destinatarul presei - 24 de ore. 6) Cutie! - Publicat. 7) Publicaţie periodică ce cuprinde articole, studii, dări de seamă, note din domenii variate ori dintr-o anume specialitate. 8) Începe odată cu înregistrarea unui eveniment de răsunet - Orfeu indigen - 41 ziare! 9) A face un prim act de cultură - Scaunul povestitorului. 10) Gazete de stradă.

VERTICAL: 1) Sediul central al unei publicaţii. 2) Tiraje - Şină de fier ce se aplică pe o roată de lemn (reg.). 3) Constanta cercului - Căluţ de mare - Cu frecvenţă redusă. 4) Acrite - Vorbă să fie! 5) Maşini pentru tipărirea ziarelor şi publicaţiilor de mare tiraj. 6) Jumătate de tratat! - Ideile din presă (sg.). 7) Pronume personal - Litere aldine. 8) A da greş - Carte! - Ultimele oficioase! 9) 42 publicaţii! - Jurnale. 10) Informat - Text cules şi gata pentru tipărit.

DICŢIONAR: RAF

DOCHIU LIVIU-ANGELO
Focşani

Soluţia careului „VORBE”

ORIZONTAL: PALAVRAGIU - ALENE - CA - L - REX - STILAT - ASISTA - COR - FICTIUNE - A - R - ORT - TARG - AULA - S - VAI - ZGOMOTOASA - A - GOLAN - TT - TRISA - TRIA.

Mozaic

◆ Originar probabil din regiunile umede şi reci ale Europei de Est, orzul a fost considerat multă vreme buruiană, cu toate că experţiii cred că în antichitatea greacă şi romană fusese folosit ca hrană pentru animale. Abia în secolul al XIII-lea ţăranii au început să-l cultive în Europa iar în America de Nord a pătruns la începutul secolului al XVII-lea.

◆ Jadul, apreciata piatră semipreţioasă, este cunoscut de mii de ani. Fiind o piatră dură, meşterii făceau din ea topoare, ciocane şi alte unelte. Mai tîrziu, datorită frumuseţii ei, a fost folosită în ornamente şi bijuterii. În evul mediu i s-au atribuit şi calităţi magice sau tămăduitoare. Astfel spaniolii îl numeau „piedra de ijada” (piatra colicilor), fiind convinşi că vindecă durerile de stomac.

PAR (anormale) de ToPAN

Umor

☺ *Pot vorbi cu directorul? - Acum doarme! Se odihneşte puţin! - Atunci cu secretara... - Domnule, n-ai înţeles ce ţi s-a spus adineauri?*

☺ *- De ce urli aşa? - Domnule căpitan, se scufundă vaporul! - Şi care-i treaba dumitale? Eşti proprietarul lui?*

☺ *- Ştii, dragule, în nici o poză n-am ieşit aşa cum sînt eu în realitate! - Bucură-te, draga mea!*

☺ *- Chelner, uite ce gaură are faţa asta de masă! - Scuzaţi, domnule! Vă aduc imediat ac şi aţă!*

TEST PSI

Eşti nostalgic?

O zi mai plicticoasă, o fotografie umbrită de timp, sunetul unei vechi melodii. Este foarte uşor să te plimbi prin dulcile triste ale nostalgiei. Cu siguranţă că ţi s-a întîmplat şi ţie acest lucru. Dar a fost doar o stare de spirit pasageră sau unul din multele tale momente în care te-ai refugiat în trecut? Nostalgia, e clar, nu constituie boală psihică, e mai curînd o trăire interioară care însă poate dezvolta stări de neplăcere şi depresie.

Răspunde la următoarele întrebări alegînd, în funcţie de gradul preferinţelor, de la 1 la 5.

1 = niciodată; 2 = puţin; 3 = cîteodată; 4 = adesea; 5 = mereu.

În final, confruntă suma punctelor obţinute cu profilul personalităţii tale.

1) Eşti cu prietenii la o serată. Evoci frumoasele momente trecute? 1 2 3 4 5

2) Apreciezi îndemnul „Du-te acolo unde te îmbie inima? 1 2 3 4 5

3) Se întîmplă să rememorezi o zi deosebită a copilăriei tale? 1 2 3 4 5

4) Trebuie să arunci unele fotografii vechi. Faci asta cu neplăcere? 1 2 3 4 5

5) Ţi-ar plăcea să revezi sala de clasă a fostei şcoli elementare în care ai învăţat? 1 2 3 4 5

6) Păstrezi în casă obiecte şi mobilier de pe vremea copilăriei? 1 2 3 4 5

7) Lucrezi într-un oraş pe care nu-l cunoşti. Suni acasă? 1 2 3 4 5

8) Păstrezi cu ardoare o veche fotografie de familie? 1 2 3 4 5

Confruntă-ţi punctajul

De la 8 la 18 puncte: Trăieşti „aici şi acum” şi nu te impresionează propriul trecut. Ţie nici filmul lui Tarkovski, *Nostalgia*, nu-ţi spune nimic. Probabil că e ceva în trecutul tău care nu-ţi face plăcere să ţi-l aminteşti.

De la 19 la 31 puncte: Ţii o legătură pozitivă cu rădăcinile tale. Pentru tine nostalgia e o dulce amintire doar pentru a aprecia mai mult prezentul.

De la 32 la 40 puncte: Eşti nostalgic şi ţi-e greu să trăieşti o experienţă actuală fără a o compara cu alta din trecut. Ţie trecutul îţi dă o siguranţă pentru prezent.

Verificaţi-vă cunoştinţele

1. Care dintre marile fluvii ale lumii are cel mai mic număr de afluenţi?

2. Ce parc natural adăposteşte singura turmă de bizoni de pădure existentă pe glob?

3. Cine era Salacia în mitologia romană?

4. Cum se numeşte pigmentul roşu carotenoid, localizat în cloroplaste, prezent la unele alge?

5. Cine era în comedia dell'arte tipul intrigantului şiret, de obicei pungaş?

6. Cine a proiectat şi construit primul betatron?

7. Cine este considerat fondatorul agrochimiei româneşti?

8. Care era numele real al marelui pictor venetian Tintoretto (1518-1594)?

9. Cine a organizat primul laborator de fizică experimentală din România (1840)?

10. Cine este autorul libretului operei „Nunta lui Figaro” de W.A. Mozart?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Cea mai ridicată presiune atmosferică: 1083,8 mb = 812,8 mm a fost înregistrată la 31 decembrie 1968 în inima Podişului Siberiei Centrale, în localitatea Agata, situată la o altitudine de 262 m. 2) Regele vizigot sub a cărui conducere Roma a fost cucerită şi jefuită a fost Alaric (395-410). 3) Fondatorul şcolii româneşti de oftalmologie este considerat doctorul Nicolae Manolescu (1850-1910), profesor universitar la Bucureşti. 4) Cel de-al nouălea satelit al lui Saturn (Phoebe) a fost descoperit de astronomul american William Henry Pickering (1858-1938). 5) Monstrul fabulos feminin, devorator de prunci, din mitologia greacă, se numea Empusa. 6) Ceapa, crinul, laleaua, zambila fac parte din familia liliaceelor. 7) Prima femeie din România care a obţinut brevet internaţional de paraşutism şi brevet de pilot de aviaţie a fost Smaranda Braescu (1899-1960). 8) Pictorul rus, considerat maestru al peisajului marin este Ivan Konstantinovici Aivazovski (1817-1900). 9) Autorul suitei simfonice „Şătrarii” este marele pianist şi compozitor român Dinu Lipatti (1917-1950). 10) Personajul lui Eugene O'Neill (1888-1953), generalul, care are destinul lui Agamemnon, se numeşte Ezra Mannon. (IRINA STOICA)

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„INDICII”

STAT / STAT	B	CAL MIC / STAT	P	VAS MIC / PĂSĂRI	O	SALUT ROMAN / AICI (pop.)	A	PEŞTE / PUŢIN / DEFILARI / ANIMALE	P	I	C
I	U	G	O	S	L	A	V	I	A	A FACE DE 3 ORI	R
ÎNCET / ACCEPTAŢI	L	E	H	T	ARŢAG / BĂTUTĂ LA BISERICĂ	C	E	A	R	T	A
A	G	R	E	A	T	I	VECHI EUROPEAN / MOTAN	C	Ă	R	P
SUBSTANŢE / CEAS	A	M	I	H	O	A	C	I	Z	I	LUAT PENTRU SCHIMB
O	R	A	PRECUM / GREUTATE	C	A	LA OCHI...	O	DIN ŞIPOT! / PRENUME FEMININ	I	P	O
ARĂTATĂ / PROVINCIE / FUNCŢIE	I	H	D	I	C	A	T	A	CULES! / FEMEI	L	S
R	A	I	A	TRECUT LA O CIRCĂ / REGE	A	R	O	N	D	A	T
O	RESORT / CATEDRALĂ	A	R	C	SE SPUNE CĂ... / LUCRU MECANIC	C	I	C	A	ACELA	A
L	D	E O FRUMOASĂ / PUŢIN NESS!	A	R	T	A	IUBIT / AMAN!	A	M	A	T
CALD! / DIN CONT! / YANKEI	O	H	IUBITA LUI RADAMES	A	I	D	A	DÎNSELE	E	L	E
A	M	E	R	I	C	A	N	I	BOLD	A	C

Dezlegarea integramei „GRAIURI”

I - T - I - U - S - M - INDEMNIZATII - DEBARCADERE - ARTA - O - RECE - AE - ASTE - HAR - IGRASIE - CELE - OI - PT - VIRIL - USORI - FOREZA - TRACASAT - AT - ZIAR - A - LIMBA - TREN - RATOIT - CAISOR - TARLA.

TALON DE FIDELITATE

● Un concurs pentru cititorii care sînt abonaţi ai revistei!

● Lunar, prin tragere la sorţi, puteţi cîştiga unul din cele trei abonamente anuale!

● Trimiteţi taloanele pe luna în curs, într-un singur plic, pînă pe data de 15 ale lunii următoare, pe adresa redacţiei.

NUME .....

PRENUME .....

ADRESĂ .....

.....

Certific faptul că **NU** sînt abonat al revistei „Magazin”

martie nr. 10

Abonamente la „Magazin” direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	4700 LEI	❑ 4 LUNI	18800 LEI
❑ 2 LUNI	9400 LEI	❑ 5 LUNI	23500 LEI
❑ 3 LUNI	14100 LEI	❑ 6 LUNI	28200 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____

NUME _____ PRENUME _____

VÎRSTA: _____ OCUPAŢIA: _____

ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____

sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____

cod _____, judeţul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poştal la adresa:
Ionescu Simion, P-ţa Presei Libere, nr. 1, sector 1, Bucureşti, cod 71341

Vă rugăm să decupaţi acest talon, să-l completaţi şi să-l expediaţi, la adresa mai sus menţionată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.

În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta vă fi expediat de la data încasării mandatului poştal.

DE REŢINUT! Toţi cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacţie*, vor participa la trageri la sorţi trimestriale, la care pot cîştiga valoroase premii în bani şi obiecte!

Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36

NALA, o leoaică plimbăreaţă

o leoaică de 2 ani şi 5 luni a fost capturată nevătămată după o plimbare de 3 zile în afara parcului zoologic „Jungle Land" din Florida. Nala a fugit în timpul reparaţiilor făcute la cuşca sa deteriorată de inundaţii. Leoaica a fost recuperată dintr-o mlaştină adiacentă grădinii zoologice, aflată între o autostradă extrem de circulată şi un hotel, după ce a fost adormită cu trei gloanţe tranchilizante trase din elicopter. La revenirea „acasă" medicii veterinari au declarat că este într-o formă surprinzător de bună în ciuda fugii. Nala a fost crescută în captivitate şi este foarte sociabilă cu oamenii dar, cînd unei pisici de 200 kilograme îi este foame, e bine să fii cît mai departe.

Ce le trece unora prin minte?!

▼Aparent, este mai uşor să devii campion al trăsniţilor în domeniul artei culinare, unde riscurile sînt, practic, inexistente. Dar cear fi să încercaţi să curăţaţi 22,67 kilograme de ceapă în 3 minute şi 18 secunde, aşa cum a făcut bucătarul Alan St. Jean din Connecticut, SUA! Acest record mondial se traduce prin decojirea unei cepe în 3,8 secunde (în total au fost 52 de bulbi). La rîndul său, maestrul bucătar Mark Pik din Columbus, Ohio, a realizat spaghete în lungime de 1,52 metri fiecare. Juriul a avut curajul să le şi numere, ajungînd la suma de 2048 bucăţi, ceea ce în total face 3,11 kilometri de spaghete, adică aproximativ distanţa dintre două staţii de metrou new-yorkez!

▼La un concurs de profil desfăşurat la Atlanta, Georgia, Howard Helmer a „confecţionat" în treizeci de minute 427 omlete din cîte două ouă, folosindu-se de numai trei „guri de foc". Mult mai interesant este recordul doamnei Sarah McSelton, care a plămădit o statuie a lui Buddha, înaltă de 1,38 metri, folosindu-se de piure de cartofi şi morcovi.

▼Numere de circ se pot desfăşura şi-n propria bucătărie. De ce n-aţi depăşi-o pe domnişoara Judith Aldridge, care, în numai două minute, a „zvîrcolit" în aer aceeaşi clătită de... 283 de ori! Media altitudinii aruncărilor a fost de jumătate de metru.

▼Recordul la desfăcut stridii este de o sută de bucăţi în 2 minute şi 22 secunde, şi aparţine neozeelandezului Mick Racz. Acelaşi performer a separat albuşul de gălbenuşul de la o sută de ouă în 124 de secunde!

În SUA femeile au declarat

Război protezelor de silicon!

Două miliarde de patru sute de milioane de dolari reprezintă cifra pe care concernul chimic „Dow Corning Corporation", producător de proteze mamare din silicon, a declarat că este dispus s-o sacrifice pentru a pune capăt unei bătălii care l-ar putea duce la faliment. Această bătălie se datorează faptului că mii şi mii de femei s-au constituit într-o societate care acuză respectiva societate că, după ce s-au supus unor acţiuni de implant al protezelor mamare, au avut de suferit grave urmări de ordin medical.

Muntele de dolari oferit de „fabrica de sîni" urmează să fie pus la dispoziţia tuturor femeilor care au acuzat efectele negative pe care le-au avut de suferit, pentru acoperirea cheltuielilor medicale făcute cu acest prilej. Oferta avansată de „DCC" s-a produs după ce un juriu special al statului Louisiana a pronunţat o sentinţă prin care societatea respectivă este acuzată de neglijenţă, întrucît nu a experimentat iniţial protezele şi nu a avertizat medicii şi femeile despre posibilitatea producerii unor infecţii periculoase. Demn de remarcat faptul că producătorii europeni de asemenea proteze, datorită desigur unor experimente îndelungate, folosind alte combinaţii de silicon, nu au primit nici o reclamaţie.

MICKEY, un Casanova de buzunar

Deşi a fost căsătorit de opt ori Mickey Rooney, micul mare actor, a avut o singură mare dragoste, Barbara Ann Thomson, o blondă mărunţică, puţin cunoscută în lumea filmului. Cînd l-a cunoscut, Barbara avea 24 de ani. În afară de diferenţa de 17 ani, actorul avea burtă, începuse să chelească, purta ochelari cu lentile groase, de miop, era la a patra căsnicie, avea trei copii, o reputaţie de fustangiu şi mare jucător la jocurile de noroc, cu datorii „de onoare" ajunse la o jumătate de milion de dolari.

Cînd cea de a patra soţie, frumoasa Elaine Mahnken, a aflat că Mickey o înşeală cu Barbara, a cerut divorţul. Aflînd că a rămas însărcinată, Mickey s-a căsătorit cu Barbara şi treptat, familia s-a mărit cu Kelly Ann, Kelly-Jule, Michael-Joseph şi Kimmy-Sue. Producătorii de filme au reînceput să-l caute şi banii le-au umplut casa. Dar fericirea familiei a ţinut puţin. Artistul a fugit într-o zi la Atlantic-City, de unde s-a întors cu o dansatoare, apoi a avut o aventură la Palm Springs cu o prostituată, a început să joace cu patimă prin cazinouri şi să se îndoape cu somnifere. L-a angajat, poate dintr-un capriciu, pe Milos Miloşevici, fostul bodyguard al lui Alain Delon. A fost marea lui greşeală, căci individul s-a îndrăgostit de Barbara, iar cînd artistul s-a întors pe neaşteptate din Mexic, unde turnase un film, i-a surprins pe cei doi în flagrant delict de adulter. De supărare, Mickey s-a îmbolnăvit şi a fost internat în spital. Cînd Barbara a venit să-l viziteze, nu ştia că purta un microfon prin intermediul căruia Milos, amantul ei, a aflat că ea îşi mai iubeşte soţul. Cînd a revenit acasă, Miloşevici a împuşcat-o mortal, după care s-a sinucis.

După ce a ieşit din spital, Rooney şi-a refăcut viaţa cu o prietenă a fostei soţii, Margie Larne, de care, după un timp, a divorţat. Apoi s-a căsătorit cu o secretară, Carolyn Hackett, dar, cum o înşela mereu, femeia a divorţat. La scurt timp s-a îndrăgostit de o prietenă a fiului său, cîntăreaţa Jan Chamberlain, cu care a vrut să-şi unească viaţa, dar nimic, niciodată nu a mai fost ca atunci cînd trăia Barbara...

Visul lui GIANNI VERSACE

După ce a fost prezent pe coperta revistei „Time" (ceea ce constituie pentru orice personalitate o consacrare internaţională), celebrul stilist Gianni Versace a dezvăluit celor apropiaţi marele lui vis: acela de a avea o expoziţie la „Metropolitan Museum" din New York. Visul lui de a se afla în „inima artei" se va împlini din nefericire, după dispariţia sa... Sora lui, Donatella Versace, a dezvăluit presei faptul că, în curînd, 80 de modele desenate de fratele ei în ultimii 15 ani vor fi expuse aici. Expoziţia va putea fi vizitată în primul semestru al acestui an. Nu este pentru prima oară cînd creaţiile sale vor fi găzduite într-un muzeu. Începînd din 1985, diferite muzee prestigioase din Londra, Paris, Berlin, Milano, Monaco, Kobe şi alte oraşe au organizat expoziţii de prezentare a creaţiei sale, dar cea de la „Metropolitan Museum" va reprezenta, desigur o încununare. Chiar dacă tîrzie...

În numărul viitor

■ Navigînd pe undele gravitaţionale ■ Ne vom rătăci printre oameni clonaţi? ■ Profeţiile unui iniţiat ■ În căutarea visului pierdut ■ Dezastru prezis cu luciditate ■ Petele albe ale Diavolului ■ Avioane artizanale ■ Astenia de primăvară ■ Hazardul în destinul speciilor ■ Există o „iarbă a fiarelor"? ■ Cine a fost regina din Saba? ■ Lance Henriksen, un actor în prag de „Millenium" ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate

Fotografia săptămînii

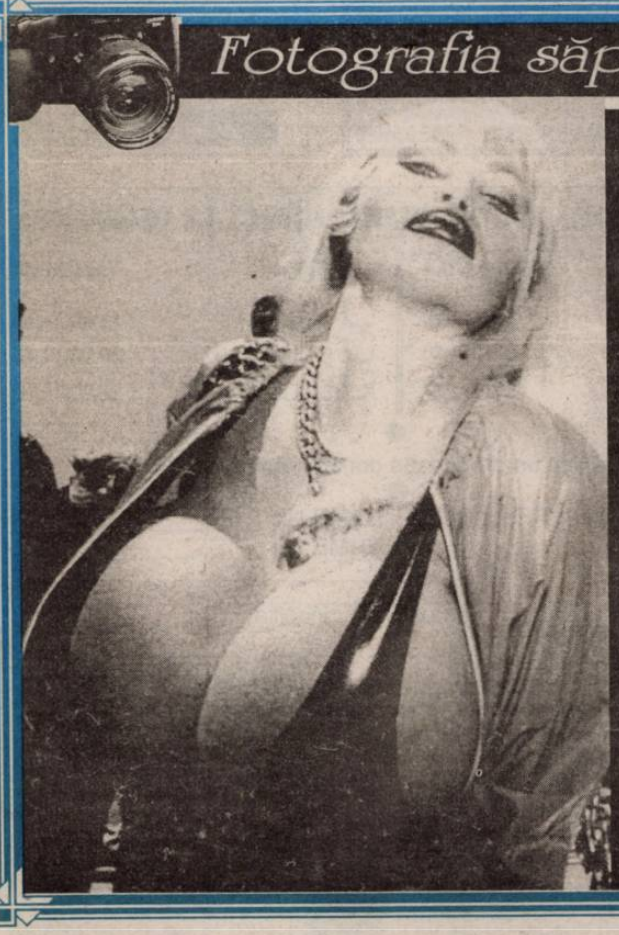

Eve Valois, cunoscută în barurile de noapte unde lucrează sub numele de „Lolo Ferrari", este femeia cu sînii cei mai mari din Europa. Asta nu l-a împiedicat pe celebrul producător de maşini „Ferrari" s-o aducă la tribunal pentru a o forţa să-şi schimbe pseudonimul.

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră, pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2230866 sau 2228336, cont nr. 4020105330 (USD) şi 4020105331 (DM), Banca Comercială „Ion Ţiriac", Sucursala Bucureşti.

PUBLICITATE prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 223.08.66; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

SERIE NOUĂ - 356 • ANUL XLI • 12 MARTIE 1998 • 16 PAGINI • 1500 LEI Nr. 11 (2106)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

50 DE MAGAZINE într-unul singur!

Părerea specialiştilor

Navigînd pe undele gravitaţionale

pagina 3

Grafică: arh. DANIEL MUNTEANU

POZITIV PE RASTER

Programele posturilor bucureştene de televiziune
TVR • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

Fascinaţia ştiinţei 3
Ne vom rătăci printre oameni clonaţi?

Incursiune în paranormal 4
- Profeţiile unui iniţiat
- În căutarea visului pierdut

Universuri paralele 5
- Avioane... artizanale
- Petele albe ale diavolului

Glob 8-9
- Gravitaţia a născut Universul
- Imprevizibilul în destinul speciilor

Terra X Dosarele planetei 10
Cine a fost regina din Saba?

IDOLII 12-13
LANCE HENRIKSEN în prag de „Millennium”

femina club

Jimmy Cornell, un român în jurul lumii

GEORGE CUŞNARENCU

Nu ştiu cu exactitate cu câţi mari călători români ne putem noi lăuda, dar cu siguranţă că în privinţa înconjurului lumii şi, mai ales, înconjurul lumii într-o ambarcaţiune cu pânze, Jimmy Cornell este singurul român care se poate mândri că a reuşit această performanţă. O aventură care ar trebui menţionată în toate cărţile de geografie, fie ele şi alternative, pe care elevii din ţara noastră, împreună cu profesorii lor, le ţin în mâini. Născut în Braşov, Dragoş Corneliu Cismasiu a văzut Marea Neagră pentru prima oară pe când avea 10 ani, dar au fost nevoie de alţi 19 pentru a se hotărî să se dedice navigaţiei. Dar pentru asta a trebuit să plece în Anglia, unde s-a căsătorit şi unde şi-a dat seama că viaţa nu înseamnă a te îngropa de viu şi de bunăvoie. La vechiul dicton care spune că „dacă n-ai săpat o fîntînă, dacă n-ai construit o casă sau dacă n-ai plantat un pom atunci înseamnă că ai trăit degeaba”, Jimmy Cornell, londonezul plecat din Braşov, în 1969, a făcut o mică adăugire: „...sau dacă n-ai făcut măcar o dată înconjurul lumii...” Aşa încât a hotărât împreună cu soţia lui, acum 23 de ani, să vândă o casa din Londra şi să-şi cumpere o ambarcaţiune. A cumpărat barca şi a botezat-o „Aventura”, un nume destul de ciudat pentru limba engleză. A urmat cursuri de navigaţie, şi-a cumpărat hărţi de navigaţie şi ideea a prins aripi: va pleca în jurul lumii. Gwenda, soţia lui, s-a arătat încântată, dar mai era o problemă: cei doi copii, Doina şi Ivan, de vârstă preşcolară, nu puteau fi lăsaţi acasă. Urmau şi ei sa facă parte din echipajul „Aventurii”. Pentru asta, Gwenda a urmat nişte cursuri de preparator şcolar pentru a se putea ocupa de educaţia copiilor... pe mare. Şi astfel, după ce toate amănuntele au fost puse la punct, alegerea bărcii, echiparea ei cu cele trebuincioase, întreaga familie s-a urcat la bordul „Aventurii” pentru marea aventură: călătoria în jurul lumii. Au ajuns, în 1976, în portul Tomis din Constanţa şi practic temerara lor încercare de aici a pornit. Peste cinci ani reveneau în acelaşi port, locul în care i-am cunoscut şi eu. Am vizitat „coaja de nucă” de numai 7 metri lungime care înfruntase mările şi oceanele lumii, am ascultat o mulţime de amănunte despre viaţa echipajului suspendat timp de cinci ani între cer si apă, despre examenele prin corespondenţă ale copiilor care absolviseră trei ani de studii, despre reportajele pentru BBC pe care Jimmy Cornell le realiza în peregrinările lui şi alte asemenea extraordinare lucruri. Am scris acum 17 ani în revista „Flacăra” şi în Almanahul „Flacăra” din acel an despre Jimmy Cornell, am scris şi anul trecut, în „Magazin”, cu ocazia apariţiei unei cărţi în limba română scrisă de acelaşi Jimmy Cornell. În toţi aceşti ani, braşoveanul plecat la Londra s-a dedicat trup şi suflet navigaţiei: şi-a înfiinţat o societate numită „World Cruising ltd” care organizează din 1986, şi în fiecare an de atunci, un Raliu de traversare a Atlanticului, la startul căruia, în fiecare an, participă peste 100 de iahturi de croazieră din întreaga lume; editează cea mai faimoasă lucrare de navigaţie maritimă intitulată „Rutele de navigaţie ale lumii”; a reuşit un al doilea înconjur al lumii, trecând şi prin Antarctica; în fine, prin compania sa, Jimmy Cornell organizează cea mai ambiţioasă croazieră în jurul lumii numită „Odiseea Mileniului”, fiind cel mai mare eveniment maritim din istorie. Acesta este Jimmy Cornell şi câte ceva din biografia lui excepţională care ar putea figura în cărţile de geografie ale viitoarelor noastre generaţii. Acum, Jimmy Cornell a sosit în România. A trecut mai întâi pe la Braşov, pe la părinţii lui, apoi o scurtă vizită în Bucureşti, prilej cu care, după 17 ani, am putut sta din nou de vorbă cu el, asta înainte de a fi invitat în emisiunea „2020” realizată la televiziunea română de către Alexandru Mironov. După care s-a întors la pasiunea vieţii lui: aventura pe mările lumii.

George Tănase - Cîmpulung: Completează la *Sting* - singles - *„Every Breath You Take", „Message In A Bottle", „If I Ever Lose My Faith In You", „Englishman In New York", „Fragile", „Walking On The Moon", „Roxanne", „Let Your Soul Be Your Pilot"* şi *„Fields Of Gold".*

V-am rămas dator cu titlurile unor melodii care au fost interzise de-a lungul vremii la posturile de radio londoneze: *„Tell Laura I Love Her" - Ricky Valance* (1960, numărul unu în topul britanic), *„They're Coming To Take Me Awey" - Napoleon XIV* (1966 locul patru), *„I Am The Walrus/Magical Mystery Tour EP" - The Beatles* (1967 locul doi), *„Je T'aime Moi Non Plus" - Jeane Birkin & Serge Gainsbourg* (1969 locul doi), *„Wet Dream" - Max Romeo* (1969 locul zece), *„Hi Hi Hi" - Wings* (1972 locul cinci), *„Love To Love You Baby" - Donna Summer* (1976 locul patru), *„God Save The Queen" - The Sex Pistols* (1977 locul doi), *„Relax" - Frankie Goes To Hollywood* (1984 locul unu), *„I want your sex" - George Michael* (1987 locul trei), *„Smack My Bitch Up" - The Prodigy* (1997 locul opt). Şi lista rămîne deschisă...

Tolba cu SCRISORI

Laurenţiu Leonte - Băicoi: Materialul despre *Soul Asylum* este promiţător pentru un „novice" (cum te-ai declarat!). Nu am ştiri recente despre grupul care te interesează iar dacă voi găsi situl respectiv pe Internet, fii sigur că-ţi voi da adresa...

Marcel Cosac - Focşani: Careurile dumneavoastră sînt corecte din punct de vedere tehnic, dar nu pot fi publicate din cauza absenţei temei! De asemenea, trebuie să ştiţi că nu acceptăm grile asimetrice, ci doar de 10/10 cu maximum 15 puncte de sprijin („negre"...)

Albumul Săptămînii

Left Of The Middle - NATALIE IMBRUGLIA

S-a vorbit foarte mult în ultimul timp despre această interpretă, părerea generală fiind că *Natalie* (foto), lansată pe orbita succesului în serialul *„Neighbours"*, poate fi considerată una din vocile promiţătoare ale viitorului foarte apropiat. La 22 de ani, iat-o pe australianca stabilită în 1994 în Anglia făcînd o concurenţă teribilă deja consacratelor *Alanis Morissette* şi nouvenitei *Meredith Brooks* şi, chiar dacă majoritatea criticilor britanici nu o considera decît o plagiatoare a stilurilor celor două soliste de mai sus, albumul său de debut are un excelent box-office. Albumul este circumscris primului extras pe single *„Torn"*, acesta avînd rolul „locomotivei" care să tragă după ea restul discului care rămîne, orice am spune, tributar sound-ului acestuia. Ajutată de *Phil Thornally* (care a lucrat cu *The Cure* şi *Johnny Hates Jazz)* şi de *Mark Goldenberg*, mixarea fiind făcută de *Nigel Godrich* (producătorul celor de la *Radiohead), Natalie* are misiunea, deloc simplă, de a demonstra că acest *„Left Of The Middle"* este mai mult decît un simplu accesoriu al unui single (mă refer, evident, la *„Torn")* şi că interpreta va reuşi să se elibereze de eticheta gen *„noua Alanis".* Dacă va reuşi sau nu rămîne de văzut, interesant de urmărit fiind faptul dacă *Natalie* va îndrăzni să încerce altceva pentru următorul său album. În cazul în care va mai urma un al doilea album...

Top Albume

1. Postcards From Heaven - Lighthouse Family
2. All Saints - All Saints
3. Woman In Me - Louise
4. MTV Unplugged - Babyface
5. MTV Unplugged - Bryan Adams
6. Higher Ground - Barbra Streisand
7. Let's Talk About Love - Celine Dion
8. Greatest Hits - Eternal
9. Spiceworld - Spice Girls
10. Sevens - Garth Brooks

PROPUNERI: The Firm - The Album, Inna Heights - Buju Banton

Radiografii sonore

The Firm - The Firm: Vă spuneam, nu cu mult timp în urmă, despre un interesant proiect din lumea hip-hop-ului american, apariţia unui super grup format din trei dintre cele mai populare nume ale momentului - *Foxy Brown, Nas* şi *AZ,* supervizor fiind celebrul rapper *Dr. Dre.* Evident, este vorba de un proiect de conjunctură, făcut, după toate probabilităţile, din raţiuni exclusiv comerciale. Să nu ne aşteptăm, deci, la o nouă descoperire, fie ea şi muzicală, a Americii, factorul comercial spunîndu-şi cuvîntul, fiind greu de crezut că „Firma" va avea şi o „Sucursală" în viitor...

MTV Unplugged NYC 1997 - Babyface: Înregistrarea s-a făcut toamna trecută, *Mister Kenneth Edmonds* avîndu-i invitaţi, printre alţii, pe *Stevie Wonder* şi *Eric Clapton.* Sunetul este perfect, atmosfera ca de catifea, iar selecţia melodiilor excelentă. Pe lîngă compoziţiile deja clasice ale lui *Babyface* veţi regăsi şi cîteva coverversions ale unor hituri celebre ca *„Breathe Again"* şi *„End Of The Road"*...

Inna Heights - Buju Banton: Eliberat de eticheta debutului sub semnul lui *Bob Marley* iată-l pe jamaican reuşind să împace feeling-ul insular cu sound-ul străzii new-yorkeze, amestecul rezultat depăşind graniţele a ceea ce ne-am obişnuit să numim de obicei raggamuffin. De ascultat obligatoriu!

Sevens - Garth Brooks: Titlul nu este deloc întîmplător, primul cowboy cîntăreţ al Americii ajungînd la al 7-lea album din discografia sa, consolidîndu-şi statutul de solist care a vîndut cele mai multe albume în America. Sîntem invitaţi la o călătorie în două tempouri: unul gen „pe cai, băieţi!" *(„Longneck Bottle", „Cowboy Cadillac")* iar celălalt gen „serenade de prerie" *(„In Another's Eyes"* - un duet foarte bun cu *Trisha Yearwood).* Ce să mai spunem, *Garth Brooks,* fără a face vreun efort, reuşeşte să se menţină, indiscutabil, Numărul Unu...

Pagină realizată de
MARIAN MINCULESCU

POP-ROCK, de la A la Z

VIC DAMONE

Solist american de origine italiană. S-a născut pe 12.6.1928, numele său adevărat fiind *Vito Farinola.* Şi-a avut anii de glorie în perioada 1947-1965 interpretînd în special balade, în engleză şi italiană. Enciclopediile consemnează în dreptul lui *Vic Damone,* cîntăreţ, actor de teatru şi film, moderator TV, mai multe hituri din care vă recomand, la rîndul meu, cîteva: *„I Have But One Heart", „You Do", „Again", „You're Breaking My Heart"* (millionseller în State, locul unu), *„My Heart Cries For You", „Here In My Heat", „On The Street Where You Live"* şi *„April In Portugal"....*

DANA

Data naşterii: 30.8.1951. Nume real: *Rosemary Brown.* Pe 21.3.1970 cîştiga la Amsterdam, pentru Irlanda, premiul Euroviziunii cu *„All Kinds Of Everything",* melodie care avea să cucerească apoi şi toată Europa. După un deceniu în care şi-a trecut în cont două hituri de top 10 britanic - *„Please Tell Him That I Said Hello"* şi *„It's Gonna Be A Cold Cold Christmas", Dana* şi-a descoperit adevărata vocaţie - teatrul şi pantomima (în special). De ascultat albumul *„New Days New Ways".*

CHARLIE DANIELS

Renumit muzician nord-american, chitarist, solist şi compozitor. S-a născut pe 28 octombrie 1937, la finele anilor '50 îl găsim lider al grupului *The Jaguars,* cu care va cînta pînă în 1967. În 1963 îi oferea o melodie, viitor hit, lui *Elvis Presley - „It Hurts Me",* omul nostru începînd să scrie şi pentru alte nume mari ale muzicii americane: *Bob Dylan, Leonard Cohen, Pete Seeger* şi *Marty Robbins.* În 1971 îşi face propria trupă - *Charlie Daniels Band* - cu care „împuşca" două succese de top 10 în State - *„Uneasy Rider"* şi *„The Devil Went Down To Georgia"* (discuri de platină!) Actualmente el este unul dintre cei mai apreciaţi producători americani şi, cum sînt sigur că cei mai mulţi dintre voi nu au *auzit* de el, vi-l recomand pe *Charlie Daniels* cu a sa colecţie *„Very Best",* scoasă de *Eric Record.*

Fan Club

ID	Nume	Adresa
Stigers	Curtis	PO Box 2640, Brighton BN1 15Y, UK
Streisand	Barbra	Andrade 103 70 1a, 08020, Barcelona, Spain
Swayze	Patrick	c/o Wolf-Kasteler PR, Att. Anette Wolf, 132 South Rodeo Drive, Suite 300, BHiils, CA 9021
Tic Tac Toe		c/o RCA, Osterstrasse 116, 20095, Hamburg, Germany
TLC		c/o Ariola, Steinhauserstr. 3, 81601 München, Germany
U2		PO Box 18, Wellingborough NN8 3YV, UK
UB40		92 Fazeley Street, Birmingham, B5 5RD, UK
Van-Damm	Jean-Clau	c/o PO Box 4149, Chatsworth, CA 91313 USA

Calendar

13.03 - 19.03

13 - Eloy The Jong (1973, Caught In The Act), Adam Clayton (1960, U2), Neil Sedaka (1939); 14 - Quincy Jones (1933), Boon Gould (1965, Leve 142), Walter Parazaider (1945, Chicago); 15 - Bret Michaels (1962, Poison), Terence Trent D'Arby (1962), Sabrina (1968), Mike Lowe (1941, Beach Boys); 16 - Jimmy Nail (1954), HP Baxter (1966, Scooter), Nancy Wilson (1954, Heart); 17 - Nat King Cole (1917 - 15.2.1965), Stephen Gately (1976, Boyzone), Mike Lindup (1969, Leve 142); 18 - Vanessa Williams (1963), Rozalla (1964), Jason John (1967, Big Fun), John Hartman (1950, Doobie Brothers), Wilson Pickett (1941); 19 - Terry Hall (1959), Kelly Overett (1972, ex-Ca).

DISCURI pentru eternitate

My Way - THE BEST OF FRANK SINATRA

O selecţie a celor mai bune melodii lansate de celebrul şi longevivul artist nord-american, omul care s-a descurcat la fel de bine pe marele ecran, în musical sau în studiourile de înregistrări. Nu lipsesc (nici nu aveau cum...) melodii clasice ca *„Strangers In The Night", „My Way", „New York, New York", „Mack The Knife", „I've Got You Under My Skin"* şi *„Fly Me To The Moon".* De ascultat oricînd...

Săptămînalul „Magazin" este editat de
CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.
magazin
Înmatriculat la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991.
Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

Cont: 40 10 10 85 00 (lei); 40 20 10 53 30 ($); 40 20 10 53 31 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 223 08 66;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon centrală: 223.15.10; 223.15.20
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Maran, Marian Grigore (222.83.21); Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Margărita (1659); Melania Constantiniu, Maria Rădoi, Elena Ilie (1282); Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu (1222)

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr:
Marian Grigore
Secretar de redacţie: Gabriela Niţu
Corectura: Melania Constantiniu, Maria Rădoi

PUBLICITATE: Tel./Fax: 223.08.66
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36,
Nicuşor Dincă (şef departament),
Simion Ionescu
FINANCIAR-CONTABIL:
Iliana Fülöp (contabil-şef), Nicoleta Cochinţiu, Aurel Frăcea Tel.: 222.83.21

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L.
Fax: 223.08.66 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07
Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu (1612)

Tiparul: **CROMOMAN,** Piaţa Presei Libere nr.1, Telefon: 223.15.20/1538

FIZICĂ

NAVIGÎND pe undele gravitaționale

ALEXANDRU DAN

Institutul de Tehnică din California (Caltech) și omologul său din Massachusetts și-au cîștigat renumele prin ambiția lor de a demonstra teorii care, cu numai 20 de ani mai devreme, păreau imposibil de demonstrat. Ultima astfel de teorie este tocmai „nucleul dur" al teoriei lui Einstein, respectiv postulatul enunțat în 1916 conform căruia cele mai violente evenimente din Univers (cum ar fi explozia unei stele sau coliziunea a două găuri negre) ar putea deforma țesătura spațio-temporală, trimițînd din interior valuri de energie sub forma undelor gravitaționale. Pentru a le putea înțelege mai bine, le putem asemui undelor create de căderea unei pietre pe suprafața lină a unei ape.

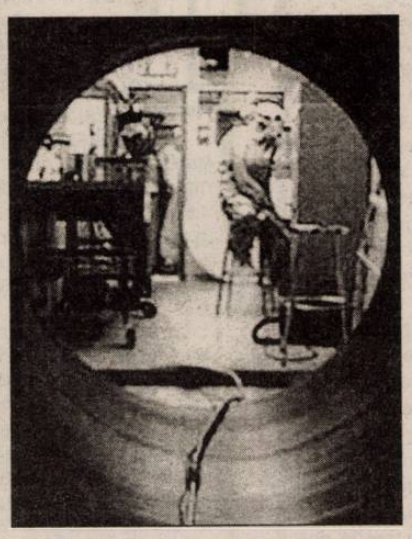

Încercările de peste 80 de ani de a detecta aceste unde s-au încheiat însă toate cu eșecuri și au condus cercetătorii la ideea că o instalație de genul celei necesare demonstrării postulatului mai sus enunțat nu ar putea fi realizată într-un mod pe care l-am putea astăzi imagina, ținînd seama de cunoștințele actuale.

Pe acest fundal a intrat pe fir și Kip Thorne, un fizician de la Caltech, despre care se spune că nu a avut vreodată o problemă pe care să n-o poată rezolva. Astfel, el a imaginat și a proiectat o instalație capabilă să efectueze măsurători ale undelor gravitaționale, măsurători ce ar putea fi asemuite, prin precizie, cu calcularea deviației orbitei lui Pluto dacă această planetă ar fi mai aproape de Soare doar cu o distanță egală cu... un diametru de atom de hidrogen!

Lucrînd în subsolul laboratorului Caltech, Thorne a dezvoltat astfel prototipul unui detector de unde gravitaționale. Ideea, care părea absurdă la început, a sfîrșit prin a capta din ce în ce mai mulți adepți, cercetătorii întrevăzînd astăzi posibilitatea detectării acestor unde. Ca urmare, la ora actuală sînt în construcție două mari instalații, una lîngă Hanford (Washington) și una la Livingston (Louisiana), ambele fiind componentele de bază ale Observatorului de Unde Gravitaționale cu Interferometru Laser (LIGO), observator care a fost creat de Fundația Națională de Știință special pentru a se ocupa de aceste cercetări. Costul total al lucrărilor se estimează a fi în jurul cifrei de 365 milioane dolari SUA.

Cele două instalații vor lucra împreună, pentru a asigura verificarea reciprocă și credibilitatea rezultatelor. Călătorind cu viteza luminii, o undă gravitațională ar trebui să treacă prin pămînt neîmpiedicată, astfel încît să fie percepută și receptată de ambele instalații cu aceeași intensitate.

Fiecare detector este format din două brațe lungi de circa 4 km, perpendiculare unul pe celălalt, „centrul nervos" al instalației fiind situat la intersecția celor două ramuri, unde va fi generată o rază laser. Laserul, avînd o frecvență foarte precisă, va fi folosit ca „instrument și etalon de măsură". Fiecare braț al detectorului are, deci, laserul său. Unda laser, odată generată, se va plimba de la un capăt la celălalt al brațului, unde este montată cîte o oglindă, astfel încît raza să fie deviată cu un unghi de exact 180º. Folosind fenomenul de interferență, va putea astfel fi sesizată orice defazare a razelor din cele două brațe, care se întîlnesc în centru.

În teorie, dacă o undă gravitațională va străbate instalația, ea va produce o ușoară alungire a unuia dintre brațe și scurtarea celuilalt. Să nu vă închipuiți însă că diferența este de ordinul metrilor. Ea este, în realitate, de numai o sută de milioane de diametre de atomi de hidrogen. Oricum, această diferență infimă ar fi suficientă să provoace o defazare a razelor laser, capabilă să demonstreze existența undelor gravitaționale. Rezultatul va fi omologat numai dacă ambele instrumente, aflate la o distanță de 3200 km unul de celălalt, vor marca aceeași diferență între lungimile celor două brațe și dacă ea se va produce în exact același moment.

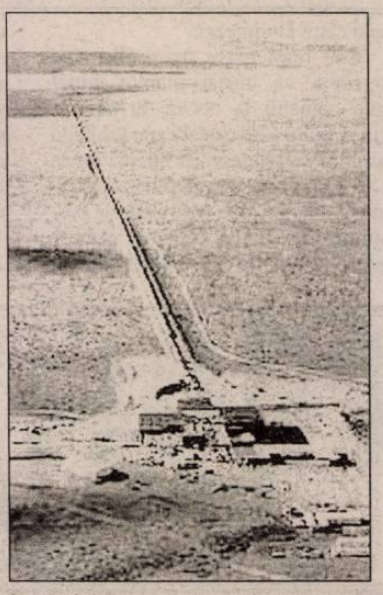

Însă pînă la crearea acestor instalații vor mai trebui depășite cîteva obstacole pur tehnice. Astfel, dacă o singură adiere de vînt ar atinge oglinzile, deplasîndu-le cîtuși de puțin, experimentul este ratat. De aceea, brațele vor fi vidate în interior, raza laser trecînd printr-un aer rarefiat pînă la o trilionime din presiunea atmosferică. La rîndul lor, oglinzile vor fi asigurate prin 30 de sisteme diferite. Pînă și mersul atomilor în cadrul brațului va fi controlat.

Dacă totul va fi O.K., instalațiile vor fi puse în funcțiune la sfîrșitul anului 2001. Odată demonstrat postulatul lui Einstein, cercetătorii de la LIGO doresc să folosească instalațiile ca pe un fel de radio-telescop, pentru a localiza evenimentele violente ce se petrec în Univers. Pentru aceasta va fi însă nevoie de o a treia instalație, care va fi realizată de Franța și Italia, la Pisa (Italia). La ea își vor aduce contribuția și Anglia, Germania, Japonia și Australia.

Rezultatele, a spus recent Thorne, sînt *„în stare să revoluționeze înțelegerea noastră asupra Universului"*.

Antropologie

Americanii, un popor mai vechi decît se credea

Colonizarea continentului american s-a petrecut cu mult mai devreme decît se presupunea, sînt de părere arheologii. Descoperirea unor schelete și a unor grote ce erau folosite ca adăpost susțin ideea că primii asiatici care au atins solul „Pămîntului Făgăduinței" venind prin Strîmtoarea Bering, în mai multe valuri, la intervale de mai multe mii de ani, s-au împrăștiat în America de Nord și în cea de Sud acum mai mult de 40000 de ani. Astfel, ipoteza conform căreia cei mai „bătrîni" americani au 10000 - 11000 de ani este pe cale să fie spulberată. Dennis Stanford, membru al Asociației Americane pentru Dezvoltarea Științei, a declarat pentru postul de televiziune ABC că descoperirile din ultimul an vor schimba total teoria colonizării continentului american. Cu toate acestea, părerile specialiștilor despre acest lucru sînt împărțite. Vechile schelete descoperite în Nevada și Washington, precum și în unele părți ale Americii de Sud, sugerează că primii coloniști au fost asiatici și erau de rase diferite: mongoloizi și non-mongoloizi. Diferențe fundamentale în structura oaselor feței și a dinților susțin acest fapt, este de părere Stanford. Bazîndu-se pe niște studii lingvistice ce demonstrează că indienii din America de Nord și cea de Sud vorbeau peste 140 de dialecte, Stanford susține ideea existenței a patru valuri de migrații, dintre care primul se poate să fi avut loc înainte de începerea glaciațiunii, adică acum aproximativ 22000 de ani. După retragerea gheții, un alt grup a trecut din Asia, însă în tot acest timp primii emigranți ajunseseră în America Centrală, pe locurile unde se află acum Statele Unite. Al treilea val a apărut în urmă cu aproximativ 5000 de ani, cînd un grup de asiatici a ajuns în Alaska și Canada, aducînd cu ei limba pe care în zilele noastre o mai vorbesc încă eschimoșii.

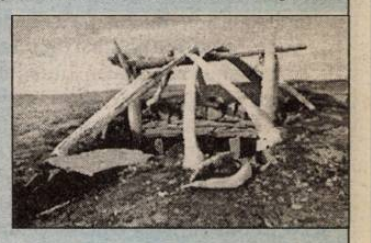

Arheologie

Un radar al N.A.S.A. descoperă un templu din secolul al XII-lea

Nepătrunsa junglă cambodgiană ascunde multe mistere. Acum însă, ascunde cu unul mai puțin. Un radar al N.A.S.A a depistat în marea de vegetație ruinele templului Ankgor, construit în secolul al XII-lea. El era situat în interiorul unui oraș de peste un milion de oameni. Ankgor, un vast complex de temple ce acoperea o suprafață de peste 180 de kilometri pătrați în partea de nord a Cambodgiei, este practic de nelocuit în zilele noastre. În plus, acest teritoriu se află sub controlul armatei, iar accesul arheologilor este foarte limitat. Templul datează din anii 1150 și este înconjurat de un imens canal circular. Arheologii au redesenat o hartă a orașului Ankgor, marcînd punctele sacre pe care le vor cerceta cu precădere. La circa 23 de kilometri față de Ankgor se află un templu de dimensiunile unui teren de fotbal, despre care arheologii spun că, deocamdată, nu își dau seama de ce a fost construit.

Hazardul în cercetarea științifică 2

Dacă în anul 1879 chimistul Fahlberg și-ar fi spălat mîinile înainte de a se așeza la masă, probabil că n-ar fi descoperit zaharina. Într-adevăr, după ce a ieșit din laboratorul său, chimistul a dorit să ia masa și a constatat că alimentele pe care le atingea aveau un gust neobișnuit de dulce. Aceasta l-a condus să studieze cu atenție substanța pe care o manipulase în ziua aceea și care a intrat în arsenalul terapeutic sub numele de zaharină.

Într-un articol inclus în volumul „Pledoarie pentru viață", Szent György, laureat al premiului Nobel, relatează împrejurările care au condus la izolarea vitaminei P. Un prieten medic cu o gravă predispoziție la hemoragii, i-a cerut acid ascorbic pentru a se trata de afecțiunea sa. Fiind abia la începutul cercetărilor și neavînd destulă substanță, S. Gyorgy i-a trimis ardei conservat (vitapapric), iar efectul a fost benefic. Mai tîrziu a repetat experiența cu acid ascorbic pur, dar fără rezultat, ceea ce l-a determinat să presupună că un alt principiu era responsabil de efectul benefic obținut. Împreună cu colaboratorii, a izolat din pericarpul lămîilor o fracțiune flavonică, pe care au denumit-o citrină, apoi vitamina P. Am denumit-o vitamina P, mărturisește S. György, cu sinceritate și umor, din cauza „permeabilității" și a cuvîntului „paprica" (în limba maghiară ardei iute). Am mai avut un motiv pentru a alege litera P, și anume acela că ea nu era litera din alfabet ce urma în materie de denumire a vitaminelor. Mi-am dat seama că activitatea legată de vitamine este plină de capcane și sperам ca în cazul că nu aș fi reușit, pînă una-alta, să demonstrez caracterul de vitamină al citrinei, acest lucru să se întîmple înainte ca vitaminologia să ajungă la litera P și astfel lucrările mele să nu producă încurcături.

Exemplul cel mai des citat al unei descoperiri din întîmplare este cel al penicilinei. Se știe că în septembrie 1928 Alexander Fleming a observat că o cultură de stafilococ a fost contaminată accidental cu un microorganism din atmosfera laboratorului întunecos și imbîcsit din vechiul Saint Marya Hospital. În loc să neglijeze acest incident în laboratoarele unde nu se puteau lua măsuri eficiente de prevenire a contaminării, A. Fleming a examinat atent placa contaminată, observînd că în jurul mucegaiului coloniile de stafilococ aveau un aspect neobișnuit, de „picătură de rouă". El a bănuit acțiunea unei substanțe antimicrobiene secretată de contaminant, identificat apoi ca aparținînd speciei penicilium notatum. Întîmplarea „favorizantă" a descoperirii nu a constat în contaminarea culturii, ci în reunirea a doi factori determinanți: în primul rînd, dintre toți contaminanții aerieni, cultura a fost atinsă de penicilium, prezent în aer destul de rar; în al doilea rînd, cultura era de stafilococe, germen deosebit de sensibil la acțiunea antibiotică a penicilinei. În plus, cercetătorul era pregătit să aprecieze neobișnuita valoare a fenomenului.

Într-adevăr, Fleming încercase de mai multe ori să prepare un antiseptic „ideal", dotat cu putere bactericidă maximă și total lipsit de toxicitate pentru om.

* * *

Astăzi, mai mult ca oricînd, nu se poate admite că simpla întîmplare generează o descoperire. Aceasta este de fapt rezultatul inventivității și intuiției cercetătorului, care, pe baza unui volum de cunoștințe pertinente, reușește să explice fenomenul în intimitatea lui, să-l reproducă și să-l pună în slujba omului. Elementele prezentate, chiar dacă sînt sugestive și interesante, nu exclud, ci numai completează cercetarea științifică, rolul fundamental al acesteia fiind în continuare de căutări, de investigații, în așa fel ca și în viitor să constituie cea mai importantă forță de producție.

Dr. OLIMPIA MEDEȘAN
Drd. ION MEDEȘAN

Ne vom rătăci printre oamenii clonați?

În ultimul an clonarea a suscitat multe discuții, atît de multe încît și un simplu om de la țară ar putea spune o propoziție inteligentă legată de acest subiect fără să știe exact ce înseamnă. Că o clonă a lui Stalin ar scoate astăzi Rusia din impas, că l-am putea asculta din nou cîntînd pe Elvis Presley, că vreo doi-trei Einsteini ar putea fi puși la lucru în numele științei, toate acestea ar putea fi posibile într-un viitor foarte apropiat. Toate bune, dar dacă acest experiment ar putea fi scăpat de sub control?

„Trebuie să exersăm cu atenție", vine răspunsul specialiștilor Asociației Americane pentru Dezvoltarea Științei, care este compusă din proeminenți cercetători, tehnicieni, etologi și teologi. Toți specialiștii au îndemnat ca, pe lîngă discuțiile interminabile, să se realizeze o înțelegere exactă a acestei noi frontiere a științei, înainte de a trece de ea. O revoluție a științei plutește în aer și probabil a fost deja realizată fără ca muritorii de rînd să fie anunțați. Directorul Centrului de Bioinginerie a Universității Pennsylvania, Arthur Caplan, este de părere că pînă a se ajunge la reproducerea prin clonare a oamenilor de către oameni mai este mult; nu atît pentru realizarea acestui experiment, cît pentru înțelegerea consecințelor și pentru punerea la punct a unui plan de educare a subiecților.

Dincolo de problemele pe care le ridică această teribilă perspectivă, trebuie avut în vedere și faptul că replicarea ființelor umane poate aduce reale beneficii. Clonarea va putea salva vieți, va putea ajuta cuplurile infertile, va putea preveni transmiterea unor boli sau va fi folosită pentru transplantul de organe, iată numai cîteva dintre avantaje. Din păcate, toate acestea sînt estompate de neagra posibilitate a unei erori tehnologice care în viitor nu va mai putea fi controlată, putînd genera coșmaruri precum cele din „Zona Crepusculară".

PROFEȚIILE unui inițiat

ION ȚUGUI

Celebrul inițiat indian Sai Baba, maestrul incontestabil, cu adepți pe cinci continente, agreat și solicitat de somități ale lumii științifice de pretutindeni, personalitate venerată de credincioșii săi, uimind lumea medicală și pe parapsihologi prin capacitățile sale paranormale, a evitat să facă previziuni asupra viitorului, mai ales cu caracter istoric și politic, social. Toate previziunile sale au un caracter strict spiritual. Cu toate aceste norme impuse conduitei sale de el însuși, solicitat de enoriașii săi, între care și cîțiva savanți activînd în domenii de vîrf ale științelor, s-a reușit să se obțină de la Sai Baba, cu ani în urmă, cîteva previziuni privind destinul din viitor al Americii.

El nu vorbește întîmplător

Orice ar spune, oricum ar glumi, uneori, cei ce-l cunosc pe Sai Baba știu că la el nici un cuvînt și nici un gest nu sînt convenționale sau formale. Este inițiatul esențelor, un presupus mesager supranatural, o forță spirituală a lumii noastre. Invitat de șefi de stat și de instituții științifice, Sai Baba se impune pretutindeni uimind. De aceea previziunile sale, atît de solicitate, au rămas ascunse multă vreme. Maestru al esențializării spirituale, este sigur că nu dorește să le comunice oamenilor despre viitor nici ceea ce i-ar putea întrista, și nici ceea ce i-ar putea face fericiți. Îndemnul lui Sai Baba este ca noi oamenii să ne îndreptăm gîndul și fapta către Dumnezeu.

Sînt numeroase mărturiile care dovedesc că însuși marele inițiat ajută oamenii la necaz, la nevoie, prin simplul fapt că cei care-i solicită sprijinul se gîndesc cu intensitate la el și îl roagă să le îndeplinească dorințele. Numeroase cărți apărute pretutindeni în lume, care ne vorbesc despre minunile lui Sai Baba, au creat la ora aceasta o masă de adepți uriașă, deși inițiatul însuși atrage atenția tuturor că el nu vrea, nu acceptă să fundamenteze o nouă religie. Printre cei ce i-au urmat învățăturile, s-a numărat și regretatul muzician și dirijor român Sergiu Celibidache...

Lacrimi în America

Un mare grup de credincioși a reușit să obțină, cum spuneam, de la inițiat previziuni care vizează Statele Unite ale Americii. Timpul profetizat de Sai Baba este exact anul 2012! Atunci va avea loc în America un eveniment istoric crucial. Va fi vorba de un război civil de o amploare greu de imaginat azi. În iureșul revoltelor înlănțuite vor muri mulți oameni, iar supraviețuitorii vor căuta locașurile de rugăciune, unde vor găsi ospitalitate și protecție. Sai Baba a mărturisit că va fi o confruntare teribilă între persecutați și persecutori și a comparat evenimentul din viitor cu atmosfera din Germania din timpul prigoanei naziste.

Acel război fratricid din anul 2012 va submina bazele statului, conducînd la situații dezastruoase în plan social, economic, spiritual.

Declarația lui Sai Baba a fost considerată pur și simplu dramatică, dat fiind statul implicat și date fiind evenimentele profetizate. După o primă confruntare sîngeroasă, va avea loc a doua, frontală. Asta la distanță de două secole de cînd America nu a cunoscut astfel de fenomene. Sai Baba nu precizează cauzele acestei debusolări dramatice, în previziunile sale se exprimă și regretul că o țară atît de importantă va trebui să îndure un adevărat război fratricid, un război civil, ca efect, spune maestrul, al „îndepărtării oamenilor de la legea morală".

Există o motivație mai înaltă a acestei previziuni, aceasta se referă la o viitoare Eră de Aur, care va începe în anul 2030. Atunci va începe, spune Sai Baba, răstimpul de pace și mai ales de justiție, atunci va fi modificat din temelii țesutul social și politic al lumii.

Cerîndu-i-se să explice cum vede el evenimentele din viitor, Sai Baba spune că, pentru a fi favorizată de binefacerile justiției și ale dreptății, lumea nu are încotro și trebuie să se cufunde în tenebre. Este ca un principiu al determinismului socio-istoric, dar și spiritual, cînd, pentru a cunoaște grațiile purificării în lumină, va trebui să străbatem zonele cele mai întunecate ale rătăcirilor noastre pămîntești.

Nici un motiv de optimism

Sai Baba vorbește despre o „coborîre" a condiției oamenilor, una ce include globalitatea, întregul. El spune că spiritualitatea se cufundă în „mlaștinile ignoranței", politica va continua să conducă omenirea către îngustimi fără ieșire, religiile se arată inutile în această decădere generală, de aceea, spune inițiatul, omul va trebui să fie schimbat din rădăcini! O nouă mentalitate socială și istorică și o spiritualitate autentică vor apărea, indiferent de rase, religii, grad de cultură sau de civilizație.

Dramatice sînt profețiile lui Sai Baba sub aspectul fizic concret al planetei noastre. În afară de forțele umane care se vor decima, se prefigurează revigorarea forțelor telurice, cu consecințe nu mai puțin catastrofale. Le vom enumera în episodul următor...

Contactații „psihici"

DAN D. FARCAȘ

„Contactații" sînt indivizi care pretind că au fost luați la bordul unor OZN-uri și că entitățile din aceste nave - reprezentanți ai unor civilizații din alte planete - le-au transmis mesaje către locuitorii Pămîntului. În episoadele precedente am încercat să prezentăm cîteva dintre cele mai cunoscute cazuri în acest sens. Există însă și o altă categorie de contactați, care afirmă că, deși nu au fost răpiți vreodată de un OZN, sînt în permanentă legătură cu făpturi din alte lumi, superioare nouă, din Univers. Această legătură se realizează prin ceea ce literatura anglofonă numește *channeling* - receptarea de mesaje, imagini, intuiții etc. prin intermediul subconștientului, de către o persoană cu înzestrări speciale. Persoana care are acest dar simte de pildă, din cînd în cînd, nevoia de a lua hîrtie, instrumente de scris, și de a-și lăsa mîna să aștearnă o frază după alta. Ea nici nu înțelege uneori mesajul revelat, care se întîmplă cîteodată să fie și într-o limbă necunoscută ori scrisă într-un alfabet nepămîntesc. Acest dar, numit și *dicteu automat, scriere automată*, ori *psihografie* este cunoscut de multă vreme; el se manifestă și în alte moduri (de pildă prin vorbire, desen, muzică etc.) și i s-au consacrat numeroase studii, fără a se putea găsi o explicație mulțumitoare.

OZN-uri de pe celălalt tărîm

Fenomenul de channeling continuă o extrem de veche tradiție prin care anumiți „aleși" intrau în legătură cu divinitatea sau cu instanțe de pe un alt tărîm, primind mesaje prin *revelație*. Astfel procedau șamanii preistorici, profeții biblici, sau sibilele oracolelor de tipul celui din Delphi. Această tradiție nu s-a stins complet niciodată; de pildă, în perioada primelor semnalări de OZN-uri, continuau să activeze, în S.U.A., numeroase societăți dedicate studierii și exploatării channeling-ului. Aceste societăți au integrat în mod firesc OZN-urile într-un sistem mult mai larg și mai vechi de credințe, asociind fenomenului OZN elemente de misticism religios, precum „conștiință cosmică", „vibrații", „reîncarnare" etc. Rezultatul a fost apariția acelor *contactați „psihici"* care, deși nu pretindeau că ar fi fost luați în carne și oase la bordul unor OZN-uri, spuneau că au vizitat astfel de nave cosmice sau lumi plasate pe alte planete, prin clarviziune, mai precis prin călătorii „în astral" sau similare, efectuate sub formă de spirit.

Una dintre cele mai interesante personalități dintre contactații psihici OZN a fost *George Van Tassel*. După absolvirea liceului, el a lucrat un timp ca mecanic de aviație. În 1947 construiește o mică cafenea lîngă *Giant Rock*, o stîncă spectaculoasă din California, sub care a săpat și o încăpere unde, înconjurat de discipolii săi, „consiliul celor doisprezece", Tassel a realizat contacte mentale cu instanțele extraterestre. Primul astfel de contact s-a făcut, în 1951, cu *Ashtar*, comandantul unei stații spațiale. Numele acestuia va reveni obsedant în rapoartele a numeroși alți contactați și referiri la el se pot găsi din abundență și la mai mulți autori români. Van Tassel spunea că a vizitat, printr-un astfel de contact, o stație spațială controlată de „Consiliul celor Șapte Lumini" din planeta *Shanchea*, și a întîlnit acolo numeroși foști pămînteni. Mai tîrziu, Van Tassel a intrat în legătură și cu alte entități extraterestre, numite Zoltan, Desca etc. El află astfel că omul este un hibrid între maimuțe și venusieni, sau explicații ale unor evenimente biblice precum steaua de la Bethlehem etc. Toate acestea le-a descris în cartea sa *Into This World and Out Again*.

Faima lui Van Tassel în contextul mitului OZN s-a datorat în bună măsură *Convențiilor de la Giant Rock*, pe care le-a organizat. La prima reuniune, din primăvara anului 1954, au participat peste 5000 de pasionați. Și în anii următori aceste convenții au rămas reuniunile cele mai mari și mai bine mediatizate consacrate OZN-urilor, fiind continuate pînă la moartea inițiatorului lor. Van Tassel a mai construit în același loc, pe baza unor instrucțiuni primite de la extratereștri și folosind donații substanțiale de la admiratori, un „Integratron", o clădire de patru etaje în formă de cupolă care se presupunea că ar fi capabilă să prelungească viața, să producă antigravitație sau să facă posibile călătoriile în timp. Din păcate construcția nu a fost terminată pînă în februarie 1978, cînd autorul ei a trecut în neființă datorită vîrstei înaintate. Alții au fost mai puțin norocoși cu donațiile pentru proiecte sugerate de extratereștri. Astfel, unui alt contactat, *Reinhold Schmidt*, frații spațiali i-au indicat niște depozite secrete pline de cristale de cuarț. Pentru exploatarea acestora el a obținut donații substanțiale, în special de la mai multe doamne în vîrstă. Din păcate cuarțul nu a fost găsit, banii s-au cheltuit, iar Schmidt a ajuns la închisoare.

(Va urma)

Spectator la granița realității

DEZASTRU prezis cu luciditate

PAUL IOAN

„La început a fost o glumă. I-am spus amicului meu Clyde Reed, proprietarul postului de radio local din Battle Mountain (statul american Nevada), să solicite previziuni meteo pentru anul viitor de la așa-zișii vizionari, sub anonimat... Am înregistrat 658 de telefoane și peste 60 de scrisori. După dezastrul din luna august 1992, ne-a pierit zîmbetul: trei dintre epistole îi preziseră exact..."

Mărturia psihologului american Jerom L. van Lenk, cuprinsă în „Passport To Nowhere" (1993) este deasupra oricărui dubiu. Un xerox al respectivei scrisori însoțește lucrarea sa, predicția fiind datată 11 decembrie 1992 și semnată K.J. Dintre sute de mesaje fanteziste și neserioase primite la redacția respectivului post de radio, acest „K.J." dădea dovadă de o luciditate ieșită din comun. Deși aflată în Vestul Mijlociu, într-o zonă aridă, cu puține precipitații anuale, localitatea Battle Mountain a fost sfîrtecată parțial de apele învolburate ale rîului Humbolt, în luna cea mai secetoasă a verii lui 1993! Era vorba, evident, de o clarviziune precognitivă a unei persoane cu reale capacități parapsihologice. Partea de vest a orașului a fost spălată de o viitură necunoscută în acest secol și peste două sute de familii rămaseseră fără adăpost, așa cum se spunea în epistolă. Chiar și perioada fusese anticipată: 8-15 august! Să fi fost vorba de un maniac al meteorologiei, un împătimit al statisticilor ascuns printre stive de dosare cu date despre vreme? Culmea e că scrisoarea fusese trimisă din Canada, din Hamilton, Ontario.

În tentativa de a-l descoperi pe „K.J." - care avea, fără doar și poate rude în Battle Mountain -, s-a acordat un premiu de 5000 de dolari. Dar necunoscutul n-a apărut, ci a transmis o telegramă prin care anunța că donează premiul comitetului de ajutorare a sinistraților și că roagă postul de radio local să renunțe la astfel de... provocări.

Acest anonimat al clarvizionarului l-a speriat pe dr. van Lenk. „Oare cîte persoane cu astfel de însușiri supranormale există și nu sînt folosite corespunzător? Nu cumva descoperirea lor este împiedicată de puzderia de impostori, cu tupeul lor agasant?", se întreabă van Lenk. Poate că o astfel de încercare (provocare) ar trebui făcută și la noi, pentru a separa „bobul de neghină".

Amintirile subconștientului

În căutarea visului pierdut

MIHAELA DOROBANȚU

Pierdem oare cu adevărat o treime din viața noastră dormind? Iremediabil? Iată o nouă problemă de care devine conștient omul secolului 20 și care, o dată conștientizată, devine o preocupare a cercetătorilor și un domeniu fascinant de cercetare. Iar ideea unei rezolvări s-ar putea să apară tocmai din studiile recente asupra celor două stadii majore ale visului: visul clasic și visul lucid.

Limita dintre cele două este extrem de greu de definit. Trecerea la visul lucid este marcată de o trezire bruscă a conștiinței, oarecum asemănătoare cu banala trezire din somn de fiecare dimineață. Cu deosebirea că peisajul oniric al visului lucid poate de multe ori să pară mai real decît... însăși realitatea!

Cum să găsești cuvintele potrivite pentru a descrie emoția formidabilă a transformării visului inefabil în materie palpabilă și măsurabilă? Chiar și înțelegerea fenomenului este delicată. S-a imaginat de exemplu o experiență în care sîntem puși în fața unui desen colorat, aparent ilogic, dar ascunzînd în textura sa un simbolism bine definit. Dacă privitorul are suficientă răbdare și suficientă putere de concentrare și privește fix desenul, va constata că la un moment dat imaginea se „comută" pe o structură tridimensională clară - o altă realitate care se desprinde din banala foaie de hîrtie. Așa se realizează, fără să ne dăm seama, trecerea la visul lucid.

O trecere care, așa cum am văzut, s-ar putea schimba radical în urma cercetărilor și ideilor psihologului Stephen Laberge, cercetător la Universitatea Stanford. După cum spuneam, metoda acestuia se bazează pe emisia unor flash-uri în timpul somnului paradoxal, antrenînd visul și starea conștientă, o metodă „ajutată" și de niște ochelari speciali, grație cărora subiectul poate „intra" în propriul vis, modificîndu-i după voia sa desfășurarea. Ca și cum ar purta celebrele căști care deschid poarta realității virtuale și datorită cărora oricine se poate „plimba" prin fabuloasa lume paralelă a realității generate de calculator.

Este interesant de remarcat că interesul manifestat față de acest gen de cercetări este totuși încă nesemnificativ, comparat cu mijloacele tehnice puse în joc. Deși o asemenea tehnică bine pusă la punct ar avea aceeași putere ca și psihanaliza. Pentru că, să nu uităm, un „monstru" învins în vis poate foarte bine să fie o problemă rezolvată pentru totdeauna în realitata zilei - și a tuturor zilelor următoare.

Timpul pierdut de omul adormit poate fi astfel exploatat, anulînd cu aceeași lovitură cei peste 20 de ani care îi sînt furați de somn. Pe viitor va putea să ajungă să-și trăiască visele ca realitatea obișnuită, trăgînd învățămintele pe care i le va putea oferi interpretarea lor. În timp ce știința va căuta în continuare cheia viselor...

Anatomia secundei

AVIOANE... ARTIZANALE

ALEXANDRU MIRONOV

Deşi microelectronica, materialele compozite, tehnologiile CAD/CAM (Computer Aided Design/Computer Aided Manufactering), automatizarea şi robotizarea ne fac să gîndim la industrii sofisticate, în care fabricile funcţionează pur şi simplu fără amestecul omului, iată că urmaşii lui Icar, Vuia şi Vlaicu judecă altfel. Ei cred că un avion trebuie făcut cu propria minte şi cu propriile mîini - şi chiar le fac!

Am să vă dau cîteva exemple pe care le-am luat dintr-o superbă emisiune TV „Discovery" (à propos: de ce nu se trece în programa şcolară *ora de „Discovery"?),* vi le înşir, subliniind că homo faber-zburătorul este deja mai mult decît o breaslă, este un adevărat trib în societatea contemporană.

...DA-11 este primul aparat artizanal care mi-a sărit în ochi, cîntăreşte... 77 de kilograme (halterofilul Nicu Vlad îl poate duce sub braţ...), atinge viteza de 110 km/h, viteză de plimbare, pur şi simplu, mînat fiind de un motoraş luat de la maşina de tuns iarba; proiectat şi construit integral de un autodidact! *Shogun,* mai greu (300 kg), atinge viteza de croazieră de 280 km/h, avînd nevoie, pentru o oră de zbor de (doar) 3 litri de benzină; decolează - n-o să credeţi - de pe capota unui autoturism de tip *jeep,* atunci cînd, pe şosea, maşina ajunge la 110 km/h!

Celebrul Bob Rutan este înscris în cartea de aur a lumii drept constructorul lui *Gossamer Albatros,* trăznaia care, mînată cu pedale, a traversat în zbor Canalul Mînecii (în 1979, vă amintiţi, cînd un ciclist a dat furibund din pedale vreme de 2 h 49 min., mişcînd „aeronava" cu 9 km/h). Ei bine, Bob nu stă degeaba şi îi zgîndăre mereu pe marii de la *Lockheed, BAC, Aerospatiale* cu aiureli tehnice pe care zburătorii le iubesc la nebunie. Recent Bob Rutan a proiectat şi construit un fel de... catamaran bicoc cu două motoare dispuse asimetric *(Boomerang).* Dar şi un avion militar (!) artizanal, *Arco,* capabil de performanţe (manevrabilitate) absolut uluitoare. Lui *Gossamer Albatros* i s-a construit, de altfel, un urmaş, un fel de aripă de libelulă care poartă în pîntecele ei doi piloţi-biciclişti, ce pedalează de zor pentru a învîrti 6 elice şi a plana, lejer, la cîteva sute de metri înălţime.

Închei cu o întîmplare românească: în anul 1979 un ţăran din Alimpeştii Gorjului pe nume Alexandru Golgotă şi-a construit un fel de elicopter cu fustanelă, a împrumutat un motoraş de motocicletă de la motoclubul local şi a decolat de pe izlazul comunal. Cînd a aterizat, l-au aşteptat nu aplauzele, ci miliţia. Dar asta a fost de mult, de mult... Ce-or face acum zburătorii de la Aeroclubul Central, urmaşii direcţi ai lui Aurel Vlaicu? Şi ce comori - aplicabile - s-or mai afla prin sipetul, din păcate, acoperit de praf, al Oficiului de Stat pentru Invenţii şi Mărci?

NEMURITORII

Maestrul sonicităţii GOGU CONSTANTINESCU

PAUL IOAN

Dacă un inginer de geniu precum George (Gogu) Constantinescu s-ar fi născut în America, numele său ar fi purtat de o universtitate principală a unei mari metropole, poate de un ţinut întreg, de o misiune spaţială sau de o stea din galaxia noastră... Dar el s-a născut la Craiova (la 4.10.1881) şi a purtat povara nedreaptă a iluştrilor savanţi români: a trebuit să exceleze, să uimească lumea ştiinţifică universală pentru a se remarca. Mai mult, Gogu Constantinescu a trebuit el însuşi să inventeze o ştiinţă nouă, să treacă de la teorie la invenţii epocale pentru a fi imortalizat alături de Einstein, Edison, Marie Curie, Marconi, Graham Bell etc. într-o fotografie celebră, publicată de revista britanică „The Graphic", la 16 ianuarie 1926.

...Să încercăm să ne imaginăm că, folosind acel prilej, savantul român s-a întreţinut amical la o cafenea din Trafalgar Square cu Einstein sau Edison, sporovăind despre fizica veacului XX. Mi-aş fi dorit să fiu la o masă alăturată, să-i privesc cu coada ochiului şi să însemn în calendar acea memorabilă zi de 16 ianuarie 1926...

Fiul unui profesor de matematică şi al unei pianiste, micul Gogu inventează aşa, în joacă, un fel de telegraf între odăile casei părinteşti, o maşină de calculat pentru surioara Maria, certată cu aritmetica, şi face lecţii de pian, visînd să devină compozitor... Ulterior, el fundamentează o „Teorie matematică a acordurilor muzicale", pe care o prezintă la Academia Română (1919). Neobositul lui spirit inventiv (peste 120 de patente) elaborează şi o teorie a betonului armat (1904-5), pe baza căreia se construiesc memorabile poduri (la Brăteşti, Răcătău, Adjud) şi structuri de rezistenţă ale unor importante clădiri bucureştene. Aceleaşi nelinişti novatoare îl conduc spre conceperea unui vehicul monorai echilibrat (1909), al doilea după cel inventat în Germania în 1899.

Consacrarea definitivă i-o aduce teoria sonicităţii şi aplicaţiile ei. Noua ştiinţă vede lumina tiparului la Londra, în 1918. Era rodul a peste şase ani de muncă febrilă, dublată de geniu tehnic. Nonconformistul inventator uimeşte comunitatea ştiinţifică internaţională cînd, în 1925, la Paris, prezintă prima locomotivă acţionată de convertizorul sonic şi apoi, în 1926, primul automobil sonic (convertizorul înlocuind cutia de viteze, ambreiajul şi diferenţialul). Tot pe sonicitate s-au bazat şi maşina de calcul integral, injectoare Dieşel etc.

În 1965, Gogu Constantinescu a trecut în nemurire. Era din 1920 membru al Academiei Române. A fascinat, revoluţionînd ştiinţa şi tehnica universale. Ce-ar mai fi trebuit să facă, atît el, cît şi Vuia, Coandă, Paulescu, Danielopolu etc. pentru a fi remarcaţi şi de „prietenii francofoni" ce editează enciclopediile „Larousse"? Se pare că de pe Tour Eiffel orizontul e încă imperfect.

PARADOX

PETELE ALBE ALE DIAVOLULUI

MARIAN GRIGORE

Cel mai adesea, descoperirile ştiinţifice au un ecou ce depăşeşte, de departe, aşteptările, speranţele sau proiectele autorilor lor. În lumea modernă, dominată de o adevărată explozie informaţională datorită dezvoltării şi globalizării informaţiei, dar şi funcţiei - uneori parazite - a mass-mediei, un eveniment ştiinţific devine sau nu important în raport cu scenariile care se brodează în jurul său. Scenarii adesea contradictorii, mergînd de la o viziune excesiv optimistă - născătoare de speranţe exagerate - pînă la una excesiv pesimistă, îngrijorătoare, de-a dreptul catastrofală privind viitorul civilizaţiei umane. Ca întotdeauna, adevărul se află undeva la miloc, nimic rău şi nimic bine neputînd exista „în sine" (cu excepţia Diavolului şi al lui Dumnezeu, dar cu aceasta ieşim din domeniul strict al ştiinţei). Nu altceva s-a întîmplat nici cu evenimentul considerat de lumea ştiinţifică că (a se vedea şi rezultatele anchetei anuale realizate de revista „Magazin") drept evenimentul numărul unu al anului 1997: realizarea unei clone pornind de la o celulă prelevată de la un animal superior adult - celebra Dolly.

Citind (sau recitind) materialele publicate în rubrica de faţă în ultimele numere ale revistei pe marginea acestui eveniment, aţi avut, probabil, sentimentul unei adevărate campanii de „demonizare" a geneticii, ca ştiinţă, sau, cel puţin, a acestei realizări majore. Termeni ca „bomba genetică a secolului XX", vădit destinaţi să şocheze spre a îndemna la reflecţie, au şi un revers negativ: crearea, fără voie, a unei opinii de masă împotriva acestor cercetări. Or, în sine, metoda clonării nu este de condamnat. Dimpotrivă. Ea deschide reale perspective, inclusiv pentru găsirea unor noi metode terapeutice aplicabile în medicina umană. Dar nu numai. Iată de ce, de această dată, voi încerca să mai echilibrez balanţa, readucînd problema la adevărata ei semnificaţie.

În fond, puţină lume - inclusiv cea ştiinţifică, dacă depăşim cadrul strict al specialităţii geneticii - realizează faptul că o metodă întrucîtva asemănătoare clonării unor celule umane este deja aplicată cu succes (deşi nu în proporţii de masă) pentru realizarea unor autografoane menite a înlocui pielea distrusă în urma unor accidente majore. În cazul marilor arşi, de exemplu. Iar metoda cultivării unor celule recoltate din derma rămasă indemnă a accidentaţilor în vederea unor grefe definitive de piele, fără nici un risc de respingere, are deja o istorie de mai bine de un deceniu, contribuind la recuperarea unor cazuri disperate, respectiv a unor pacienţi care nu reuşesc să tolereze prea mult timp grefele de piele oferite cu atîta generozitate şi suferinţă acceptată de către semeni ai lor. Mai devreme sau mai tîrziu organismul lor declanşează respingerea imunitară, eliminînd grefa salutară, dar străină. Moment în care singura salvare ar constitui-o o grefă realizată din propriile lor ţesuturi. La vremea respectivă, această reuşită - în fond tot un fel de clonare a unor celule umane - a fost mediatizată, inclusiv de revista noastră, fără a stîrni vreo urmă de controversă de natură etică. Puţin ştiu însă că pielea este unul dintre cele mai complexe organe ale corpului, înglobînd funcţii ale sistemelor nervos, endocrin, excretor şi respirator. Pentru orice nespecialist, pielea nu reprezintă decît un simplu înveliş, un fel de haină naturală oferită de maica natură. Aşa încît clonarea pielii în scopuri terapeutice nu ridică mai multe probleme decît cele legate de croirea unei haine noi.

Probabil am accepta la fel de uşor, dacă ar fi posibil, să clonăm şi părul - scăpînd de chelie -, unghiile, un deget sau chiar o mînă. Din aproape în aproape, am ajunge astfel să admitem şi clonarea creierului (sau, oricum, a unor părţi din el) pentru a vindeca maladii precum boala Altzheimer. Cine s-ar mai gîndi, cînd e vorba de propria sănătate, la problema etică ridicată de clonarea unui organ care înglobează însăşi esenţa personalităţii umane? Dar, treacă de la noi, am putea accepta totul, pînă la creier...

Ajuns în acest punct, deschid o paranteză legată de o ştire care a trecut practic neobservată. Cu cîteva luni în urmă, presa relata despre o grefă de inimă realizată undeva (nici nu mai contează unde anume) asupra unui nou născut venit pe lume cu o gravă malformaţie genetică. Donatorul era un alt copil, născut... fără creier. Un caz rar, dar nu atît de rar pe cît s-ar putea crede. Deşi „născuţi vii", cu toate funcţiile biologice normale, aceşti copii lipsiţi de sistemul nervos central nu au nici o şansă să supravieţuiască prea mult timp. Şi, oricum, n-ar avea nici o şansă să-şi dezvolte o personalitate. Adevărate „legume vii", nu diferă prin nimic de accidentaţii aflaţi în moarte cerebrală, care sînt singurii donatori „în viaţă" acceptaţi pentru prelevarea de organe vitale. Cum ar fi inima, plămînii sau ficatul. Or, n-ar fi minunat dacă, pornind de la nişte celule ale unui pacient ce aşteaptă o grefă, am putea crea, „în eprubetă", prin clonare, un „donator" la comandă, decerebralizat încă din faza de concepţie, pentru a depăşi, cel puţin parţial, problemele de etică?

Dacă ar fi posibil (şi, cum vom vedea, sînt semne că ar fi) „diavolul" clonării nu ar mai fi atît de negru, oferindu-ne şi cîteva pete mai albe ce ar justifica o înfrăţire, măcar temporară, cu acesta. Ce face diavolul după, asta este deja o altă poveste...

(Va urma)

Gastronomice

Vă sugerăm şi de această dată o „reţetă rapidă". Pentru **„INELELE"** ce vor rezulta aveţi nevoie de: 200 g făină, 2 ouă, 3 linguri de ulei, o ceşcuţă cu lapte, drojdie de bere (cît o nucă), 4 mere, zahăr pudră, ulei pentru prăjit.

Turnaţi făina într-un castron. În mijloc faceţi o adîncitură şi puneţi gălbenuşurile, un praf de sare, 3 linguri de ulei şi încet-încet încorporaţi laptele în care aţi dizolvat drojdia de bere. După ce aţi obţinut un aluat omogen, lăsaţi-l la căldură timp de două ore. Curăţaţi merele de coajă şi de căsuţa cu seminţe, apoi tăiaţi-le în rondele groase de 1/2 cm. Bateţi albuşurile spumă, încorporaţi-le în aluat. Muiaţi fiecare felie de măr în aluat. Rumeniţi rondelele pe ambele părţi în ulei încins. Serviţi-le pudrate cu zahăr.

FAMILIA
Un lucru esenţial

Poate pentru că în aceste săptămîni francezii o văd pe Michèle Morgan în 3-4 seriale de televiziune, în interviul acordat revistei „Femme Actuelle" actriţa a evitat să vorbească despre cinematografie. Prilej pentru amatorii de indiscreţii să afle mărturisiri „de suflet". Aflăm astfel că pentru Michèle Morgan familia reprezintă lucrul esenţial. „În copilărie, în afara părinţilor, îmi adoram bunicile, unchii şi mătuşile. Am avut o familie puţin ciudată: mama mea şi sora sa s-au măritat cu doi fraţi, astfel că verii îmi sînt ca fraţii şi surorile, pentru mine. Sîntem foarte apropiaţi". Întrebată cum este ca bunică, Michèle Morgan a recunoscut că este „ca o prăjitură de bună". „Eu nu am decît un fiu, Mike, dar am cinci nepoţi, iar ultimul are 10 luni. Mike este complet nebun, avea 52 de ani cînd s-a născut ultimul copilaş. Am, de asemenea, trei strănepoţi pe care ni i-a dăruit Samantha, nepoata mea. Pe toţi îi ador". Întrebată dacă mai pictează, actriţa a mărturisit că pictura rămîne una dintre marile sale pasiuni. „Dar, se ştie, pictez numai lunea. Altfel spus, nu vreau să mă vadă nimeni cînd pictez. Trebuie să fiu singură pentru a transpune pe pînză impresiile". Întrebată dacă intenţionează să se mute sub acelaşi acoperiş cu cel cu care împarte viaţa, Gerard Oury, Michèle Morgan a mărturisit: „cu siguranţă, nu. Sînt 40 de ani de cînd trăim astfel şi amîndoi ne considerăm fericiţi. La început, eram tineri, fiecare cu copii din alte căsătorii. Acum, nu o mai facem din superstiţie. Oricum, tot timpul comunicăm"...

Pagină realizată de
ECATERINA BĂTRÂNEANU

INDISCREŢII

UN BUNIC FERICIT

Noua generaţie Chirac nu este încă prea sigură pe ea. (E şi firesc, la o vîrstă de nici doi ani...). Dar, cu entuziasmul şi curiozitatea specifice vîrstei inocenţei, l-a sedus pe preşedintele Franţei. Se spune că nu îi plac decît viteza şi acţiunea. Şi totuşi, în duminica în care a fost „surprins" într-unul din parcurile Parisului, îşi regla pasul după cel al lui Martin, nepotul său. Jacques Chirac venise să savureze împreună cu fiica sa Claude puţin din „aventura" atît de comună, şi, paradoxal, atît de personală, de bunic.

Paşii nepotului l-au purtat în acele zone în care, în campania electorală din 1995, simpatizanţii l-au aclamat timp de 30 de minute neîntrerupt. Martin, care va împlini doi ani pe 22 martie, îşi măsoară pasul cu celebrul său bunic.

„Pentru generaţia de mîine"

Preocupată de valorificarea energiei, talentului şi experienţei acelei „jumătăţi a lumii" numită femeie, Confederaţia Naţională a Femeilor din România girează şi o serie de programe ce privesc generaţiile de mîine. Despre unul dintre acestea ne-a oferit succinte detalii doamna *dr. Mioara Mincu,* preşedinta Confederaţiei: „Programul de educaţie sanitară «Cultură şi educaţie sanitară pentru generaţia de mîine» se adresează copiilor şi tineretului, dar deopotrivă părinţilor, cadrelor didactice. Obiectivele programului vizează apărarea şi întărirea sănătăţii, iar modalităţile de realizare, adaptate caracteristicilor de vîrstă şi sex ale copiilor, constau în transmiterea acelor noţiuni necesare pentru combaterea factorilor de risc pentru sănătate. Cunoaşterea exactă a implicaţiilor fumatului, alcoolismului, drogurilor, bolilor venerice asupra standardului de sănătate al individului poate avea efect benefic. Realizăm educaţie sanitară prin cursuri, filme, casete video, dar şi prin consultaţii medicale şi psihosociale acordate profesorilor, educatorilor şi elevilor la cabinetele medicale de la sediul C.N.F.R."

PUBLICITATE PUBLI-
CITATE

RAPIDĂ RELAXARE

O zi „dură" şi-a pus amprenta asupra stării dv. psihice? Vă simţiţi deprimată, obosită şi nu aveţi chef de nimic? Masajul feţei reprezintă o soluţie rapidă de destindere, de relaxare. Puneţi palmele pe obraji. Presînd progresiv, urcaţi uşor spre frunte crescînd presiunea, coborîţi spre urechi, apoi alunecaţi uşor spre gît. Repetaţi de trei ori. Puneţi vîrful degetelor, cu delicateţe, pe ceafă, apoi, presînd uşor zona, veniţi spre partea anterioară a gîtului. Repetaţi mişcările de 4 ori. Puneţi degetele pe articulaţiile maxilarelor, apăsaţi uşor, apoi masaţi descriind rotaţii, timp de 20 de secunde într-un sens, apoi în sens invers. Acest masaj va fi cu atît mai eficace cu cît calmul ce va însoţi mişcările se va apropia de absolut. Încercaţi să nu vă gîndiţi la nimic altceva.

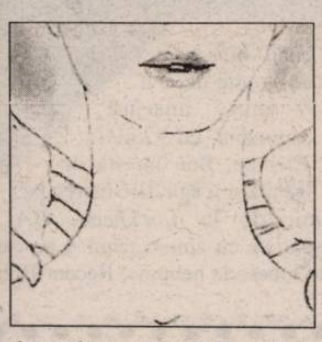

Un caz

Pentru dumneavoastră, doamnă

„Mă numesc A.G., în vîrstă de 59 de ani şi locuiesc în comuna Siblea (Vrancea). În luna noiembrie, venind la mine la ţară fiica mea, i-am spus că nu mai văd. La insistenţele ei, în aceeaşi zi am efectuat un examen oftalmologic. Diagnosticul pus: cataractă. Înainte de a ajunge la intervenţia chirurgicală, am început o serie de şedinţe de bioenergie la doamna Vasilica Ciupea şi fiicele sale, Mariana Ciupea şi Ana Stoica. Surprinzător, după tratament am început din nou să disting lucrurile din jurul meu, culorile... Am revenit la a doua serie de tratament bioenergetic fiind convinsă că îmi va reveni vederea"...

*

Redacţia revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

Cuplul anului

John Travolta şi Kelly Preston sînt împreună nu numai pe platourile de filmare. Iubirea lor i-a determinat pe exigenţii componenţi ai juriului să-i desemneze drept „cuplul anului".

10% REDUCERE adică 25000 lei

Programări la telefon: 6862046

TALONUL NR. 10

Numele şi prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la10 aprilie 1998 ●